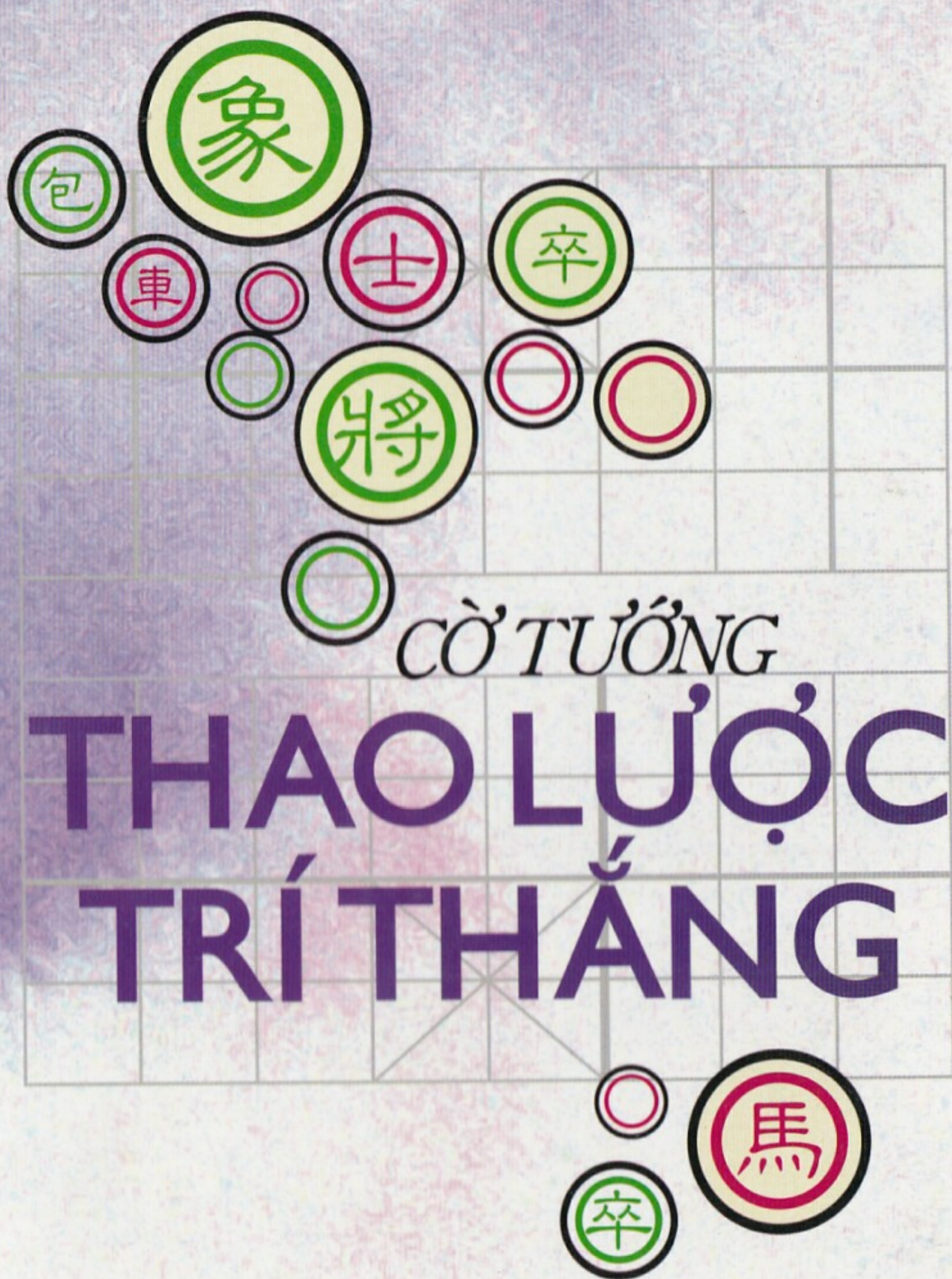

Nguyên tác: LƯU ĐIỆN TRUNG - TÊ TÂN AN
Biên dịch: CÔNG SĨ

NHÀ XUẤT BẢN PHƯƠNG ĐÔNG

Nguyên tác: LƯU ĐIỆN TRUNG – TÊ TÂN AN

Biên dịch: CÔNG SĨ

CỜ TƯỚNG

THAO LƯỢC TRÍ THẮNG

NHÀ XUẤT BẢN PHƯƠNG ĐÔNG

Lời nói đầu

Cờ tướng được xem là “cuộc chiến tranh thu nhỏ”. Đánh cờ giống như đánh trận, cũng có Tướng, Sĩ, Tượng, Xe, Pháo, Mã, Chốt, đại biểu cho các binh chủng hoặc chức vụ trong quân đội thời xưa; bàn cờ đại biểu cho chiến trường, hai quân đối lữ cách bởi con sông. Trong thực chiến cờ tướng, cũng thường vận dụng các chiến thuật chiến lược có ở trong binh pháp, thao lược binh pháp có thể chỉ đạo thực chiến cờ tướng. Bên nào giỏi vận dụng thao lược chế địch thì bên đó có khả năng giành chiến thắng.

Nếu muốn nâng cao khả năng chơi cờ, thao lược cờ tướng là một trong những khóa đề kỳ thủ cần phải học. Đi sâu học tập nghiên cứu thao lược cờ tướng, vận dụng thành thạo các loại thao lược, sẽ giúp kỳ thủ kịp thời xử lý tốt các loại cuộc thế xuất hiện trong thực chiến, xoay chuyển cuộc thế theo hướng có lợi cho mình, từ đó giành lấy quyền chủ động, thậm chí đưa cuộc chiến đến bến bờ thắng lợi.

Công Sĩ

Chương 1

CHIẾN LƯỢC CHỈNH THỂ CỜ TƯỚNG

Chiến lược cờ tướng có nhiều loại, như: chiến lược khai cuộc, chiến lược trung cuộc, chiến lược tàn cuộc, chiến lược công kích và phòng thủ, chiến lược phòng thủ phản kích, chiến lược cầu hòa... Những chiến lược nêu trên đều mang tính giai đoạn hoặc cụ thể. Ngoài ra còn có loại chiến lược chỉnh thể, tức là tư tưởng chiến lược xuyên suốt toàn quá trình ván đấu, có ý nghĩa rất quan trọng.

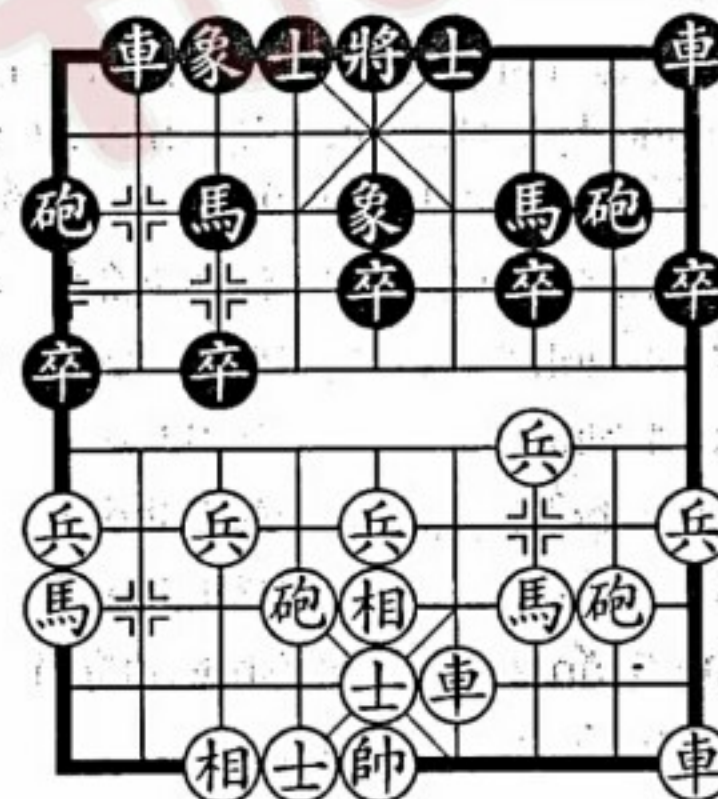
Cuộc 1: TIỀN VI BẤT KHẢ THẮNG, DĨ ĐÃI ĐỊCH CHI KHẢ THẮNG

Tôn Tử nói: “Tích chi thiện chiến giả, tiên vi bất khả thắng, dĩ dĩ địch chi khả thắng. Bất khả thắng tại kỷ, khả thắng tại địch. Cố thiện chiến giả, năng vi bất khả thắng, bất năng sử địch chi khả thắng. Cố viết: Thắng khả tri, nhi bất khả vi” (Tôn Tử binh pháp. Hình thiên).

Nghĩa là: Người giỏi tác chiến ngày xưa, trước hết sáng tạo điều kiện cho mình không bị chiến thắng, để chờ đợi thời cơ quân địch có thể bị mình chiến thắng. Quyền chủ động không bị địch chiến thắng nằm ở mình, có thể chiến thắng địch ở chỗ địch sơ hở. Bởi vậy người giỏi tác chiến, có thể sáng tạo điều kiện không bị chiến thắng, nhưng không thể khiến địch nhất định bị mình chiến thắng. Cho nên nói: Thắng lợi có thể biết, nhưng không thể gắng cầu.

Đây là ván cờ giữa Hứa Ngân Xuyên (Quảng Đông) (bên Trắng) và La Vân Long (Ma Cao) (bên Đen) thi đấu năm 1994.

1. Tượng 3 tấn 5	Mã 8 tấn 7
2. Chốt 3 tấn 1	Chốt 3 tấn 1
3. Mã 2 tấn 3	Mã 2 tấn 3
4. Mã 8 tấn 9	Chốt 1 tấn 1
5. Pháo 8 bình 6	Xe 1 bình 2
6. Xe 9 tấn 1	Pháo 2 bình 1
7. Xe 9 bình 4	Tượng 7 tấn 5
8. Sĩ 4 tấn 5	(H.1)

H.1

Trắng dùng khai cuộc phi Tượng, Đen dùng bình phong Mã để đối phó. Như hình 1, song phương bố trận chỉnh tề, cuộc thế hơn kém nhau không mấy. Trắng bỏ Sĩ là nước đi qua suy tính kỹ, Trắng phân tích hai khả năng: Một là Đen đi Chốt 1 tấn 1, Chốt Trắng 9 tấn 1, Xe Đen 2 tấn 8, cũng chính là cách đi của thực chiến, kết quả Đen tham tiểu lợi, cuộc thế thất lợi; hai là Đen chọn lựa cách đi khác như Sĩ 4 tấn 5, song phương cuộc thế

bình ổn, cuộc chiến còn kéo dài, nhưng Trắng tiếp tục giữ tiên thủ.

Trắng lên Sĩ thực ra có ý dụ địch, nếu đổi thành Xe 4 tấn 5 cuộc thế cũng tốt, nhưng không có khả năng dụ địch mắc bẫy.

Ở thực chiến, Đen dùng cách đi tấn Chốt biên, khéo trúng kế bên Trắng.

8.....	Chốt 1 tấn 1
9. Chốt 9 tấn 1	Xe 2 tấn 8
10. Pháo 2 thối 1	Pháo 1 tấn 5
11. Xe 4 tấn 7	Pháo 1 bình 5

Trắng tấn Xe đến tuyến áp đáy đối phương, đánh vào chỗ yếu hại, nước đi hữu lực. Đen lúc này tham đoạt Tượng, không bằng trực tiếp thối Xe phòng thủ, cuộc thế còn cầm cự được.

12. Tượng 7 tấn 5	Xe 2 thối 5
13. Xe 4 bình 2	Pháo 8 bình 9
14. Xe 1 bình 4	Mã 3 tấn 4
15. Xe 2 thối 1	Mã 7 thối 5
16. Xe 4 tấn 8	Mã 5 tấn 3
17. Mã 3 tấn 2	Chốt 5 tấn 1
18. Xe 2 tấn 2

Ở trên Trắng đi cờ chặt chẽ, nắm được quyền chủ động, từng bước mở rộng tiên thủ. Giờ tấn Xe ép đối, khiến bên Đen cánh trái càng hư trống, tạo điều kiện có lợi để tấn công.

18.....	Xe 9 bình 8
19. Pháo 2 tấn 5	Sĩ 6 tấn 5
20. Mã 2 tấn 1	Mã 3 tấn 5
21. Tượng 5 bình 4

Trắng xuất Tượng trợ sát, khiến bên Đen phòng tuyến sụp đổ, đại thế đã định.

21.....	Sĩ 5 tấn 6
22. Xe 4 thối 1	Tượng 5 tấn 7
23. Chốt 3 tấn 1	Chốt 7 tấn 1
24. Xe 4 bình 1	Mã 5 thối 6
25. Pháo 2 thối 1	Sĩ 4 tấn 5
26. Xe 1 tấn 2	Sĩ 5 thối 6
27. Mã 1 tấn 3	Mã 4 thối 5
28. Xe 1 thối 3	(Trắng thắng)

Trắng thối Xe ép đối tranh lộ tuyến, theo thế đi cờ, Đen thấy không thể kháng cự nên đành chấp nhận thua.

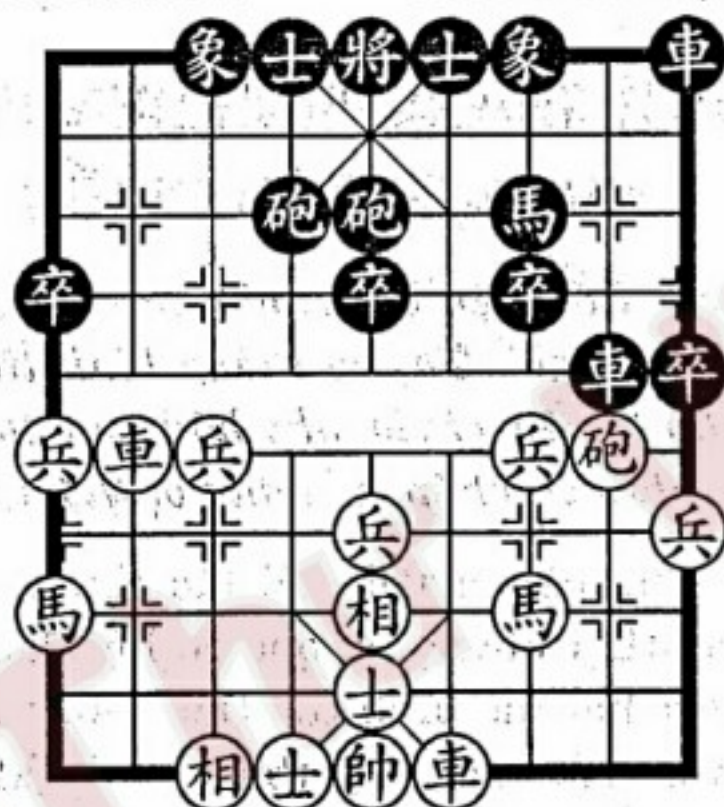
Cuộc 2: THẮNG BÌNH TIÊN THẮNG NHI HẬU CẦU CHIẾN

Tôn Tử nói: “Cố thiện chiến giả, lập ư bất bại chi địa, nhi bất thất địch chi bại giả. Thị cố thắng bình tiên thắng nhi hậu cầu chiến, bại bình tiên chiến nhi hậu cầu thắng. Thiện dụng binh giả, tu đạo nhi bảo pháp, cố năng vi thắng bại chi chính”.

Nghĩa là: Cho nên người giỏi tác chiến, đặt mình đứng ở nơi bất bại, đồng thời không bỏ qua cơ hội đánh bại địch. Quân đội thắng lợi trước hết tạo hình thế thủ thắng, sau đó mới tìm cơ hội khai chiến với địch; quân đội thất bại thì khai chiến với địch trước, sau đó mới tìm cách thủ thắng. Người giỏi dùng binh, sửa sang nền chính trị, bảo đảm pháp lệnh được thực thi, cho nên trở thành chúa tể của thắng bại.

Đây là ván cờ giữa Đào Hán Minh (Cát Lâm) (bên Trắng) và Lý Tuyết Tùng (Hồ Bắc) (bên Đen) tại giải cờ tướng cá nhân toàn Trung Quốc năm 1994.

1. Tượng 3 tấn 5 Pháo 2 bình 4
2. Chốt 3 tấn 1 Mã 2 tấn 3
3. Mã 8 tấn 9 Xe 1 bình 2
4. Xe 9 bình 8 Chốt 3 tấn 1
5. Mã 2 tấn 3 Pháo 8 bình 5
6. Sĩ 4 tấn 5 Mã 8 tấn 7
7. Pháo 8 tấn 2 Mã 3 tấn 4
8. Chốt 9 tấn 1 Chốt 3 tấn 1
9. Chốt 7 tấn 1 Xe 2 tấn 4
10. Xe 1 bình 4 Mã 4 tấn 2
11. Xe 8 tấn 4 Xe 2 bình 8
12. Pháo 2 tấn 2 Chốt 9 tấn 1 (H.2)

H.2

Như hình 2, Trắng tuy nhiều hơn 1 Chốt, nhưng Xe trái bị cản trở, Mã Pháo cánh phải bất an. Trắng đi tiếp:

13. Chốt 7 tấn 1

Trắng tiến Chốt 7 qua sông, xem ra Trắng mất 1 Chốt, thực ra đây là nước cờ tiêu trừ thế phản kích của đối phương, khống chế cuộc thế, nước cờ chiến lược đứng ở chỗ bất bại. Nếu Trắng đổi thành Xe 4 tấn 6, thì Chốt Đen 9 tấn 1, Chốt 1 tấn 1, Xe 9 tấn 5, nước sau Đen đi Xe 9 tấn 2 bắt Mã, Trắng bất lợi.

- 13..... Xe 8 bình 3

14. Xe 8 bình 7 Xe 3 bình 2

Đen có 3 cách đi khác: (1). Tượng 3 tấn 1, Xe 7 tấn 1, Tượng 1 tấn 3, Xe 4 tấn 5, Tượng 3 thối 1, Mã 9 tấn 8, Trắng chiếm ưu; (2). Xe 3 tấn 1, Pháo 2 bình 7, Xe 9 bình 8, Xe 4 tấn 5, Trắng chiếm ưu; (3). Xe 8 bình 3, Xe 7 tấn 5, Chốt 9 tấn 1, Chốt 3 tấn 1, Xe 8 bình 7, Pháo 2 bình 8, Trắng có công thế.

15. Xe 7 tấn 5 Chốt 9 tấn 1

16. Mã 9 tấn 7 Xe 2 thối 3

17. Chốt 1 tấn 1 Xe 9 tấn 5

18. Mã 7 tấn 6 Xe 2 bình 8

19. Chốt 3 tấn 1

Bên Trắng đã nắm chắc phần thắng trong tay, cho nên thí Chốt tấn công.

- 19..... Chốt 7 tấn 1

20. Pháo 2 bình 8 Xe 8 bình 2

21. Mã 3 tấn 4 Xe 9 thối 4

22. Mã 4 tấn 3 Sĩ 6 tấn 5

23. Pháo 8 bình 7 Xe 2 tấn 3

24. Xe 7 bình 9 Xe 2 bình 3

25. Xe 9 thối 3

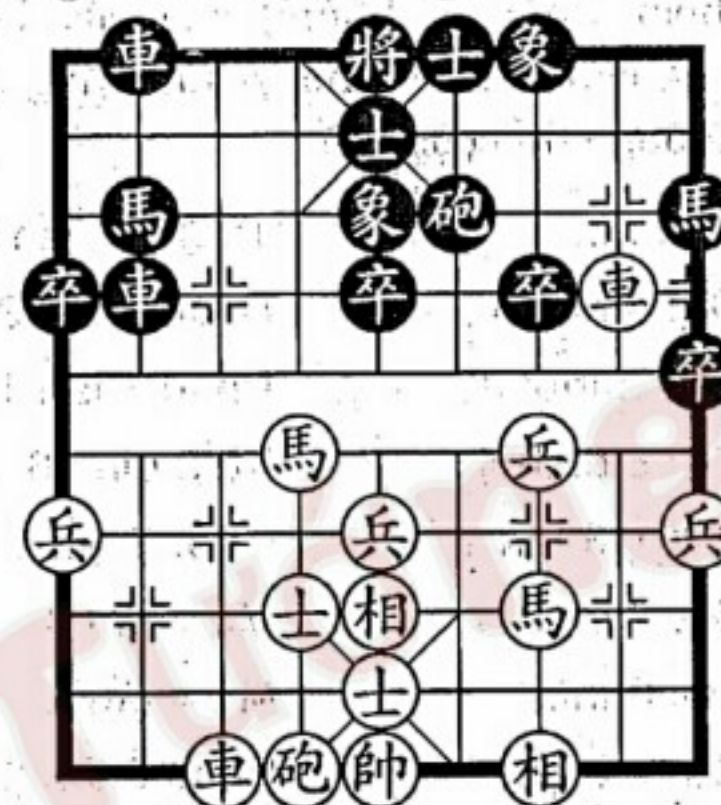
Trắng qua vận quân tấn công, đã chiếm ưu thế, giờ thời Xe khử Chốt, dùng chiến lược vây mà không đánh, chờ thời cơ chín muồi, dễ dàng đoạt thắng.

25.....	Sĩ 5 thối 6
26. Mã 6 tấn 5	Tượng 7 tấn 5
27. Mã 3 tấn 5	Mã 7 tấn 6
28. Xe 9 bình 5	Mã 6 thối 5
29. Xe 5 tấn 1	Sĩ 4 tấn 5
30. Xe 4 tấn 6	Xe 3 bình 4
31. Xe 4 bình 8	Tượng 5 bình 4
32. Sĩ 5 thối 4	Xe 4 tấn 4
33. Sĩ 6 tấn 5	Xe 9 tấn 6
34. Pháo 7 bình 4	Xe 9 thối 6
35. Pháo 4 tấn 3	Sĩ 5 tấn 6
36. Xe 8 tấn 3	(Trắng thắng)

Cuộc 3: THẮNG BINH TIỀN THẮNG NHỊ HẬU CẦU CHIẾN

Hình 3 là ván cờ giữa Hứa Ngân Xuyên (Quảng Đông) (bên Trắng) và Từ Thiên Hồng (Giang Tô) (bên Đen) tại giải vô địch cờ tướng “Ngân lệ bơi” lần thứ sáu năm 1995. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này song phương lực quân tương đương nhau, bên Trắng vị trí lực quân hơi ưu hơn bên Đen. Trắng làm thế nào tấn công? Đây là một vấn đề chiến lược, liên quan đến sự phát triển cuộc thế về sau. Nếu Trắng tham tấn công đi Xe 2 tấn 1, thì Đen đi Hậu Xe bình 3 mời đối, sau đó tấn Chốt giữa, khiến kế hoạch bên Trắng bị phá vỡ, cuộc thế về sau Trắng khó khống chế. Trong thực chiến Trắng đi Xe 2 bình 1, đây là nước cờ hay mang tính chiến lược phù hợp với cuộc thế, ý nghĩa sâu xa. Nó vừa ngăn cản

Đen đi Chốt 5 tấn 1 phát triển cuộc thế, có tác dụng tăng cường khống chế đối với cuộc thế, đồng thời có thể thừa cơ mưu đoạt Chốt, tích tiểu thắng thành đại thắng.

H.3

20. Xe 2 bình 1	Tiền Xe tấn 5
21. Xe 1 thối 1	Mã 2 tấn 3
22. Xe 1 bình 4	Hậu Xe tấn 3
23. Xe 7 tấn 4	Mã 9 thối 7
24. Chốt 1 tấn 1	Mã 3 thối 4

Trắng tấn Chốt biên trợ chiến, nước cờ hay. Đen thấy cuộc thế khó đối phó, bèn thối Mã chuẩn bị tấn Chốt giữa, hy vọng xoay chuyển cuộc thế.

25. Chốt 1 tấn 1	Chốt 5 tấn 1
26. Mã 6 tấn 7	Tiền Xe thối 4
27. Mã 3 tấn 2	Tiền Xe bình 3

Trắng sau khi đoạt được 1 Chốt, tiến nhanh Chốt biên, uy hiếp bên Đen. Đen nếu đi Tiền Xe tấn 2, cũng ở thế yếu ít Chốt.

28. Xe 7 tấn 1	Tượng 5 tấn 3

29. Mã 7 thối 5 Xe 2 bình 5

30. Mã 5 thối 7

Đen cố thoát khỏi sự khống chế của bên Trắng, nhưng không thành công, còn bị mất Chốt. Giờ Trắng nhiều hơn 2 Chốt, vẫn giữ quyền khống chế cuộc thế.

30..... Tượng 7 tấn 5

31. Xe 4 bình 6 Pháo 6 tấn 3

32. Mã 2 thối 3 Pháo 6 tấn 1

33. Xe 6 bình 4 Xe 5 bình 6

34. Chốt 3 tấn 1 Chốt 7 tấn 1

35. Xe 4 bình 3 Mã 7 tấn 8

36. Xe 3 thối 2 Mã 4 tấn 2

37. Chốt 5 tấn 1 Pháo 6 tấn 2

38. Chốt 5 tấn 1 Mã 8 thối 6

39. Mã 7 thối 5 Pháo 6 bình 7

40. Xe 3 bình 2 (Trắng thắng)

Trắng từng bước mở rộng ưu thế, giờ bình Xe xong Pháo Đen khó chạy thoát, Đen chấp nhận thua.

Cuộc 4: DĨ VU VI TRỰC

Tôn Tử nói: “*Quân tranh chi nan giả, dĩ vu vi trực, dĩ hoạn vi lợi. Cố vu kỳ đồ nhi dụ chi dĩ lợi, hậu nhân phát, tiên nhân chí, thử tri vu trực chi kế giả dã*”.

Nghĩa là: Cái khó của chiến tranh là phải biến đường vòng xa thành đường thẳng gần, biến họa thành lợi. Cho nên, đánh đường vòng đồng thời dùng lợi để dụ địch, quân mình xuất phát sau quân địch nhưng đến trước quân địch, đó chính là biết được kế “dĩ vu vi trực”.

H.4

Hình 4 là ván cờ giữa Hồ Vinh Hoa (Thượng Hải) (bên Trắng) và Lữ Khâm (Quảng Đông) (bên Đen) tại giải vô địch cờ tướng “Ngân lệ bôi” lần thứ tư năm 1993. Giờ phiên Trắng đi. Như ở hình, Đen nhiều hơn 2 Chốt, bên Trắng vị trí lực quân hơi tốt, vẫn nắm quyền chủ động. Giờ Trắng có hai sự lựa chọn:

(1). Pháo 6 bình 3, Chốt 7 tấn 1, Tượng 5 tấn 3, Mã 9 thối 8, Tiên Xe thối 1, Mã 8 thối 6, nước sau Đen phục đi Pháo 9 bình 6, Trắng sẽ mất quyền chủ động, lâm vào khốn cảnh;

(2). Chốt 5 tấn 1, Chốt Đen 7 tấn 1, Tượng 5 tấn 3, Mã 9 thối 8, Đen đại ưu.

Hai cách trên đều là tấn công đường thẳng, Trắng bất lợi.

Trong thực chiến, Trắng dùng chiến lược “dĩ vu vi trực” (lấy vòng làm thẳng), trước hết công kích Mã Đen đơn độc thâm nhập, khiến Đen mất thế cân bằng, tạo điều kiện có lợi để tấn công.

19. Tiên Xe bình 1 Chốt 7 bình 8

Trắng bình Xe bắt Mã là nước cờ then chốt. Đen phải bình Chốt giữ Mã, nếu đổi thành Xe 8 bình 9, thì Xe Trắng 1 tấn 2, Pháo 2 bình 9, Xe 4 tấn 5, Đen mất quân.

20. Pháo 8 thối 1

Trắng thối Pháo uy hiếp Chốt, vừa điều chỉnh vị trí Pháo, lại có tác dụng kiểm chế lực quân đối phương.

20..... Pháo 9 bình 8

21. Chốt 5 tấn 1

Trắng đi xong 2 nước trên, rồi đổi Chốt giữa, triển khai công thế trung lộ, nước đi có thứ tự, chiến lược "dĩ vu vi trực" bước đầu có hiệu quả.

21..... Chốt 5 tấn 1

22. Xe 1 bình 5 Mã 9 thối 8

23. Pháo 6 bình 5 Mã 8 tấn 7

Đen tấn Mã mời đổi nhằm làm hòa hoãn công thế bên Trắng, nếu đổi thành Pháo 2 thối 2, thì Pháo Trắng 5 tấn 5, Tượng 7 tấn 5, Xe 5 tấn 3, bên Trắng công thế hung mãnh.

24. Pháo 8 bình 3 Chốt 8 bình 7

25. Xe 4 tấn 7 Mã 3 thối 4

26. Xe 5 bình 4 Pháo 8 thối 2

27. Tiến Xe bình 3 Tượng 7 tấn 9

28. Xe 3 thối 3 Mã 4 tấn 3

29. Xe 3 bình 5 Tượng 9 thối 7

30. Xe 4 tấn 4

Trắng tấn Xe chặn mắt Tượng, đã đến lúc phát động tổng tấn công.

30..... Pháo 2 thối 2

31. Pháo 5 tấn 4 Tượng 5 bình 4

32. Xe 5 bình 6 Pháo 2 bình 4

33. Pháo 5 thối 4 Chốt 3 tấn 1

34. Xe 6 tấn 3

Trắng thí Xe đánh Pháo, biết chắc sẽ thắng.

34..... Tượng 4 tấn 1

35. Pháo 5 bình 6 Mã 3 tấn 4

36. Mã 6 tấn 4 Mã 4 tấn 6

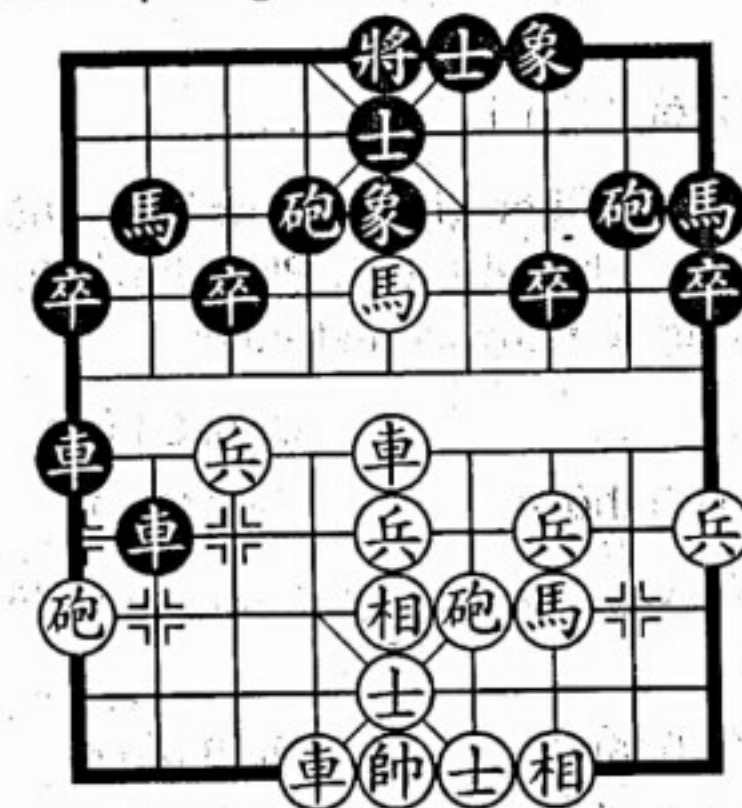
37. Pháo 6 thối 1 (Trắng thắng)

Thối Pháo xong Trắng bắt được 1 Xe.

Cuộc 5: Y THẾ NHI HÀNH

Tôn Tử nói: "Thế giả, nhân lợi nhi chế quyền dã".

Nghĩa là: Gọi là "thế", tức căn cứ mỗi lợi của tình hình thực tế mà chế định sách lược ứng biến.

H.5

Hình 5 là ván cờ giữa Lữ Khâm (Quảng Đông) (bên Trắng) và Đào Hán Minh (Cát Lâm) (bên Đen) tại giải vô địch cờ tướng “Ngũ dương bơi” lần thứ mười lăm tháng 1 năm 1995. Giờ phiên Đen đi. Lúc này song phương các quân chính còn đủ, trận hình đều rất vững chắc. Trong thực chiến, Đen theo thế mà hành động, đi Pháo 8 tấn 1, đây là chiến thuật kiểm chế, thông qua kiểm chế để cầu lấy lợi ích.

16.....	Pháo 8 tấn 1
17. Pháo 9 bình 7	Xe 1, thối 1
18. Pháo 7 bình 8	Chốt 9 tấn 1
19. Pháo 8 tấn 5	Xe 2 thối 4
20. Chốt 3 tấn 1	Mã 9 tấn 8

Trắng tấn Chốt thông Mã, cho rằng vấn đề không lớn, thực ra không phải. Trắng tấn Chốt 3, bị Đen nhảy Mã biên, Xe và Mã Trắng ở trung lộ càng nguy hiểm. Trắng nên đổi thành Mã 5 thối 4, trước hết khống chế lối ra của Mã biên, cục diện vẫn không có nhược điểm lớn. Giờ Đen nhảy Mã xuất kích, thời cơ đã chín muồi.

21. Chốt 7 tấn 1

Trắng đành thí Chốt giải vây, nếu đổi thành Mã 5 thối 4, thì Mã Đen 8 tấn 7, Pháo 4 tấn 1, Pháo 8 tấn 2, nước sau Đen đi Chốt 7 tấn 1, Trắng có nguy cơ mất quân.

21.....	Chốt 3 tấn 1
22. Mã 5 thối 4	Xa 2 tấn 1

Đen tấn Xe vây mà không đánh, cũng là một loại chiến thuật khống chế.

23. Xe 5 tấn 1	Mã 8 tấn 6
24. Mã 3 tấn 4	Chốt 3 tấn 1

25. Xe 5 bình 9	Chốt 1 tấn 1
26. Pháo 4 bình 3	Chốt 3 bình 4

Đen bình Chốt, Trắng không dám ăn Chốt, vì Đen có nước đi Pháo 8 tấn 2.

27. Xe 6 bình 9	Pháo 8 tấn 6
-----------------	--------------

Đen hình thế đã chiếm ưu, giờ hạ Pháo cầu thắng. Đen thực thi chiến lược giờ đã đến lúc gặt hái.

28. Mã 4 tấn 3	Chốt 4 tấn 1
29. Chốt 5 tấn 1	Xe 2 tấn 2

Trắng tấn Chốt giữa nhằm duy trì biến hóa để tiện cầu hòa, nhưng xem ra không bằng đi Mã 3 thối 5, Chốt Đen 4 bình 5, Mã 5 tấn 6, Sĩ 5 tấn 4, Xe 9 tấn 5, Chốt 5 tấn 1, Xe 9 bình 2, cuộc thế giản hóa, Trắng còn có hy vọng cầu hòa. Giờ Đen tấn Xe, đã khống chế cuộc thế, chuẩn bị phát động tổng tấn công.

30. Pháo 3 bình 2	Chốt 4 bình 5
31. Tượng 5 thối 7	Xe 2 bình 5
32. Mã 3 thối 1	Xe 5 bình 3
33. Xe 9 tấn 5	Xe 3 tấn 4
34. Sĩ 5 thối 6	Tượng 5 tấn 3
35. Mã 1 tấn 3	Xe 3 thối 4
36. Xe 9 tấn 4	Sĩ 5 thối 4
37. Xe 9 thối 6	Xe 3 bình 5
38. Pháo 2 tấn 2	Xe 5 thối 2
39. Mã 3 thối 4	Xe 5 bình 8
40. Pháo 2 bình 1	Pháo 4 bình 5
41. Sĩ 6 tấn 5	Xe 8 bình 2
42. Tượng 5 bình 6	Xe 2 bình 4

43. Tướng 6 bình 5 Chốt 5 bình 4
 44. Tướng 5 bình 6 Chốt 4 bình 3
 45. Sĩ 5 tấn 6 Pháo 5 bình 4
 Đen thắng.

Cuộc 6: DĨ CHÍNH HỢP, DĨ KỲ THẮNG

Tôn Tử nói: “Phàm chiến giả, dĩ chính hợp, dĩ kỳ thắng”.

Nghĩa là: Phàm đánh trận, một mặt dùng chính binh đối địch, một mặt dùng kỳ binh thủ thắng.

Trong đánh cờ, nếu quá thận trọng, tuy ít thất bại, nhưng thường vô công; ngược lại nếu quá mạo hiểm, tất dễ thất bại.

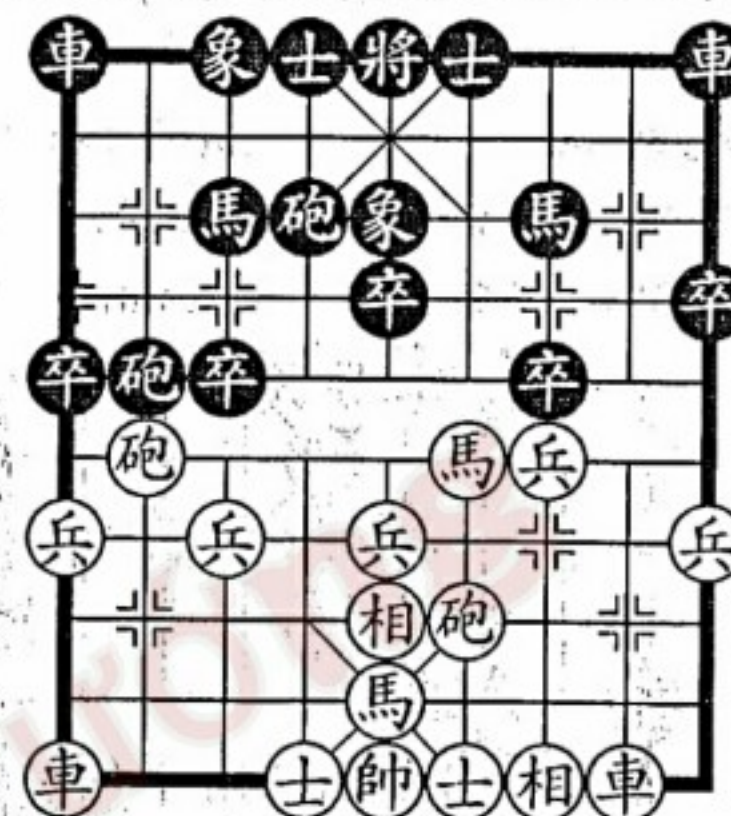
Dưới đây giới thiệu một ván cờ hay, thưởng thức các cao thủ vận dụng thao lược “dĩ chính hợp, dĩ kỳ thắng”. Đây là ván cờ giữa Đào Hán Minh (Cát Lâm) (bên Trắng) và Hứa Ngân Xuyên (Quảng Đông) (bên Đen) tại giải cờ tướng “Cao khoa bơi” tổ chức ở Cáp Nhĩ Tân tháng 12 năm 1994.

1. Mã 8 tấn 7	Chốt 3 tấn 1
2. Pháo 2 bình 4	Mã 2 tấn 3
3. Mã 2 tấn 3	Pháo 8 bình 4
4. Xe 1 bình 2	Mã 8 tấn 7
5. Chốt 3 tấn 1	Pháo 2 tấn 2

Đen lên Pháo tuần hà, nước đi vững chắc, bày thành trận hình đường đường chính chính, vận dụng chiến lược “dĩ chính hợp”.

6. Mã 3 tấn 4	Tướng 7 tấn 5
7. Tướng 7 tấn 5	Chốt 7 tấn 1
8. Pháo 8 tấn 2	Chốt 1 tấn 1

9. Mã 7 thối 5 Pháo 4 tấn 3

H.6a

Trắng đi Mã 7 thối 5 muốn điều sang cánh phải song Mã liên hoàn, đồng thời mở thông Xe lộ 9, thuộc nước đi “kỳ”, tức có mạo hiểm. Như hình 6a, Đen đi tiếp Pháo 4 tấn 3, phục nước sau đi Chốt 3 tấn 1 và Chốt 7 tấn 1, nước đi xảo diệu. Xem ra nước đi bên Trắng Mã 7 thối 5 nên đổi thành Sĩ 6 tấn 5 tương đối vững chắc, dùng “chính hợp” là tốt.

10. Chốt 3 tấn 1	Pháo 2 bình 7
11. Pháo 8 tấn 3	Xe 1 bình 2
12. Xe 9 bình 8	Pháo 4 thối 3
13. Pháo 8 thối 3	Pháo 7 bình 6

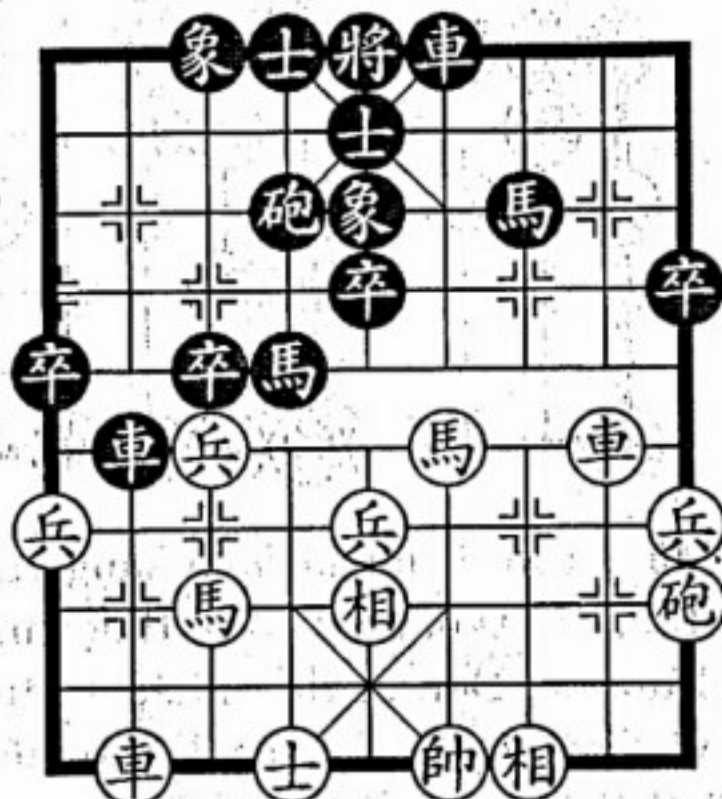
Đen bình Pháo mời đối, nước cờ tranh tiên xảo diệu.

14. Pháo 4 bình 1	Sĩ 6 tấn 5
15. Mã 5 tấn 7	Xe 9 bình 6

Trắng buộc phải thối Mã về vị trí cũ để giải trừ mối lo Xe Pháo cánh trái không có căn, thế là kế hoạch đi Mã 5 tấn 3 hợp

liên hoàn Mã bất thành, tổn thất đến mấy nước đi. Giờ Đen bình Xe sườn, phục Pháo đánh Sĩ đấy.

16. Xe 2 tấn 4	Pháo 6 tấn 5
17. Tượng 5 bình 4	Mã 3 tấn 4
18. Chốt 7 tấn 1	Xe 2 tấn 5

H.6b

Như hình 6b, Đen thí Xe đánh Pháo, tính toán chuẩn xác, thông qua xuất kỳ chế thắng, giành được ưu thế.

19. Xe 8 tấn 4	Mã 4 tấn 6
20. Xe 2 bình 4	Xe 6 tấn 5
21. Tượng 4 bình 5	Pháo 4 bình 1
22. Sĩ 6 tấn 5	Xe 6 bình 8
23. Sĩ 5 thối 4	Mã 7 tấn 6
24. Chốt 7 tấn 1	

Trắng nên đổi thành Pháo 1 tấn 4, Đen còn khó mở rộng ưu thế. Sau đó đổi Xe xong Đen giành được nhiều cơ hội.

24.....	Xe 8 bình 2

25. Mã 7 tấn 8	Pháo 1 tấn 4
26. Mã 8 thối 7	Pháo 1 bình 9
27. Pháo 1 tấn 4	Tượng 5 tấn 3
28. Pháo 1 thối 1	Chốt 1 tấn 1
29. Pháo 1 bình 7	Chốt 1 tấn 1
30. Mã 7 tấn 8	Mã 6 tấn 5
31. Pháo 7 thối 4	Tượng 5 bình 6
32. Pháo 7 bình 5	Mã 5 tấn 7
33. Mã 8 thối 7	Mã 7 tấn 5

Trắng đi Mã 8 thối 7 là sai lầm, nên đổi thành Pháo 5 tấn 5 khử Chốt, dùng Mã Pháo song Tượng đối Mã Pháo Chốt, còn có cơ hội cầu hòa. Giờ Đen quyết định dùng Mã khử Pháo, hình thành cục diện Pháo song Chốt có Sĩ Tượng thắng Mã đơn khuyết Sĩ.

34. Tượng 5 tấn 1	Chốt 1 tấn 1

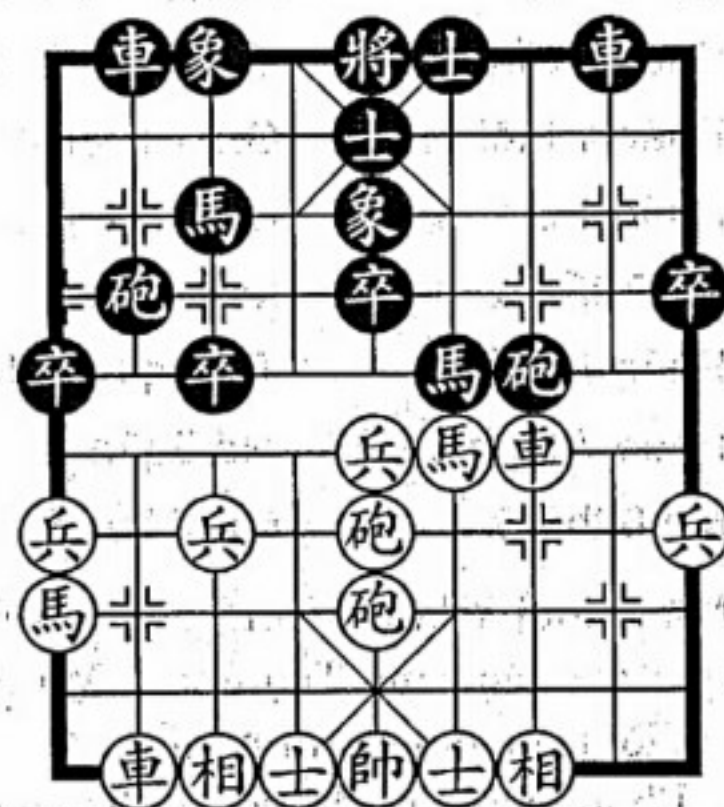
Sau đó bên Đen Pháo song Chốt vận dụng thỏa đáng, khéo mượn Sĩ Tượng thủ thắng (lược bỏ phần sau).

Cuộc 7: KỲ CHÍNH TƯƠNG SINH

Trong bộ binh thư cổ đại **Đường Thái Tông Lý Vệ Công vấn đối** có luận về "kỳ chính tương sinh" như sau: "Dĩ kỳ vi chính giả, địch ý kỳ kỳ, tắc ngô chính kích chi; dĩ chính vi kỳ giả, địch ý kỳ chính, tắc ngô kỳ kích chi. Sử địch thế thường hư, ngã thế thường thực".

Nghĩa là: Sở dĩ dùng kỳ binh làm thành chính binh, là vì quân địch phát giác ra ý đồ dùng kỳ binh của ta, thế thì ta dùng chính binh đánh họ; sở dĩ dùng chính binh làm thành kỳ binh, là vì quân địch phát giác ra ý đồ dùng chính binh của ta, thế thì ta

dùng kỳ binh đánh họ. Khiến quân địch thế thường hư, phía ta thế thường mạnh.

H.7

Hình 7 là ván cờ giữa Lý Quảng Lưu (Quảng Đông) (bên Trắng) và Hồ Vinh Hoa (Thượng Hải) (bên Đen) thi đấu năm 1966, giờ phiên Đen đi. Đen nếu đi tiếp Pháo 2 tấn 2, thì Trắng đi Pháo 8 tấn 3, phục ăn Pháo tuần hà bên Đen, Đen không có lợi. Vậy Đen làm thế nào phá vỡ cục diện giằng co để đoạt thắng? Thực chiến diễn biến như sau:

17..... Xe 8 tấn 9

Bên Đen Xe trái hạ đáy quấy nhiễu, buộc Trắng bay Tượng biên, khiến bên Trắng trận hình không chỉnh tề, là nước kỳ.

18. Tượng 3 tấn 1. Xe 8 thối 6

Đen tấn Xe uy hiếp Tượng rồi thối Xe giữ Chốt, thần lòng thấy đầu không thấy đuôi, hư thực tương ứng, dùng kỳ quấy nhiễu, dùng chính phòng thủ.

19. Xe 8 tấn 4 Pháo 7 bình 8

Bên Trắng trung lộ khó đột phá, tấn Xe trái tuần hà, ngăn chặn Đen đi Pháo 2 tấn 2. Đen bình Pháo, hư trương thanh thế để nhiễu loạn quân địch.

20. Tiến Pháo bình 2 Pháo 8 bình 9

Trắng bình Pháo trung ý bên Đen, Trắng nên đổi thành Tượng 1 thối 3, cuộc thế còn không sao.

21. Pháo 2 bình 4 Chốt 3 tấn 1

22. Xe 8 bình 7 Mã 3 tấn 4

Đen tấn Chốt lên Mã, liên tiếp dùng "kỳ" để mở rộng ưu thế.

23. Tượng 1 thối 3 Xe 8 tấn 2

Trắng ta Tượng, nước cờ tốc bại, nên đổi thành Pháo 4 tấn 2, Mã Đen 4 tấn 5, Xe 7 tấn 2, Mã 5 thối 7, Tượng 1 tấn 3, Trắng tuy ở thế yếu nhưng vẫn cầm cự được. Giờ Đen tấn Xe ép đổi, nước cờ hay, tất được quân thắng thế.

24. Xe 3 bình 2 Mã 6 tấn 8

25. Chốt 5 tấn 1 Mã 8 tấn 6

26. Sĩ 4 tấn 5 Mã 6 tấn 7

27. Tượng 5 bình 4 Chốt 5 tấn 1

28. Mã 4 tấn 6 Pháo 9 bình 4

29. Xe 7 bình 8 Chốt 5 tấn 1

Đến đây Đen nhất định thắng.

30. Pháo 5 bình 8 Pháo 2 tấn 1

31. Pháo 8 tấn 3 Xe 2 tấn 3

32. Xe 8 thối 2 Chốt 5 tấn 1

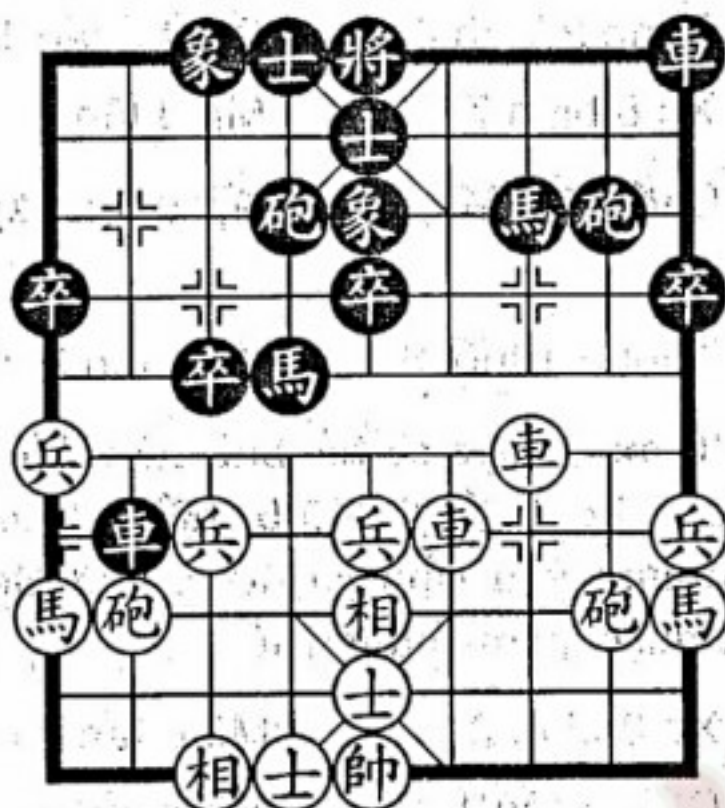
33. Pháo 8 thối 1 Pháo 4 bình 6

Đen thắng.

Cuộc 8: THIÊN CHIẾN GIẢ MƯU THẾ

Tôn Tử nói: “Cố thiên chiến giả, cầu chi ư thế, bất trách ư nhân, cố năng trách nhân nhi nhậm thế”.

Nghĩa là: Người giỏi tác chiến, phải cầu ở thế, không quá cầu ở người, nên có thể chọn người thích đáng, vận dụng tối đa hình thế có lợi.

H.8

Hình 8 là ván cờ giữa hai vị đại sư Trương Hiếu Bình (Hắc Long Giang) (bên Trắng) và Vu Ấu Hoa (Triết Giang) (bên Đen) tại giải cờ tướng toàn Trung Quốc năm 1993.

Song phương do khai cuộc phi Tượng song Mã biên đổi quá cung Pháo diễn biến mà thành. Đi đến nước 12, mỗi bên chỉ mất 1 Chốt. Bên Đen Xe phải nằm xa chiến trường chính, điểm này có lợi đối với bên Trắng. Giờ phiên Trắng đi, đi Pháo 8 bình 6 mời đổi là nước cờ trọng yếu, từ đó phá vỡ kết cấu lực quân phòng thủ bên Đen, ý nghĩa chiến lược sâu xa.

13. Pháo 8 bình 6 Xe 9 bình 6

Đen bình Xe sườn trái mời đổi, đổi Xe xong cánh trái hư trống. Nếu muốn vững chắc có thể đổi thành Mã 4 thối 3, nhưng không được đi Mã 4 tấn 3, nếu không Trắng sẽ đi Chốt 5 tấn 1, Đen sẽ mất quân.

14. Xe 4 tấn 6 Mã 7 thối 6

15. Pháo 6 tấn 5 Pháo 8 bình 4

Đen dùng Pháo khử Pháo, thà để cánh trái hư trống bị công kích, không thà mất đi yếu điểm của hình thế. Đen nếu đổi thành Sĩ 5 tấn 4, thì Xe Trắng 3 bình 6; Mã 4 thối 3, Pháo 2 bình 3, Xe 2 thối 5, Mã 1 tấn 3, bên Trắng lực quân linh hoạt chiếm ưu.

16. Xe 3 tấn 4 Mã 6 tấn 7

17. Pháo 2 tấn 7 Chốt 3 tấn 1

Đen tấn Chốt 3 qua sông, hình thành cục diện mỗi bên tấn công một cánh.

18. Mã 1 tấn 3 Chốt 3 tấn 1

19. Xe 3 tấn 1 Mã 7 thối 6

20. Xe 3 thối 1 Mã 6 tấn 7

21. Xe 3 tấn 1 Mã 7 thối 6

22. Xe 3 thối 3 Mã 6 tấn 7

23. Pháo 2 bình 1 Mã 4 tấn 6

Đen nếu đi Chốt 3 tấn 1, thì Mã Trắng 3 tấn 2, nước sau đi Mã 2 tấn 1, hình thành 3 quân Xe Pháo Mã quy biên, công thế mạnh mẽ.

24. Xe 3 bình 2 Mã 6 tấn 4

25. Mã 3 tấn 5 Chốt 3 tấn 1

Đen tấn Chốt 3 tham tấn công, nên đổi thành Chốt 5 tấn 1 ngăn cản Mã Trắng xuất kích, sau đó Mã Trắng 5 thối 7, Mã Đen

4. tấn 3, Mã 9 thối 7, Xe 2 bình 3, Mã 7 tấn 9, Xe 3 thối 2, Đen tuy ở thế hạ phong nhưng còn có thể kháng cự.

26. Mã 5 tấn 4 Sĩ 5 tấn 6

Trắng nhảy Mã xong đã thành thế 3 quân Xe Pháo Mã liên hợp đánh thành. Đen phải bay Sĩ, nếu đổi thành Chốt 3 bình 2, thì Sĩ Trắng 5 tấn 6, Chốt 2 bình 1, Mã 4 tấn 3, Tượng 5 bình 6, Mã 3 thối 1, bên Trắng 3 quân quy biến tạo thành sát thế cánh bên, dễ dàng đoạt thắng.

27. Xe 2 tấn 3 Tượng 5 tấn 1

28. Xe 2 thối 1 Tượng 5 thối 1

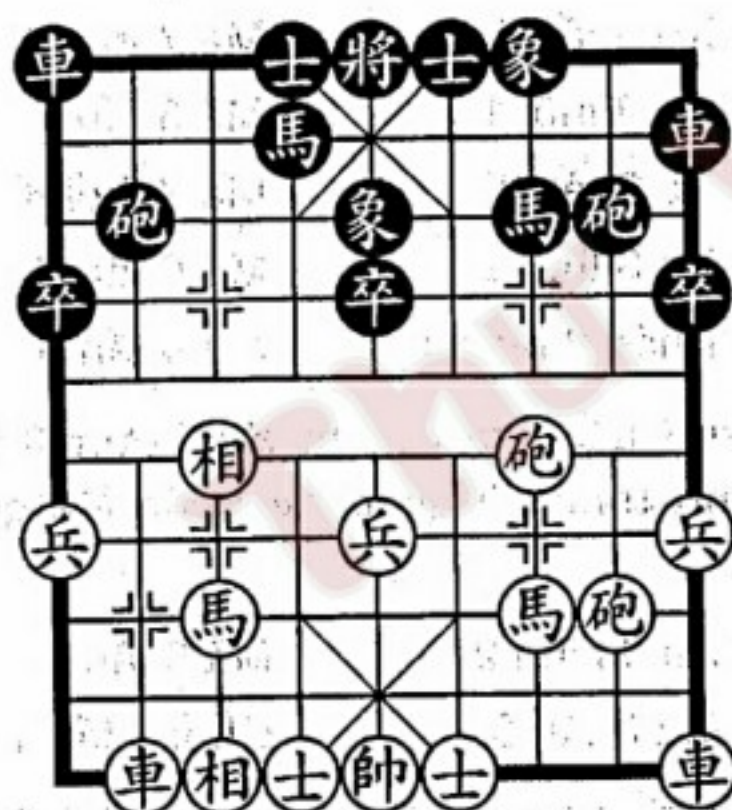
29. Xe 2 bình 3 Chốt 3 bình 2

30. Mã 4 tấn 2 Sĩ 6 thối 5

31. Tượng 5 bình 4 Xe 2 thối 2

32. Xe 3 tấn 1 (Trắng thắng)

Cuộc 9: THIỆN CHIẾN GIẢ MƯU THẾ

H.9

Thừa lúc quân địch có dấu hiệu bại vong, mình chớp lấy thời cơ phát động tấn công, quân địch nhất định sẽ thất bại. Đúng như binh pháp nói: "Phải lợi dụng hình thế có lợi để đánh phá quân địch".

Hình 9 là ván cờ giữa Mã Vũ Liêm (Thái Lan) (bên Trắng) và Hứa Ngân Xuyên (Trung Quốc) (bên Đen) tại giải cờ tướng châu Á tổ chức ở Malaysia tháng 11 năm 1992. Giờ phiên Đen đi. Đen thông qua thủ đoạn vận quân, đổi quân, bắt quân, từng bước giành lấy ưu thế.

9..... Xe 1 bình 3

10. Mã 7 tấn 6

Trắng nhảy Mã giúp Pháo giữ Tượng, có phần mạo tiến, dễ bị đối phương công kích, nên đổi thành Tượng 7 tấn 5, cuộc thế bình ổn.

10..... Xe 3 tấn 4

11. Pháo 2 thối 1 Mã 7 tấn 8

Trắng thối Pháo trái thiếu thỏa đáng, tuy muốn điều chỉnh trận hình, nhưng đã không kịp. Ngoài ra Trắng nếu đi Mã 3 tấn 4, thì Pháo Đen 8 tấn 3, Trắng cũng yếu thế. Giờ Đen tấn Mã trái mời đổi, nước cờ hay, kịp thời không chế lối ra của Mã Trắng 3 tấn 4.

12. Pháo 2 bình 6 Xe 9 bình 6

13. Pháo 6 tấn 1 Mã 8 tấn 6

14. Tượng 7 tấn 5 Mã 6 tấn 7

15. Pháo 6 bình 3 Xe 6 tấn 4

16. Mã 6 thối 7 Xe 3 bình 8

Đen bình Xe phong tỏa Xe Trắng, tăng cường khống chế, tạo điều kiện công kích về sau.

17. Xe 8 tấn 6 Pháo 8 tấn 1

Trắng tấn Xe, không bằng đi Sĩ 6 tấn 5.

18. Xe 8 thối 3 Pháo 2 bình 3

19. Sĩ 6 tấn 5 Mã 4 tấn 6

Đen tấn Mã xong đã khống chế được toàn cuộc, thời khắc phát động tổng tấn công đã đến.

20. Mã 7 thối 8 Mã 6 tấn 5

21. Hậu Pháo bình 1 Mã 5 tấn 6

22. Xe 1 bình 3 Xe 8 bình 7

23. Pháo 3 thối 1 Pháo 8 tấn 6

24. Pháo 1 bình 4 Xe 6 bình 8

25. Xe 3 bình 2 Xe 8 tấn 4

26. Pháo 3 thối 3 Mã 6 tấn 8

Đen thắng.

Cuộc 10:

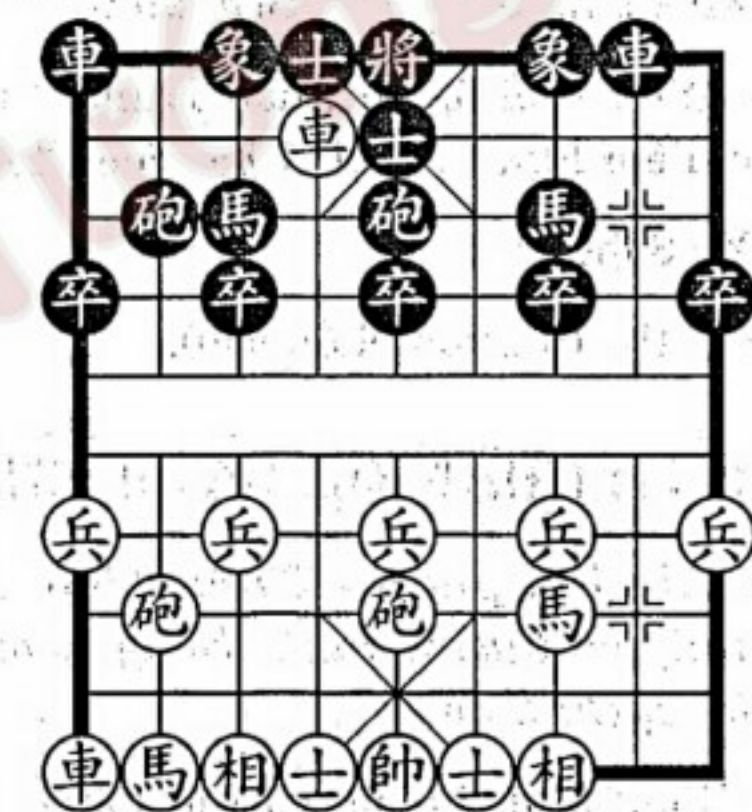
THẾ NHƯ QUỐC NỖ, TIẾT NHƯ PHÁT CƠ

Tôn Tử nói: "Kích thủy chi tật, chí ư phiêu thạch giả, thế giả; chí điều chi tật, chí ư hủy chiết giả, tiết giả. Thị cố thiện chiến giả, kỳ thế hiểm, kỳ tiết đoán, thế như quốc nỗ, tiết như phát cơ".

Nghĩa là: Nước phun trào nhanh, đến nỗi đầy trôi cả đá lớn, đó là nhờ cái thế; loài chim dữ lao nhanh, đến nỗi giết chết chim thú khác, đó là nhờ tiết tấu. Cho nên người giỏi tác chiến, cái thế phải hiểm, tiết tấu phải nhanh. Thế hiểm giống như nỏ kéo căng, tiết tấu nhanh giống như tên bắn.

Dưới đây là ván cờ giữa Lưu Điện Trung (Hà Bắc) (bên Trắng) và Trịnh Nãi Đông (Hội Nông dân) (bên Đen) tại giải cờ tướng cá nhân toàn Trung Quốc năm 1993.

1. Pháo 2 bình 5	Pháo 8 bình 5
2. Mã 2 tấn 3	Mã 8 tấn 7
3. Xe 1 tấn 1	Xe 9 bình 8
4. Xe 1 bình 6	Sĩ 6 tấn 5
5. Xe 6 tấn 7	Mã 2 tấn 3

H.10

Như hình 10, song phương bố trận mới 5 nước, Đen liền lên Mã phải muốn hãm Xe Trắng. Trắng nhận thấy đây là nước đi có vấn đề, liền nắm bắt thời cơ, bình Xe bắt Mã.

6. Xe 6 bình 7	Pháo 2 tấn 2
7. Chốt 7 tấn 1	Xe 1 tấn 2
8. Chốt 7 tấn 1	

Trắng hiến Chốt 7, đòn xung kích hữu lực, kịp thời nắm bắt sơ hở ở lộ 3 bên Đen, không cho Đen có cơ hội nghỉ ngơi.

8.....	Chốt 3 tấn 1

9. Pháo 8 bình 7 Sĩ 5 tấn 4

10. Xe 7 bình 3

Trắng đột nhiên quay đầu Xe công kích Mã trái bên Đen, công thế hung mãnh.

10..... Xe 8 tấn 2

11. Xe 3 tấn 1 Mã 7 thối 6

12. Xe 9 tấn 1 Xe 8 bình 6

13. Xe 9 bình 6 Sĩ 4 tấn 5

Đen nếu đi Sĩ 4 thối 5, thì Pháo Trắng 7 tấn 5, Xe 1 bình 3, Trắng có nước hiểm Pháo 5 bình 7 bắt chết Xe Đen.

14. Xe 3 thối 3

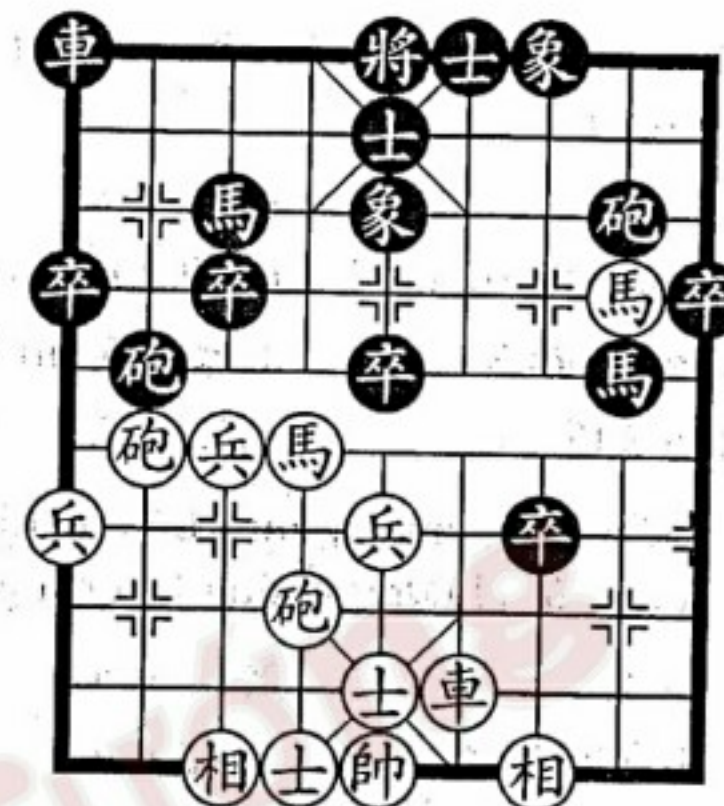
Trắng thắng thế (lược bỏ phần sau).

Cuộc 11: NHÂN DỊCH CHẾ THẮNG

Sách *Tôn Tử binh pháp - Thiên Thực hư* viết: "...*Bình vô thường thế, thủy vô thường hình. Năng nhân dịch biến hóa nhi thủ thắng giả, vị chi thần*".

Nghĩa là: Dùng binh không có thế hằng thường bất biến, nước chảy không có hình nhất định. (Trong đánh trận) người chỉ huy biết nhân tình hình dịch biến hóa mà thủ thắng, gọi là dụng binh như thần.

Hình 11 là ván cờ giữa Hồ Vinh Hoa (Thượng Hải) (bên Trắng) và Vu Ấu Hoa (Triết Giang) (bên Đen) tại giải cờ tướng "Hậu tiêu bơi" tổ chức ở Thượng Châu tháng 2 năm 1993, đi đến nước thứ 18, Trắng đi Sĩ 4 tấn 5 mà thành. Đen tuy nhiều hơn 2 Chốt, nhưng Xe chủ lực còn nằm ở góc, là điều đại kỵ. Giờ phiên Đen đi:

H.11

18.....

Chốt 1 tấn 1

19. Mã 6 tấn 7

Xe 1 tấn 3

Trắng khó phong tỏa Xe Đen, liền tấn Mã ăn Chốt 3 bên Đen, tìm công thế khác, Trắng vận dụng thao lược "nhân dịch chế thắng".

Đen đi Xe 1 tấn 3 vẫn bị trở ngại, nếu đổi thành Xe 1 bình 4, thì Mã Trắng 7 thối 5, Xe 4 tấn 4, Mã 5 tấn 4, Sĩ 5 tấn 6, Xe 4 tấn 7, Pháo 8 thối 1, Mã 2 tấn 3, Tượng 5 tấn 1, Xe 4 bình 2, Pháo 8 bình 9, Chốt 7 tấn 1, Trắng có công thế.

20. Pháo 6 bình 7

Pháo 2 thối 3

Đen nếu đổi thành nước đi khác, thì Trắng đi Chốt 5 tấn 1, Trắng cũng có công thế.

21. Pháo 8 tấn 1

Pháo 2 bình 3

22. Pháo 8 bình 2

Pháo 8 tấn 2

23. Xe 4 tấn 5

Xe 1 bình 2

24. Xe 4 bình 6

.....

Trắng bình Xe sang sườn trái, thay đổi phương hướng công kích, nước đi linh hoạt.

24.....	Pháo 8 tấn 5
25. Tượng 3 tấn 5	Chốt 7 bình 8
26. Mã 2 thối 3	Tượng 5 tấn 7
27. Mã 3 tấn 5	

Trắng thấy tấn công cánh phải khó đạt hiệu quả, bèn nhảy Mã trung lộ, lại thay đổi phương hướng tấn công.

27.....	Xe 2 tấn 1
28. Chốt 7 tấn 1	Xe 2 tấn 2

Trắng thí Chốt 7 đuổi Xe, nước cờ hay. Nếu Đen đi Xe 2 bình 3 ăn Chốt, thì Mã Trắng 7 tấn 9, Mã 3 tấn 2, Tượng 7 tấn 5, Xe 3 tấn 1, Mã 5 thối 7, Mã 2 thối 4, Mã 9 tấn 7, Mã 4 thối 3, Pháo 7 tấn 6, Trắng được quân nhất định thắng.

29. Pháo 7 tấn 2	Chốt 8 bình 7
30. Pháo 7 bình 3	Tượng 7 tấn 9
31. Mã 5 thối 7	Pháo 8 thối 7
32. Pháo 3 bình 5	Pháo 8 bình 5
33. Tiến Mã thối 9	Xe 2 bình 3
34. Chốt 7 tấn 1	(Trắng thắng)

Chương 2

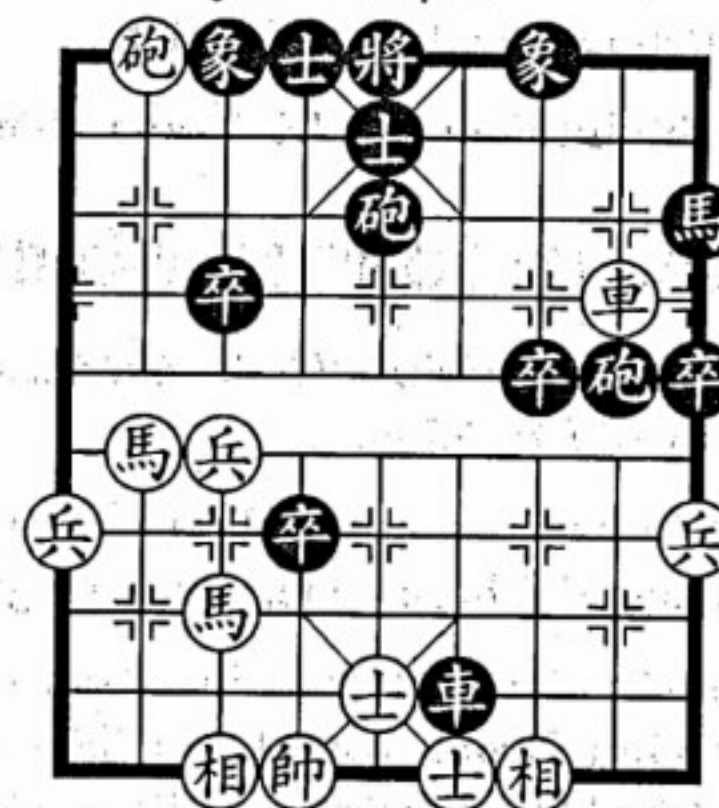
THAO LƯỢC THẾ ƯU

Khi đã chiếm được ưu thế, nên lợi dụng tối đa điều kiện và thời cơ có lợi để giành lấy thắng lợi toàn cuộc.

Cuộc 12: TẤN XUNG KỲ HƯ

Tôn Tử nói: “Tấn nhi bất khả ngự giả, xung kỳ hư giả” (Tôn Tử binh pháp - Thiên Hư thực).

Nghĩa là: Tấn công sở dĩ khiến quân địch không thể kháng cự, là vì xung kích chỗ hư yếu của địch.

H.12

Hình 12 là ván cờ giữa Liễu Đại Hoa (Hồ Bắc) (bên Trắng) và Hồ Vinh Hoa (Thượng Hải) (bên Đen) tại giải vô địch cờ tướng “Ngũ dương bôi”. Giờ phiên Đen đi cờ. Bên Đen Pháo trấn trung

lộ, Chốt qua sông thâm nhập yếu địa, Đen nắm bắt cơ hội, dùng thao lược tấn công chỗ hư yếu đoạt thắng.

28.....	Pháo 5 bình 4
29. Tượng 6 bình 5	Pháo 4 bình 7
30. Tượng 3 tấn 1	Xe 6 thối 5
31. Xe 2 tấn 1	Pháo 7 bình 5

Mấy nước trên Đen thông qua điều chỉnh lực quân, đã có điều kiện tấn công chỗ hư yếu, thủ pháp xảo diệu.

32. Tượng 7 tấn 5	Chốt 4 tấn 1
33. Mã 7 tấn 6	Chốt 4 tấn 1
34. Mã 8 tấn 7	Pháo 5 tấn 3
35. Pháo 8 thối 5	Pháo 5 bình 8
36. Xe 2 bình 3	Tiền Pháo tấn 4
37. Tượng 5 thối 3	Xe 6 tấn 5

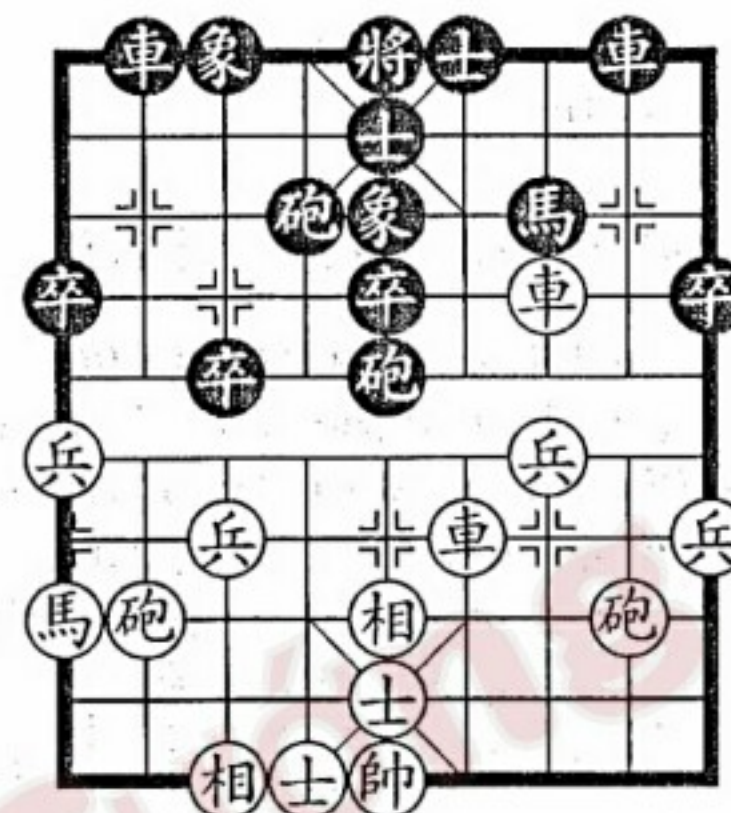
Đen tấn Xe hình thành sát thế, Trắng không thể giải cứu.

Cuộc 13: CÔNG KỲ BẮT THỦ

Sách *Tôn Tử binh pháp* - Thiên *Hư thực* viết: "Công nhi tất thủ giả, công kỳ sở bất thủ giả".

Nghĩa là: Nếu muốn tấn công thủ thắng, thì phải tấn công nơi địch không phòng thủ hoặc phòng thủ không chắc.

Hình 13 là ván cờ giữa Lưu Chính (Giải phóng quân) (bên Trắng) và Hồ Khánh Dương (Cát Lâm) (bên Đen) tại giải cờ tướng đồng đội toàn Trung Quốc năm 1993. Giờ phiên Đen đi. Bên Đen Pháo giữ uy lực rất lớn, còn bên Trắng phòng thủ chủ yếu dựa vào Pháo gánh. Nếu phá vỡ được thế Pháo gánh, Trắng sẽ thất thế.

H.13

14.....	Pháo 4 tấn 5

Đen tấn Pháo sườn công kích chỗ phòng thủ không chắc của bên Trắng.

15. Pháo 2 bình 6	Xe 2 tấn 7
16. Pháo 6 tấn 2	

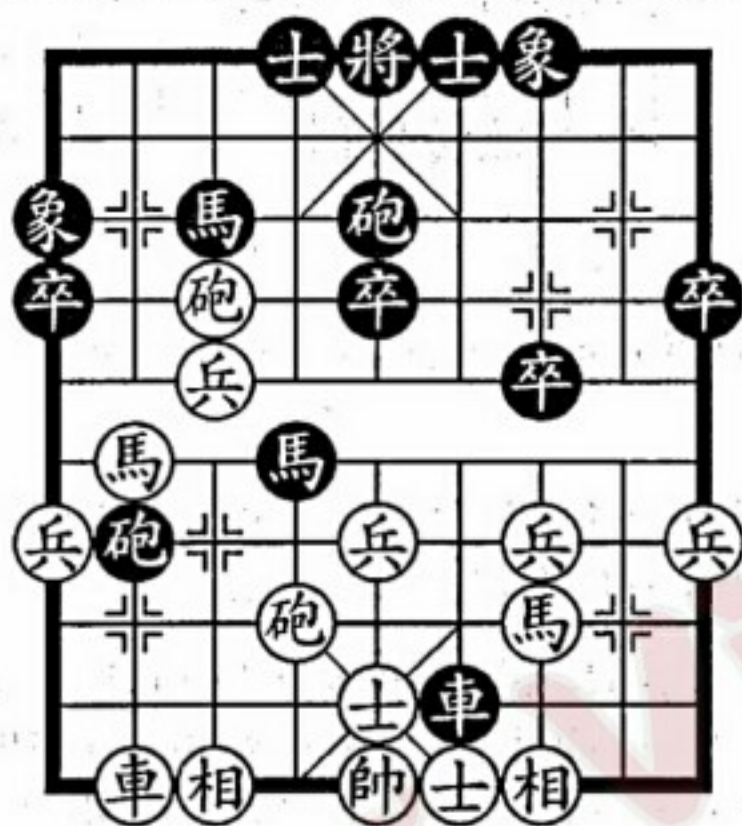
Trắng nếu đổi thành Tượng 5 bình 4, thì Xe Đen 8 tấn 9, Tượng 4 tấn 1, Xe 8 thối 1, Tượng 4 thối 1, Pháo 5 tấn 4, Sĩ 6 tấn 5, Xe 8 bình 5, Xe 4 bình 6, Xe 5 bình 4, rồi Đen đi Xe 2 bình 3 hoặc Xe 2 tấn 1, Đen cũng thắng thế.

16.....	Xe 2 bình 4
17. Pháo 6 bình 5	Xe 4 thối 2
18. Pháo 5 thối 1	Xe 8 tấn 9
19. Xe 4 thối 3	Xe 8 thối 3
20. Pháo 5 tấn 1	Xe 4 bình 5
21. Xe 3 tấn 1	Xe 5 bình 4

Trắng khó chống đỡ thế giáp công từ hai cánh của bên Đen, đành chấp nhận thua.

Cuộc 14: CÔNG KỲ BẤT CỨU

Tôn Tử nói: "... Cố ngã dự chiến, địch tuy cao lũy thâm châu, bất đắc bất dự ngã chiến giả, công kỳ sở tất cứu dã" (**Tôn Tử binh pháp - Thiên Hư thực**). Ta muốn đánh, quân địch dù thành cao hào sâu cũng không thể không ra giao chiến với ta, vì ta đánh vào chỗ yếu hai cần phải cứu viện của địch.

H.14

Hình 14 là ván cờ giữa Vạn Xuân Lâm (Thượng Hải) (bên Trắng) và Hứa Ngân Xuyên (Quảng Đông) tại giải cờ tướng “Gia bảo bơi” tổ chức ở Thượng Hải tháng 7 năm 1994. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này song phương mới đổi 1 Xe, Mã Đen mới qua sông còn chưa đứng vững. Trắng nắm bắt chỗ then chốt toàn cuộc, thời Mã công kích Mã Đen kỵ hà, đồng thời cản lộ Pháo, vận dụng thao lược đánh vào chỗ cần phải cứu.

16. Mã 8 thối 6 Pháo 2 bình 5

Trắng thối Mã đánh Mã, công kích chỗ yếu hại của bên Đen, hóa giải công thế và thế phong tỏa của bên Đen. Trắng nếu đi nhằm Mã 8 tấn 6 vội tấn công, thì Mã Đen 3 thối 2, Đen phục đi Pháo 5 bình 2 công kích Xe, Đen chiếm ưu. Giờ Đen đành bình Pháo đánh Chốt giữa, nếu đổi thành Pháo 5 bình 4, thì Chốt Trắng 7 bình 6, Trắng cũng chiếm ưu.

17. Mã 3 tấn 5 Pháo 5 tấn 4

18. Tượng 7 tấn 5 Mã 4 thối 3

Đen thối Mã đổi Pháo là nước đi tốt nhất lúc này, nếu đổi thành Pháo 5 bình 9, thì Pháo Trắng 6 tấn 2, Pháo 9 bình 4, Xe 8 tấn 7, Đen bại thế.

19. Chốt 7 tấn 1 Mã 3 thối 5

20. Xe 8 tấn 9 Tượng 1 thối 3

Trắng nắm bắt thời cơ hạ Xe đáy công kích chỗ yếu hại. Đen phải thoái Tượng, nếu đổi thành Mã 5 thoái 3, thì Chốt Trắng 7 tấn 1, Trắng cũng đại ưu.

21. Chốt 7 bình 6 Xe 6 thối 4

22. Chốt 6 tấn 1 Mã 5 tấn 7

23. Xe 8 bình 7 Sĩ 6 tấn 5

24. Chốt 6 tấn 1 Tượng 7 tấn 5

25. Xe 7 bình 8 Xe 6 tấn 1

Trắng lợi dụng phía địch cánh phải hư trống, phát động công thế đoạt được 1 Tượng, giờ bình Xe, tăng cường khống chế cuộc thế. Đen tấn Xe là để mở đường, chuẩn bị đi Xe 6 bình 3.

26. Tướng 5 bình 6 Xe 6 bình 3

27. Chốt 6 tấn 1 Sĩ 5 thối 4

28. Xe 8 bình 6 Tướng 5 tấn 1

29. Xe 6 thối 1 Tướng 5 thối 1

.....

Trắng dùng Chốt đổi song Sĩ, rồi thừa cơ nhảy Mã, là cách di giản hóa cục diện, xác lập ưu thế.

30.....	Xe 3 thối 3
31. Mã 5 tấn 3	Chốt 1 tấn 1
32. Chốt 1 tấn 1	Xe 3 tấn 4
33. Pháo 6 bình 8	Xe 3 bình 2
34. Pháo 8 bình 7	Xe 2 bình 3
35. Pháo 7 bình 8	Xe 3 bình 2
36. Pháo 8 bình 7	Xe 2 bình 3
37. Pháo 7 bình 8	Chốt 5 tấn 1

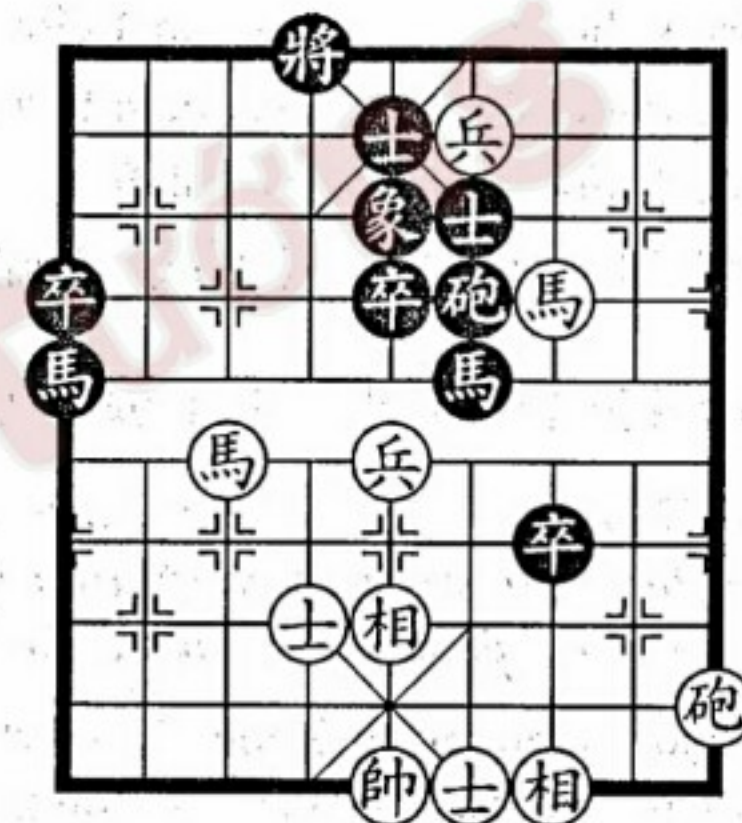
Bên Đen do vị trí Mã không tốt nên phải thí Chốt thông Mã.

38. Mã 3 thối 5	Mã 7 tấn 5
39. Xe 6 thối 2	Xe 3 bình 2
40. Pháo 8 bình 7	Xe 2 bình 3
41. Pháo 7 bình 8	Mã 5 thối 7
42. Pháo 8 tấn 4	Tướng 5 bình 6
43. Xe 6 tấn 3	Tướng 6 tấn 1
44. Xe 6 thối 1	Tướng 6 thối 1
45. Pháo 8 bình 4	Mã 7 tấn 5
46. Mã 5 tấn 3	Tướng 6 bình 5
47. Mã 3 tấn 2	Pháo 5 bình 6
48. Xe 6 tấn 1	Tướng 5 tấn 1
49. Mã 2 thối 1	(Trắng thắng)

Cuộc 15: CÔNG KỲ VÔ BI

Trong sách *Binh Kinh Ngô Tử* viết: “Phàm chiến sở vị kỳ giả, công kỳ vô bi, xuất kỳ bất ý dã”.

Nghĩa là: Gọi là xuất kỳ chế thắng ở chiến trận, tức phải đánh vào chỗ không phòng bị, nhân lúc quân địch không ngờ đến.

H.15

Hình 15 là ván cờ giữa Lưu Điện Trung (Hà Bắc) (bên Trắng) và Chu Học Tăng (Bắc Kinh) (bên Đen) thi đấu ở Thượng Hải năm 1975, đi đến nước thứ 51. Giờ phiên Trắng đi. Đen cho rằng phòng thủ nghiêm mật nên nhảy Mã biên mời đổi, không ngờ Trắng bất ngờ phát động công thế, khiến bên Đen không kịp trở tay.

52. Chốt 5 tấn 1 Chốt 5 tấn 1

Trước đòn công kích bất ngờ của bên Trắng, Đen đành dùng Chốt khử Chốt, nếu đổi thành Mã 1 tấn 3, thì Trắng đi Chốt 5 bình 4 được quân.

53. Pháo 1 bình 6 Sĩ 5 tấn 4

Đen nếu đi Tượng 4 bình 5, thì Mã Trắng 7 tấn 8, Sĩ 5 tấn 4, Mã 8 tấn 7, Tượng 5 bình 4, Mã 7 thối 5 được Mã thắng cờ.

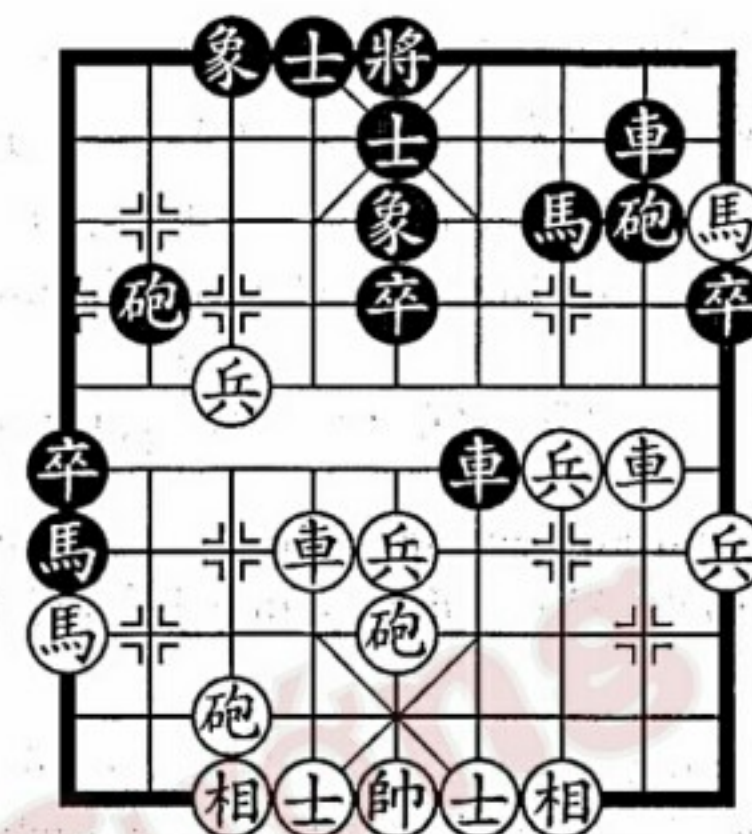
54. Sĩ 6 thối 5	Tượng 4 bình 5
55. Mã 7 tấn 8	Mã 1 thối 3
56. Mã 8 tấn 7	Mã 3 thối 4
57. Pháo 6 tấn 7	Tượng 5 bình 4
58. Mã 7 thối 9	Tượng 4 tấn 1
59. Mã 9 thối 7	Tượng 4 thối 1
60. Mã 7 tấn 5	Sĩ 4 thối 5
61. Mã 5 thối 4	(Trắng thắng)

Cuộc 16: THUẬN DƯƠNG ĐỊNH Ý

Sách *Tôn Tử binh pháp - Thiên Cửu địa* viết: “Cố vi binh chi sự, tại ư thuận tường địch chi ý, tịnh địch nhất hướng, thiên lý sát tướng, thủ vị xảo năng thành sự giả dã”.

Nghĩa là: Đạo tác chiến, là ở chỗ giả vờ thuận theo ý địch, đánh lừa quân địch, sau đó hợp lực tấn công, giết tướng ngàn dặm, đó gọi là “khéo năng thành sự”.

Hình 16 là ván cờ giữa Liễu Đại Hoa (Hồ Bắc) (bên Trắng) và Chu Trường Lâm (Thanh Đảo) (bên Đen) tại giải cờ tướng cá nhân toàn Trung Quốc năm 1993. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này bên Trắng chiếm ưu, nhưng do Mã biên bị vây nên nhất thời khó hành động, Trắng lại thấy Đen có thủ đoạn phản kích Mã 7 tấn 6, Trắng bèn bỏ Sĩ, chờ Đen phản kích, Trắng sẽ có diệu sách đối phó.

H.16

17. Sĩ 4 tấn 5 Mã 7 tấn 6

Trắng bỏ Sĩ tức giả vờ thuận theo ý địch, giả vờ không biết thủ đoạn phản kích của đối phương. Đen lập tức trúng kế bên Trắng, có thể đổi thành Xe 6 thối 1.

18. Xe 2 tấn 1 Mã 6 thối 8
19. Pháo 5 tấn 4 Tượng 5 bình 6

Trắng bay Pháo đánh Chốt giữa phục chiếu bí, Đen như tỉnh mộng, phải chạy Tượng, nếu đổi thành Tượng 3 tấn 1, thì Xe Trắng 2 bình 6, Tượng 5 bình 6, Tiên Xe tấn 4, Sĩ 5 thối 4, Xe 6 tấn 8, Tượng 6 tấn 1, Xe 6 thối 1, Tượng 6 thối 1, Xe 6 bình 2, Pháo 2 thối 1, Mã 1 tấn 2, Trắng cũng thắng thế.

20. Pháo 5 tấn 2 Pháo 8 tấn 2

Đen nếu đi Sĩ 4 tấn 5, thì Xe Trắng 2 tấn 1, Đen cũng thua thế.

21. Xe 6 tấn 6 Tượng 6 tấn 1
22. Pháo 5 bình 2 Xe 6 bình 7
23. Tượng 3 tấn 5 Xe 7 thối 1

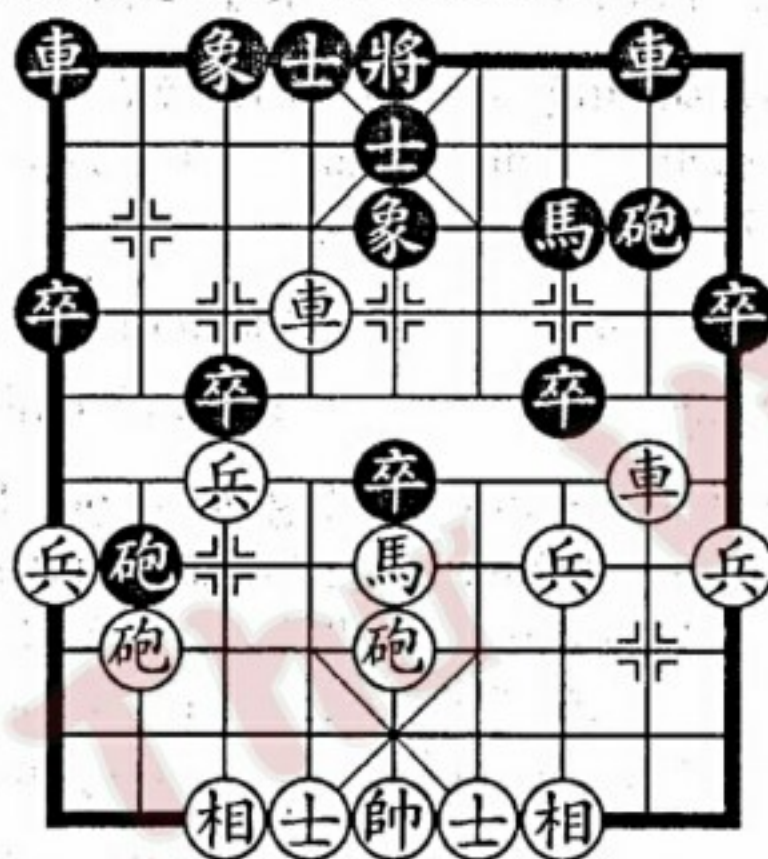
24. Pháo 2 thối 3 Xe 7 bình 8
25. Mã 1 tấn 2 (Trắng thắng)

Đen nếu đi tiếp Tượng 6 bình 5, thì Mã Trắng 2 thối 3, Mã 8 thối 6, mất Xe bại thế, nên Đen chấp nhận thua.

Cuộc 17: TƯƠNG KẾ TỰU KẾ

Biết được mưu kế của địch, dùng mưu kế của mình đáp trả lại mưu kế của địch, khiến địch trúng kế, gọi là “tương kế tựu kế”.

Tương kế tựu kế ứng dụng tương đối nhiều ở trong thực chiến, quan trọng là ở chỗ giả thuận theo ý địch, giả vờ trúng kế của địch, thực ra là che giấu ý đồ của mình.

H.17

Hình 17 là ván cờ giữa Trần Linh Huy (New York) (bên Trắng) và Ngô Chí Cương (San Francisco) (bên Đen) tại giải cờ tướng thế giới tổ chức ở Singapore tháng 4 năm 1990, bên Đen nước thứ 14 đi Chốt 5 tấn 1 phản kích, Đen muốn ép Pháo Trắng ăn Chốt cản chân Mã, sau đó Đen thí Chốt 7 rồi đi Mã 7 tấn 6

bắt 2 quân. Trắng biết được mưu kế bên Đen, bên tương kế tựu kế:

15. Pháo 5 tấn 2 Chốt 7 tấn 1
16. Mã 5 tấn 3 Mã 7 tấn 6
17. Mã 3 tấn 5

Trắng dùng Mã khử Chốt, cố ý lộ sơ hở để Mã Đen bắt 2 Xe, sau đó thuận thế dùng kế đối kế.

17..... Mã 6 tấn 8

Sự việc đã lỡ, Đen đành phải ăn Xe, nếu đổi thành: (1). Xe 1 tấn 2, thì Pháo Trắng 8 bình 4; (2). Pháo 2 thối 4, thì Mã Trắng 5 tấn 6, Tượng 5 bình 6, Pháo 8 bình 4, Đen đều khó ứng phó.

18. Mã 5 tấn 4 Tượng 5 bình 6
19. Pháo 8 bình 4 Mã 8 thối 6
20. Xe 6 tấn 3

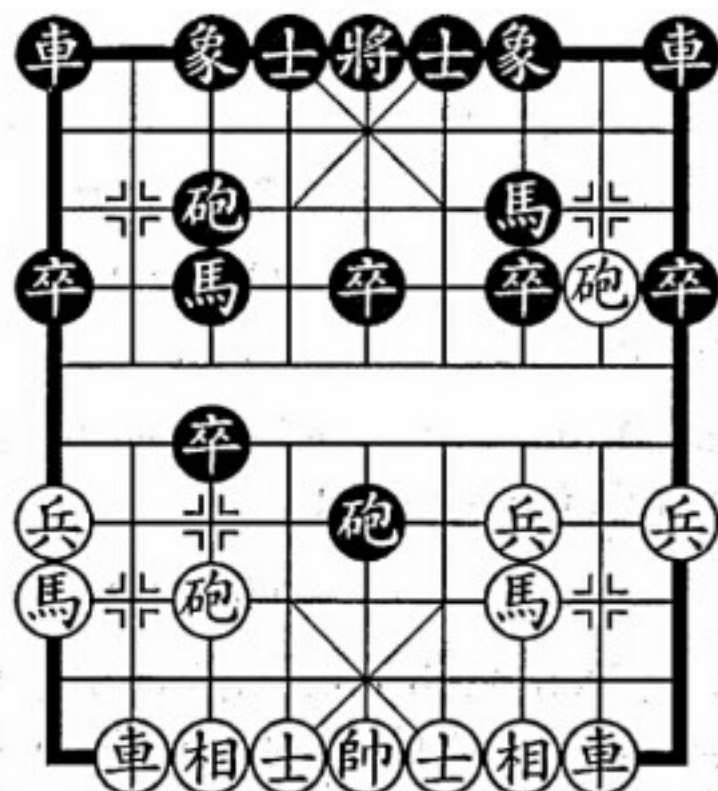
Nước cờ hay, phục đi Mã 4 tấn 2, Đen không thể đi Sĩ 5 thối 4.

20..... Tượng 6 tấn 1
21. Xe 6 bình 2 (Trắng thắng)

Bên Trắng thuận tay dất dề, đoạt được 1 Xe, đã thành thế 4 quân giết Vua, Đen chấp nhận thua.

Cuộc 18: TƯƠNG CƠ TỰU KẾ

“Tương cơ tựu kế” tức là lợi dụng cơ hội có được lập tức dùng kế. Bất luận là trong đấu tranh quân sự hay trong đánh cờ, khi dùng kế phải nắm bắt được cơ hội, mà cơ hội tốt để dùng kế thường xuất hiện rồi chóng qua đi, do đó phải hành động kịp thời, không được do dự.

H.18

Hình 18 là ván cờ giữa Phan Chấn Ba (Bưu điện) (bên Trắng) và Tăng Quốc Vinh (Hạ Môn) (bên Đen) tại giải cờ tướng đồng đội toàn Trung Quốc năm 1994. Giờ phiên bên Trắng đi. Như ở hình, Đen bỏ mặc Mã phải, bay Pháo đánh Chốt giữa, muốn dưng không đầu Pháo. Trắng nắm bắt cơ hội, quyết định tương cơ tựu kế:

9. Mã 3 tấn 5	Pháo 3 bình 5
10. Pháo 7 tấn 4	Pháo 5 tấn 4
11. Xe 2 tấn 4	Pháo 5 thối 2
12. Xe 8 tấn 5	Xe 9 bình 8
13. Xe 2 bình 7	

Trắng nhân cơ hội chưa xuất động, dùng Mã ăn Pháo giữa, sau đó hai cánh cùng xuất kích. Đen nếu không xuất Xe trái kiềm chế Xe Pháo Trắng, thì Trắng sẽ đi Pháo 2 bình 5. Giờ Trắng bình Xe ăn Chốt, ve sấu lột xác, tuyệt diệu! Lúc này Đen không thể đi Xe 8 tấn 3 ăn Pháo, nếu không Trắng sẽ đi Xe 8 bình 5, đây gọi là kế trong kế.

13.....	Xe 1 tấn 2

14. Pháo 2 bình 5	Xe 8 tấn 4
15. Xe 7 tấn 1	Pháo 5 bình 2
16. Xe 7 bình 2	Mã 7 tấn 5
17. Xe 2 bình 8	Xe 1 bình 3
18. Pháo 7 thối 5	Sĩ 4 tấn 5
19. Xe 8 bình 5	Mã 5 thối 7
20. Tượng 3 tấn 5	Tượng 3 tấn 5
21. Chốt 3 tấn 1	Xe 3 bình 4
22. Mã 9 tấn 7	(Trắng thắng)

Lược bỏ phần sau.

Cuộc 19: NHÂN HÌNH DỤNG QUYỀN

Sách *Ngô Tử binh pháp* viết: “Phàm chiến chi yếu, tất tiên chiêm kỳ tướng nhi sát kỳ tài, nhân hình dụng quyền, tặc bất lao nhi công cử”.

Nghĩa là: Yếu quyết tác chiến, trước hết phải hiểu được tướng địch, quan sát các đặc trưng của họ, rồi căn cứ tình hình ở chiến trường, dùng quyền biến thích đáng, thì sẽ không nhọc sức mà đạt được thành công.

Hình 19 là ván cờ giữa Chu Kiếm Thu (Thượng Hải) (bên Trắng) và Dương Quan Lân (Quảng Đông) (bên Đen) tại lần thi đối kháng các danh thủ Hoa Đông – Hoa Nam năm 1951. Lúc này Trắng thối Xe kiềm chế Xe Mã Đen, ý đồ ngăn chặn công thế bên Đen. Đen quan sát cục diện, phát hiện trận hình bên Trắng có nhược điểm, bên Đen lực quân linh hoạt cơ động, đã đủ điều kiện để phát động công thế.

mời đổi Pháo giữa. Giờ phiên Trắng đi. Trắng thí quân có công thế, phải tốc chiến tốc thắng, nhưng Đen phòng thủ chặt chẽ, tốc thắng không phải là chuyện dễ. Trong thực chiến Trắng vận dụng thao lược “ách hàng phủ bối”, đi Pháo 9 bình 8 hiến Pháo, giữ được Pháo giữa, tạo thành sát cuộc tinh diệu.

19. Pháo 9 bình 8 Pháo 2 tấn 2

Trắng bình Pháo, nước đi hung hãn hữu lực, nếu đổi thành nước đi khác, Đen sẽ có cơ hội hóa giải công thế. Giờ Đen đành dùng Pháo đổi Pháo.

20. Xe 7 tấn 1

Trắng thí Pháo giành được thời cơ quý báu, giờ tấn Xe chuẩn bị bình lộ sườn công sát.

20..... Pháo 2 tấn 4

21. Tượng 7 tấn 5 Hậu Xe bình 1

22. Mã 7 tấn 6

Trắng tấn Mã ép đổi Mã Đen, làm tiêu tan hy vọng duy nhất của bên Đen, giờ tuy ít hơn 2 quân nhưng giành lấy thắng thế.

22..... Mã 6 tấn 4

23. Xe 5 thối 4 Pháo 2 bình 1

24. Xe 7 bình 6 Xe 2 thối 4

25. Tiến Xe thối 2 Xe 2 bình 3

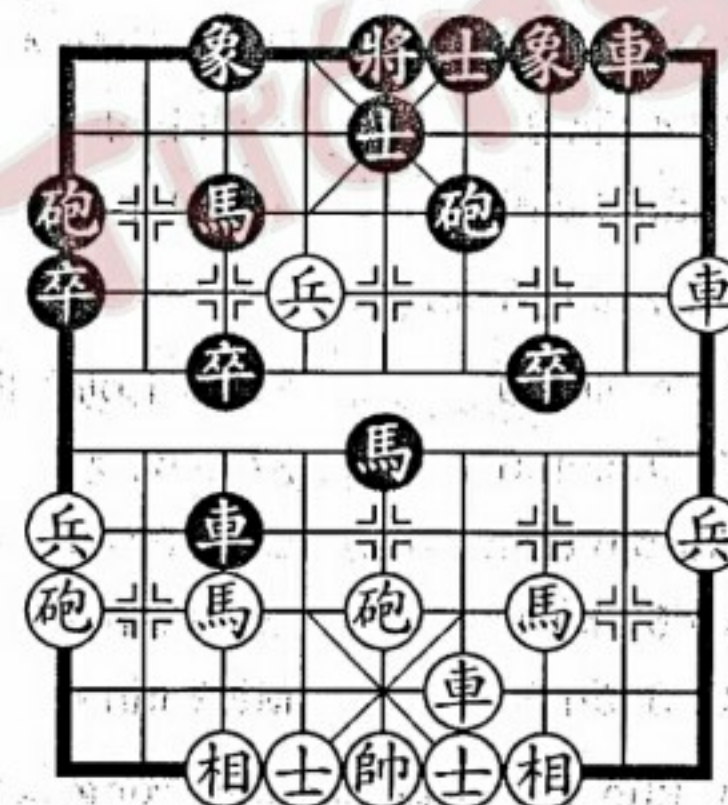
26. Tượng 5 tấn 7 Xe 1 bình 2

27. Tiến Xe bình 4 (Trắng thắng)

Cuộc 21: TRÍ NHÂN NHI BẤT TRÍ Ứ NHÂN

Sách *Tôn Tử - Thiên Hư thực* viết: “Cố thiện chiến giả, trí nhân nhi bất trí ứ nhân. Năng sử địch nhân tự trí giả, lợi chi giả. Năng sử địch nhân bất đắc trí giả, hại chi dã”.

Nghĩa là: Người giỏi tác chiến, có thể điều động địch mà không bị địch điều động. Khiến địch tự đến nộp mạng, là kết quả của dùng lợi để dụ. Khiến địch nhân không thể đến để đánh, là kết quả của gây hại.

H.21

Hình 21 là ván cờ giữa Lương Văn Bân (Hỏa xa) (bên Trắng) và Tiền Hồng Phát (Cam Túc) (bên Đen) tại giải cờ Tướng cá nhân toàn Trung Quốc năm 1983. Giờ phiên Đen đi. Lúc này bên Đen Mã giữa gặp nguy, Đen tìm cách cứu Mã hay tìm phương án khác? Trong thực chiến Đen quyết định dùng Xe đổi 2 quân, ép Tượng Trắng lên cao, giành được quyền chủ động.

15..... Xe 3 tấn 1

16. Xe 4 tấn 3 Xe 3 bình 5

17. Tượng 3 tấn 5 Mã 5 tấn 4

Đen ăn Mã, bắt Pháo, nhảy Mã góc Sĩ chiếu Tướng, đều là “điều động địch mà không bị địch điều động”.

18. Tướng 5 tấn 1 Xe 8 tấn 8

19. Xe 4 thối 3 Xe 8 thối 2

Đen tấn Xe chiếu Tướng, buộc Trắng lùi Xe, rồi Xe Đen chiếm tuyến Chốt đối phương, không chỉ khiến bên Trắng mất hết công thế, mà còn đẩy bên Trắng vào thế thủ. Đen phục nhiều đường công sát, Trắng đã khó ứng phó.

20. Pháo 9 thối 1 Pháo 1 tấn 4

21. Xe 4 tấn 3 Xe 8 bình 3

22. Pháo 9 bình 6 Xe 3 tấn 3

Đen thuận tay dắt “Tượng”.

23. Xe 4 bình 9 Pháo 1 bình 2

24. Xe 9 bình 6 Xe 3 bình 4

25. Pháo 6 bình 7 Chốt 3 tấn 1

26. Xe 6 thối 1 Mã 3 tấn 2

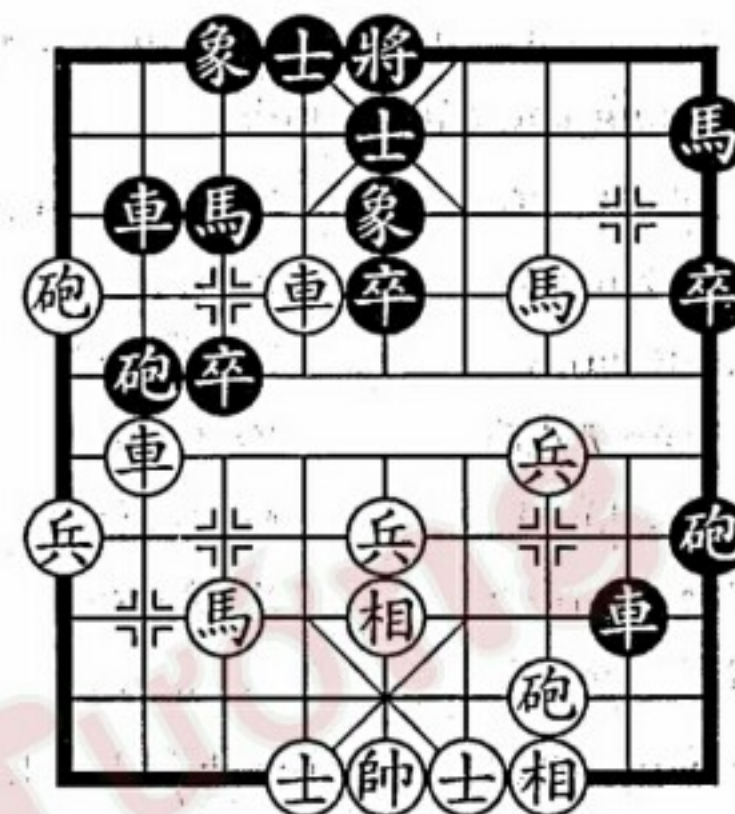
27. Xe 6 tấn 2 Mã 2 tấn 4

Trắng thấy khó hóa giải hai đòn công sát bên Đen Mã 4 tấn 6 và Pháo 2 tấn 2 nên chấp nhận thua.

Cuộc 22: TIỀN PHÁT CHẾ NHÂN

Sách *Tả truyện* viết: “Ninh ngã bạc nhân, vô nhân bạc ngã. Tiên nhân hữu đoạt nhân chi tâm, bạc chi dã”.

Nghĩa là: Thà ta đánh địch trước, không để địch đánh ta trước. “Ra tay chế địch trước có thể phá vỡ ý đồ của địch”, cho nên phải ra tay trước.

H.22

Hình 22 là ván cờ giữa Lưu Điện Trung (Hà Bắc) (bên Trắng) và Hà Vĩnh Tường (Cam Túc) (bên Đen) tại giải cờ tướng “Đôn hoàng bôi” tổ chức ở Lan Châu năm 1983. Giờ phiên Trắng đi. Nhìn qua cũng biết Trắng có ưu thế nhất định, nhưng cũng phải đề phòng đối phương phản kích. Trong thực chiến Trắng dùng sách lược “tiền phát chế nhân”, ra tay trước giành quyền chủ động.

18. Xe 6 tấn 2 Chốt 3 tấn 1

Trắng không doái hoài đến thế phản kích của bên Đen Pháo 9 tấn 3, ra tay chế địch trước, lên Xe tấn công. Đen thí Chốt sau đó bình Pháo giữa, tuy giải quyết được vấn đề Tượng giữa, nhưng lại lộ ra nhược điểm Tượng đáy, do đó không bằng đi Tượng 5 thối 7.

19. Xe 8 bình 7 Pháo 2 bình 5

20. Mã 3 thối 5 Chốt 5 tấn 1

21. Pháo 3 bình 7 Pháo 9 tấn 3

Trắng bất ngờ tấn công nhược điểm ở lộ 3 bên Đen, tiên phát chế nhân. Đen hạ Pháo đáy phản công, thuộc “hậu phát”,

cũng là bất đắc dĩ, nếu đổi thành Tượng 3 tấn 1, thì Mã Trắng 7 tấn 6, bên Trắng công thế cũng mạnh.

22. Mã 7 tấn 6	Tượng 5 bình 6
23. Xe 7 tấn 2	Xe 8 bình 6
24. Sĩ 6 tấn 5	Xe 2 tấn 7
25. Pháo 7 thối 1	Xe 6 tấn 1
26. Xe 7 tấn 1	Mã 9 tấn 8
27. Xe 7 bình 5	Xe 2 thối 1
28. Mã 6 thối 7	

Trắng vừa công vừa thủ, Đen vô kế khả thi.

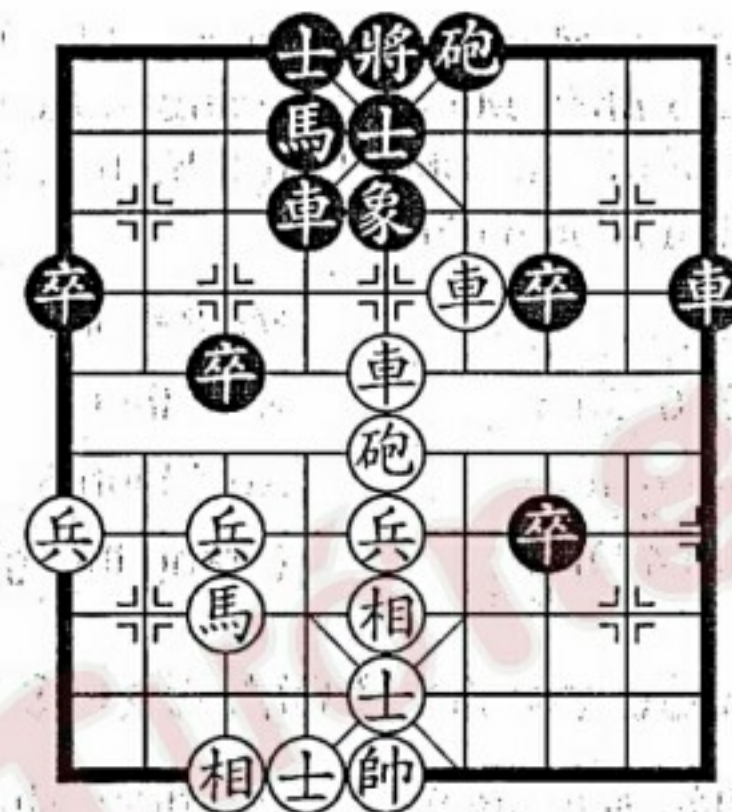
28.....	Mã 8 tấn 6
29. Xe 5 bình 4	(Trắng thắng)

Đen tấn Mã sườn, bị Trắng tạo thành sát cuộc, nhưng nếu Đen đổi thành nước đi khác cũng khó cứu vãn bại cuộc. Cách thắng sau đó là: Sĩ Đen 5 tấn 6, Pháo Trắng 7 tấn 9, Sĩ 4 tấn 5, Xe 6 tấn 1, Tượng 6 tấn 1, Pháo 9 bình 4, Trắng thắng.

Cuộc 23: DĨ DẬT ĐÃI LAO

“Dĩ dật dĩ lai” tức là dùng quân được dưỡng sức của mình đánh với quân địch mệt mỏi. Trong đánh cờ, khi điều kiện quyết chiến chưa thành thực thì không nên tùy tiện quyết chiến với địch quá sớm, mà nên tích cực chuẩn bị, chờ thời cơ chín muồi mới quyết chiến.

Hình 23 là ván cờ giữa Đào Hán Minh (Cát Lâm) (bên Trắng) và Liễu Đại Hoa (Hồ Bắc) (bên Đen) thi đấu vào năm 1993. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này Trắng đã khống chế cuộc thế, nhưng cánh phải hư trống, không thể vội quyết chiến. Trắng trước hết mở thông lực quân, vận dụng thao lược “dĩ dật dĩ lai”:

H.23

32. Chốt 7 tấn 1

Trắng đổi Chốt thông Mã, để lực quân tham chiến, càng nhiều. Nếu đi nhầm Pháo 5 tấn 3, thì Sĩ Đen 5 tấn 6, Đen phản kích rất mạnh.

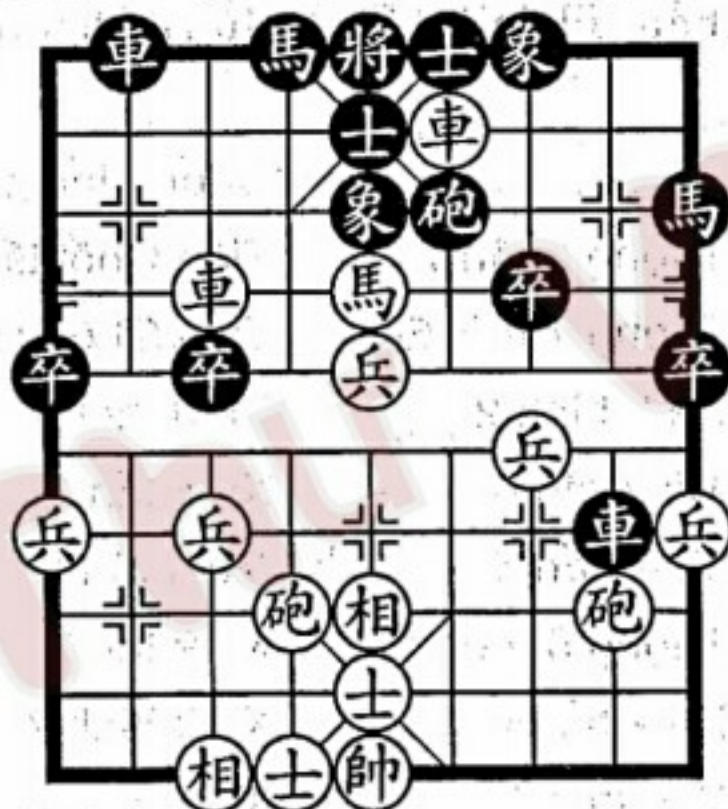
32.....	Chốt 3 tấn 1
33. Tượng 5 tấn 7	Tiền Chốt tấn 1
34. Tượng 7 thối 5	Tiền Chốt tấn 1
35. Xe 5 bình 2	Xe 9 thối 3
36. Mã 7 tấn 8	Xe 4 tấn 6
37. Mã 8 tấn 6	Mã 4 tấn 3
38. Tượng 5 thối 3	Xe 9 tấn 9
39. Xe 2 tấn 4	Xe 9 bình 7
40. Sĩ 5 thối 4	Xe 7 bình 6
41. Xe 4 thối 6	Chốt 7 bình 6
42. Mã 6 tấn 5	

Trước sự phản công mạnh mẽ của bên Đen, Trắng bình tĩnh ứng chiến, giờ nhảy Mã đánh Tượng, nước đi nhạy bén. Nếu trực tiếp đi Sĩ 6 tấn 5, thì Chốt Đen 6 bình 5, Pháo 5 thối 3, Xe 4 thối 4, cuộc chiến sẽ kéo dài.

42.....	Mã 3 thối 5
43. Sĩ 6 tấn 5	Xe 4 thối 4
44. Xe 4 tấn 1	Xe 4 bình 5
45. Xe 4 tấn 7	(Trắng thắng)

Cuộc 24: ÁCH ĐỊA ĐÀU SAO

“Ách địa đầu sao” nghĩa là: xây dựng thành lũy quân sự, trấn giữ địa thế hiểm yếu, vây quân địch ở nơi chật hẹp, tiến hành vây giết quân chủ lực địch. Đây là thao lược thường dùng khi chiếm được ưu thế, đề phòng đối phương phản kích.

H.24

Hình 24 là ván cờ giữa Trâu Lập Vũ (An Huy) (bên Trắng) và Trương Ảnh Phú (Hắc Long Giang) (bên Đen) tại giải cờ tướng “Ty thử sơn trang bôi” tổ chức ở Thừa Đức năm 1984. Giờ phiên Trắng đi:

19. Chốt 5 bình 4	Xe 8 bình 6
20. Chốt 3 tấn 1	Xe 2 tấn 5

Trắng liên kết Chốt, khiến Đen không thể khử Chốt. Đen tấn Xe phải kỵ hà, khẩn trương ứng cứu cánh trái bị vây.

21. Chốt 7 tấn 1	Chốt 3 tấn 1
22. Mã 5 tấn 3	Chốt 3 tấn 1
23. Tượng 5 tấn 7	Xe 6 bình 9
24. Xe 7 bình 4	Xe 2 bình 3
25. Hậu Xe tấn 1	

Trắng đưa quân vây Pháo, giờ thí Xe khử Pháo, đã nhập cuộc.

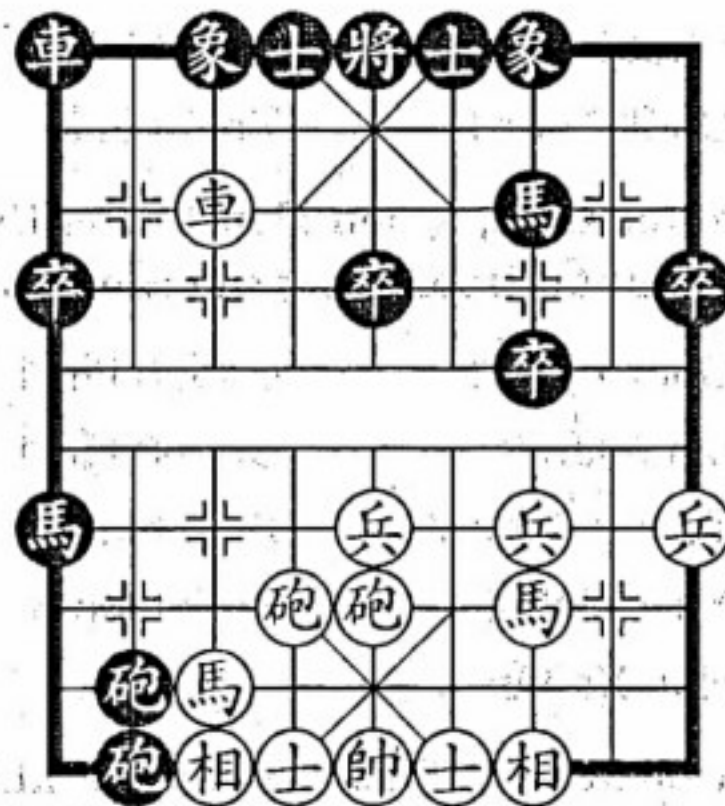
25.....	Sĩ 5 tấn 6
26. Xe 4 tấn 1	Tượng 5 tấn 1
27. Xe 4 thối 2	Tượng 5 tấn 7
28. Xe 4 thối 1	(Trắng thắng)

Cuộc 25: ĐỊA HỮU SỞ BẤT TRANH

Sách *Thập nhất gia chú Tôn Tử* viết: “Tiểu lợi chi địa, phương tranh đắc nhi thất chi, tắc bất tranh dã”.

Nghĩa là: Nơi lợi ích nhỏ, vừa tranh chiếm xong lại mất, thì không cần tranh nó.

Hình 25 là ván cờ giữa Vương Vinh Thập (Phúc Kiến) (bên Trắng) và Lý Trung Vũ (Hà Nam) (bên Đen) tại giải cờ tướng đồng đội toàn Trung Quốc năm 1990. Giờ phiên Trắng đi. Trong thực chiến Trắng không tham tiểu lợi, phát huy ưu thế Xe xuất sớm và lực quân tập trung, phát động tấn công từ trung lộ, cách đi như sau:

H.25

15. Chốt 5 tấn 1

Trắng có thể ăn Mã Đen nhưng không ăn, cách lựa chọn sáng suốt, nếu không thì Đen đi Tượng 3 tấn 5 cản Xe Trắng, rồi xa chiến trường chính của song phương.

15.....	Tượng 3 tấn 5
16. Pháo 6 tấn 5	Mã 7 tấn 6
17. Pháo 5 tấn 4	Sĩ 4 tấn 5
18. Chốt 5 tấn 1	Mã 1 thối 2
19. Xe 7 thối 3	Mã 6 tấn 7
20. Mã 3 tấn 5	Chốt 1 tấn 1

Trước sự tấn công liên tục của bên Trắng, Đen vô kế khả thi, nếu đổi thành Xe 1 bình 4, thì Pháo Trắng 6 thối 4, Mã 7 tấn 8, Sĩ 4 tấn 5, rồi Mã 5 tấn 6, Trắng cũng thắng thế.

21. Pháo 6 thối 4	Mã 7 tấn 8
22. Sĩ 4 tấn 5	Chốt 1 tấn 1
23. Mã 5 tấn 6	Mã 2 tấn 1

24. Mã 6 tấn 5

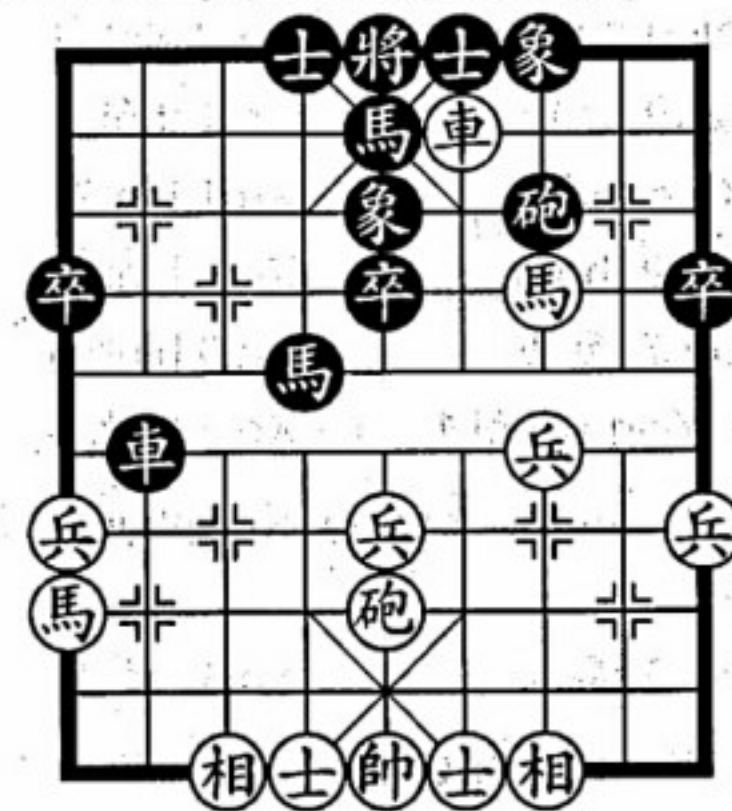
Trắng thí Mã đánh Tượng, trước không tranh, giờ tất tranh.

24.....	Tượng 7 tấn 5
25. Pháo 6 bình 2	Tướng 5 bình 4
26. Xe 7 bình 6	(Trắng thắng)

Cuộc 26: CẦM TẶC CẦM VƯƠNG

Kế thứ 18 của *Tam thập lục kế* viết: "Thôi kỳ kiên, đoạt kỳ khôi, dĩ giải kỳ thể. Long chiến ư dã, kỳ đạo cùng dã".

Nghĩa là: Phá huy quân chủ lực địch, bắt thủ lĩnh của họ, sẽ tan rã lực lượng chính thể của họ. Giống như rụng rời khỏi biển lên giao chiến trên cạn, sẽ cùng đường.

H.26

Hình 26 là ván cờ giữa Lý Nộng Tường (Hồ Bắc) (bên Trắng) và Đào Hán Minh (Đại Liên) (bên Đen) tại giải cờ tướng cá nhân toàn Trung Quốc năm 1988. Giờ phiên Trắng đi, Trắng phát hiện ra nhược điểm trí mạng ở lộ sườn bên Đen, kịp thời

20. Mã 3 tấn 5 Mã 4 thối 5

20. Mã 3 tấn 5 Mã 4 thối 5

21. Pháo 5 tấn 4 Xe 2 bình 7

22. Tướng 5 tấn 1

Tướng Trắng ngự giá thân chinh, nước đi chặt chẽ. Nếu đổi thành Xe 4 thối 2, thì Pháo Đen 7 tấn 1, Trắng ngược lại biến khéo thành vụng.

22..... Pháo 7 bình 9

23. Tướng 5 bình 4 Pháo 9 thối 2

24. Xe 4 thối 2 Xe 7 tấn 3

25. Tượng 4 tấn 1 Xe 7 tấn 1

26. Sĩ 4 tấn 5 Xe 7 thối 3

27. Chốt 5 tấn 1 Xe 7 bình 1

28. Chốt 5 tấn 1 Xe 1 thối 2

29. Xe 4 thối 1 Xe 1 tấn 2

30. Mã 9 thối 7 Xe 1 bình 9

31. Mã 7 tấn 5 Xe 9 bình 5

32. Tướng 4 thối 1 Xe 5 bình 4

Trắng thối Tướng nhường lộ Mã, phục đi Mã 5 thối 3 tiến theo đường vòng.

33. Mã 5 tấn 4 Xe 4 thối 3

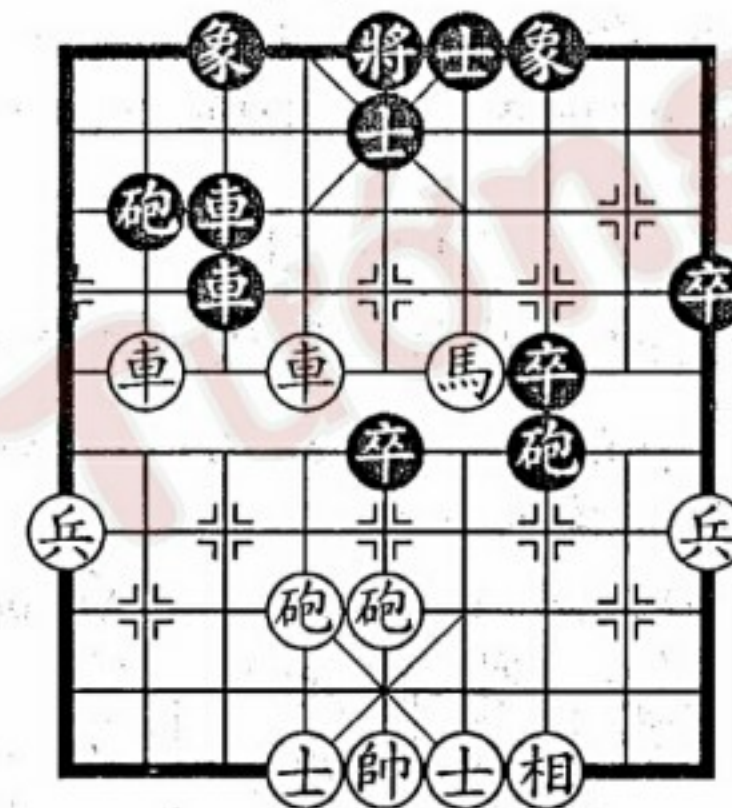
Đen nếu đi Xe 4 bình 6, thì Trắng đi Sĩ 5 tấn 4, rồi Mã 4 tấn 6, cũng thành thế tuyệt sát.

34. Mã 4 tấn 2 Xe 4 bình 5

35. Chốt 5 tấn 1 (Trắng thẳng)

Cuộc 27: DĨ CHÚNG KỊCH QUẢ

“Dĩ chúng kích quả” tức là lấy đông đánh ít. Khi tác chiến phải tìm cách phân tán quân địch nhằm làm yếu thế địch, rồi tập trung binh lực ưu thế tiêu diệt địch.

H.27

Hình 27 là ván cờ giữa Lưu Điện Trung (Hà Bắc) (bên Trắng) và Hồ Vinh Hoa (Thượng Hải) (bên Đen) tại giải cờ tướng “Hậu tiêu bơi” tổ chức ở Thường Châu tháng 2 năm 1993, đi đến nước thứ 24. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này Trắng nhiều quân, lại có công thế, trong thực chiến Trắng tập trung binh lực ưu thế nhanh chóng phát động công thế, lấy đông đánh ít đoạt thắng.

25. Xe 6 tấn 3 Tượng 7 tấn 5

26. Pháo 6 bình 8 Pháo 2 tấn 5

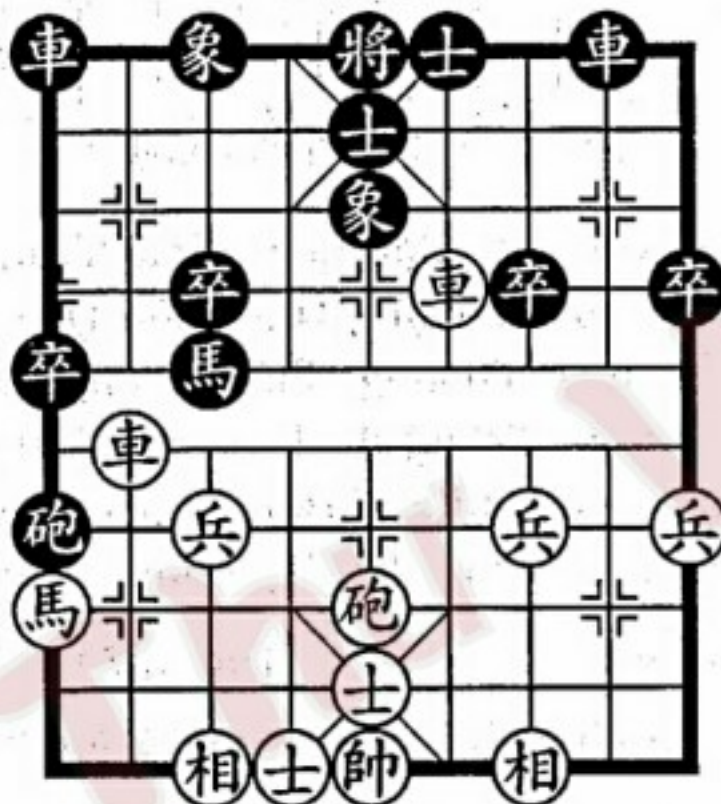
Trắng đi Pháo 6 bình 8 buộc Pháo Đen bỏ bảo vệ Tượng giữa, là thao lược phân tán thế địch, lấy đông đánh ít. Đen nếu đổi thành Pháo 2 bình 1, thì Xe Trắng 8 bình 7, Xe 3 tấn 1, Pháo 8 tấn 7, Sĩ 5 thoái 4, Xe 6 tấn 1, Tượng 5 tấn 1, Mã 4 tấn 6, Xe 3 bình 4, Xe 6 thoái 2, Xe 3 bình 4, Xe 6 bình 5, Trắng thắng.

27. Pháo 5 tấn 5	Sĩ 5 tấn 6
28. Xe 8 thối 3	Xe 3 bình 6
29. Xe 8 bình 6	Xe 6 tấn 1
30. Tiến Xe tấn 1	Tướng 5 tấn 1
31. Hậu Xe tấn 6	Tướng 5 tấn 1
32. Xe 6 bình 4	(Trắng thắng)

Cuộc 28: CÔNG CHIẾM CHI PHÁP, TÒNG DỊ GIẢ THỦY

Sách *San định vũ khố ích trí lục* viết: “Phàm công chiếm chi pháp, tòng dị giả thủy”.

Nghĩa là: Phép đánh chiếm địch, đều bắt đầu từ chỗ dễ.

H.28

Hình 28 là ván cờ giữa Trịnh Hưng Niên (Vân Nam) (bên Trắng) và Trương Hiếu Bình (Hắc Long Giang) (bên Đen) tại giải cờ tướng “Ty thử sơn trang bôi” năm 1984. Giờ phiên Trắng đi. Trắng đã chiếm ưu thế, trong thực chiến Trắng nắm bắt cơ hội

bên Đen lực quân phân tán, Mã cửa hà cô lập, Trắng quyết định bắt đầu từ chỗ dễ.

16. Tướng 5 bình 4	Mã 3 tấn 4

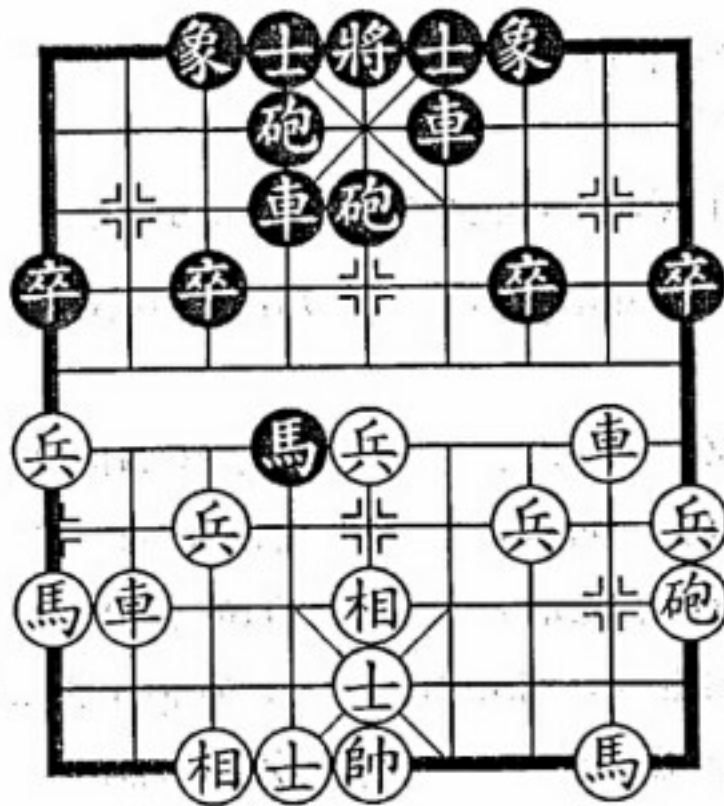
Trắng xuất Tướng phục đi Xe 8 bình 2 rồi Chốt 7 tấn 1, nước cờ hay!

17. Xe 8 bình 2	Xe 8 bình 7
18. Xe 2 bình 6	Xe 1 bình 2
19. Xe 4 bình 6	Tượng 3 tấn 1
20. Hậu Xe bình 5	Tượng 1 thối 3
21. Xe 6 tấn 2	Xe 7 tấn 2
22. Pháo 5 tấn 5	Sĩ 5 tấn 4
23. Xe 6 bình 4	Xe 2 tấn 4
24. Xe 4 tấn 1	Tướng 5 tấn 1
25. Xe 4 thối 1	Tướng 5 thối 1
26. Xe 5 bình 2	Xe 7 thối 2
27. Pháo 5 thối 5	(Trắng thắng)

Cuộc 29: THAO ĐẠO TẮT CÁT

Sách *Lục thao - Văn thao* viết: “Thái Công viết: ...Nhật trung tắt huệ, thao đao tắt cát, chấp phủ tất phạt. Nhật trung bất huệ, thị vị thất thời; thao đao bất cát, thất lợi chi kỳ; chấp phủ bất phạt, tặc nhân tương lai”.

Nghĩa là: Mặt trời đến giữa trưa thì phải nắm bắt thời cơ phơi hong, cầm được đao thì phải nắm bắt thời cơ đâm cắt, cầm được búa thì phải nắm bắt thời cơ chặt chém. Mặt trời đến giữa trưa không phơi hong, gọi là mất thời cơ; cầm đao mà không đâm cắt, sẽ mất đi thời cơ có lợi; cầm búa mà không chặt chém, thì quân giặc sẽ đến.

H.29

Hình 29 là ván cờ giữa Trương Hiếu Bình (Hắc Long Giang) (bên Trắng) và Hứa Ba (An Huy) (bên Đen) tại giải cờ tướng cá nhân toàn Trung Quốc năm 1988. Giờ phiên Đen đi. Lúc này bên Trắng trận hình rất vững chắc, bên Đen 5 quân chính tập trung ở trung lộ, đáng tiếp thì không nắm chắc, không đánh thì bỏ mất thời cơ, lực quân sẽ bị kiểm chế. Trong thực chiến Đen quyết định thí Mã đánh song Tượng, triển khai một cuộc đại chiến:

- 1..... Pháo 4 bình 5
16. Pháo 1 bình 4

Trắng nếu đi Xe 8 bình 6, thì Mã Đen 4 tấn 5, Xe 6 tấn 5, Mã 5 tấn 7, Mã 2 tấn 4, Xe 6 tấn 7, Xe 2 thối 3, Hậu Pháo tấn 4, Tượng 7 tấn 5, Hậu Pháo tấn 5, Đen thắng.

- 16..... Mã 4 tấn 5
17. Tượng 7 tấn 5 Tiên Pháo tấn 5
18. Tượng 5 bình 4 Xe 6 tấn 5
19. Chốt 5 tấn 1 Hậu Pháo bình 6

20. Chốt 5 bình 4 Pháo 5 thối 6
21. Mã 2 tấn 4 Xe 4 tấn 2
22. Xe 2 thối 3

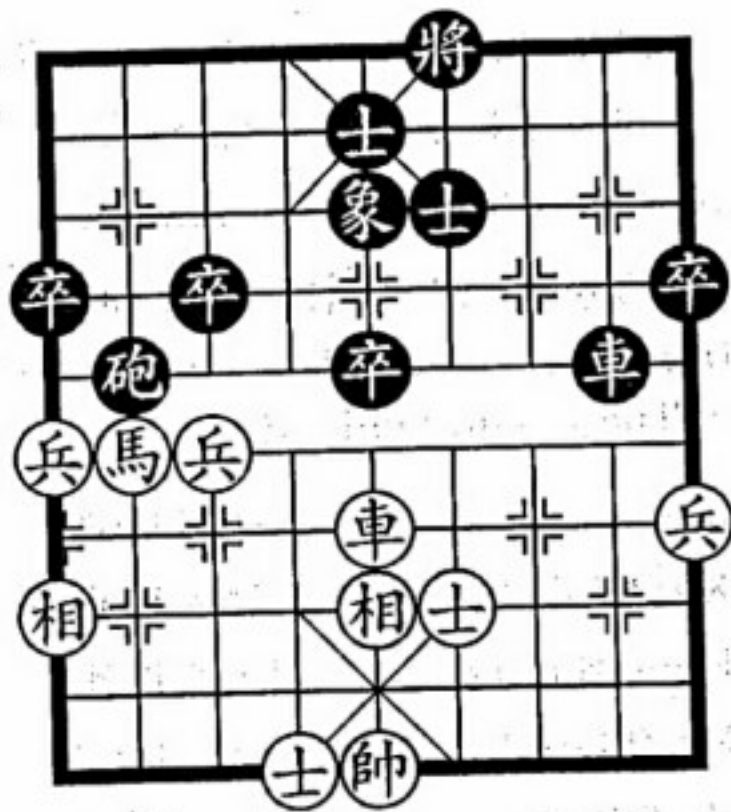
Trắng nếu đi Xe 8 bình 5, thì Xe 4 bình 6, Xe 5 tấn 6, Sĩ 6 tấn 5, Pháo 4 tấn 3, Xe 6 tấn 2, Tượng 4 bình 5, Xe 6 thối 4, Trắng thiếu song Tượng cũng bại thế.

- 22..... Xe 6 bình 7
23. Xe 2 thối 1 Xe 4 bình 6
24. Pháo 6 tấn 4 Xe 6 thối 3
25. Mã 9 tấn 8 Xe 7 tấn 2
26. Xe 8 bình 4 Xe 6 tấn 6
27. Sĩ 5 tấn 4 Pháo 5 tấn 8
Đen thắng.

Cuộc 30: TIÊN ĐẢ NHƯỢC DỊCH

“Tiên đã nhược dịch” (đánh địch yếu trước) là chiến pháp hữu hiệu để chiến thắng địch mạnh. Đối mặt với quân địch nhiều phía, tiêu diệt địch yếu trước, rồi đến quân khác. Vận dụng vào đánh cờ, có thể thông qua công kích quân yếu của đối phương để làm thay đổi hình thế toàn cuộc, đạt đến mục đích đoạt thế hoặc mở rộng chiến quả.

Hình 30 là ván cờ giữa Lữ Khâm (Quảng Đông) (bên Trắng) và Hồ Vinh Hoa (Thượng Hải) (bên Đen) tại giải cờ tướng cá nhân toàn Trung Quốc năm 1983, đi đến nước thứ 52. Giờ phiên Đen đi. Đen nhiều Chốt ít Tượng, xem ra khó thắng. Trong thực chiến Đen nắm bắt nhược điểm nhỏ của bên Trắng, thông qua truy kích Mã Trắng giành được ưu thế.

H.30

52.....	Xe 8 tấn 5
53. Tượng 5 tấn 1	Xe 8 thối 1
54. Tượng 5 thối 1	Xe 8 bình 2
55. Mã 8 thối 7	Xe 2 thối 1
56. Mã 7 tấn 6	Pháo 2 tấn 1

Trắng nếu không tấn Mã mà đi Mã 7 thối 5, thì Xe Đen 2 bình 1, Xe 5 tấn 2, Chốt 3 tấn 1, Đen ưu. Đen tấn Pháo, nước cờ hay, nếu đi nhầm Chốt 5 tấn 1, thì Xe Trắng 5 tấn 1, Pháo 2 tấn 1, Xe 5 bình 2, Tượng 5 thối 7, Xe 2 bình 3, Tượng 7 tấn 5, Xe 3 bình 2, Trắng có thể thủ hòa.

57. Mã 6 tấn 7	Chốt 5 tấn 1
58. Xe 5 bình 6	Xe 2 bình 5
59. Sĩ 6 tấn 5	Pháo 2 thối 5
60. Xe 6 thối 1	Xe 5 thối 1
61. Mã 7 tấn 5	Pháo 2 bình 5
62. Mã 5 tấn 7	Pháo 5 bình 4
63. Xe 6 tấn 4	Xe 5 bình 9

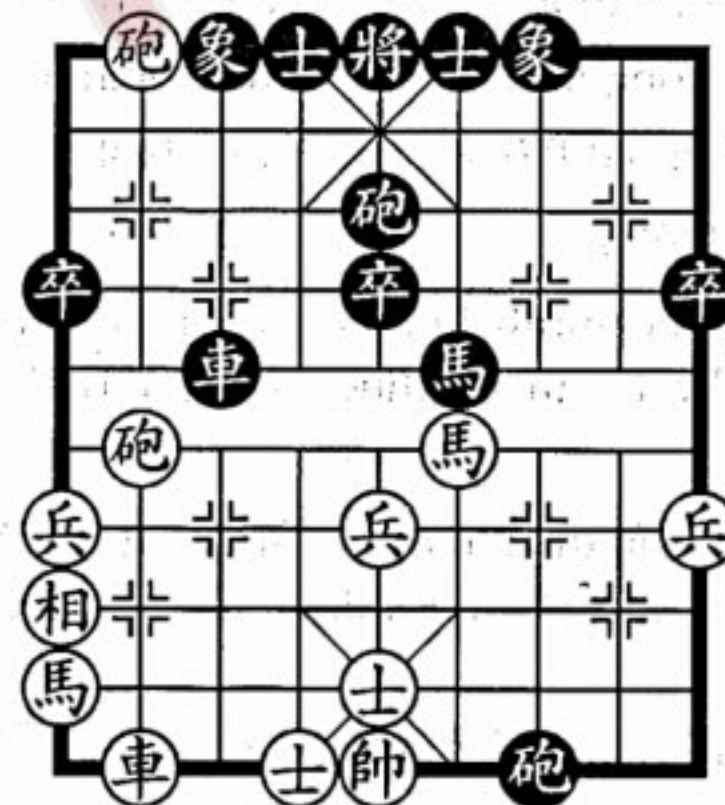
64. Xe 6 bình 9	Xe 9 bình 1
65. Xe 9 bình 1	Xe 1 tấn 1

Đen đã thắng thế (lược bỏ phần sau).

Cuộc 31: THỪA HƯ NHI CÔNG

Sách *Úy Liêu Tử* viết: "Phù thành áp không hư nhi tư tận giả, ngã nhân kỳ hư nhi công chi. Pháp viết: Độc xuất độc nhập, địch bất tiếp nhận nhi trí chi. Thử chi vị dã".

Nghĩa là: Thành áp địch hư trống mà của cải cạn kiệt, ta nhân hư trống mà đánh chiếm địch. Binh pháp nói: Ra vào như ở chỗ không người, quân địch chưa giao chiến đã bại.

H.31

Hình 31 là ván cờ giữa Lương Văn Vĩ (Triết Giang) (bên Trắng) và Dụ Chi Thanh (Bắc Kinh) (bên Đen) tại giải cờ tướng đồng đội toàn Trung Quốc năm 1984. Giờ phiên Đen đi. Lúc này Trắng tuy nhiều hơn 1 quân, nhưng Đen về thời gian và không gian chiếm quyền chủ động, có thể lợi dụng đối phương một cánh hư trống triển khai tấn công, đối phương không thể tăng viện.

19..... Pháo 5 bình 8
 20. Mã 4 thối 2 Mã 6 tấn 8

Đen điều Pháo công kích chỗ hư trống của đối phương. Trắng sợ Đen hạ Pháo đáy nên thối Mã phòng thủ, lại bị Đen công kích tiếp.

21. Hậu Pháo bình 5 Tượng 7 tấn 5
 22. Pháo 8 thối 6 Xe 3 tấn 2
 23. Mã 2 thối 4 Mã 8 tấn 9

Đen lại thí 1 quân, dốc toàn lực công sát, tốc chiến tốc quyết.

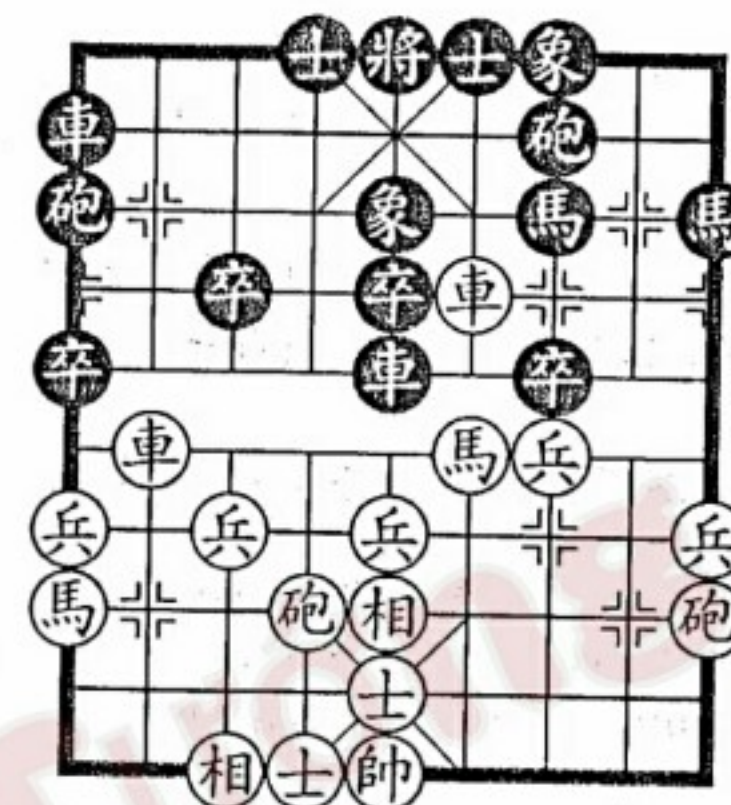
24. Mã 4 thối 3 Mã 9 tấn 7
 25. Tượng 5 bình 4 Xe 3 bình 5
 26. Pháo 8 thối 2 Xe 5 bình 6
 Đen thắng.

Trắng nếu đổi thành Pháo 8 thối 1, thì Pháo Đen 8 bình 6, Tượng 4 tấn 1, Xe 5 tấn 1, phục đi Mã 7 thối 6 rồi tấn 8, Đen cũng thắng.

Trắng thấy nếu đi tiếp Sĩ 5 tấn 4, thì Xe Đen 6 tấn 1, Pháo 8 bình 4, Pháo 8 tấn 7 chiếu bí, đành chấp nhận thua.

Cuộc 32: THỪA HƯ NHI CÔNG

Hình 32 là ván cờ giữa Vu Ấu Hoa (Triết Giang) (bên Trắng) và Trương Nguyên Khải (An Huy) (bên Đen) tại giải cờ tướng toàn Trung Quốc năm 1980, đi đến nước thứ 16 Đen đi Xe 1 tấn 1. Đen lên Xe là để phòng Pháo Trắng 1 tấn 5, Tượng Đen 7 tấn 9, Xe Trắng 4 tấn 2 rồi Xe 8 tấn 3, không ngờ tuyến đáy xuất hiện trống hở, Trắng thừa cơ tấn công.

H.32

17. Xe 8 tấn 5

Trắng thừa hư trống tấn công, phục đi Xe 8 bình 5 rồi Xe 4 tấn 3 đột kích.

17..... Sĩ 6 tấn 5
 18. Xe 4 tấn 2

Đen không thể đi Xe 1 bình 4, vì Trắng sẽ đi Pháo 6 tấn 7. Giờ Trắng tấn Xe chặn lưng Tượng, nước đi lợi hại.

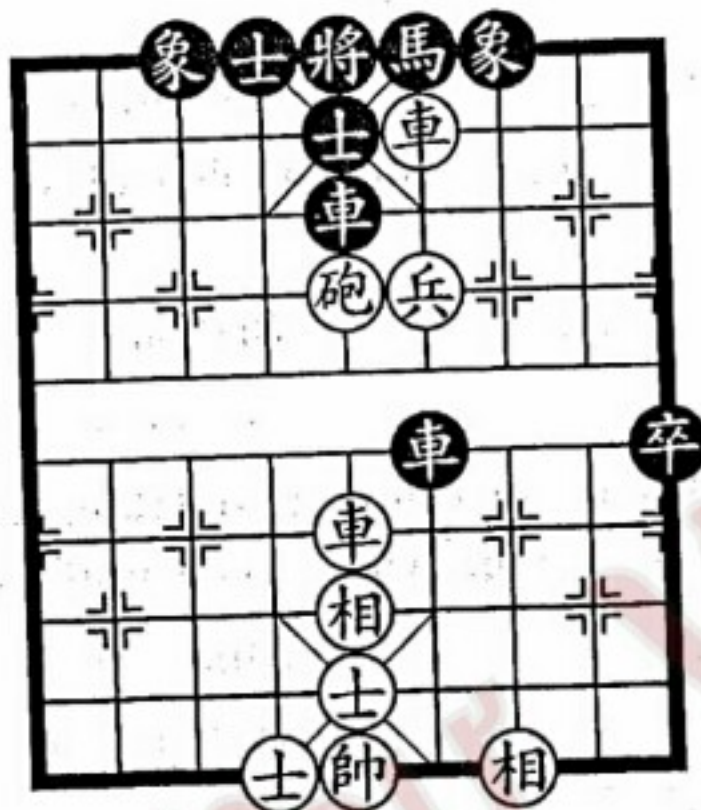
18..... Chốt 7 tấn 1
 19. Pháo 1 tấn 5 Tượng 7 tấn 9
 20. Mã 4 thối 6 Xe 5 tấn 2
 21. Xe 8 thối 2 Pháo 7 thối 1
 22. Xe 8 bình 5 Mã 7 tấn 8
 23. Tượng 5 tấn 3 Pháo 7 bình 6
 24. Pháo 6 bình 5 Tượng 9 tấn 7
 25. Xe 5 bình 2 Mã 8 tấn 7
 26. Pháo 5 bình 2

Đen đề phòng sát thế bên Trắng ở trung tuyến, ra sức chống đỡ, khiến cánh trái lại xuất hiện trống hở. Trắng bình Pháo, nước cờ hay.

26..... Mã 7 thối 5
27. Xe 2 bình 9 (Trắng thắng)

Cuộc 33: TÀNG PHONG LIÊM NGẠC

“Tàng phong liêm ngạc” dùng trong quân sự có ý là: che giấu mục đích công kích của mình, dùng hình tượng giả đánh lừa quân địch, khiến địch phán đoán sai lầm, rồi mình bất ngờ tấn công địch.

H.33

Hình 33 là ván cờ giữa Tông Vĩnh Sinh (Quảng Đông) (bên Trắng) và Miêu Vĩnh Bằng (Liêu Ninh) (bên Đen) tại giải cờ tướng đồng đội toàn Trung Quốc năm 1990. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này song phương lực quân tương đương nhau, bên Đen Xe giữa và Mã đáy đều bị Trắng cấm cố. Trắng tuy chiếm ưu nhưng quân chủ lực cũng bị Đen kiểm chế, muốn thủ thắng cũng không

dễ. Trong thực chiến Trắng dùng thao lược “tàng phong liêm ngạc” mê hoặc đối phương, cuối cùng đoạt thắng.

41. Tượng 3 tấn 1 Chốt 9 bình 8
42. Tượng 5 thối 3 Chốt 8 tấn 1
43. Sĩ 5 tấn 6 Chốt 8 bình 7
44. Xe 5 tấn 2

Trắng đi nước rồi, thực ra ngầm điều binh khiển tướng, phục sát cơ. Đen mất cảnh giác, thực ra nên sớm đi Tượng 7 tấn 9 rồi Tượng 9 tấn 7 bảo vệ trung lộ, kiểm chế lẫn nhau, Trắng khó thắng.

44..... Chốt 7 bình 6
45. Chốt 4 tấn 1 Xe 6 thối 2

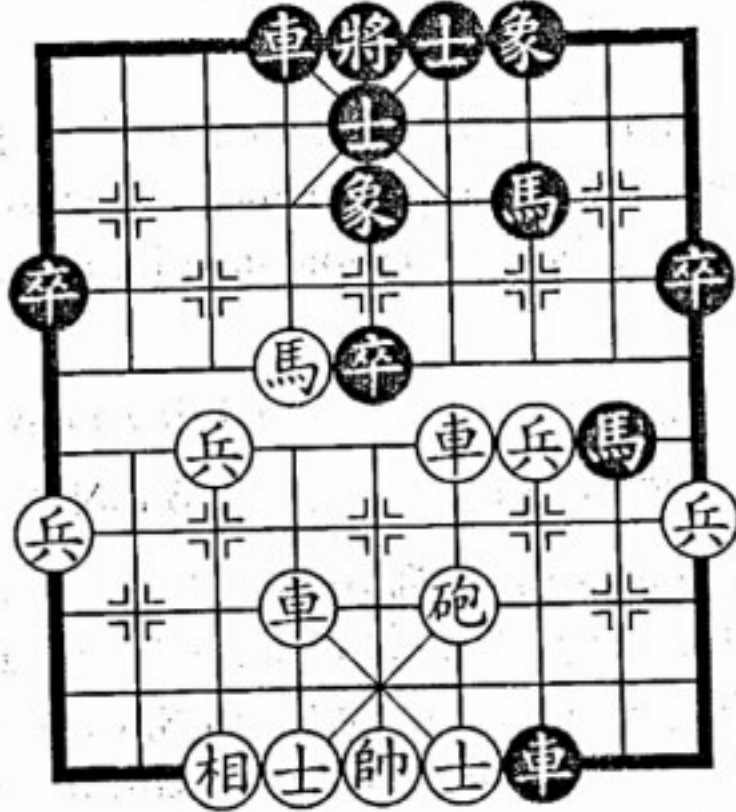
Trắng dụ Đen bình Chốt tự cản lộ Xe, thời cơ chín muồi lập tức tiến Chốt. Lúc này Đen nếu đi Xe 5 tấn 1 ăn Pháo, thì Xe Trắng 5 tấn 1, Tượng 7 tấn 9, Xe 5 tấn 2, Sĩ 4 tấn 5, Xe 4 bình 5, Tượng 5 bình 4, Chốt 4 tấn 1, Tượng 3 tấn 5, Xe 5 bình 9, Trắng cũng nhất định thắng.

46. Chốt 4 bình 5 Xe 6 thối 2
47. Chốt 5 tấn 1 Tượng 5 tấn 1
48. Pháo 5 bình 8 Tượng 3 tấn 5
49. Xe 5 tấn 2 Tượng 5 bình 4
50. Pháo 8 thối 5 Chốt 6 bình 5
51. Xe 5 thối 4 Sĩ 4 tấn 5
52. Xe 5 bình 6

Đen thấy sau đó nếu đi tiếp Sĩ 5 tấn 4, thì Xe Trắng 6 tấn 4, Tượng 4 tấn 1, Pháo 8 bình 6 giết Tượng, nên đành chấp nhận thua.

Cuộc 34: BỘ BỘ VI DOANH

Bộ là đơn vị chiều dài thời xưa, một bộ bằng 5 thước. Quân đội cứ tiến lên một bộ thì dựng một dinh lũy, ví với hành động thận trọng, phòng bị nghiêm mật. Trong đánh cờ, “bộ bộ vi doanh” là thao lược thường dùng khi ngang thế nhau.

H.34

Hình 34 là ván cờ giữa Hồ Vinh Hoa (Thượng Hải) (bên Trắng) và Lữ Khâm (Quảng Đông) (bên Đen) tại giải cờ tướng “Ngũ dương bôi” lần thứ mười bốn, đi đến nước thứ 24. Song phương lực quân tương đương nhau, nhưng bên Trắng lực quân tương đối tập trung, có lợi cho điều động tổ chức công thế. Giờ Trắng đi trước:

25. Sĩ 6 tấn 5

Trắng bổ Sĩ, vừa đề phòng Mã Đen 8 tấn 7, lại bảo vệ Xe trái, phục đi Mã 6 tấn 8.

25..... Xe 4 tấn 3

26. Chốt 7 tấn 1 Mã 8 tấn 9

27. Xe 4 bình 7 Xe 7 thối 3

28. Chốt 7 tấn 1 Mã 9 tấn 7

29. Tướng 5 bình 6 Xe 4 thối 3

30. Mã 6 tấn 8 Xe 4 tấn 7

31. Sĩ 5 tấn 6 Xe 7 bình 4

32. Sĩ 4 tấn 5 Tiền Mã thối 6

33. Mã 8 tấn 7 Tướng 5 bình 4

Đen nếu đổi thành Xe 4 thối 5, thì Mã Trắng 7 tấn 6, phục đi Xe 7 bình 4, Mã Đen 6 tấn 8, Pháo 4 bình 3, Mã 7 tấn 8, Chốt 3 tấn 1, Mã 8 tấn 9, Pháo 3 tấn 1, Đen cũng khó ứng phó.

34. Xe 7 bình 8 Xe 4 bình 3

35. Xe 8 tấn 5 Tướng 4 tấn 1

36. Mã 7 thối 9 Tượng 5 tấn 3

37. Xe 8 thối 3 Mã 6 thối 4

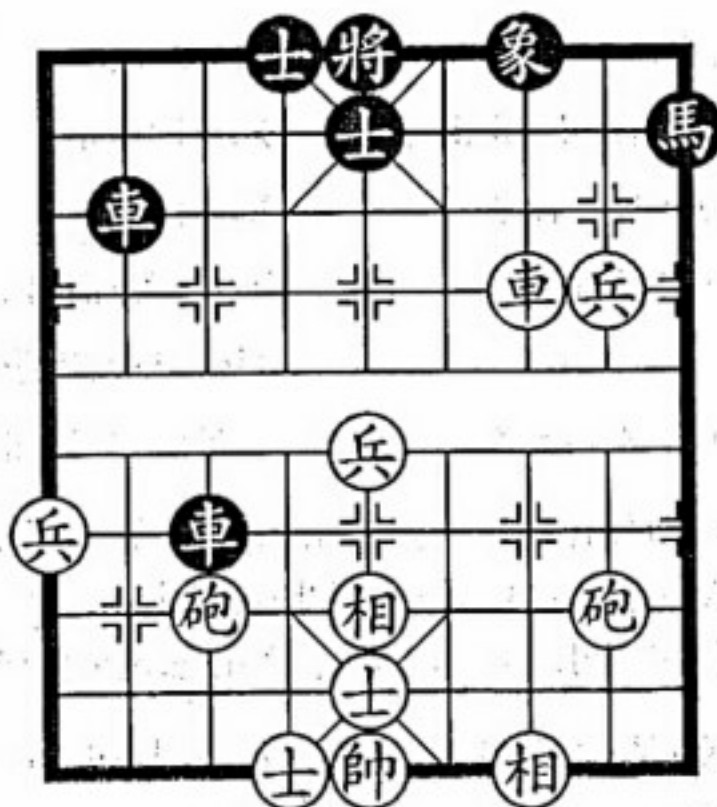
38. Chốt 7 tấn. 1 Xe 3 bình 2

39. Xe 8 bình 6 Sĩ 5 tấn 4

40. Xe 6 thối 2 (Trắng thắng)

Cuộc 35: BỘ BỘ VI DOANH

Hình 35 là ván cờ giữa Liễu Đại Hoa (Hồ Bắc) (bên Trắng) và Hàn Luân (Tây An) (bên Đen) tại giải cờ tướng cá nhân toàn Trung Quốc năm 1988. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này Trắng tuy ít hơn 1 quân nhưng nhiều hơn 1 Tượng 3 Chốt, đã khống chế được cuộc thế. Trắng vận dụng thao lược “bộ bộ vi doanh”, vững bước tiến thủ.

H.35

42. Xe 3 thối 3

Trắng bức thối Xe Đen; thừa cơ điều động lực quân, triển khai công thế.

42..... Xe 3 thối 2

43. Chốt 2 bình 3 Tượng 7 tấn 5

Đen nếu đi Tượng 7 tấn 9 giữ Mã, thì Chốt Trắng 5 tấn 1, Đen cũng bị đánh.

44. Xe 3 bình 1 Mã 9 thối 7

45. Chốt 3 tấn 1 Xe 3 bình 7

46. Pháo 2 tấn 7 Sĩ 5 thối 6

47. Chốt 3 bình 4 Xe 7 bình 8

48. Pháo 2 bình 1 Tượng 5 tấn 7

49. Chốt 4 tấn 1

Chốt Trắng dưới sự hỗ trợ của Xe Pháo đã từng bước tiến đến cửa cung, thắng lợi nằm trong tầm tay.

49..... Xe 2 bình 9

50. Xe 1 bình 8 Xe 9 thối 2

51. Pháo 7 tấn 7 Sĩ 4 tấn 5

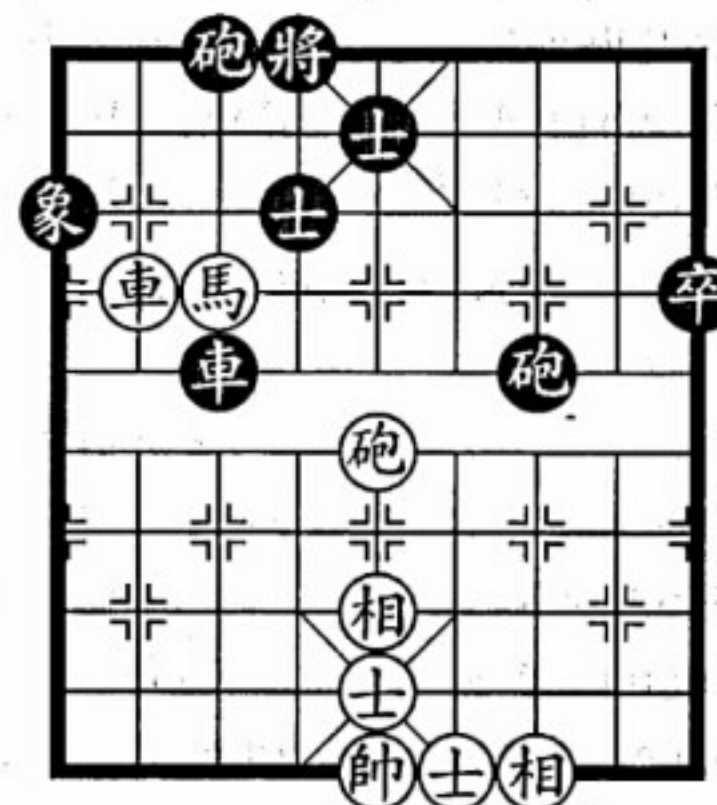
52. Xe 8 tấn 6 Mã 7 tấn 6

Trắng tính toán chuẩn xác, tuy thí 1 Pháo, nhưng 2 Xe Đen đều nằm trong tầm ngắm của Pháo. Đen đành nhảy Mã bỏ Xe, nếu đổi thành Xe 9 tấn 4, thì Pháo Trắng 7 bình 4, Sĩ 5 thối 4, Pháo 4 bình 6, Trắng thắng.

53. Pháo 7 thối 4 (Trắng thắng)

Cuộc 36: CÁC CÁ KÍCH PHÁ

“Các cá kích phá” nghĩa là: trong tác chiến trước hết tập trung binh lực ưu thế tiêu diệt một phần quân địch, rồi di chuyển binh lực tiêu diệt phần quân địch khác, loại chiến pháp này giúp hình thành ưu thế, tích tiểu thắng thành đại thắng.

H.36

Hình 36 là ván cờ giữa Lữ Khâm (Quảng Đông) (bên Trắng) và Tưởng Toàn Thắng (Tứ Xuyên) (bên Đen) tại giải cờ tướng “Kỳ vương bơi” năm 1992. Giờ phiên Trắng đi. Trắng chỉ nhiều hơn 1 Tượng, đây là tàn cuộc khó thủ thắng. Trong thực

chiến Trắng vận dụng thao lược “các cá kích phá”, lần lượt tiêu diệt các quân đối phương, cuối cùng giành thắng lợi.

41. Mã 7 tấn 5	Pháo 3 tấn 2
42. Pháo 5 bình 6	Pháo 7 bình 4
43. Mã 5 tấn 3	Pháo 3 thối 1
44. Xe 8 tấn 3	Pháo 3 thối 1
45. Xe 8 thối 2	Pháo 3 tấn 1
46. Mã 3 thối 4

Trắng uy hiếp Sĩ Tượng tất được 1 quân.

46.....	Tướng 4 bình 5
47. Xe 8 bình 9	Pháo 4 bình 5
48. Pháo 6 bình 5	Tướng 5 bình 6
49. Xe 9 tấn 2	Pháo 3 thối 1
50. Xe 9 thối 6	Pháo 5 bình 7
51. Xe 9 bình 4	Pháo 7 bình 6
52. Pháo 5 bình 2

Trắng tập trung binh lực, lại muốn mưu đoạt Pháo, linh hoạt hữu lực.

52.....	Xe 3 bình 2
53. Pháo 2 tấn 1	Xe 2 tấn 5
54. Sĩ 5 thối 6	Pháo 6 bình 5
55. Tượng 5 thối 7	Sĩ 5 tấn 6
56. Mã 4 tấn 6	Pháo 3 bình 5
57. Mã 6 tấn 5	Tướng 6 bình 5
58. Xe 4 tấn 4

Đen không cam phòng thủ, cố phát động công thế, bị Trắng đánh bắt 2 Sĩ.

58.....	Tượng 5 tấn 1
59. Xe 4 thối 1	Pháo 5 thối 2
60. Xe 4 bình 1	Xe 2 thối 5
61. Pháo 2 thối 3	Xe 2 tấn 3
62. Pháo 2 thối 1	Xe 2 thối 1
63. Xe 1 tấn 2	Tướng 5 thối 1
64. Xe 1 thối 1	Xe 2 bình 5
65. Tượng 7 tấn 5	Tướng 5 bình 4

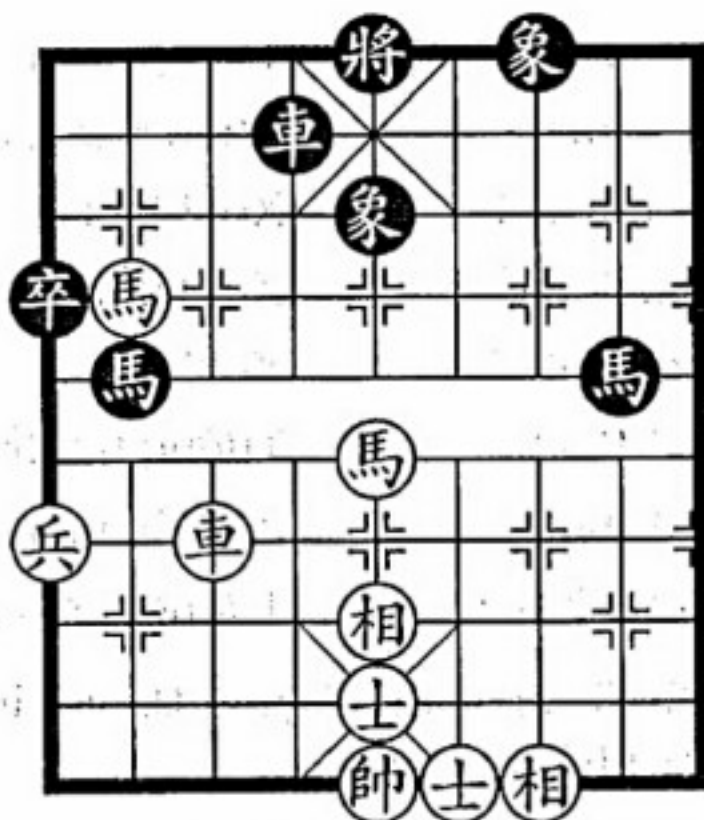
Đen nếu đi Xe 5 tấn 1 ăn Tượng, thì Pháo Trắng 2 bình 5, Đen cũng khó thoát khỏi bại cuộc.

66. Pháo 2 bình 5	Xe 5 bình 4
67. Pháo 5 tấn 6	Xe 4 tấn 3
68. Tướng 5 tấn 1	(Trắng thắng)

Cuộc 37: THỪA THẮNG TRUY KÍCH

“Thừa thắng truy kích” tức là khi quân địch thua chạy, ta kịp thời truy kích, mở rộng chiến quả. Trong đánh cờ, sau khi giành được ưu thế cũng nên thừa thắng truy kích, không cho đối phương có cơ hội trở tay.

Hình 37 là ván cờ giữa Từ Thiên Hồng (Giang Tô) (bên Trắng) và Tông Vĩnh Sinh (Quảng Đông) (bên Đen) tại giải cờ tướng cá nhân toàn Trung Quốc năm 1990. Giờ phiên Trắng đi. Trắng Xe song Mã Sĩ Tượng toàn đối bên Đen Xe song Mã song Tượng, thủ thắng trong trường hợp chỉ nhiều hơn song Sĩ quả thực không dễ. Trong thực chiến Trắng vận quân tấn công, thừa thắng truy kích, cuối cùng giành thắng lợi.

H.37

44. Xe 7 tấn 6

Tướng 5 tấn 1

45. Xe 7 bình 8

Mã 2 thối 4

Trắng bình Xe phục đi Mã 8 tấn 7 đoạt quân, Đen phải thối Mã phòng thủ.

46. Mã 8 thối 6

Mã 4 thối 6

47. Xe 8 thối 4

Xe 4 tấn 1

48. Mã 6 tấn 8

Xe 4 tấn 3

49. Mã 8 tấn 7

Tướng 5 tấn 3

50. Xe 8 tấn 3

Xe 4 thối 4

51. Mã 5 tấn 6

Tướng 5 bình 6

52. Mã 6 tấn 8

Xe 4 bình 5

53. Mã 8 thối 7

Mã 6 tấn 5

54. Xe 8 thối 3

Xe 5 bình 3

55. Mã 7 tấn 5

Tướng 6 bình 5

56. Xe 8 bình 5

Mã 8 thối 6

57. Xe 5 bình 4

Mã 6 thối 8

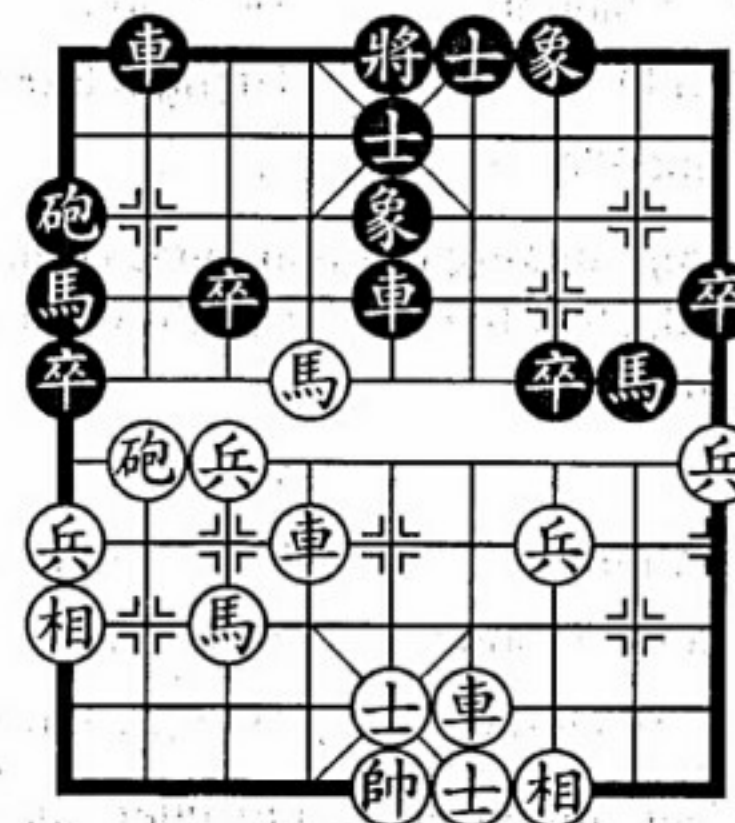
58. Mã 5 tấn 3

Đen chấp nhận thua.

Cuộc 38: TRƯỞNG CƠ THIẾT TỈNH

Sách *Bình pháp bách ngôn* viết: “Chế nhân ư nguy nan, ách nhân ư thâm tuyết, dụ nhân ư phục nội, trương cơ thiết tỉnh, tất độ kỳ bất khả thoát nhi hậu phát. Cái tạo phát địch dật, do trì phát thất thời. Cố thiện dụng binh giả, trí nhân ư vô khả dật”.

Nghĩa là: Chế phục quân địch ở nơi nguy nan, chặn quân địch ở nơi hiểm yếu, dụ địch đi vào trong vòng phục kích của ta, cài đặt cạm bẫy, phải phán đoán quân địch vào đến nơi không thể chạy thoát mới phát động tấn công. Vì tấn công sớm sẽ khiến quân địch chạy thoát, cũng như tấn công trễ thì lỡ mất cơ hội. Cho nên người giỏi dùng binh, sẽ khiến quân địch không thể chạy thoát.

H.38

Hình 38 là ván cờ giữa Liễu Đại Hoa (Hồ Bắc) (bên Trắng) và Lữ Khâm (Quảng Đông) (bên Đen) tại giải cờ tướng “Ngũ

21..... Xe 5 tấn 1
22. Xe 4 tấn 5

Xe Trắng mạo tiến, nên đổi thành Pháo 8 thối 1, chờ cơ hội rồi đi Xe 4 tấn 5, còn không sao.

22. Xe 4 tấn 5

Xe Trắng mạo tiến, nên đổi thành Pháo 8 thối 1, chờ cơ hội rồi đi Xe 4 tấn 5, còn không sao.

23. Pháo 8 thối 4 Chốt 7 tấn 1

Đen tẩn Chốt 7 thông lộ Mã, nước đi liền tiếp với hai nước trên.

25. Xe 6 thối 1 Xe 5 bình 4

27. Sĩ 5 tấn 6 Tượng 5 thối 3

28. Chốt 9 tấn 1

Đen bay Tượng nhường lộ Pháo, nước cờ hay. Trắng nếu đổi thành Pháo 8 tấn 6, thì Pháo Đen 1 bình 5, sau đó Đen có nhiều thủ đoạn công kích.

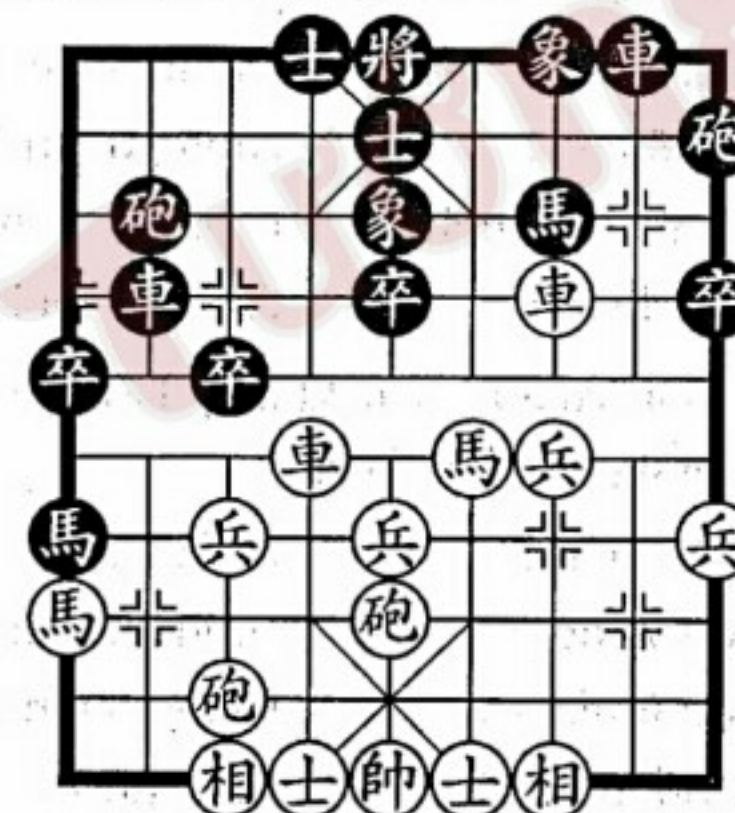
29. Sĩ 4 tấn 5 Pháo 1 bình 5

31. Pháo 8 tấn 9 Tượng 3 tấn 1

Cuối cùng Đen nhiều quân, đại quân áp đảo, Trắng chấp nhận thua.

Sách *Bách chiến kỳ lược* viết: “Phàm dự địch chiến, nhược ngã chúng cường, khả nguy thị khiếp nhược, dĩ dự chi lai dự ngã chiến. Ngã dĩ nhuê tốt kích chi, kỳ quân tất bại”.

Nghĩa là: Giao chiến với địch, nếu ta đông mạnh, giả vờ tỏ ra yếu sợ, để dụ địch đến giao chiến với ta. Ta dùng quân tinh nhuệ đánh địch, quân địch tất bại.

H.39

Hình 39 là ván cờ giữa Trương Ảnh Phú (Hắc Long Giang) (bên Trắng) và Hầu Chiêu Trung (Sơn Đông) (bên Đen) tại giải cờ tướng cá nhân toàn Trung Quốc năm 1994. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này mới khai cuộc chưa lâu, Trắng hơi chiếm tiên, theo cách đi thông thường Trắng có thể đi tiếp Chốt 3 tấn 1, Pháo Đen 9 bình 7, Xe 3 bình 4, Pháo 7 tấn 3, Xe 4 bình 3, Trắng vẫn chiếm tiên. Trong thực chiến Trắng lại đi như sau:

14. Xe 3 bình 4 Pháo 9 bình 7

Xe Trắng chạy lánh tỏ vẻ như yếu sợ, thực ra ngầm có sát cơ. Đen thấy vậy liền bình Pháo, không sợ Trắng tấn Xe sườn

bắt Pháo, vì Đen có thể thối Pháo phải đánh lại Xe. Thực chiến chứng minh Đen trúng kế bên Trắng, Đen nên đổi thành Xe 8 tấn 4 tốt hơn.

15. Xe 3 tấn 2	Pháo 2 thối 1
16. Xe 6 tấn 4	Sĩ 5 thối 6
17. Xe 4 tấn 1	

Trắng thí Xe giết Sĩ, nước đi đây bắt ngờ.

17.....	Tướng 5 bình 6
18. Xe 6 tấn 1	Tướng 6 tấn 1
19. Pháo 7 bình 4	Tướng 6 bình 5
20. Mã 4 tấn 6	Tượng 5 thối 3

Đen phải thối Tượng, nếu không Trắng sẽ đi Mã 6 tấn 7 hoặc Mã 6 tấn 4 đều giết chết Tướng.

21. Mã 6 tấn 7	Tướng 5 tấn 1
22. Mã 7 thối 6	Tướng 5 thối 1
23. Mã 6 tấn 4	Tướng 5 tấn 1
24. Chốt 5 tấn 1	Xe 8 tấn 7
25. Chốt 5 tấn 1	Xe 8 bình 5
26. Tượng 7 tấn 5	Chốt 5 tấn 1

Chốt Đen ăn Chốt dẫn đến tốc bại (Xe Trắng 6 thối 2 giết Tướng), nhưng nếu đổi nước đi khác cũng khó cứu vãn.

Cuộc 40:

TƯỚNG DỤC THỦ CHI, TẮT TIÊN DỮ CHI

“Tương dục thủ chi, tắt tiên dữ chi” nghĩa là: Muốn đoạt lấy lợi ích nào đó, trước hết phải tạm thời chi ra hoặc buông nó, đợi thời cơ và điều kiện chín muồi mới đoạt lấy nó. “Dữ” (cho) là thủ đoạn, thủ (lấy) là mục đích.

H.40

Hình 40 là ván cờ giữa Lý Nghĩa Đình (Hồ Bắc) (bên Trắng) và Tang Như Ý (Bắc Kinh) (bên Đen) tại giải cờ tướng toàn Trung Quốc năm 1966. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này bên Trắng lực quân tập trung, chiếm tiên thủ, nhưng do bị Đen kiểm chế nên tạm thời khó phát triển công thế. Trong thực chiến Trắng đi như sau:

23. Chốt 5 tấn 1	Xe 2 bình 5

Trắng “cho” Chốt giữa, dụ Xe Đen đến chỗ hiểm. Đen nếu đổi thành Pháo 5 bình 8, thì Xe Trắng 4 bình 6, Sĩ 6 tấn 5, Mã 6 tấn 4, Mã 3 tấn 4, Mã 4 tấn 3, Mã 4 thối 6, Hậu Xe bình 4, Pháo 8 thối 3, Tượng 5 tấn 7, rồi Pháo 7 bình 4, Trắng thắng thế.

24. Xe 4 bình 6	Sĩ 6 tấn 5
25. Mã 6 tấn 7	Tướng 5 bình 6
26. Tiến Xe tấn 1	Sĩ 5 thối 4
27. Xe 6 tấn 6	Tướng 6 tấn 1
28. Hậu Mã tấn 5	Xe 2 bình 5
29. Xe 6 bình 3	Xe 5 thối 1
30. Xe 3 thối 1	Tướng 6 thối 1
31. Xe 3 thối 1	Xe 5 bình 6
32. Xe 3 tấn 2	Tướng 6 tấn 1
33. Mã 7 tấn 6	Tướng 6 bình 5
34. Xe 3 thối 3	Tướng 5 bình 4
35. Xe 3 bình 5	Xe 6 thối 1
36. Mã 6 thối 4	Mã 3 tấn 4
37. Mã 4 thối 3	Mã 4 tấn 6
38. Pháo 7 tấn 4	

Đen tất mất quân, chấp nhận thua.

Cuộc 41: DĨ TRỌNG ĐÃI KHINH

“Dĩ trọng đãi khinh” có nghĩa là dùng nặng đãi nhẹ, tức dùng biện pháp mạnh tay thỏa đáng đánh bại quân địch khinh suất vọng động.

Hình 41 là ván cờ giữa Tiền Hồng Phát (Cam Túc) (bên Trắng) và Hồ Vinh Hoa (Thượng Hải) (bên Đen) tại giải cờ tướng đồng đội toàn Trung Quốc năm 1978. Giờ phiên Đen đi. Lúc này Đen ít hơn 1 Tượng, binh chủng hơi kém, đây là yếu tố bất lợi; yếu tố có lợi là nhiều hơn 1 Chốt giữa, cùng Xe Mã hợp thành một thể, khống chế khu vực trung tâm. Trong thực chiến Đen

vận dụng thao lược “dĩ trọng đãi khinh”, lợi dụng cơ hội bên Trắng khinh tiến, khéo hóa giải, cuối cùng đoạt 1 Pháo thắng cờ.

H.41

36.....	Mã 3 thối 4
37. Mã 9 thối 7	Mã 4 tấn 3
38. Mã 7 tấn 9	Mã 3 thối 2
39. Mã 9 tấn 8	Xe 5 thối 1
40. Mã 8 thối 7	

Trắng thối Mã không bằng đổi thành Mã 8 tấn 6, Mã Đen 2 thối 4 (nếu Sĩ 5 tấn 4, thì Xe Trắng 2 tấn 5), Xe 2 tấn 2, có tác dụng kiểm chế. Giờ bị Đen nhảy Mã cửa hà, cục diện đã khác.

40.....	Mã 2 tấn 3
41. Xe 2 tấn 5	Sĩ 5 thối 6
42. Pháo 3 tấn 1	Sĩ 6 tấn 5
43. Xe 2 thối 1	Xe 5 bình 6
44. Pháo 3 bình 1	Sĩ 5 tấn 4
45. Xe 2 thối 4	Mã 6 tấn 5
46. Mã 7 tấn 5	Xe 6 tấn 1

47. Mã 5 tấn 7

Mã 3 tấn 2

48. Pháo 1 bình 6

.....

Trắng có 2 cách đi khác: (1). Sĩ 5 tấn 6, Mã Đen 2 tấn 4, Tướng 5 bình 6 (Tướng 5 tấn 1, thì Xe 6 bình 3), Xe 6 tấn 5, Tướng 6 tấn 1, Mã 4 tấn 2, Tướng 6 bình 5, Mã 2 thối 1, Đen thắng; (2). Sĩ 5 tấn 4, Mã Đen 2 tấn 3, Tướng 5 tấn 1, Mã 3 thối 4, Tướng 5 bình 6, Xe 6 tấn 3, Xe 2 bình 5, Xe 6 tấn 1, Tướng 6 thối 1, Xe 6 tấn 1, Tướng 6 tấn 1, Mã 4 tấn 2, Tướng 6 bình 5, Mã 5 tấn 6, Đen thắng.

48.....

Mã 2 tấn 3

49. Tướng 5 bình 6

Xe 6 bình 2

50. Xe 2 tấn 5

Tướng 5 tấn 1

51. Xe 2 thối 1

Tướng 5 thối 1

52. Xe 2 bình 8

.....

Trắng nếu không đổi Xe mà đi Mã 7 tấn 5, thì Mã Đen 5 tấn 4, bên Đen Xe song Mã Chốt mãnh công, Trắng khó chống đỡ.

52.....

Xe 2 thối 3

53. Mã 7 tấn 8

Tướng 5 thối 3

54. Tướng 5 tấn 7

Mã 3 thối 2

55. Tướng 6 bình 5

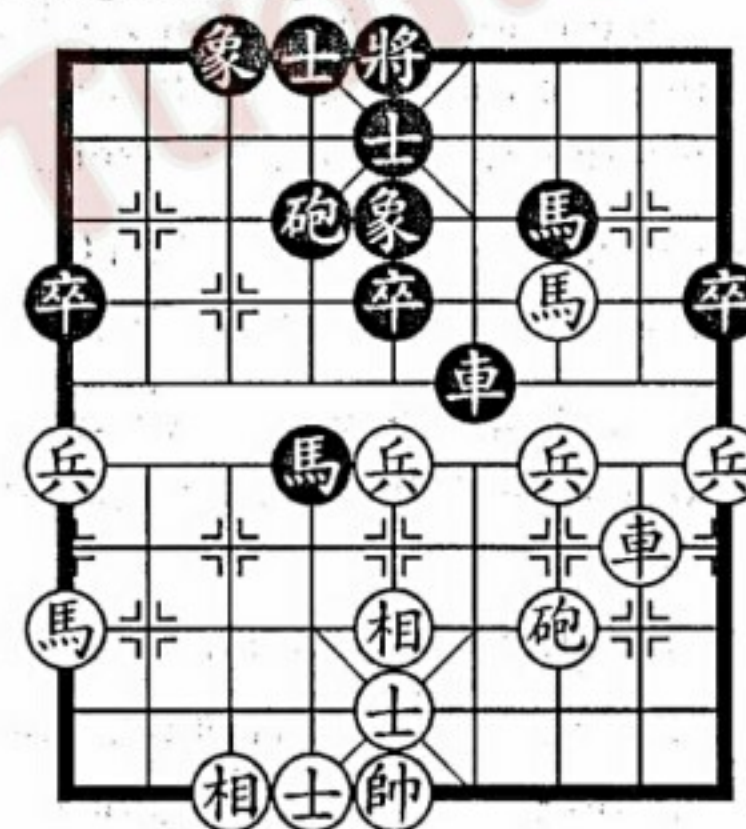
Mã 2 thối 3

Đen bắt chết Pháo trắng cờ.

Cuộc 42: ÁN TẢ SẮT HỮU

Sách *Tôn Tẩn binh pháp* viết: “Thị dĩ án tả sắt hữu, hữu bại nhi tả phát năng cứu; án hữu sắt tả, tả bại nhi hữu phát năng cứu”.

Nghĩa là: Kiểm chế cánh trái quân địch mà tấn công cánh phải quân địch, quân địch cánh phải bị đánh bại mà quân cánh trái không thể ứng cứu; kiểm chế cánh phải quân địch mà tấn công cánh trái quân địch, quân địch cánh trái bị đánh bại mà quân cánh phải không thể ứng cứu.

H.42

Hình 42 là ván cờ giữa Lâm Hoàng Mẫn (Thượng Hải) (bên Trắng) và Tống Quốc Cường (Hỏa xa) (bên Đen) tại giải cờ tướng đồng đội toàn Trung Quốc năm 1994. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này Trắng có phần chiếm ưu, nếu vội phát động công thế ở cánh phải, sợ rằng Xe Đen chiếm vị trí trọng yếu, Trắng khó đạt được hiệu quả. Trong thực chiến Trắng vận dụng thao lược “án tả sắt hữu”, gạt hái được thành công.

23. Mã 9 tấn 8

Xe 6 bình 2

Trắng nhảy Mã trái, dẫn dụ Xe Đen sang phải, để Trắng tiến tấn công cánh phải. Đen bình Xe cản Mã, nước đi bất đắc dĩ, nếu không Trắng sẽ đi Mã 8 tấn 9, Trắng cũng thắng thế.

24. Mã 3 tấn 1	Pháo 4 thối 1
25. Pháo 3 tấn 5	Xe 2 tấn 1
26. Pháo 3 tấn 1	Pháo 4 tấn 1

Trắng tấn Pháo mời đổi, hình thành thế 3 quân quy biên.

27. Mã 1 thối 3	Tượng 5 thối 7

Đen nếu đổi thành Mã 4 tấn 2, thì Xe Trắng 2 tấn 6, Sĩ 5 thối 6, Tượng 5 bình 4, Sĩ 4 tấn 5, Mã 3 tấn 4, Tượng 5 bình 4, Xe 2 bình 4, Tượng 4 tấn 1, Xe 4 bình 5, Trắng thắng.

28. Xe 2 tấn 6	Sĩ 5 thối 6
29. Mã 3 tấn 4	Sĩ 4 tấn 5

Đen nếu đi Pháo 4 bình 6, thì Xe 2 bình 3, Mã 4 tấn 2, Mã 4 thối 6, Tượng 5 tấn 1, Xe 3 bình 4, Tượng 5 tấn 1, Mã 6 tấn 7, Trắng cũng thắng thế.

30. Xe 2 bình 3	Pháo 4 bình 6
31. Xe 3 bình 2	Tượng 5 bình 4
32. Xe 2 thối 2	Xe 2 thối 3
33. Tượng 5 tấn 7	

Trắng công không quên thủ, bay Tượng cản Mã, có lợi cho triển khai công thế.

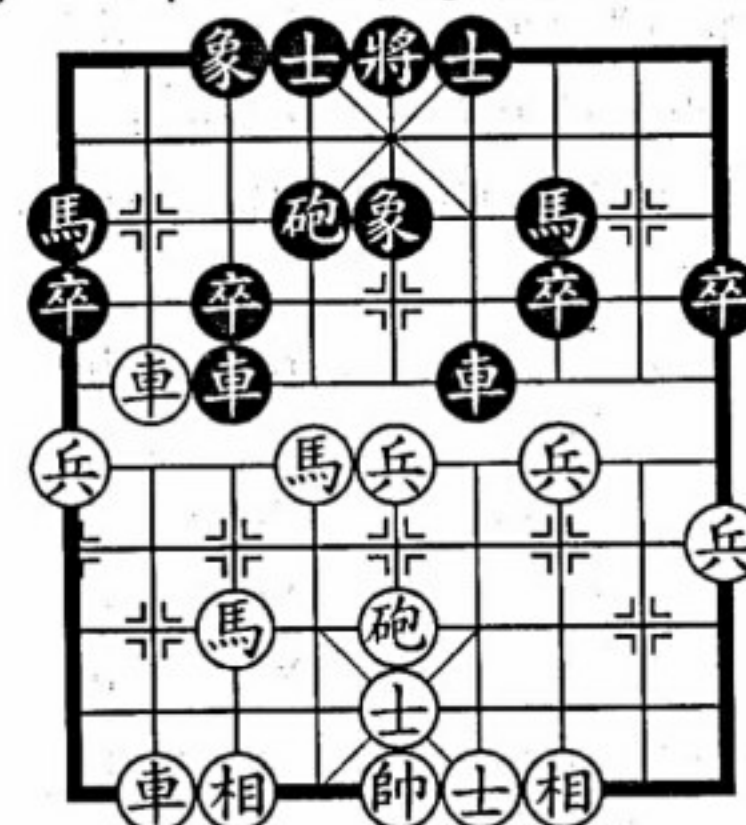
33.....	Mã 4 thối 3
34. Tượng 7 tấn 5	Xe 2 bình 5
35. Xe 2 thối 2	Xe 5 bình 4
36. Xe 2 bình 7	Xe 4 tấn 1
37. Pháo 3 thối 2	Chốt 5 tấn 1

38. Pháo 3 tấn 3	Tượng 4 tấn 1
39. Chốt 5 tấn 1	Sĩ 5 tấn 4
40. Pháo 3 thối 1	Sĩ 6 tấn 5
41. Chốt 3 tấn 1	Tượng 3 tấn 1
42. Xe 7 bình 6	Xe 4 bình 8
43. Pháo 3 thối 2	Tượng 4 thối 1
44. Xe 6 tấn 1	(Trắng thắng)

Sau đó Đen nếu đi tiếp Mã 3 tấn 2, thì Xe Trắng 6 bình 8, Mã 2 tấn 3, Xe 8 tấn 4, Tượng 4 tấn 1, Chốt 5 bình 6, Đen vô phương giải cứu.

Cuộc 43: VI ĐIỂM ĐẢ VIỆN

“Vi điểm đả viện” tức là dùng một phần binh lực bao vây cứ điểm trọng yếu của địch, buộc địch phải đưa quân cứu viện, ta thừa cơ tập trung binh lực tiêu diệt quân cứu viện của địch.

H.43

Hình 43 là ván cờ giữa Trần Hiếu Khôn (Giang Tây) (bên Trắng) và Lưu Thiên Tường (Cát Lâm) (bên Đen) thi đấu ở

Thượng Hải năm 1975. Giờ phiên Trắng đi. Trắng thí Chốt hãm Xe Đen ở trung lộ, mượn thế đánh Xe Đen vận quân công sát.

16. Chốt 5 tấn 1	Xe 6 bình 5
17. Xe 8 bình 7	Chốt 3 tấn 1
18. Mã 6 tấn 4	Xe 5 thối 1

Đen phải lánh Xe, nếu không Trắng sẽ đi Mã 7 tấn 5 đánh chết Xe.

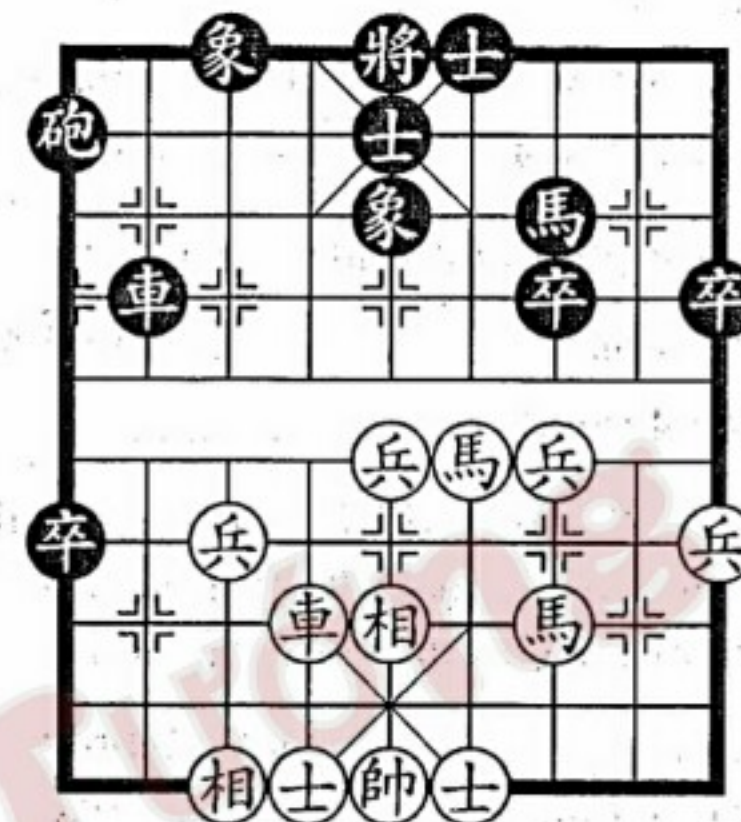
19. Mã 7 tấn 5	Xe 5 bình 6
20. Mã 5 tấn 6	Xe 6 bình 5
21. Mã 4 tấn 2	Mã 7 thối 8
22. Mã 6 thối 4	Xe 5 tấn 2
23. Xe 8 tấn 4	Xe 5 tấn 1
24. Xe 8 thối 1	Xe 5 thối 1
25. Mã 2 tấn 3	Mã 8 tấn 6
26. Mã 3 thối 4	Xe 5 thối 1
27. Hậu Mã tấn 3	

Trắng mượn cơ hội đánh Xe Đen mở rộng ưu thế, giờ đã thành thế được quân.

27.....	Pháo 4 thối 1
28. Mã 3 tấn 4	Sĩ 4 tấn 5
29. Pháo 5 bình 2	Sĩ 5 tấn 6
30. Xe 8 tấn 5	Xe 5 thối 1
31. Xe 8 bình 6	Xe 5 bình 6
32. Pháo 2 tấn 7	Sĩ 6 tấn 5
33. Mã 4 thối 2	

Trắng được Xe thắng cờ.

Cuộc 44: VI ĐIỂM ĐẢ VIỆN

H.44

Hình 44 là ván cờ giữa Lữ Khâm (Quảng Đông) (bên Trắng) và Vu Ấu Hoa (Triết Giang) (bên Đen) tại giải cờ tướng “Thái Châu bơi” giữa các kỳ vương tổ chức ở Thái Châu tháng 5 năm 1990, đi đến nước thứ 24. Giờ phiên Trắng đi. Trắng vận dụng thao lược “vi điểm đả viện” mở rộng ưu thế đoạt quân thủ thắng.

25. Xe 6 tấn 6	Pháo 1 tấn 4
26. Chốt 5 tấn 1	Chốt 7 tấn 1
27. Mã 4 tấn 6	Pháo 1 bình 5
28. Sĩ 4 tấn 5	Xe 2 bình 3
29. Chốt 3 tấn 1	Tượng 5 tấn 7
30. Xe 6 bình 9	

Đen đưa quân uy hiếp, buộc Pháo Đen tự chui đầu vào lưới để giữ Tượng. Trắng bình Xe chuẩn bị thối Xe bắt Pháo, Pháo cứu viện gặp nguy.

30.....	Mã 7 tấn 8

31. Mã 3 tấn 2	Xe 3 bình 6
32. Xe 9 thối 4	Xe 6 tấn 2
33. Mã 6 tấn 8	Pháo 5 bình 4
34. Mã 2 thối 4	Xe 6 thối 2

Trắng thối Mã phải đánh quân “cứu viện”, nước cờ hay.

35. Xe 9 bình 8	Pháo 4 thối 4
36. Mã 4 tấn 3	

Đen nếu đi Xe 6 tấn 4, thì Xe Trắng 8 bình 6, Xe 6 bình 3, Tượng 5 tấn 7, Đen cũng mất Sĩ Tượng bại thế. Trắng thuận tay dắt “Tượng”, phục đi nước hiểm Mã 3 tấn 5, Đen đã khó ứng phó.

36.....	Xe 6 bình 3
37. Chốt 7 tấn 1	Pháo 4 tấn 5
38. Chốt 7 tấn 1	Xe 3 bình 7

Trắng lại chuyển sang công kích Xe, Xe Đen không dám ăn Chốt, nếu không Trắng sẽ đi Mã 4 tấn 3 rồi Mã 8 tấn 6 chiếu Tướng bắt Xe.

39. Mã 8 tấn 7	Pháo 4 thối 5
40. Mã 3 tấn 5	Sĩ 5 tấn 4
41. Mã 5 tấn 6	Tượng 5 tấn 1
42. Mã 7 tấn 9	(Trắng thắng)

Nước sau Đen nếu đi Tượng 5 bình 4 ăn Mã, thì Xe Trắng 8 tấn 4 rồi Xe 8 tấn 1 nhất định thắng, Đen đành chấp nhận thua.

Cuộc 45: VI ĐIỂM ĐẢ VIỆN

H.45

Hình 45 là ván cờ giữa Lý Vọng Tường (Hồ Bắc) (bên Trắng) và Vương Chấn Hoa (Sơn Tây) (bên Đen) thi đấu năm 1987. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này hầu như lực quân song phương đều bị kiểm chế, Trắng e rằng khó làm gì được. Trong thực chiến Trắng vận dụng thao lược “vi điểm đả viện”, triển khai được công thế.

22. Pháo 8 tấn 1	Tượng 5 tấn 3
23. Chốt 7 tấn 1	Tượng 3 tấn 5
24. Chốt 7 tấn 1	Tượng 5 tấn 3

Trắng tấn Pháo buộc Đen hiến 1 Tượng, quan trọng hơn là bên Đen cánh trái hư trọng và trung lộ yếu mỏng, nhưng song Xe Mã đều không thể cứu viện.

25. Xe 8 bình 2	Chốt 5 tấn 1

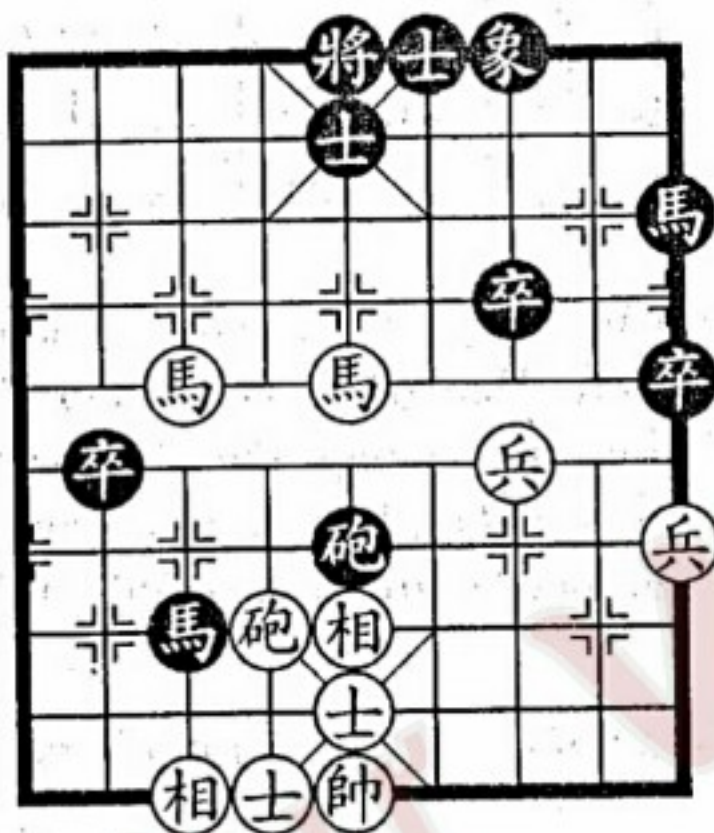
Đen nếu đi Xe 2 tấn 1, thì Xe Trắng 9 bình 5, Đen không thể giải cứu phủ Tướng.

26. Xe 9 bình 4 Sĩ 5 thối 6
 27. Pháo 8 bình 1 Chốt 5 tấn 1
 28. Xe 4 bình 5 (Trắng thắng).

Cuộc 46: KIẾN KHẢ NHI TẤN

Sách *Tả truyện – Tuyên Công thập nhị niên* viết: “Kiến khả nhi tấn, tri nan nhi thối, quân chi thiện chính dã”.

Nghĩa là: Thấy được thì tiến, biết khó thì thối, ấy là quân thiện chính.

H.46

Hình 46 là ván cờ giữa Triệu Quốc Vinh (Hắc Long Giang) (bên Trắng) và Phó Quang Minh (Hỏa xa) (bên Đen) tại giải cờ Tướng đồng đội toàn Trung Quốc năm 1987. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này Trắng ít Chốt nhiều Tượng, vị trí lực quân tốt, đã có đủ điều kiện phát động tấn công, Trắng liền tiến quân:

25. Mã 7 tấn 8 Pháo 5 bình 8
 26. Mã 8 thối 6 Pháo 8 thối 5
 27. Pháo 6 tấn 3 Pháo 8 bình 9

28. Mã 5 thối 6 Chốt 2 tấn 1
 29. Pháo 6 bình 5 Tướng 5 bình 4
 30. Tiến Mã thối 8

Trắng tấn công không chỉ nắm bắt thời cơ tốt, mà còn hư thực thực, Đen không thể không phòng bị. Giờ Trắng đuổi Tướng Đen chạy, có lợi cho thi triển thủ đoạn công kích.

30..... Tượng 7 tấn 5
 31. Mã 8 tấn 7 Tướng 4 tấn 1
 32. Mã 6 tấn 4 Mã 3 thối 4
 33. Pháo 5 bình 6 Mã 9 thối 7
 34. Mã 4 tấn 5

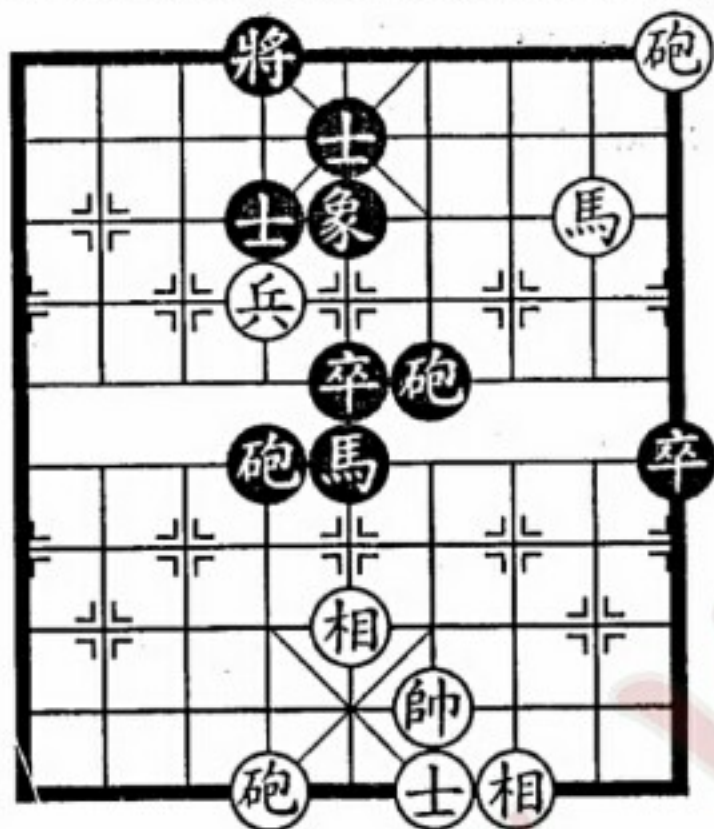
Đen chấp nhận thua.

Chương 3

THAO LƯỢC THẾ YẾU

Cuộc 47: PHÁ PHỦ TRẦM CHU

“Phá phủ trầm chu” (đập nồi dìm thuyền) bắt nguồn từ cổ sự Hạng Võ đánh Tần ở thời Tiền Hán, dìm thuyền, đập nồi, đốt trại, cho quân lính liều chết tiến lên, đại phá quân địch.

H.47

Hình 47 là ván cờ giữa Hồ Vinh Hoa (Thượng Hải) (bên Trắng) và Trương Huệ Dân (Thiểm Tây) (bên Đen) tại giải cờ tướng “Hoa sơn bơi” năm 1992. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này một bên tàn Sĩ một bên tàn Tượng, Đen nhiều Chốt, lực quân tương đối tập trung, vị trí Tượng cũng tốt hơn Tượng Trắng. Trắng không nên giao chiến lâu, nhờ có Chốt tiến gần cứu cung, Trắng có thể tranh kháng. Trong thực chiến Trắng vận dụng thao lược

“phá phủ trầm chu”, trong đối sát khéo thí 1 Pháo, dùng Mã Pháo Chốt tạo thành sát cuộc xảo diệu.

59. Mã 2 tấn 4 Pháo 6 tấn 2

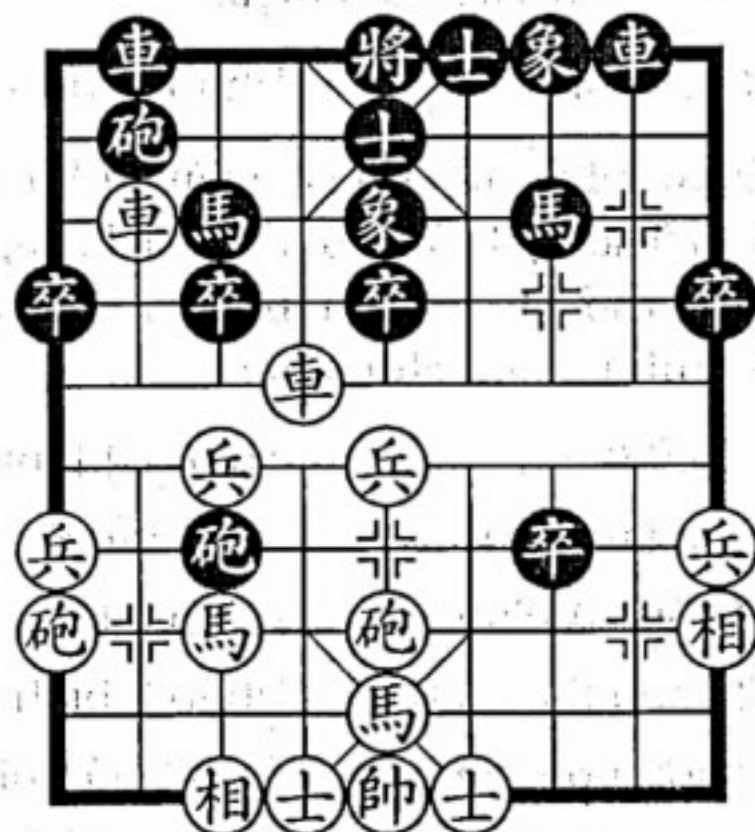
Đen tấn Pháo phục mưu đoạt quân, nhưng hành động quá vội, nên đổi thành Tượng 4 bình 5, sau đó Trắng nếu đi Mã 4 tấn 2, thì Pháo Đen 6 thối 4, Pháo 1 bình 4, Mã 5 tấn 7, Tượng 4 bình 5, Tượng 5 bình 6, Đen chiếm ưu.

60. Chốt 6 tấn 1	Tượng 4 bình 5
61. Chốt 6 tấn 1	Mã 5 tấn 6
62. Tượng 4 bình 5	Pháo 6 bình 5
63. Tượng 5 bình 6	Pháo 5 bình 4
64. Tượng 6 bình 5	Tiền Pháo bình 5
65. Tượng 5 bình 6	Pháo 5 bình 4
66. Tượng 6 bình 5	Tiền Pháo bình 5
67. Tượng 5 bình 6	Pháo 5 bình 4
68. Tượng 6 bình 5	Hậu Pháo tấn 4
69. Mã 4 tấn 2	Tượng 5 thối 7
70. Mã 2 thối 3	Sĩ 5 thối 6
71. Tượng 5 bình 6	Tiền Pháo bình 2

Đen nếu đi Mã 6 thối 5, thì Mã Trắng 3 tấn 4, Tiền Pháo bình 7, Mã 4 thối 3, Tượng 7 tấn 5, Mã 3 tấn 5, thành thế tuyệt sát.

72. Chốt 6 bình 5	Tượng 5 bình 4
73. Mã 3 thối 5	Pháo 4 thối 3
74. Chốt 5 bình 6	Tượng 4 bình 5
75. Mã 5 thối 3	Pháo 4 bình 7
76. Mã 3 tấn 5	Pháo 2 thối 8
77. Mã 5 tấn 7	(Trắng thắng)

Cuộc 48: PHÁ PHỦ TRẦM CHU

H.48

Hình 48 là ván cờ giữa Vương Bân (Nam Kinh) (bên Trắng) và Lữ Kiện (Thẩm Dương) (bên Đen) tại giải cờ tướng cá nhân toàn Trung Quốc năm 1993. Lúc này Xe Trắng bắt Mã Đen, lại có thủ đoạn đi Xe 6 thối 2 bắt chết Pháo, Đen rõ ràng ở thế hạ phong. Giờ phiên Đen đi, Đen vận dụng thao lược “phá phủ trầm chu”, chuyển thành thế thắng.

19.....	Chốt 3 tấn 1
20. Xe 8 bình 7	Pháo 2 tấn 7
21. Xe 6 thối 2	Pháo 2 bình 3
22. Xe 6 bình 3	Mã 7 tấn 6
23. Xe 3 bình 6	Xe 8 tấn 5
24. Xe 7 thối 1	

Đen hy sinh Mã Chốt để giành lấy tiên thủ. Lúc này Trắng có thể đổi thành Mã 7 thối 9, sau đó Đen đi Tiên Pháo thối 3, Xe Trắng 7 bình 9, Tiên Pháo tấn 2, Xe 9 thối 1, Trắng thế cờ vẫn tốt.

24.....	Xe 8 bình 5
25. Xe 7 bình 9	Chốt 3 tấn 1
26. Xe 9 tấn 3	

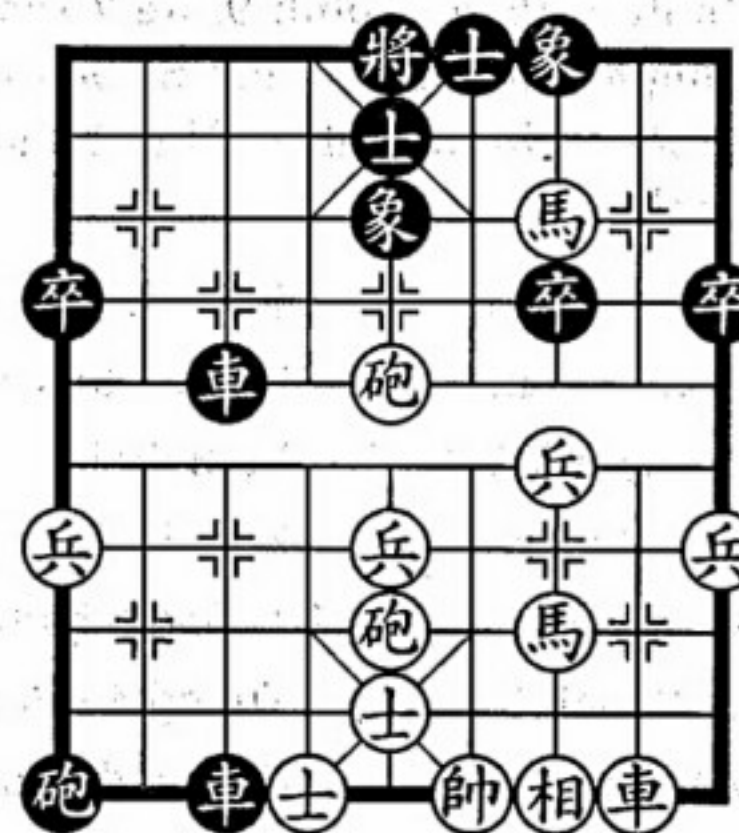
Trắng đổi Xe, nước cờ bại, nên đi Tượng 1 thối 3 là tốt.

26.....	Xe 2 bình 1
27. Pháo 9 tấn 7	Pháo 3 bình 4
28. Mã 7 thối 9	Xe 5 tấn 2
29. Xe 6 thối 2	Pháo 3 bình 5
30. Xe 6 bình 7	Xe 5 bình 9

Trắng nếu đổi thành Xe 6 tấn 8, thì Tượng Đen 5 bình 4, Tượng 7 tấn 5, Mã 6 tấn 7, Đen cũng thắng.

31. Mã 5 tấn 4	Mã 6 tấn 4
32. Xe 7 tấn 3	Xe 9 bình 5
- Đen thắng.

Ván 49: PHÁ PHỦ TRẦM CHU

H.49

Hình 49 là ván cờ giữa Quách Trường Thuận (Liêu Ninh) (bên Trắng) và Dương Tuấn Hoa (Hong Kông) (bên Đen) tại lần thi đấu giao lưu Hồng Kông - Liêu Ninh tổ chức ở Thẩm Dương tháng 6 năm 1986, đi đến nước thứ 26. Giờ bên Trắng đã lâm nguy, nếu theo cách đi thông thường thì khó tránh khỏi bại cuộc. Giờ phiên Trắng đi, quyết định “đập nổi dìm thuyền”, ra sức tấn công:

27. Xe 2 tấn 8

Trắng tấn Xe tuyến áp đáy đối phương phục đi Mã 3 tấn 4 giết Tượng, là cách lựa chọn duy nhất trước công thế mãnh liệt của bên Đen.

27..... Tiến Xe thối 4

Lúc này bên Đen song Xe Pháo đều nằm mặt lưng của Tượng Trắng, nếu điều được 1 Xe sang mặt kia, giáp công từ hai cánh thì quá tốt. Nhưng Đen rõ ràng thiếu cảnh giác đối với công thế của đối phương, di chuyển quân chậm chạp. Đen nên đổi thành Tiến Xe bình 4, Tượng 4 tấn 1, Xe 4 bình 7, Mã 3 tấn 4, Xe 7 thối 1, Tượng 4 thối 1 (nếu Tượng 4 tấn 1, thì Pháo 1 thối 2, Sĩ 5 tấn 6, Xe 3 bình 5, Pháo 5 bình 9, Xe 7 thối 1, Tượng 4 thối 1, Xe 7 tấn 1, Tượng 4 tấn 1, Xe 5 bình 6, Đen nhất định thắng), Xe 3 tấn 5, Sĩ 5 thối 6, Xe 3 bình 4, Hậu Pháo thối 2, Tượng 5 bình 4, Đen thắng thế.

28. Tượng 4 tấn 1 Tiến Xe bình 7

29. Tiến Mã tấn 4 Pháo 1 thối 1

30. Tượng 4 thối 1 Xe 3 thối 3

31. Mã 4 thối 5 Xe 3 bình 1

32. Xe 2 tấn 1 Tượng 5 bình 4

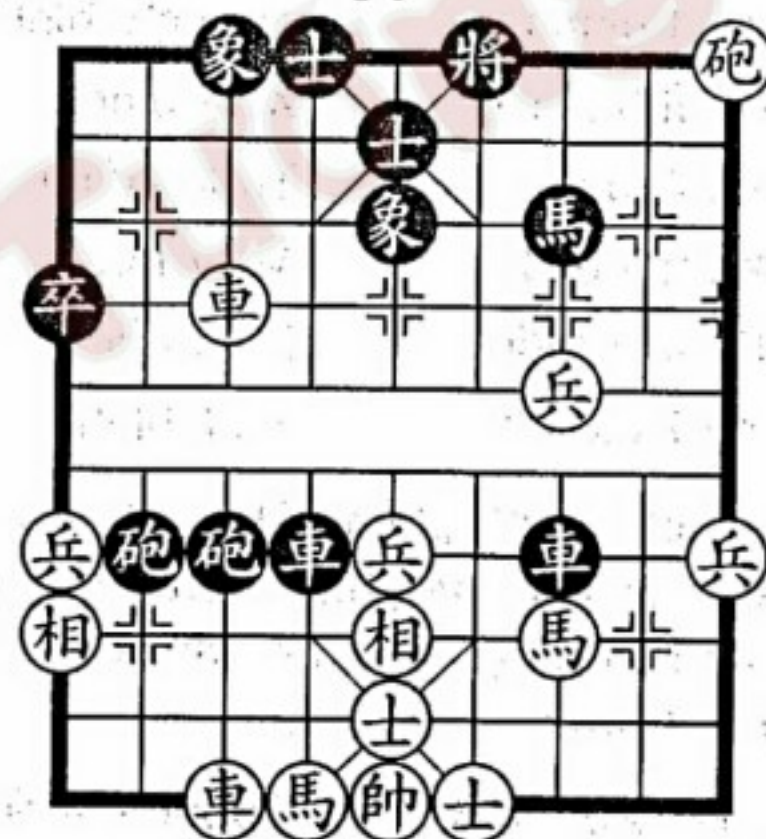
33. Xe 2 bình 3 Tượng 4 tấn 1

34. Mã 5 thối 7 (Trắng thắng)

Ván 50: TỬ ĐỊA TẮC CHIẾN

Sách *Tôn Tử binh pháp - Thiên Cửu địa* viết: “Tật chiến tắc tồn, bất tật chiến tắc vong giả, vi tử địa. Thị cố... tử địa tắc chiến”.

Nghĩa là: Liều chết quyết chiến thì tồn tại, không liều chết quyết chiến thì diệt vong, vùng đó gọi là “tử địa”. Do đó... đến vùng “tử địa” thì phải liều chết quyết chiến.

H.50

Hình 50 là ván cờ giữa Lương Quân (Cam Túc) (bên Trắng) và Tăng Đông Bình (Tứ Xuyên) (bên Đen) tại giải cờ tướng đồng đội toàn Trung Quốc năm 1989. Giờ phiên Đen đi. Nước cờ trước Trắng thấy lực quân tham chiến quá ít, bèn đi Xe 2 bình 7 (nên đi Xe 2 bình 8), chuẩn bị hỗ trợ Xe trái xuất kích. Đối mặt với tình thế này, Đen nếu đi Pháo 3 thối 2 hoặc Pháo 3 bình 5, thì Trắng đi Tiến Xe bình 4, Tượng 6 bình 5, Xe 4 bình 2, Tượng 5 bình 6, Xe 7 tấn 4, Xe Trắng xuất kích, Trắng thắng thế. Trong thực chiến Đen vận dụng thao lược “tử địa tắc chiến”, khiến cuộc thế hỗn loạn:

24.....

Tượng 5 tấn 3

Pháo 3 bình 5

Trắng ăn Tượng e rằng vội, khiến lộ Xe không thông, ảnh hưởng đến tốc độ tấn công. Trắng vẫn nên đi Tiên Xe bình 8, Pháo Đen 3 bình 5, Xe 8 bình 4, Tượng 6 bình 5, Xe 4 bình 2 rồi xuất Xe đáy, Đen khó chống đỡ.

26. Hậu Xe tấn 4	Xe 7 tấn 1
27. Hậu Xe bình 4	Tướng 6 bình 5
28. Xe 4 bình 2	Tướng 5 bình 6
29. Chốt 3 tấn 1	Xe 7 bình 6
30. Xe 2 tấn 5	Tướng 6 tấn 1
31. Xe 2 thối 9	Mã 7 tấn 9
32. Pháo 1 thối 1	Xe 4 tấn 2
33. Xe 7 bình 2	Xe 6 bình 5

Trắng liên kết Xe dề phòng Đen đi Xe 6 tấn 1 công kích Tượng, đồng thời chuẩn bị để phản kích. Đen thiếu quan sát, đi cờ sai lầm, dẫn đến thất bại. Đen nên đi Xe 6 tấn 1 ép Trắng đổi Xe, Đen nhất định thắng.

34. Tiền Xe tấn 3	Tướng 6 thối 1
35. Tiền Xe tấn 1	Tướng 6 tấn 1
36. Hậu Xe tấn 8	Tướng 6 tấn 1
37. Chốt 3 bình 4	Tướng 6 bình 5
38. Hậu Xe thối 1	Sĩ 5 tấn 6
39. Chốt 4 bình 5	Tướng 5 bình 4
40. Tiền Xe bình 6	(Trắng thắng)

Cuộc 51: TỬ ĐỊA TẮC CHIẾN

H.51

Hình 51 là ván cờ giữa Hồ Vinh Hoa (Thượng Hải) (bên Trắng) và Liễu Đại Hoa (Hồ Bắc) (bên Đen) tại giải cờ tướng “Ngũ dương bơi” lần thứ ba. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này Mã Trắng bị bắt, đối mặt với nguy cơ mất Chốt hoặc đổi quân, hình thế rất bất lợi đối với bên Trắng. Trong thực chiến Trắng không muốn giao chiến lâu, quyết định tranh tiên phát động công thế, sau đó qua khổ chiến cuối cùng thành hòa.

49. Pháo 8 tấn 7 Sĩ 5 tấn 4
50. Mã 6 tấn 5 Mã 3 thối 5

Đen nếu không thối Mã ăn Chốt mà đi Tượng 7 tấn 5 ăn Mã, thì Chốt Trắng 5 tấn 1, Tượng 5 bình 4, Chốt 5 bình 6, Tượng 4 bình 5, Chốt 6 tấn 1, Trắng thắng.

51. Mã 5 tấn 3	Tướng 5 bình 4
52. Pháo 7 tấn 3	Tướng 4 tấn 1
53. Pháo 7 bình 3	Pháo 8 tấn 2
54. Mã 3 tấn 5	Hâu Mã tấn 3

Đen nên đi Sĩ 4 thối 5 phá vỡ công thế của bên Trắng, rồi kỳ vọng vào sự tham chiến của song Mã Chốt.

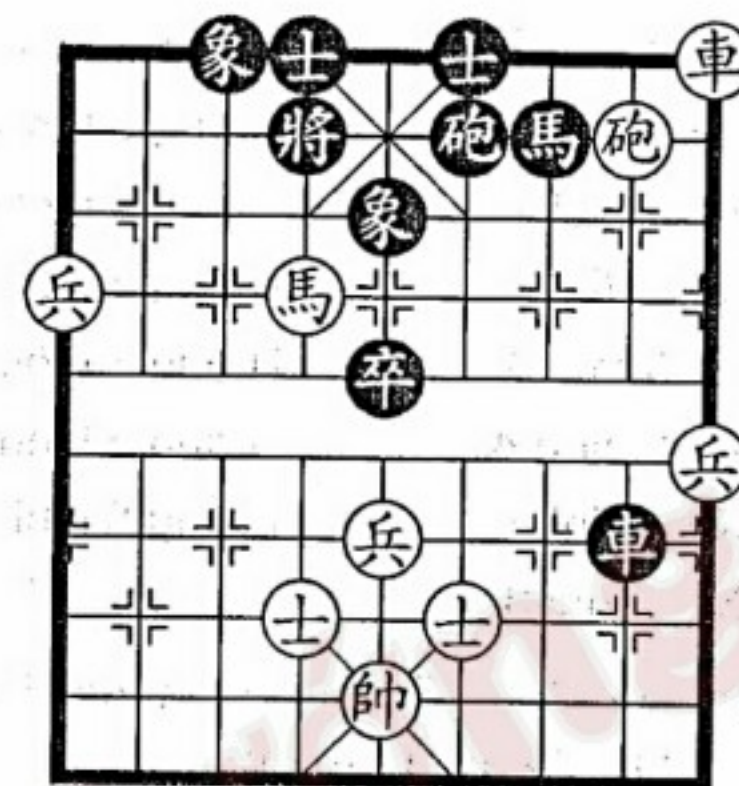
55. Mã 5 thối 7	Sĩ 6 tấn 5
56. Pháo 8 thối 5	Mã 3 thối 5
57. Pháo 3 bình 5	Tiến Mã thối 3
58. Pháo 5 bình 8	Sĩ 5 tấn 6
59. Tiến Pháo thối 3	Pháo 8 bình 3
60. Tiến Pháo bình 6	Tướng 4 bình 5
61. Pháo 8 tấn 4	Mã 5 thối 4
62. Tượng 5 tấn 7	Mã 3 tấn 5
63. Tượng 7 thối 5	Mã 5 thối 4
64. Mã 7 thối 6	Tướng 5 thối 1
65. Mã 6 thối 5	Pháo 3 bình 5
66. Mã 5 tấn 3	Sĩ 4 thối 5
67. Mã 3 tấn 1	

Đến đây hai bên đồng ý hòa cờ.

Cuộc 52: LỢI NHI DỤ CHI

“Lợi nhi dụ chi” (dùng lợi dụ địch) có xuất xứ từ sách *Tôn Tử binh pháp – Thiên Kế*, ý là: Trước khi tác chiến hoặc khi tác chiến, nhằm vào tâm lý tham lợi của địch, cố ý để lộ nhược điểm hoặc sơ hở, dụ địch đến chỗ bất lợi, rồi ra tay tiêu diệt địch.

Hình 52 là ván cờ giữa Hồ Vinh Hoa (Thượng Hải) (bên Trắng) và Vương Gia Lương (Hắc Long Giang) (bên Đen) tại giải cờ tướng toàn Trung Quốc năm 1965. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này Xe Pháo Trắng bị vây khốn, Trắng vận dụng thao lược “lợi nhi dụ chi”, bất ngờ thí quân. Đen không suy nghĩ kỹ, tùy tiện ăn Pháo, trúng kế bên Trắng.

H.52

60. Pháo 2 thối 4 Xe 8 thối 1

Đen tham lợi ăn Pháo bị trúng kế, nên đổi thành Pháo 6 tấn 4, Xe Trắng 1 thối 1, Xe 8 bình 5, Tướng 5 bình 6, Pháo 6 bình 4, Sĩ 6 thối 5, Xe 5 bình 4, Sĩ 5 tấn 6, Sĩ 4 tấn 5, Đen thắng thế.

61. Xe 1 bình 4	Xe 8 bình 6
62. Mã 6 tấn 8	Tướng 4 bình 5
63. Xe 4 bình 6	

Trắng bình Xe phục giết Tướng, Đen phải thí lại 1 quân, Trắng lại giành thắng thế.

63.....	Pháo 6 tấn 2
64. Xe 6 thối 1	Tướng 5 thối 1
65. Xe 6 bình 3	Pháo 6 bình 5
66. Xe 3 bình 6	Chốt 5 tấn 1
67. Tướng 5 bình 6	Pháo 5 tấn 3
68. Sĩ 6 thối 5	Chốt 5 bình 4
69. Mã 8 tấn 7	Xe 6 bình 9

70. Chốt 9 bình 8	Tướng 5 bình 6
71. Xe 6 tấn 1	Tướng 6 tấn 1
72. Xe 6 thối 1	Tướng 6 thối 1
73. Xe 6 tấn 1	Tướng 6 tấn 1
74. Xe 6 thối 3	Tượng 5 thối 3
75. Xe 6 bình 4	Tướng 6 bình 5
76. Xe 4 bình 5	Tướng 5 bình 6
77. Xe 5 thối 3	

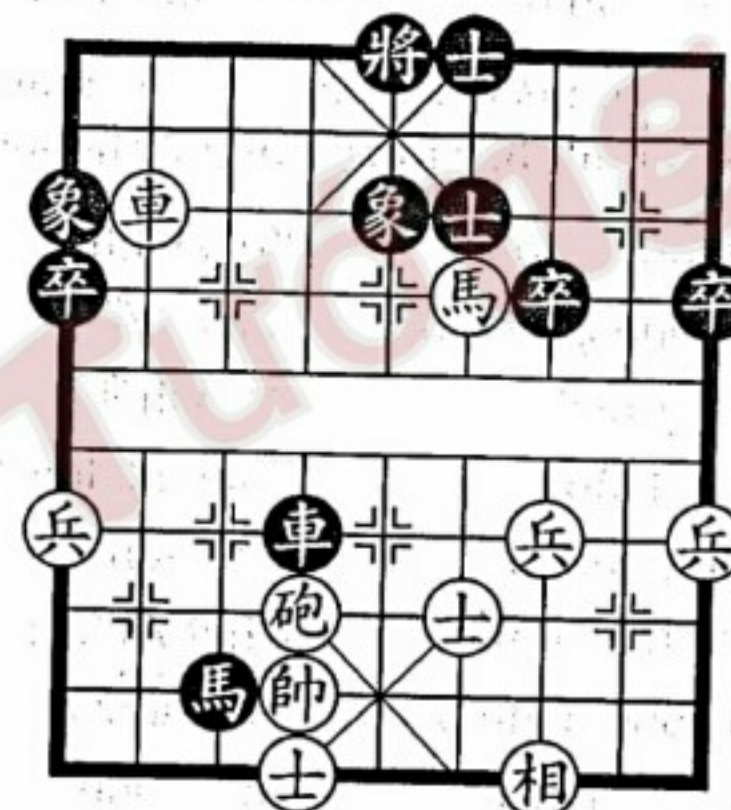
Trắng trước hết phá 1 Tượng, rồi ép đổi 1 quân, nước đi lão luyện, nắm chắc phần thắng trong tay.

77.....	Xe 9 thối 2
78. Chốt 8 tấn 1	Xe 9 bình 3
79. Xe 5 bình 1	Xe 3 tấn 2
80. Sĩ 5 tấn 6	Chốt 4 bình 5
81. Sĩ 4 thối 5	Xe 3 tấn 3
82. Tướng 6 thối 1	Xe 3 tấn 1
83. Tướng 6 tấn 1	Xe 3 thối 4
84. Xe 1 tấn 5	Tướng 6 tấn 1
85. Chốt 8 bình 7	Tượng 3 tấn 1
86. Chốt 7 bình 6	Tượng 1 tấn 3
87. Xe 1 thối 2	Tướng 6 thối 1
88. Xe 1 bình 4	Tướng 6 bình 5
89. Xe 4 bình 7	Tướng 5 bình 6
90. Chốt 6 bình 5	(Trắng thắng)

Bên Đen nước thứ 86 đi Tượng 1 tấn 3 là nước cờ tốc bại, nhưng nếu đổi thành Tượng 1 thối 3 cũng không tránh khỏi bại cuộc.

Cuộc 53: TÌ NHI KIÊU CHI

“Ty nhi kiêu chi” cũng có xuất xứ từ *Tôn Tử binh pháp - Thiên Kế*, ý là: dùng lời khiêu tổn hoặc tỏ ra non yếu về chiến thuật, khiến quân địch đâm ra kiêu ngạo. Kiêu ngạo thì khinh địch, khinh địch thì dễ thất bại.

H.53

Hình 53 là ván cờ giữa Vương Gia Lương (Hắc Long Giang) (bên Trắng) và Hồ Vinh Hoa (Thượng Hải) (bên Đen) tại giải cờ tướng đồng đội toàn Trung Quốc năm 1978. Giờ phiên Đen đi. Lúc này Trắng nhiều hơn 1 Pháo, Xe uy hiếp Tượng, phục nhảy Mã góc Sĩ và bình Xe tranh chiếm lộ sườn, bên Đen hầu như đại thế đã mất. Trong thực chiến Đen đi tiếp Sĩ 6 tấn 5, tỏ ra khiêu tổn. Trắng thấy vậy, tưởng rằng mình nắm chắc thế thắng, ăn Tượng cũng không sao, kết quả trúng kế “tì nhi kiêu chi”, thành hòa cuộc.

38.....	Sĩ 6 tấn 5
39. Xe 8 bình 9	

Trắng không quan sát kỹ, ăn Tượng bị trúng kế, nên đổi thành Sĩ 6 tấn 5 là tốt.

39..... Mã 3 thối 1

Đen thí 1 Tượng để đổi lấy cờ hội nhảy Mã mưu đoạt quân.

40. Xe 9 bình 7 Mã 1 tấn 2

41. Xe 7 thối 7 Xe 4 bình 3

42. Mã 4 tấn 6 Tượng 5 bình 6

Đen lách Tượng, nước đi chính xác, nếu đổi thành Sĩ 5 tấn 6, thì Pháo Trắng 6 bình 5, Trắng vẫn giữ thế lợi nhiều quân.

43. Pháo 6 tấn 2 Xe 3 bình 4

44. Tượng 6 bình 5 Xe 4 thối 1

45. Xe 7 bình 8 Xe 4 thối 4

46. Xe 8 tấn 9 Tượng 6 tấn 1

47. Xe 8 thối 3 Xe 4 tấn 7

48. Xe 8 bình 9 Chốt 7 tấn 1

49. Tượng 3 tấn 5 Xe 4 thối 3

50. Xe 9 bình 1 Xe 4 bình 7

51. Xe 1 bình 5 (Hòa cờ)

Cuộc 54: VÂY NGỤY CỨU TRIỆU

“Vây Ngụy cứu Triệu” là cố sự nói về Diên Kỵ và Tôn Tẩn dẫn quân Tề vây Ngụy để cứu Triệu ghi ở trong *Sử ký - Tôn Tử Ngô Khởi liệt truyện* của Tư Mã Thiên. Trong đánh cờ vận dụng thao lược này, thường là thông qua công kích chỗ yếu hại của đối phương, ép đối phương rút binh, mượn đó để giải cứu quân mình bị vây hoặc giải trừ thế mình bị tấn công.

Hình 54 là ván cờ giữa Tiên Hồng Phát (Cam Túc) (bên Trắng) và Liễu Đại Hoa (Hồ Bắc) (bên Đen) tại giải cờ tướng đồng đội toàn Trung Quốc năm 1985, đi đến nước 32 Trắng đi Chốt 3 tấn 1. Bên Đen Mã trái bị vây, khó có thể giải cứu. Đen

bên vận dụng thao lược “vây Ngụy cứu Triệu”, dốc toàn lực mãnh công, kiểm chế lẫn nhau thành hòa.

H.54

32..... Mã 3 tấn 2

33. Xe 4 bình 2 Mã 2 thối 4

34. Pháo 7 bình 9 Xe 5 bình 7

35. Chốt 3 tấn 1 Xe 7 tấn 4

36. Tượng 4 thối 1 Xe 7 tấn 1

37. Tượng 4 tấn 1 Mã 4 thối 6

Bên Đen Mã đáy đã bị vây bắt, nhưng Xe Mã còn lại rất linh hoạt, có sức uy hiếp nhất định đối với bên Trắng.

38. Sĩ 5 tấn 6 Mã 6 tấn 7

39. Tượng 4 bình 5

Trắng nếu đi Pháo 5 bình 3, thì Mã Đen 7 thối 6, Trắng cũng khó thắng.

39..... Xe 7 thối 1

40. Tượng 5 thối 1 Mã 7 thối 5

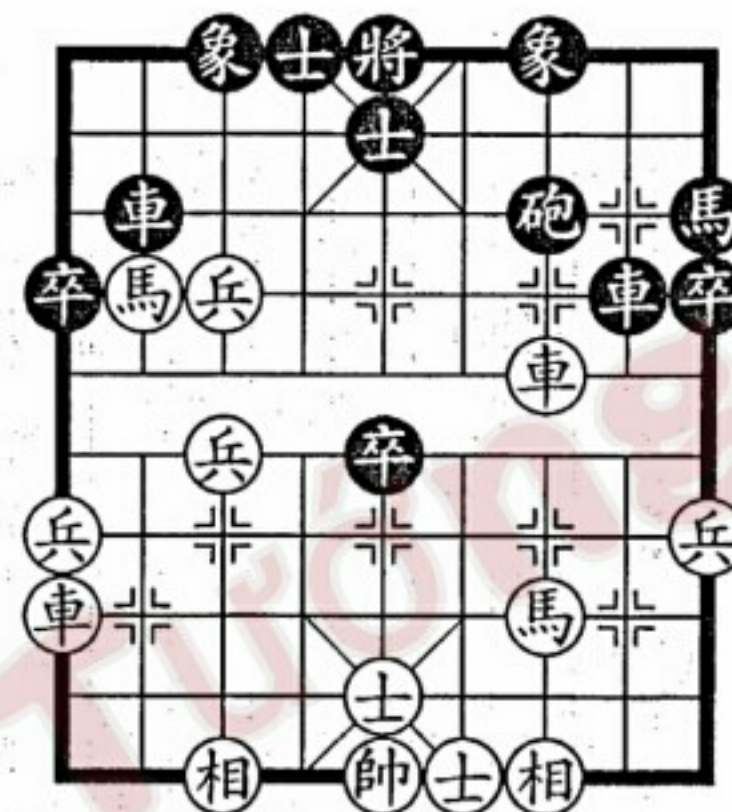
41. Chốt 3 tấn 1	Mã 5 tấn 4
42. Tướng 5 bình 4	Xe 7 thối 8
43. Xe 2 bình 4	Chốt 5 tấn 1
44. Pháo 9 tấn 4	Chốt 5 tấn 1
45. Pháo 9 bình 5	Chốt 5 tấn 1
46. Sĩ 6 tấn 5	

Bên Đen Chốt giữa qua sông tham chiến, như hổ thêm cánh. Trắng nếu đổi thành Pháo 5 bình 3, thì Mã Đen 4 thối 6, Đen mạnh thế.

46.....	Chốt 5 tấn 1
47. Sĩ 5 tấn 6	Chốt 5 bình 4
48. Xe 4 thối 2	Chốt 9 tấn 1
49. Xe 4 thối 1	Chốt 4 tấn 1
50. Tướng 4 tấn 1	Xe 7 bình 8
51. Tượng 7 tấn 9	Xe 8 bình 7
- Hòa cờ.

Cuộc 55: VÂY NGỤY CỨU TRIỆU

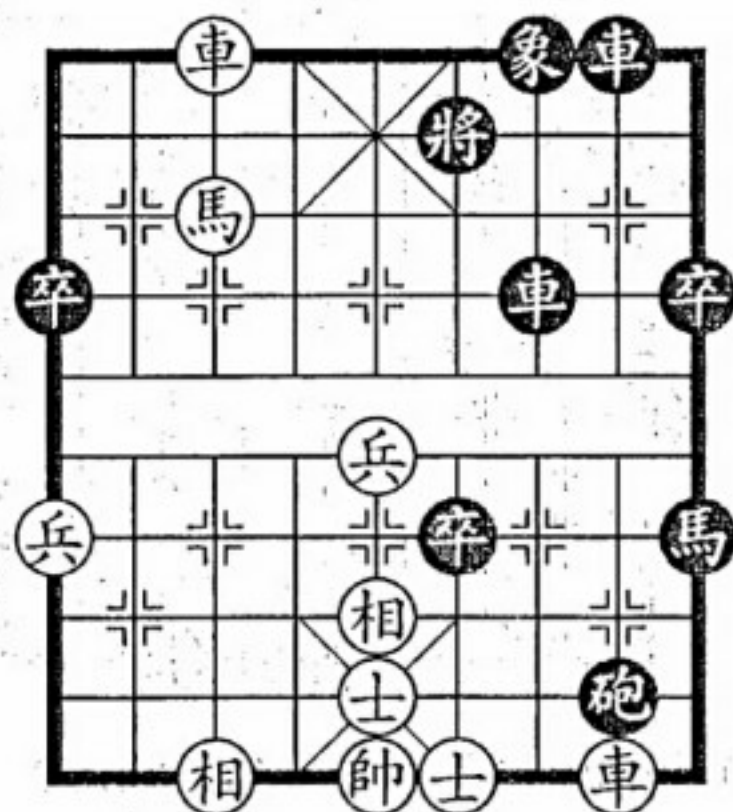
Hình 55 là ván cờ giữa Từ Tuấn Kiệt (Đài Bắc) (bên Trắng) và Tưởng Toàn Thắng (Tứ Xuyên) (bên Đen) tại giải cờ tướng Tứ Xuyên – Đài Bắc – Hồng Kông tổ chức ở Hồng Kông tháng 3 năm 1988. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này bên Trắng binh chủng không tốt, bên Đen Chốt giữa khống chế khu vực trung tâm, bên Trắng lộ 3 cũng bị uy hiếp. Trong thực chiến Trắng bình tĩnh phân tích hình thế, kịp thời vận dụng thao lược “vây Ngụy cứu Triệu”, dẫn đến đổi quân thành hòa.

H.55

22. Tiến Chốt tấn 1	Xe 2 bình 3
23. Mã 8 tấn 7	Xe 3 thối 1
24. Xe 3 tấn 2	Tượng 3 tấn 5
25. Tượng 7 tấn 5	Xe 8 bình 7
26. Xe 3 thối 1	Mã 9 tấn 7
27. Xe 9 bình 6	Xe 3 tấn 2
28. Xe 6 tấn 1	Mã 7 tấn 5
29. Mã 3 tấn 2	Xe 3 bình 8
30. Xe 6 tấn 2	Xe 8 tấn 2
31. Xe 6 bình 5	(Hòa cờ)

Cuộc 56: VÂY NGUY CỨU TRIỆU

H.56

Hình 56 là ván cờ giữa Vương Quý Phương (Nội Mông) (bên Trắng) và Mạch Xương Tân (An Huy) (bên Đen) tại vận hội toàn quốc (Trung Quốc) năm 1959, đi đến nước thứ 31. Giờ phiên Trắng đi. Hiện tại Đen tập trung trọng binh ở cánh phải bên Trắng, công thế lớn mạnh; bên Trắng Xe Mã cánh trái đang tác chiến ở tiền tuyến, không kịp rút về phòng thủ, chỉ còn cách lợi dụng Đen khuyết Sĩ Tượng, Trắng vây “Nguy” để cứu “Triệu”.

32. Xe 7 bình 5 Mã 9 tấn 7

33. Mã 7 tấn 6 Xe 7 bình 4

Trắng bình Xe khống chế Tượng rồi nhảy Mã phục giết Tượng, là nước cờ then chốt tranh lấy tốc độ. Đen phải bình Xe bám theo Mã Trắng, nếu đổi thành Mã 7 tấn 8 (nếu Xe 8 tấn 3, thì Xe Trắng 2 tấn 1), thì Xe Trắng 5 bình 3, Tượng 6 bình, Xe 3 bình 2, Pháo 8 thối 5, Xe 2 thối 1, Tượng 5 thối 1, Mã 6 thối 5, Trắng sẽ đoạt thêm 1 quân thắng thế.

34. Xe 5 bình 3 Xe 4 thối 3

35. Xe 3 thối 7	Xe 4 bình 5
36. Xe 2 bình 1	Xe 5 bình 7
37. Xe 3 tấn 7	Xe 8 bình 7
38. Xe 1 tấn 6	Pháo 8 tấn 1
39. Tượng 5 thối 3	Xe 7 tấn 9
40. Xe 1 bình 4	Tượng 6 bình 5
41. Xe 4 bình 2	Chốt 1 tấn 1

Đen nếu đổi thành Chốt 6 bình 5, thì Chốt Trắng 9 tấn 1, Pháo 8 bình 9, Xe 2 bình 1, Tượng 5 thối 1, Xe 1 bình 5, Tượng 5 bình 6, Xe 5 bình 4, Tượng 6 bình 5, Xe 4 bình 1, Xe 7 thối 4, Xe 1 thối 6, Xe 7 bình 5, Xe 1 tấn 6, cũng hòa.

42. Tượng 7 tấn 5 Xe 7 thối 4

43. Xe 2 thối 6 Xe 7 bình 5

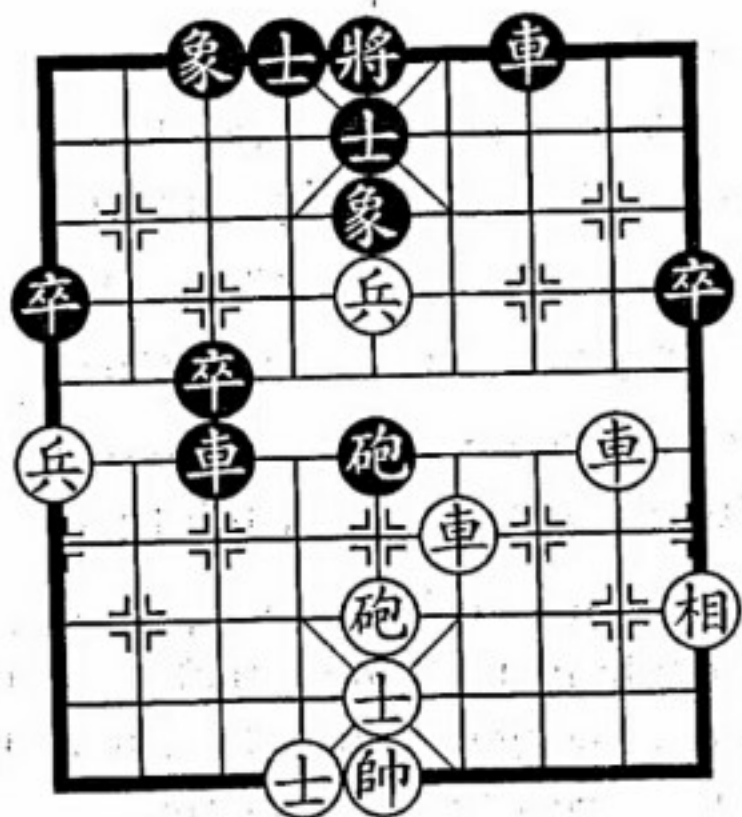
44. Xe 2 tấn 5 Chốt 1 tấn 1

Hòa cờ.

Cuộc 57: HỖN THỦY MÔ NGƯ

“Hỗn thủy mô ngư” (đục nước mò cá) là kế thứ 20 trong **Tam thập lục kế**, ý là: thừa lúc hỗn loạn để kiếm lợi. Vận dụng trong thực chiến, thường là một bên làm “loạn” cuộc thế, từ trong loạn tranh thủ đoạt “lợi”.

Hình 57 là ván cờ giữa Đồng Lập Bình (Giang Tô) (bên Trắng) và Tống Quốc Cường (Hỏa xa) (bên Đen) tại giải cờ tướng đồng đội toàn Trung Quốc năm 1993, đi đến nước 32. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này Trắng ít Chốt ít Tượng, cuộc thế rõ ràng bất lợi, nếu bị Đen đi Pháo 5 bình 1 ép đổi Xe, Trắng sẽ vô vọng. Trong thực chiến Trắng thí liên tiếp 2 Chốt, khiến cuộc thế “hỗn loạn”, trong loạn đoạt thắng.

H.57

33. Chốt 9 tấn 1 Chốt 1 tấn 1

Trắng bất ngờ thí Chốt, Đen cho rằng Trắng bắt đặc dĩ mới đi như vậy, bèn thần nhiên ăn Chốt. Không ngờ Trắng mượn cơ hội ấy quật ngược tình thế. Đen nên đổi thành Pháo 5 thối 1, Xe Trắng 2 bình 7, Chốt 3 tấn 1, Chốt 9 tấn 1, Xe 7 tấn 7, Đen vẫn có công thế.

34. Chốt 5 tấn 1 Tượng 3 tấn 5
35. Tượng 5 bình 4 Xe 3 bình 1

Đen bình Xe, lại là nước cờ sai lầm, nên đi Pháo 5 tấn 3, Xe Trắng 2 bình 7, Chốt 3 tấn 1, Sĩ 6 tấn 5, Chốt 1 tấn 1, Đen có hy vọng thủ hòa.

36. Pháo 5 tấn 5 Sĩ 5 tấn 4
37. Sĩ 5 tấn 6 Xe 1 tấn 4

Trắng chống Sĩ lộ 6, nước đi hàm súc. Đen nếu đi Pháo 5 bình 3, thì Pháo Trắng 5 thối 7.

38. Tượng 4 bình 5 Pháo 5 bình 3
39. Xe 4 bình 7 Xe 7 tấn 2

Đen lên Xe bắt Pháo khiến tuyến đáy và lộ sườn lộ sơ hở, Đen nên đổi thành Xe 7 bình 6 là tốt.

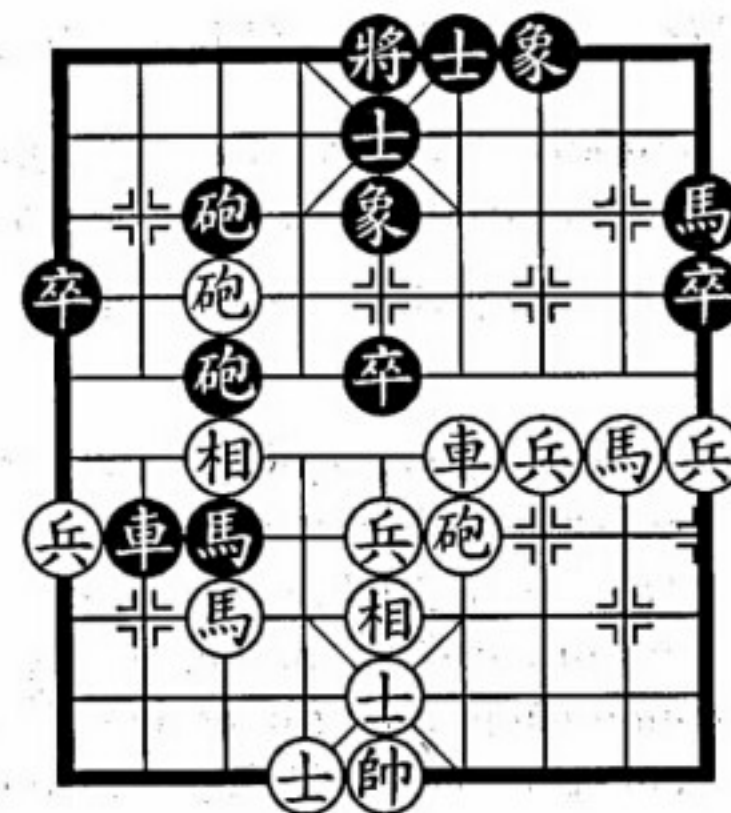
40. Pháo 5 thối 5 Xe 7 bình 6
41. Xe 7 bình 5 Sĩ 4 tấn 5
42. Pháo 5 tấn 6

Đen nếu đi Tượng 5 bình 6, thì Pháo Trắng 5 bình 4, Đen vô phương giải cứu. Giờ Trắng bay Pháo đánh Sĩ, nước cờ nhập cuộc hay.

42..... Pháo 3 bình 5
43. Xe 2 bình 5 Xe 1 thối 4
44. Tiến Xe tấn 2 (Trắng thắng).

Cuộc 58: KIM THIÊN THOÁT XÁC

“Kim thiên thoát xác” (ve sầu lột xác) là kế thứ 21 trong **Tam thập lục kế**. Trong đánh cờ vận dụng kế này, chủ yếu là chỉ lực quân khi bị đối phương vây hoặc kiềm chế, dùng cách “lột xác” để thoát.

H.58

Hình 58 là ván cờ giữa Liễu Đại Hoa (Hồ Bắc) (bên Trắng) và Lý Lai Quần (Hà Bắc) (bên Đen) tại lần tranh ngôi vô địch giải “Ngũ dương bôi”. Giờ phiên Đen đi. Lúc này song phương lấy Mã Đen qua hà làm tiêu điểm, đều tập trung trọng binh, Đen đang ở thế bất lợi. Trong thực chiến Đen tìm cách “thoát xác” một cách xảo diệu:

25.....	Xe 2 tấn 1
26. Pháo 4 thối 1	Chốt 5 tấn 1

Đen tấn Xe dọa bắt Mã ép Trắng thối Pháo, giờ bất ngờ thí Chốt giữa, mở đường cho Mã.

27. Chốt 5 tấn 1	Xe 2 thối 4
28. Pháo 7 bình 4	Mã 3 thối 5
29. Xe 4 bình 5	Xe 2 bình 6
30. Mã 7 tấn 8	Xe 6 bình 8
31. Mã 2 thối 3	Mã 9 thối 7

Hòa cờ (lược bỏ phần sau).

Ván 59: TRI NAN NHI THỐI

Trong *Tả truyện - Tuyên Công thập nhị niên* viết: “Kiến khả nhi tiến, tri nan nhi thối, quân chi thiện chính”.

Nghĩa là: Thấy được thì tiến, biết khó thì thối, là quân thiện chính.

Hình 59 là ván cờ giữa Trịnh Nãi Đông (Hội Nông dân) (bên Trắng) và Lữ Khâm (Quảng Đông) (bên Đen) tại giải cờ tướng toàn Trung Quốc năm 1989, đi đến nước thứ 30. Giờ phiên Trắng đi. Trắng tuy nhiều Chốt nhưng ít Tượng, Xe lại nằm ở biên thù, binh chủng cũng không bằng bên Đen, nếu giao chiến lâu sẽ bất lợi. Trong thực chiến Trắng lợi dụng đặc điểm song

Pháo linh hoạt cơ động và Chốt tiến gần cứu cung, tìm cách thủ hòa.

H.59

31. Pháo 9 bình 5	Xe 2 bình 5
32. Pháo 3 bình 5	Xe 5 bình 3
33. Chốt 7 bình 6	Chốt 5 tấn 1
34. Tiến Pháo thối 1	Chốt 5 tấn 1
35. Tượng 7 tấn 5	Xe 3 bình 5
36. Tượng 5 tấn 7	Pháo 1 bình 5
37. Tượng 7 thối 5	Xe 5 tấn 2
38. Chốt 6 tấn 1	Sĩ 5 thối 4

Đen thối Sĩ phải bị Xe Trắng kiểm chế Xe Pháo, đã không còn cơ hội thắng. Đen nếu đổi thành Pháo 5 bình 4, thì Xe Trắng 9 tấn 7, Sĩ 5 thối 4, Chốt 6 tấn 1, Tượng 5 tấn 1, Xe 9 thối 1, Pháo 4 thối 5, Chốt 6 bình 5, Đen mất hết song Sĩ cũng khó thắng.

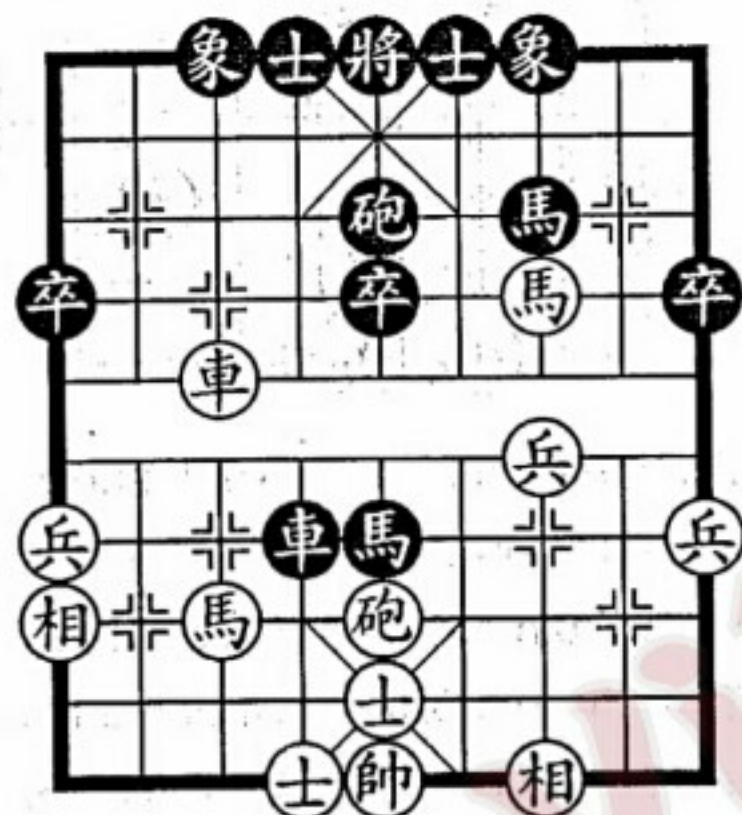
39. Xe 9 tấn 1	Xe 5 thối 2

Đen nếu đi Sĩ 6 tấn 5, thì Xe Trắng 9 bình 6, Xe 5 thối 2, Chốt 3 tấn 1, Pháo 5 thối 2, Xe 6 tấn 2, cũng ở thế hòa.

40. Chốt 6 tấn 1

Chốt Trắng đổi song Sĩ xong, song phương giao chiến thêm gần 20 nước mới đồng ý hòa cờ.

Cuộc 60: TRI NAN NHI THỐI

H.60

Hình 60 là ván cờ giữa Triệu Quốc Vinh (Hắc Long Giang) (bên Trắng) và Hứa Ngân Xuyên (Quảng Đông) (bên Đen) tại giải cờ tướng “Ngũ dương bơi” lần thứ 14. Giờ phiên Đen đi. Lúc này Xe Trắng dòm ngó Tượng, chuẩn bị gia tăng sức ép. Bên Đen qua tính toán kỹ, quyết định thối Mã ăn Chốt.

23..... Mã 5 thối 7

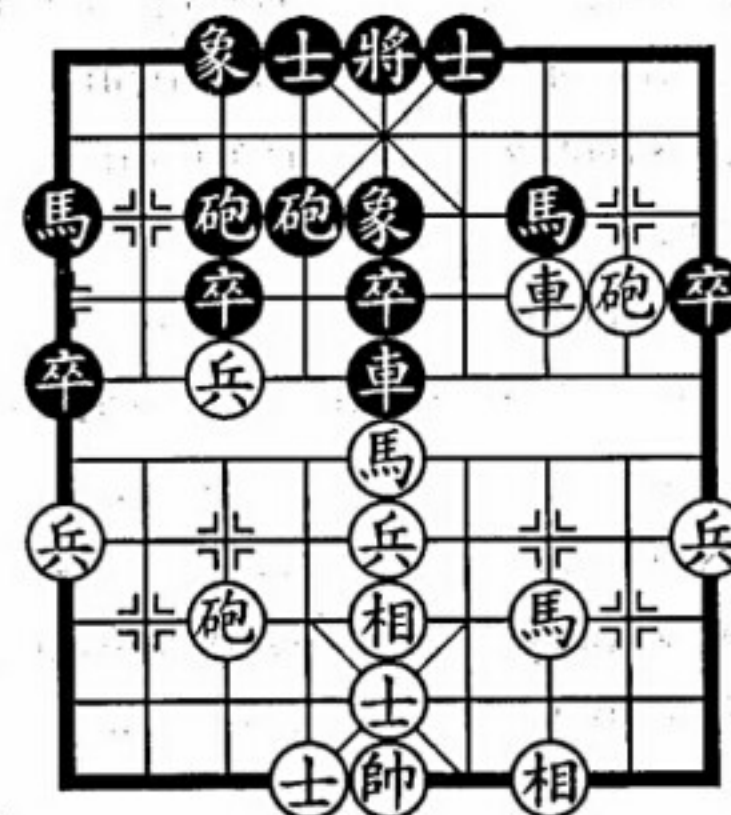
Đen chuẩn bị hy sinh 1 Mã để giản hóa cuộc thế, đi đến hòa cờ.

24. Mã 3 tấn 5 Tượng 3 tấn 5
25. Xe 7 bình 3 Xe 4 bình 7

26. Tượng 3 tấn 1 Xe 7 tấn 1
27. Xe 3 thối 1 Xe 7 bình 5
28. Mã 7 tấn 6 Xe 5 bình 1
29. Xe 3 tấn 3 Xe 1 thối 1
30. Chốt 1 tấn 1 Xe 1 thối 2
31. Mã 6 tấn 7 Xe 1 bình 4
32. Mã 7 tấn 9 Xe 4 bình 3
33. Xe 3 thối 1 Xe 3 thối 2
34. Mã 9 tấn 8 Xe 3 thối 1
Hòa cờ. |

Cuộc 61: ÁT ĐỊNH CHI PHONG

“Át định chi phong” nghĩa là ngăn nhuệ khí của địch. Tránh nhuệ khí của địch và ngăn nhuệ khí của địch là hai mặt của một vấn đề. Chủ động đón đầu địch để đánh, phá vỡ kế hoạch tấn công của địch, làm tiêu tan nhuệ khí của địch, đẩy địch vào thế bị động.

H.61

Hình 61 là ván cờ giữa Vương Gia Lương (Hắc Long Giang) (bên Trắng) và Vương Bân (Nam Kinh) (bên Đen) tại giải cờ tướng cá nhân toàn Trung Quốc năm 1993, đi đến nước thứ 19 Trắng đi Chốt 7 tấn 1. Giờ phiên Đen đi. Trắng tấn Chốt 7 có ý dợt Đen đi Pháo 3 tấn 2 ăn Chốt thì Trắng đi tiếp Pháo 2 thối 2 tăng cường khống chế cuộc thế đồng thời từng bước mở rộng tiên thủ. Trong thực chiến Đen vận dụng thao lược “yết địch chi phong”, kịp thời đổi quân giản hóa cục diện, phá tan kế hoạch đối phương, cuối cùng thành hòa.

19..... Pháo 4 tấn 1

Đen tấn Pháo, ngăn phá nhuệ khí của địch. Đen nếu đi nhằm Tượng 5 tấn 3, thì Mã Trắng 5 tấn 3, Tượng 3 tấn 5, Mã 3 tấn 5, bên Trắng công thế mãnh liệt.

20. Xe 3 thối 2	Pháo 4 bình 8
21. Chốt 7 bình 6	Xe 5 bình 4
22. Pháo 7 tấn 5	Mã 7 thối 5
23. Mã 5 tấn 4	Mã 5 tấn 3
24. Mã 4 tấn 3	Tượng 5 tấn 1
25. Mã 3 thối 2	Xe 4 bình 7
26. Xe 3 bình 8	Mã 1 tấn 2
27. Mã 3 tấn 2	Chốt 3 tấn 1
28. Hậu Mã tấn 4	Xe 7 thối 1

Bên Trắng công thế vẫn như sóng trào, nhưng đều bị Đen hóa giải.

29. Mã 4 tấn 6	Tượng 5 thối 1
30. Mã 2 thối 3	Chốt 3 tấn 1
31. Mã 6 thối 7

Trắng nếu đi Mã 6 tấn 7, thì Tượng Đen 5 tấn 1, Xe 8 bình 7, Xe 7 tấn 1, Trắng cũng vô kế khả thi.

31.....	Xe 7 tấn 1
32. Mã 7 tấn 8	Sĩ 4 tấn 5
33. Chốt 5 tấn 1	Mã 2 thối 4
34. Xe 8 bình 6	Mã 3 tấn 2
35. Xe 6 thối 1	Mã 4 thối 2
36. Chốt 1 tấn 1	Tiền Mã thối 4
37. Xe 6 tấn 1	Mã 4 thối 3
38. Mã 8 thối 7	Mã 2 tấn 3
39. Mã 7 tấn 9	Tiền Mã tấn 5

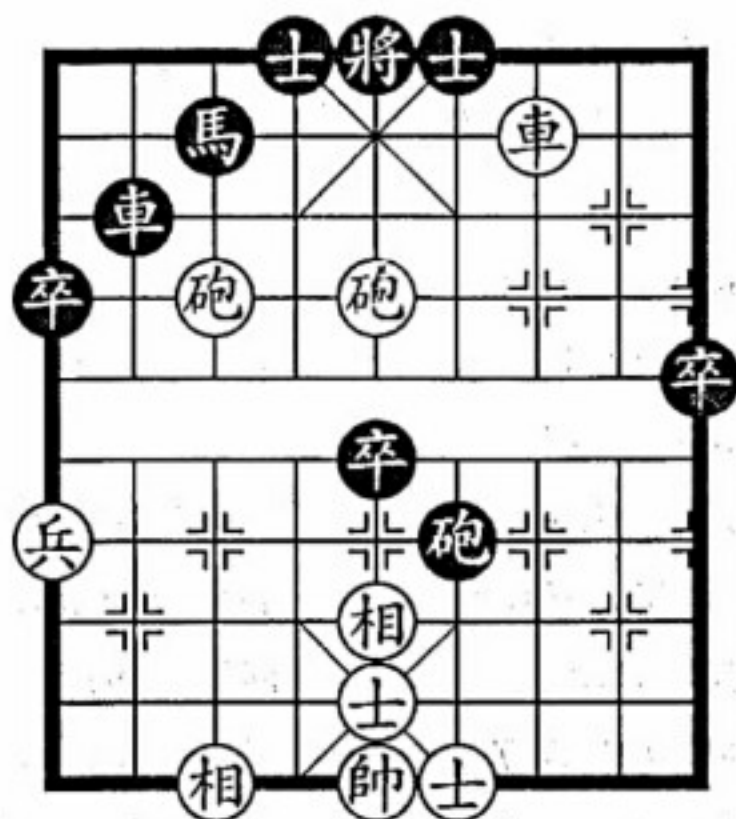
Bên Trắng nhuệ khí đã mất, ăn Chốt dẫn đến đổi quân, đã khó tổ chức được công thế hữu lực.

40. Xe 6 bình 5	Xe 7 bình 1
41. Chốt 9 tấn 1	Xe 1 thối 1
42. Mã 3 tấn 2	Tượng 5 bình 4
43. Xe 5 bình 7	Chốt 5 tấn 1
44. Mã 2 thối 3	Mã 3 tấn 4
45. Xe 7 bình 6	Chốt 5 tấn 1
46. Xe 6 tấn 1	Sĩ 5 tấn 4

Hòa cờ.

Cuộc 62: PHỦ ĐỂ TRỪU TÂN

“Phủ để trừu tân” (rút củi đáy nồi) là kế thứ 19 trong **Tam thập lục kế**, ghi là: “*Bất địch kỳ lực, nhi tiêu kỳ thế...*” Ý là: nước trong nồi sôi là nhờ vào sức của lửa, mà rút củi ở đáy nồi đi thì thế lửa tự tiêu. Đối phó với cường địch, nên tìm cách làm yếu công thế của nó.

H.62

Hình 62 là ván cờ giữa Tang Như Ý (Bắc Kinh) (bên Trắng) và Lưu Điện Trung (Hà Bắc) (bên Đen) thi đấu vào năm 1980. Giờ phiên Đen đi. Đen khuyết song Tượng, bên Trắng Xe song Pháo rất có công thế. Trong thực chiến Đen vận dụng thao lược “phủ để trừu tân”, hóa giải công thế bên Trắng, thành hòa.

41..... Xe 2 bình 3

42. Pháo 7 thối 2

Đen bình Xe, nước cờ hay. Nếu đi nhầm Pháo 6 bình 3, thì Pháo Trắng 5 thối 1, Xe 2 tấn 2, Pháo 7 bình 2, Trắng được Xe nhất định thắng.

Trắng nếu đi Pháo 7 tấn 2 ăn Mã, thì Pháo Đen 6 bình 5, Pháo 5 thối 3, Chốt 5 tấn 1, Xe Pháo Trắng khó thoát thân, nhất định hòa.

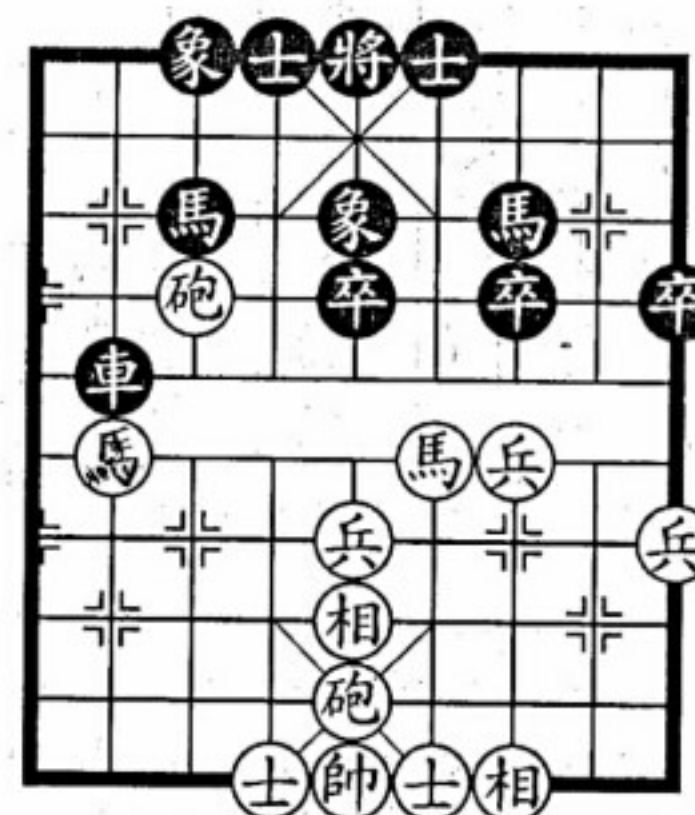
42..... Xe 3 tấn 1

Đen tấn Xe bắt Pháo đồng thời thông lộ Mã, chính xác. Nếu đổi thành Pháo 6 bình 5, đổi Pháo xong cuộc chiến còn kéo dài.

43. Pháo 5 thối 1	Mã 3 tấn 2
44. Pháo 7 bình 8	Pháo 6 bình 5
45. Pháo 5 thối 2	Chốt 5 tấn 1
46. Xe 3 thối 3	Xe 3 bình 5
47. Xe 3 bình 8	Mã 2 thối 4
48. Xe 8 bình 6	Mã 4 tấn 2
49. Xe 6 bình 8	
Hòa cờ.	

Cuộc 63: TẤU VI THƯỢNG KẾ

“Tấu vi thượng kế” (chạy là thượng kế) là kế cuối cùng trong *Tam thập lục kế*. Ghi rằng: “Toàn sư tị địch, tả thủ vô cữu, vị thất thường dã”. Ý là: Toàn quân lánh cường địch chờ đợi thời cơ. Cách chỉ huy lấy thối làm tiến này là phép tắc dùng binh chính thường.

H.63

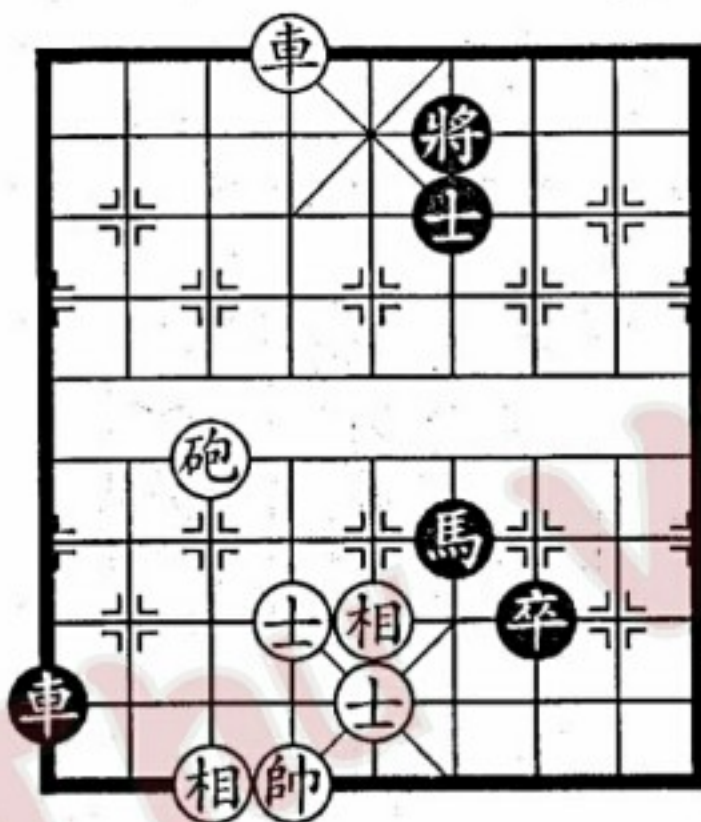
Hình 63 là ván cờ giữa Lưu Ưc Từ (Hàng Châu) (bên Trắng) và Lý Nghĩa Đình (Vũ Hán) (bên Đen) tại giải cờ tướng

toàn Trung Quốc năm 1956. Trắng không có Xe nếu kéo dài cuộc chiến sẽ bất lợi. Trong thực chiến Trắng vận dụng thao lược “tẩu vi thượng”, kịp thời đổi quân thành hòa.

19. Mã 8 tấn 6	Xe 2 bình 3
20. Mã 6 tấn 7	Xe 3 thối 1
21. Mã 7 thối 5	Mã 7 tấn 5
22. Mã 4 tấn 5	Xe 3 bình 5

Sau đó Chốt Trắng 5 tấn 1, Xe Đen 5 bình 6, Pháo 5 bình 1, hòa cờ.

Cuộc 64: TẨU VI THƯỢNG KẾ

H.64

Hình 64 là ván cờ giữa Hồ Vinh Hoa (Thượng Hải) (bên Trắng) và Liễu Đại Hoa (Hồ Bắc) (bên Đen) tại lần tranh ngôi vô địch giải “Ngũ dương bôi” năm 1989. Giờ phiên Đen đi. Đen lúc này thiếu Sĩ Tượng nếu giao chiến lâu sẽ bất lợi, do đó cầu hòa là thượng sách.

75..... Mã 6 tấn 5

Mã Đen đổi song Sĩ, khiến bên Trắng công thủ đều bất lợi, nước đi sáng suốt.

76. Sĩ 6 thối 5	Xe 1 bình 5
77. Xe 6 bình 3	Chốt 7 tấn 1
78. Pháo 7 bình 4	Tượng 6 bình 5
79. Xe 3 thối 6	Tượng 5 thối 1
80. Xe 3 bình 5	Sĩ 6 thối 5
81. Pháo 4 bình 5	Sĩ 5 tấn 4
82. Pháo 5 bình 1	Sĩ 4 thối 5
83. Xe 5 bình 3	Xe 5 bình 6
84. Tượng 7 tấn 9	

Đen bình Xe sườn là chính xác, nếu đi nhầm Xe 5 bình 2, thì Pháo Trắng 1 thối 3 được Chốt. Trắng lánh Tượng cũng là nước đi đúng.

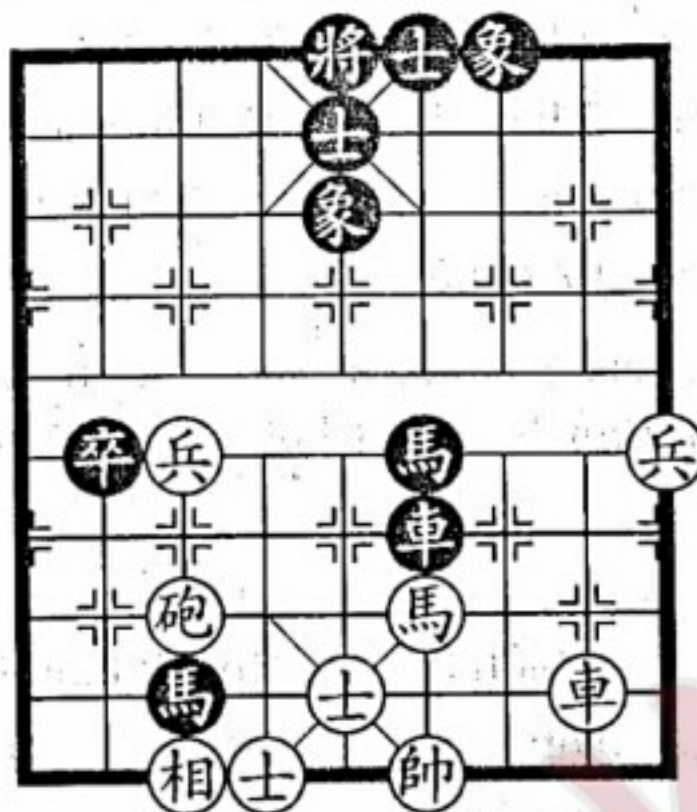
84.....	Sĩ 5 tấn 4
85. Pháo 1 bình 3	Chốt 7 bình 8
86. Xe 3 bình 5	Tượng 5 bình 6
87. Tượng 5 tấn 7	Xe 6 thối 3
88. Pháo 3 thối 2	Chốt 8 bình 7
89. Pháo 3 bình 7	Chốt 7 bình 6
90. Tượng 6 bình 5	Tượng 6 tấn 1

Song phương kiểm chế lẫn nhau, đều khó thủ thắng, hòa thế đã định (lược bỏ phần sau).

Cuộc 65: TÁN ĐỊA VÔ CHIẾN

Tôn Tử binh pháp - Thiên Cửu địa viết: “Chư hầu tự chiến kỳ địa, vi tán địa...Thị cố tán địa tắc vô chiến”.

Nghĩa là: Chư hầu tác chiến ở trong lãnh thổ của mình, nơi ấy gọi là “tán địa”...Cho nên nơi “tán địa” thì không đánh. Quân địch tiến đánh, tất có thể mạnh, quân thủ nên tránh quyết chiến quá sớm, chọn thế thủ để dần dần tiêu hao sinh lực địch.

H.65

Hình 65 là ván cờ giữa Trần Bá Tường (Quảng Đông) (bên Trắng) và Hồ Vinh Hoa (Thượng Hải) (bên Đen) tại giải cờ tướng toàn Trung Quốc năm 1966. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này bên Trắng lực quân bị vây ép lại thiếu Tượng, Đen ở thế chủ động. Trong thực chiến Trắng vận dụng thao lược “tán địa vô chiến”, ra sức phòng thủ, cuối cùng thành hòa.

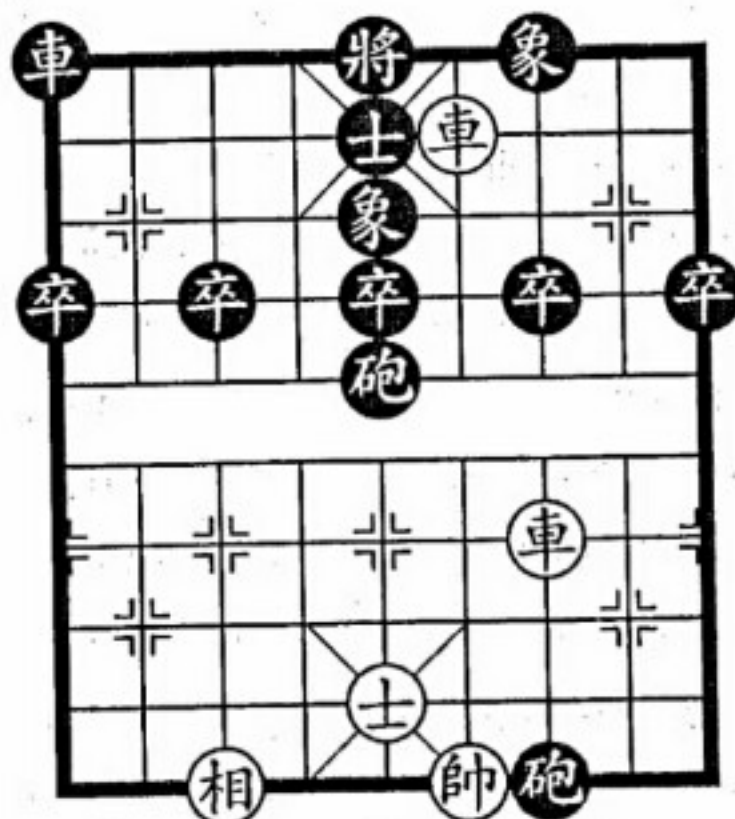
52. Xe 2 bình 4	Xe 6 bình 3
53. Pháo 7 bình 6	Xe 3 bình 7
54. Xe 4 bình 2	Chốt 2 bình 3
55. Pháo 6 thối 1	Chốt 3 tấn 1

56. Sĩ 5 tấn 6	Mã 3 thối 2
57. Pháo 6 bình 3	Xe 7 bình 9
58. Sĩ 6 thối 5	Mã 2 thối 3
59. Tượng 4 bình 5	Xe 9 tấn 3
60. Sĩ 5 thối 4	Xe 9 thối 4
61. Pháo 3 bình 4	Mã 6 tấn 4
62. Sĩ 6 tấn 5	Xe 9 bình 2
63. Mã 4 tấn 6	Mã 3 tấn 4
64. Xe 2 tấn 1	Xe 2 tấn 4
65. Xe 2 bình 6	Mã 4 thối 5

Trắng phòng thủ ngoan cường, ra sức hóa giải công thế bên Đen. Đen nếu không thối Mã mà đi Xe 2 bình 3 ăn Tượng, thì Xe Trắng 6 thối 2, Xe 3 thối 2, Xe 6 tấn 2 đổi Xe mãi thành hòa.

66. Xe 6 thối 2	Chốt 3 bình 4
67. Sĩ 5 tấn 4	Xe 2 thối 6
68. Sĩ 4 tấn 5	Xe 2 bình 8
69. Xe 6 tấn 1	Sĩ 5 thối 4
70. Xe 6 bình 8	Chốt 4 bình 5
71. Xe 8 tấn 2	Mã 5 tấn 4
72. Xe 8 bình 7	Xe 8 tấn 6
73. Pháo 4 thối 1	Xe 8 thối 4
74. Tượng 5 bình 6	Xe 8 bình 4
75. Tượng 6 bình 5	Xe 4 bình 5
76. Tượng 5 bình 6	Mã 4 thối 5
77. Xe 7 thối 1	Sĩ 4 tấn 5
78. Xe 7 bình 6	Mã 5 tấn 7
79. Pháo 4 bình 5	Xe 5 bình 3
80. Tượng 7 tấn 5	(Hòa cờ).

Cuộc 66: TÁN ĐỊA VÔ CHIẾN

H.66

Hình 66 là ván cờ giữa Lưu Tinh (Thẩm Quyến) (bên Trắng) và Hứa Ba (Bưu điện) (bên Đen) tại giải cờ tướng đồng đội toàn Trung Quốc năm 1990. Giờ phiên Đen đi. Lúc này Đen nhiều hơn 5 Chốt, nhưng Xe phải chưa xuất, lại thiếu 1 Sĩ, có phần đáng lo. Giờ Xe Trắng bắt Pháo, chuẩn bị ăn Chốt uy hiếp Tượng. Hãy xem Đen phòng thủ như thế nào.

37..... Xe 1 tấn 2

38. Xe 3 tấn 3

Trắng nếu đi Xe 3 thối 3, thì Tượng Đen 5 tấn 7, Xe 4 bình 3, Xe 1 bình 6, Sĩ 5 tấn 4, Xe 6 tấn 5, Tượng 4 bình 5, Tượng 7 thối 9, Hậu Xe bình 2, Pháo 5 bình 7, Xe 3 bình 1, Xe 6 thối 5, Xe 2 tấn 8, Pháo 7 bình 5, Xe 1 tấn 1, Xe 6 bình 7, Xe 1 bình 2, cũng hòa thế.

38..... Pháo 5 bình 7

39. Xe 3 bình 5 Xe 1 bình 3

40. Tượng 7 tấn 5 Tiên Pháo thối 1.

41. Xe 5 bình 1

Hậu Pháo bình 2

42. Xe 1 bình 3

Pháo 2 thối 4

Pháo Đen dời sang phải thối về phòng thủ tuyến đáy, tuy thí 1 Pháo nhưng giành được thế hòa.

43. Xe 3 tấn 2

Xe 3 thối 1

44. Xe 3 thối 7

Pháo 2 bình 4

45. Xe 3 tấn 2

Xe 3 tấn 1

46. Xe 3 tấn 5

Xe 3 thối 1

47. Tượng 5 thối 7

Chốt 3 tấn 1

48. Xe 3 thối 2

Xe 3 bình 4

49. Xe 3 bình 7

Xe 4 tấn 1

50. Xe 7 tấn 2

Pháo 4 tấn 1

51. Xe 4 thối 2

Pháo 4 thối 1

52. Xe 4 bình 9

Tượng 5 tấn 7

53. Xe 7 thối 3

Tượng 7 thối 9

54. Tượng 4 bình 5

Xe 4 bình 5

Hòa cờ.

Cuộc 67: GIẢ SI BẤT ĐIÊN

“Giả si bất điên” (giả ngơ mà không phải điên) là kế thứ 27 trong **Tam thập lục kế**. Ghi rằng: “*Ninh nguy tác bất tri bất vi, bất nguy tác giả tri vọng vi. Tĩnh bất lộ cơ, vân lôi truân dã*”. Ý là: Thà giả vờ không biết mà không làm, đừng cố tỏ ra biết mà tùy tiện làm. Cần phải khôn khéo trầm tĩnh, che giấu mưu đồ không thể lộ ra ngoài, giống như sấm sét tích tụ lại, đợi đến lúc nổ rền vậy.

Hình 67 là ván cờ giữa Từ Kiện Miếu (Giang Tô) (bên Trắng) và Tưởng Toàn Thắng (Tứ Xuyên) (bên Đen) tại giải cờ

Pháo Đen 5 bình 6, Mã 6 tấn 4, Mã 6 thối 4, Mã 4 tấn 2, Pháo 6 bình 5, có thể tránh bị Trắng đổi quân.

64. Mã 4 tấn 2

Quân bên Đen đã bị Xe Mã Trắng cột giữ, không thể thoát thân, đành phải để mặc cho bên Trắng thí quân cầu hòa.

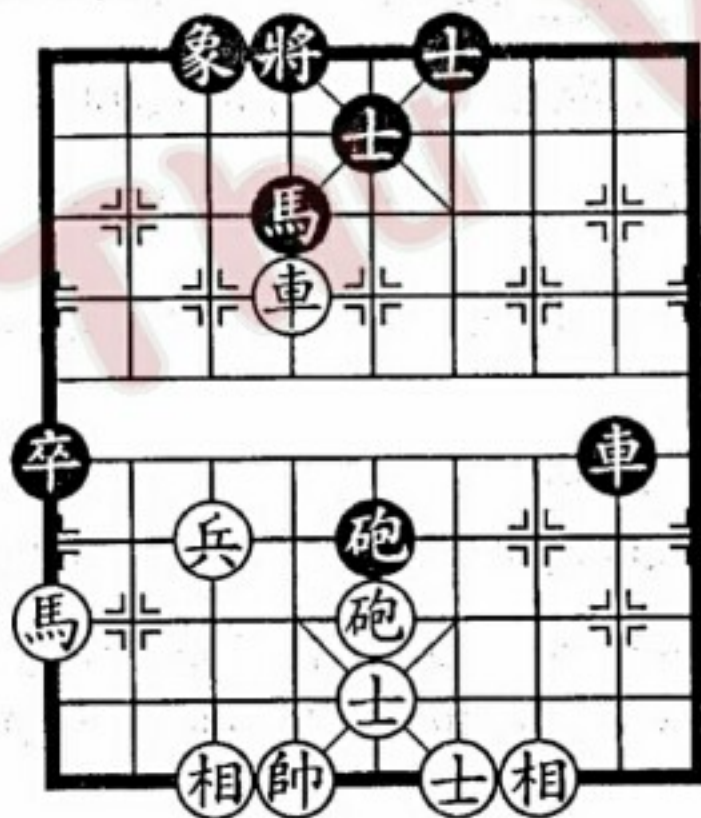
64..... Tướng 5 bình 4

65. Xe 3 bình 4 Xe 2 bình 6

66. Mã 2 tấn 4 (Hòa cờ)

Cuộc 69: MẠN THIÊN QUÁ HẢI

“Mạn thiên quá hải” (lửa trời vượt biển) là kế thứ nhất trong *Tam thập lục kế*. Ghi rằng: “Bị chu tắc ý dãi, thường kiến tắc bất nghi. Âm tại dương chi nội, bất tại dương chi đối. Thái dương, thái âm”. Nghĩa là: Tự cho rằng phòng bị rất chu đáo, thì dễ dâm ra lơ là; sự gì nhìn quen rồi thì không nảy sinh hoài nghi. Âm là mưu toán, dương là công khai. Mưu kế được ẩn tàng trong sự vật công khai. Điều vô cùng công khai thường ẩn tàng âm mưu vô cùng cơ mật.

H.69

Hình 69 là ván cờ giữa Dương Quan Lân (Quảng Đông) (bên Trắng) và Hà Thuận An (Thượng Hải) (bên Đen) tại giải cờ tướng các danh thủ tổ chức ở Quảng Châu năm 1958. Giờ phiên Đen đi. Như ở hình cho thấy Trắng đã chiếm ưu, Đen khó thủ hòa. Trong thực chiến Đen cố ý lộ sơ hở, dụ Trắng ăn quân, sau đó Đen bắt ngờ xuất diệu chiêu thủ hòa.

43..... Pháo 5 thối 2

44. Pháo 5 bình 6 Tướng 4 bình 5

Có vẻ như Đen sợ mà chạy Tướng, thực ra đang đang dùng kế “mạn thiên quá hải”.

45. Pháo 6 tấn 5 Sĩ 5 tấn 4

46. Xe 6 bình 5 Sĩ 6 tấn 5

47. Xe 5 thối 1 Chốt 1 tấn 1

48. Mã 9 thối 8 Chốt 1 bình 2

49. Tướng 6 bình 5 Chốt 2 bình 3

50. Xe 5 bình 7 Tượng 3 tấn 5

51. Xe 7 thối 2 Xe 8 bình 5

52. Mã 8 tấn 7 Sĩ 5 thối 4

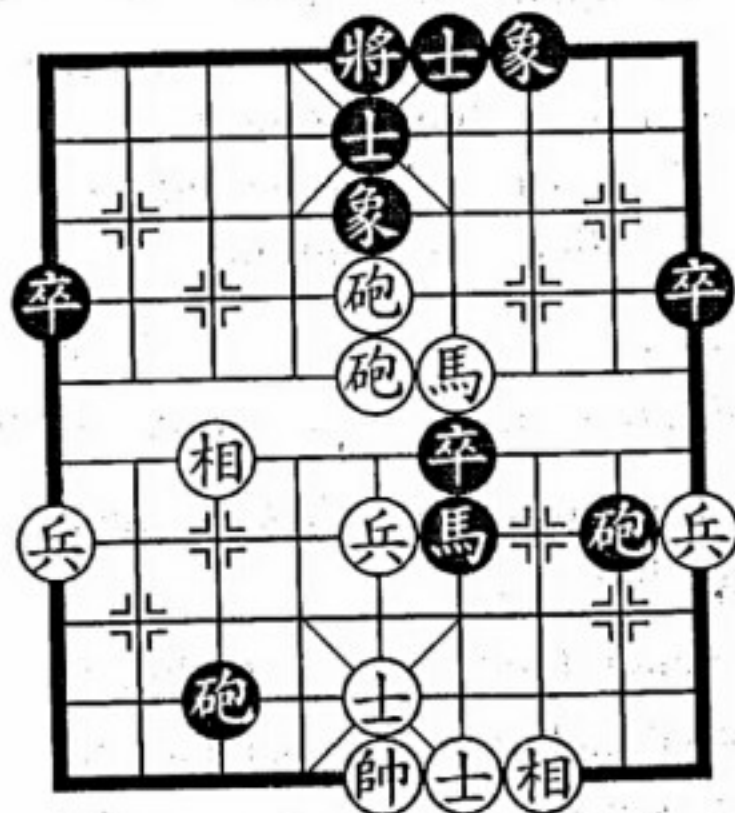
53. Xe 7 tấn 3 Sĩ 4 thối 5

54. Xe 7 bình 6 Xe 5 bình 3

55. Mã 7 tấn 6 Xe 3 thối 3

Đến đây đã thành cục diện Xe Mã khó thắng đơn khuyết Tượng (lược bỏ phần sau).

Cuộc 70: MẠN THIÊN QUÁ HẢI

H.70

Hình 70 là ván cờ giữa Hồ Vinh Hoa (Thượng Hải) (bên Trắng) và Dương Quan Lân (Quảng Đông) (bên Đen) tại giải cờ tướng “Ngũ dương bơi” lần thứ tư. Giờ phiên Đen đi. Hiện tại hai bên tuy lực quân tương đương, nhưng quân bên Trắng chiếm vị trí rất tốt, chỉ đợi đi Tượng 5 bình 6 phong trú cửa Tượng, Đen sẽ khó ứng phó. Trong thực chiến Đen đi Pháo 3 bình 4, tựa như muốn thối Pháo phòng thủ, thực ra đang dùng kế “mạn thiên quá hải”.

27.....	Pháo 3 bình 4
28. Hậu Pháo bình 6	Pháo 8 bình 5
29. Tượng 5 bình 6	Chốt 6 bình 5

Đen bình Chốt tiên thí hậu đoạt, định lấy thế hòa, là nước cờ then chốt. Nước cờ trước bình Pháo sườn là “lừa trời”, nước cờ này bình Chốt là “vượt biển”.

30. Pháo 5 bình 4	Pháo 4 thối 2

Trắng nếu đổi thành Pháo 5 thối 3, thì Pháo Đen 4 thối 2 cấm cố Pháo, Trắng cũng vô sách.

31. Mã 4 tấn 2	Chốt 5 bình 4

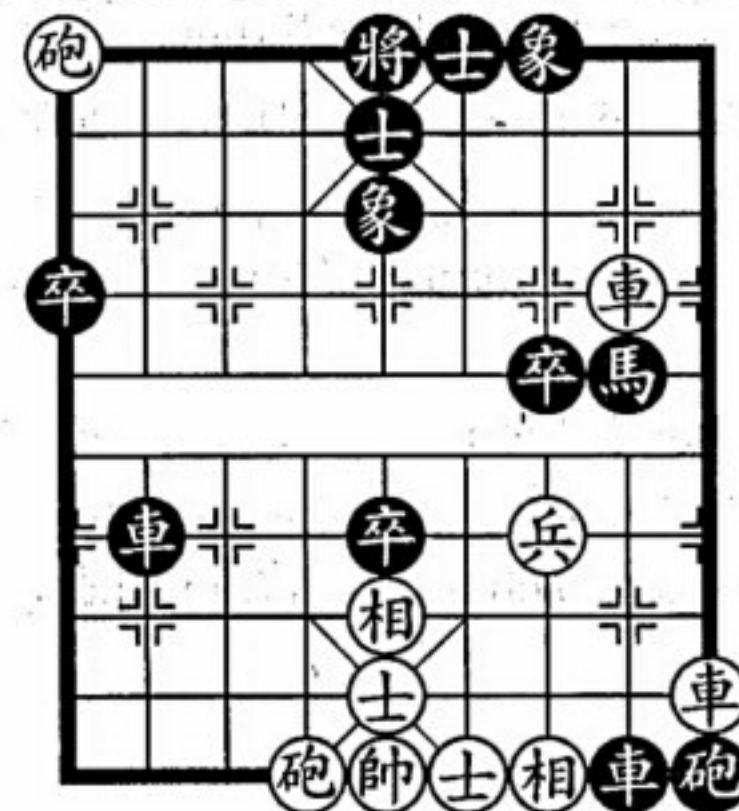
Đen bình Chốt kịp thời, hy vọng thủ hòa.

32. Pháo 6 thối 2	Chốt 4 tấn 1
33. Mã 2 thối 4	Mã 6 thối 5
34. Mã 4 thối 5	

Trắng thấy kéo dài cuộc chiến cũng vô ích, bèn đổi quân thành hòa.

Cuộc 71: NHÂN BẠI VI THÀNH

Sách *Tư trị thông giám* - Tấn ký viết: “Thắng phụ binh gia chi thường, thiện dụng binh giả năng nhân bại vi thành, kim ngã cánh tiền tác lũy, xuất kỳ bất ý, thủ kỳ sách dã”. Ý là: Thắng bại là chuyện thường của nhà binh. Người giỏi dùng binh phải căn cứ tình hình bất lợi, thừa lúc quân địch sắp thắng lơ là phòng bị, bất ngờ tập tích quân địch, chuyển bại thành thắng.

H.71

Hình 71 là ván cờ giữa Lữ Khâm (Quảng Đông) (bên Trắng) và Triệu Quốc Vinh (Hắc Long Giang) (bên Đen) đi đấu ở Đại Liên tháng 9 năm 1990. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này bên Đen chiếm ưu thế, thế thắng hầu như khó lay chuyển. Đối mặt với thế uy hiếp của bên Đen sắp đi Chốt 5 tấn 1, Trắng bất ngờ đi nước cờ khó hiểu: Xe 1 tấn 7, nhưng nhờ vậy mà giành thắng lợi.

33. Xe 1 tấn 7

Trắng tấn Xe xuống tuyến áp đáy đối phương, tựa như không liên quan gì đến việc đối phó sát thế của bên Đen, nhưng thực ra đây là nước cờ phục binh, khiến bên Đen mất cảnh giác.

33..... Chốt 5 tấn 1

34. Tượng 3 tấn 5 Xe 2 bình 6

Đen bình Xe sườn, nước cờ sai lầm, nên đổi thành Xe 2 bình 7 phục đi Xe 8 bình 6, Đen tất thắng. Thử hai diễn biến sau: (1). Pháo Trắng 6 tấn 9, Tượng 5 bình 4, Xe 2 bình 6, Tượng 4 bình 5, Tượng 5 bình 6, Xe 7 bình 4, Xe 6 thối 3, Xe 8 thối 3, Xe 1 thối 8, Xe 8 bình 4, Đen nhất định thắng; (2). Xe Trắng 2 thối 1, Xe 8 thối 5, Xe 1 thối 8, Xe 8 thối 1, Đen tất thắng.

35. Pháo 6 tấn 9 Tượng 5 thối 3

Đen nếu đổi thành Tượng 5 bình 4, thì Xe Trắng 2 bình 6, Tượng 4 bình 5, Tượng 5 bình 6, Trắng cũng nhanh chân thắng trước.

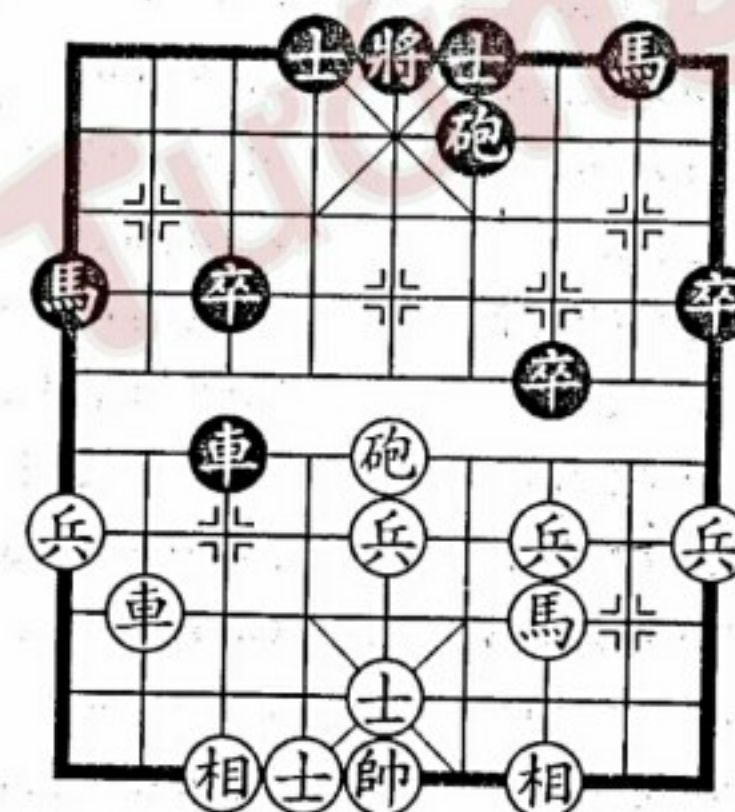
36. Pháo 6 thối 1 Tượng 3 tấn 1

37. Xe 1 thối 8 Xe 8 bình 9

38. Pháo 6 bình 8 (Trắng thắng)

Cuộc 72: DĨ CÔNG VI THỦ

“Dĩ công vi thủ” (lấy công làm thủ) là thao lược thường dùng. Tấn công và phòng thủ là hai mặt của một sự vật. Nếu chỉ lo tấn công không lo phòng thủ, hoặc chỉ phòng thủ tiêu tặc, đều dễ chuốc lấy thất bại. Chỉ có căn cứ tình hình cụ thể, linh hoạt vận dụng chiến pháp kết hợp tấn công và phòng thủ, mới không chế được cuộc thế.

H.72

Hình 72 là ván cờ giữa Lý Ngải Đông (Tứ Xuyên) (bên Trắng) và Từ Thiên Hồng (Giang Tô) (bên Đen) thi đấu năm 1987. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này Trắng thí quân được Tượng nhiều Chốt, Pháo trấn trung lộ, nhưng Mã phải không linh hoạt. Trong thực chiến Trắng lợi dụng thế lợi vốn có, phát động công thế.

18. Xe 8 tấn 5 Mã 1 tấn 3

19. Xe 8 bình 5 Sĩ 4 tấn 5

20. Xe 5 bình 2 Mã 3 tấn 5

Song phương đổi quân. Trắng lúc này nếu không đi Xe 5 bình 2 rút bắt Mã mà đi Pháo 5 tấn 1, thì Pháo Đen 6 tấn 1, Trắng ngược lại không tốt.

Đen nếu đổi thành Tướng 5 binh 4, thì cuộc chiến sẽ cam
go.

21. Chốt 5 tấn 1 Xe 3 tấn 4

Đen đoạt 1 Tượng, có lợi cho tranh đoạt về sau.

22. Mã 3 thối 4 Xe 3 thối 4

23. Xe 2 tấn 2 Pháo 6 tấn 5

24. Xe 2 thối 7 Xe 3 bình 5

25. Xe 2 bình 7 Pháo 6 bình 9

26. Chốt 9 tấn 1 Xe 5 bình 1

27. Xe 7 tấn 4 Chốt 9 tấn 1

28. Xe 7 thối 1 Pháo 9 tấn 3

29. Xe 7 bình 3 Chốt 9 tấn 1

30. Xe 3 bình 2 Xe 1 bình 8

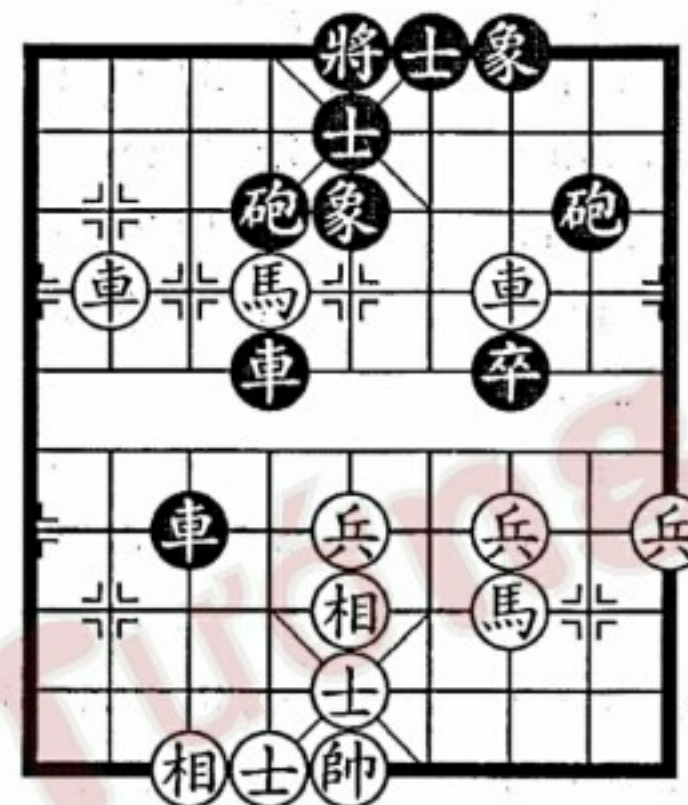
31. Xe 2 thối 1 Chốt 9 bình 8

32. Sĩ 5 tấn 6 Chốt 8 tấn 1

33. Chốt 3 tấn 1 Chốt 8 bình 7

34. Tướng 5 tấn 1 (Hòa cờ)

Cuộc 73: DĨ CÔNG VI THỦ

H.73

Hình 73 là ván cờ giữa Tưởng Toàn Thắng (Tứ Xuyên) (bên Trắng) và Trương Cường (Bắc Kinh) (bên Đen) tại giải cờ tường “Vị cực vương bơi” năm 1993, đi đến nước thứ 24 Trắng đi Xe 1 bình 3. Hiện tại Trắng nhiều Chốt chiếm ưu. Trong thực chiến bên Đen lợi dụng nhược điểm bên Trắng Mã không linh hoạt, phòng thủ trống hỏ, liền vận dụng thao lược “dĩ công vi thủ”.

24.....	Xe 4 tấn 4
25. Tượng 7 tấn 9	Xe 3 tấn 1
26. Tượng 9 tấn 7	Pháo 8 tấn 5
27. Mã 6 thối 5	Xe 4 thối 2
28. Xe 8 tấn 3	Sĩ 5 thối 4
29. Mã 3 thối 2

Trắng nếu đi Mã 5 tấn 4, thì Pháo Đen 8 bình 5, Tượng 5 bình 4, Pháo 4 thối 1, Xe 8 thối 1, Sĩ 4 tấn 5, Trắng không được gì.

29..... Pháo 8 thối 5

30. Xe 3 bình 6	Xe 4 bình 5
31. Mã 5 tấn 3	Sĩ 6 tấn 5
32. Mã 2 tấn 4	Xe 5 bình 1
33. Mã 3 thối 1	Xe 3 tấn 1
34. Xe 6 bình 5	Xe 1 bình 4
35. Xe 5 thối 3	Xe 4 thối 3
36. Xe 8 thối 9	Xe 4 tấn 2
37. Chốt 3 tấn 1	Xe 4 bình 6
38. Mã 4 tấn 2	Xe 6 thối 1
39. Xe 8 tấn 6	Xe 6 bình 8
40. Mã 2 thối 4	Pháo 4 bình 1
41. Xe 5 bình 9	Xe 8 tấn 4
42. Mã 4 tấn 3	Xe 8 bình 9
43. Xe 8 bình 2,	

Trắng nếu đi Mã 3 tấn 5, thì Xe Đen 9 tấn 1, Sĩ 5 thối 4, Xe 3 bình 6, Sĩ 6 tấn 5, Pháo 8 tấn 7 tuyệt sát, Đen thắng.

43.....	Xe 3 bình 4
44. Sĩ 5 thối 4	Xe 9 thối 2

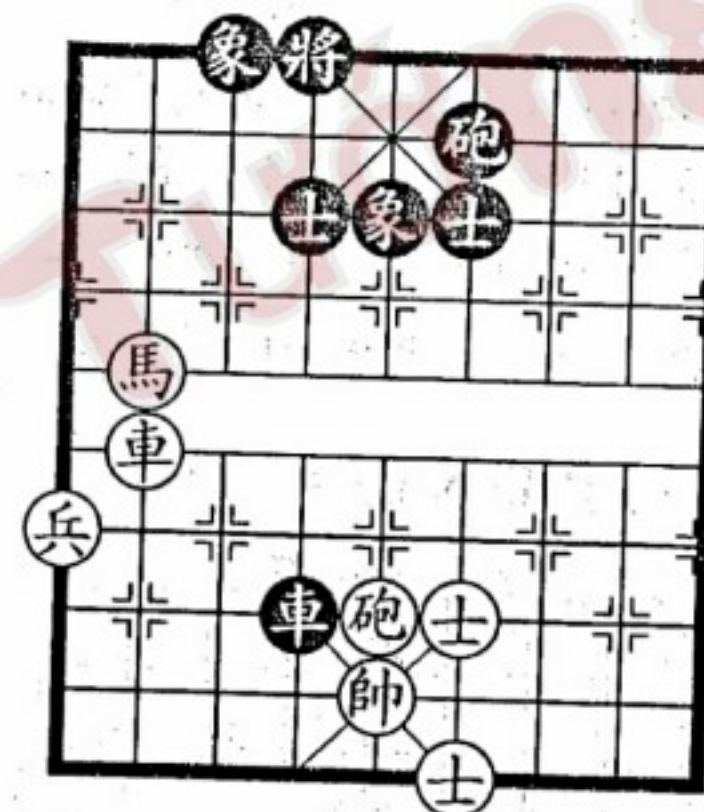
Đến đây Đen không chỉ ăn được 2 Chốt, mà còn cột giữ được Xe song Mã Trắng, thao lược “dĩ công vi thủ” thu được thành công.

45. Chốt 3 tấn 1	Pháo 1 bình 4
46. Sĩ 6 tấn 5	Xe 4 thối 3
47. Xe 9 tấn 3	Pháo 8 bình 6
48. Xe 9 bình 6	(Hòa cờ).

Cuộc 74: THIÊN BẠI GIẢ BẤT VONG

“Thiên bại giả bất vong” có từ trong *Tướng uyển - Bất trận* của Gia Cát Lượng. Ý là: Trong khi thối lùi chỉ huy có phương pháp, sẽ không đến nỗi lâm kết cục bại vong.

Trong đánh cờ thường xuất hiện trường hợp nguy hiểm hoặc thế bại, kỳ thủ lợi dụng thời cơ và địa hình có lợi, tìm cách thủ hòa tức “thắng lợi”.

H.74

Hình 74 là ván cờ giữa Lưu Kiếm Thanh (Trùng Khánh) (bên Trắng) và Vương Gia Lương (Cáp Nhĩ Tân) (bên Đen) tại giải cờ tướng toàn Trung Quốc năm 1956. Giờ phiên Đen đi. Hiện tại Đen ít hơn 1 Mã 1 Chốt, đã ở thế bại, trong thực chiến Đen thông qua công kích Pháo giữa bên Trắng, cuối cùng thủ hòa.

64.....	Tượng 5 tấn 3

Đen bay Tượng để chạy Tượng, nước cờ hay.

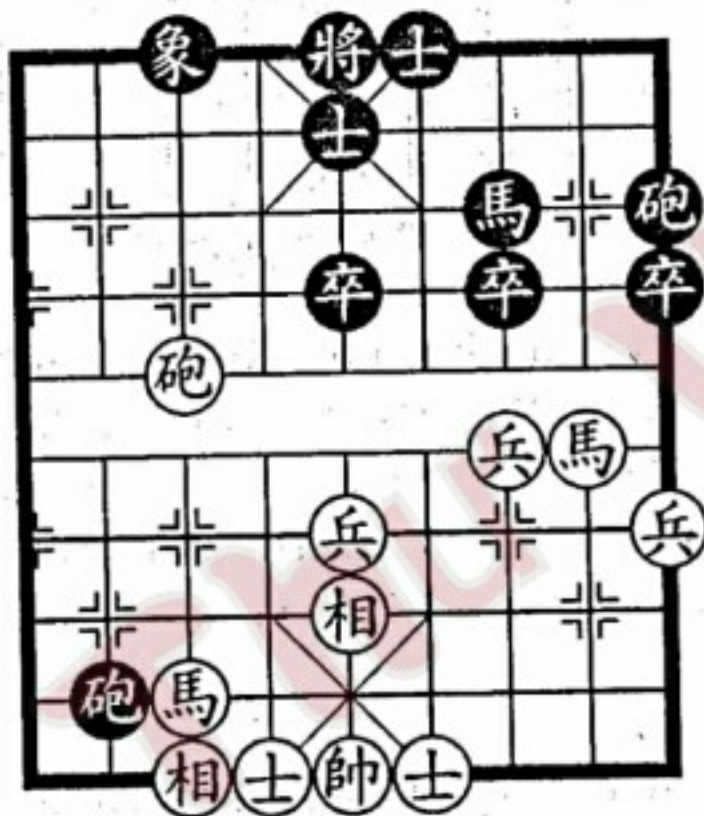
65. Mã 8 tấn 7	Tượng 4 bình 5
66. Xe 8 bình 5	Tượng 5 bình 6
67. Tượng 5 thối 1	Tượng 3 thối 5

Trắng thối Tượng để Đen có cơ hội điều chỉnh lực quân. Trắng nên đi Xe 5 tấn 1 trước, đợi Đen đi Tượng 3 thối 5 rồi Trắng đi Xe 5 bình 2 thoát thân. Giờ Đen thối Tượng là nước cờ hay, kịp thời nắm bắt nhược điểm bên Trắng ở trung lộ.

68. Sĩ 4 tấn 5	Xe 4 bình 3
69. Xe 5 bình 2	Pháo 6 bình 7
70. Xe 2 tấn 5	Pháo 7 thối 1
71. Pháo 5 tấn 4	Xe 3 thối 5
72. Pháo 5 bình 1	Tượng 6 bình 5
73. Pháo 1 tấn 3	Pháo 7 bình 6
74. Pháo 1 bình 4	Tượng 5 thối 7

Đen thối Tượng đoạt lại Pháo thành hòa.

Cuộc 75: THIỆN BẠI GIẢ BẤT VONG

H.75

Hình 75 là ván cờ giữa Từ Thiên Hồng (Giang Tô) (bên Trắng) và Dương Quan Lân (Quảng Đông) (bên Đen) tại lần vận hội tổ chức ở Phúc Châu tháng 4 năm 1987. Giờ phiên Đen đi.

Lúc này Đen ít Tượng, Mã trái bị kẹt, diễn biến tiếp theo sợ rằng Đen bất lợi. Trong thực chiến Đen kịp thời nắm bắt cơ hội Pháo Trắng nằm ở vị trí Tượng, dùng Tượng bắt 2 quân.

20.....	Chốt 7 tấn 1
21. Chốt 3 tấn 1	Tượng 3 tấn 5

Đen tấn Chốt 7 kịp thời, nếu không sẽ bị Trắng đi Mã 2 tấn 3, Đen lập tức rơi vào thế yếu. Trắng nếu không ăn Chốt mà đi Mã 2 tấn 3, thì Pháo Đen 9 bình 8, Chốt 3 tấn 1, Tượng 3 tấn 5, Pháo 7 tấn 2, Pháo 8 tấn 7, Sĩ 4 tấn 5, Tượng 5 tấn 7, cũng hòa cờ.

Giờ Đen bay Tượng bắt 2 quân, tất được 1 quân.

22. Chốt 3 tấn 1	Tượng 5 tấn 3
23. Chốt 3 tấn 1	Pháo 9 tấn 4
24. Chốt 5 tấn 1	Pháo 2 thối 6
25. Mã 7 tấn 6	Tượng 3 thối 5
26. Mã 2 tấn 4	Pháo 9 thối 2

Đen thối Pháo, có thể kiểm chế song Mã Trắng.

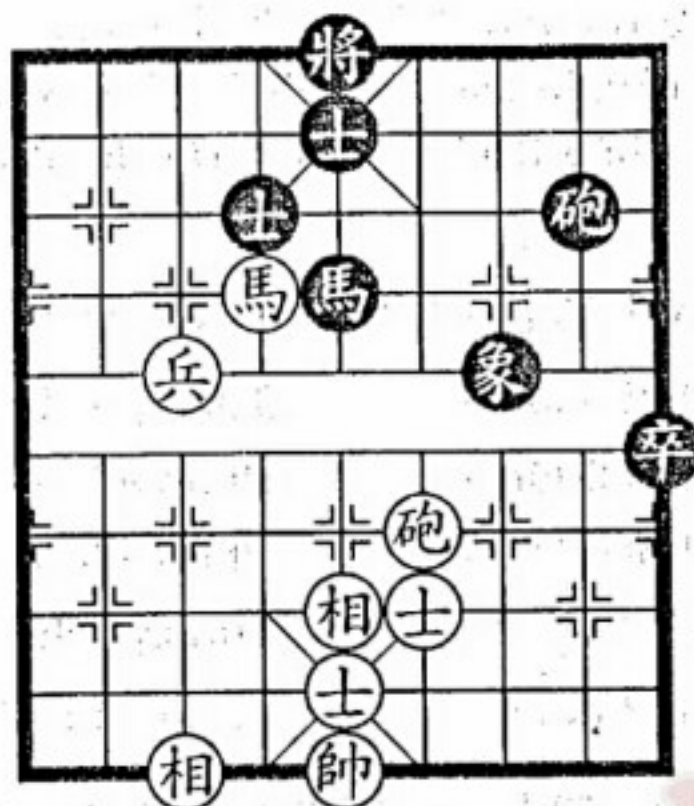
27. Sĩ 4 tấn 5	Pháo 2 bình 4
28. Chốt 3 tấn 1	Sĩ 5 tấn 6
29. Mã 6 tấn 4	Chốt 5 tấn 1
30. Chốt 5 tấn 1	Pháo 9 bình 5
31. Tiến Mã tấn 5	Pháo 5 thối 1
32. Mã 5 tấn 4	

Trắng nếu đi Chốt 3 bình 4, thì Pháo 5 bình 6, Mã 4 tấn 3, Sĩ 6 tấn 5, Mã 5 thối 6, Pháo 4 tấn 1, cũng hòa.

32.....	Tướng 5 bình 6
33. Mã 4 tấn 5	Tướng 6 bình 5

34. Chốt 3 bình 4 Tướng 6 bình 5
 35. Chốt 3 bình 4 Pháo 4 tấn 2
 36. Mã 5 tấn 3 Pháo 4 thối 3
 Hòa cờ.

Cuộc 76: THIÊN BẠI GIẢ BẤT VONG

H.76

Hình 76 là ván cờ giữa Hồ Vinh Hoa (Thượng Hải) (bên Trắng) và Lữ Khâm (Quảng Đông) (bên Đen) tại giải cờ tướng “Ngũ dương bôi” lần thứ tám. Giờ phiên Đen đi. Lúc này Đen ít Tượng, chiến trường chính lại nằm ở trận địa bên Đen, do đó không nên giao chiến lâu. Nhân cơ hội nước cờ trước Trắng đi Pháo 4 thối 2, Đen liền đi:

40..... Pháo 8 tấn 2
 41. Chốt 7 tấn 1 Mã 5 tấn 4

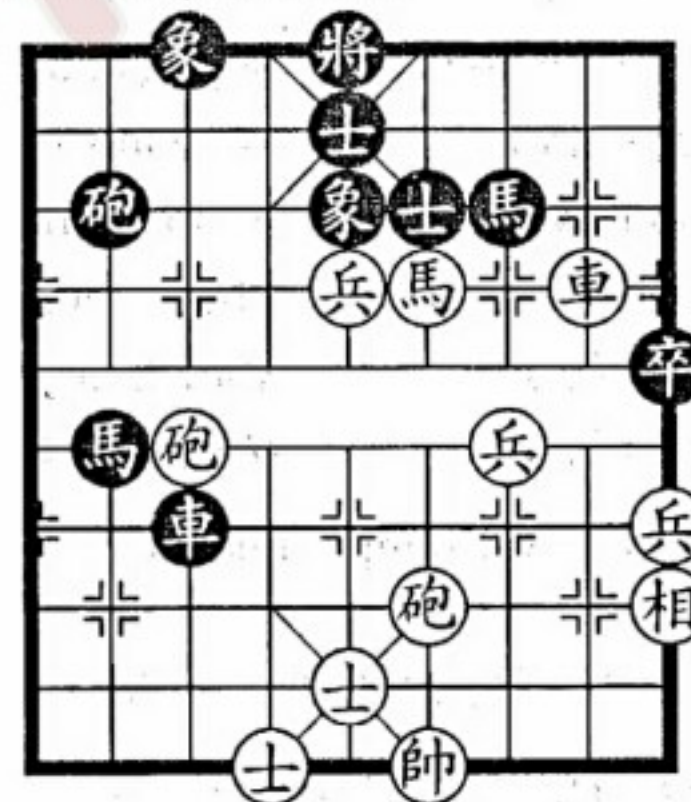
Đen nếu đi Pháo 8 thối 1, thì Pháo 4 bình 5, Tướng 5 bình 6 (nếu Pháo 8 bình 4, thì Chốt Trắng 7 bình 6 bắt chết Mã), Mã

6 thối 7, Pháo 8 bình 3, Mã 7 tấn 8, Trắng được quân nhất định thắng.

42. Pháo 4 bình 5 Tướng 5 bình 6
 43. Chốt 7 bình 8 Mã 4 thối 6
 44. Pháo 5 tấn 2 Tượng 7 thối 9
 Hòa cờ.

Cuộc 77: CƯỜNG NHI TỊ CHI

“Cường nhi tị chi” lấy từ trong *Tôn Tử binh pháp - Thiên Kế*. Ý là: Khi đối mặt với địch mạnh, phải tạm thời lánh địch, tìm cơ hội rồi tiến hành chiến đấu.

H.77

Hình 77 là ván cờ giữa Lý Lai Quần (Hà Bắc) (bên Trắng) và Liễu Đại Hoa (Hồ Bắc) (bên Đen) tại giải cờ tướng “Ngũ dương bôi” lần thứ chín. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này Trắng ít Tượng nhiều Chốt, tuy tạo được sức ép nhất định đối với bên Đen, nhưng nếu chạy Pháo thì sẽ bị Đen tranh tiên phát động công thế. Trong thực chiến bên Trắng qua phân tích phán đoán chính

xác, vận dụng thao lược “cường nhi tị chi”, qua tiên thí hậu đoạt hóa giải được công thế bên Đen.

37. Chốt 5 tấn 1 Tượng 3 tấn 5
38. Mã 4 thối 6

Trắng nếu đi Pháo 7 bình 5, thì Xe Đen 3 bình 4, bên Đen cuộc thế có lợi. Giờ Trắng thối Mã không miễn cưỡng đối công, mà dùng thao lược “cường nhi tị chi”.

38..... Xe 3 thối 1
39. Xe 2 bình 8 Pháo 2 bình 1
40. Xe 8 thối 2 Xe 3 bình 2
41. Mã 6 thối 8 Mã 7 tấn 8
42. Pháo 4 bình 9 Mã 8 tấn 9
43. Mã 8 tấn 7 Mã 9 tấn 7
44. Tượng 4 bình 5 Pháo 1 bình 2
45. Pháo 9 bình 8 Pháo 2 bình 3
46. Sĩ 5 tấn 6 Mã 7 thối 6
47. Sĩ 6 tấn 5 Mã 6 thối 4

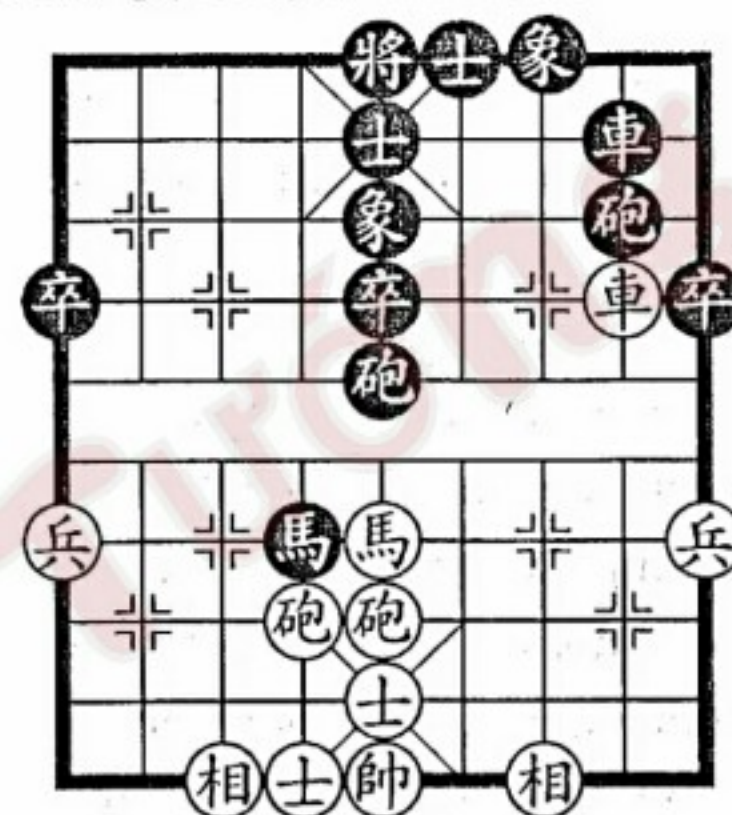
Song phương đến đây đồng ý hòa cờ.

Cuộc 78: PHI NGUY BẤT CHIẾN

“Phi nguy bất chiến” lấy từ trong *Tôn Tử binh pháp - Thiên Hỏa công*. Ý là: Không đến lúc nguy cấp thì không nên tiến hành quyết chiến. Trong đánh cờ cũng nên tuân theo nguyên tắc ấy: khi chưa đánh nên tích cực chuẩn bị để tiêu trừ họa loạn, không tùy tiện khiêu chiến.

Hình 78 là ván cờ giữa Hứa Ngân Xuyên (Quảng Đông) (bên Trắng) và Liễu Đại Hoa (Hồ Bắc) (bên Đen) tại giải cờ tướng “Ngũ dương bôi” lần thứ mười bốn. Giờ phiên Đen đi. Lúc này

bên Đen công thế trung lộ sắp bị bên Trắng hóa giải, quân chủ lực cánh trái bị kiểm chế, cuộc thế phát triển tiếp theo sẽ bất lợi. Trong thực chiến Đen quyết định thí Pháo:

H.78

24..... Xe 8 bình 7

Bên Đen lúc “nguy hiểm nhất” thí Pháo bình Xe bắt Tượng, nước đi kịp thời! Nếu để mất cơ hội này, sợ rằng Đen chỉ biết ngồi chờ chết.

25. Pháo 5 tấn 3 Xe 7 tấn 8
26. Sĩ 5 thối 4 Chốt 5 tấn 1
27. Xe 2 tấn 1 Xe 7 thối 3

Đen tuy thí quân nhưng nắm được quyền chủ động. Giờ thối Xe bức thối Mã Đen, thừa cơ tiêu diệt 2 Chốt biên, định lấy hòa cuộc.

28. Mã 5 thối 4 Xe 7 bình 9
29. Sĩ 4 tấn 5 Mã 4 thối 3
30. Xe 2 thối 1 Xe 9 bình 1
31. Xe 2 bình 1 Xe 1 bình 6

32. Pháo 6 thối 1	Chốt 5 tấn 1
33. Xe 1 bình 2	Chốt 1 tấn 1
34. Mã 4 tấn 2	Xe 6 bình 4
35. Pháo 6 tấn 1	Xe 4 bình 7

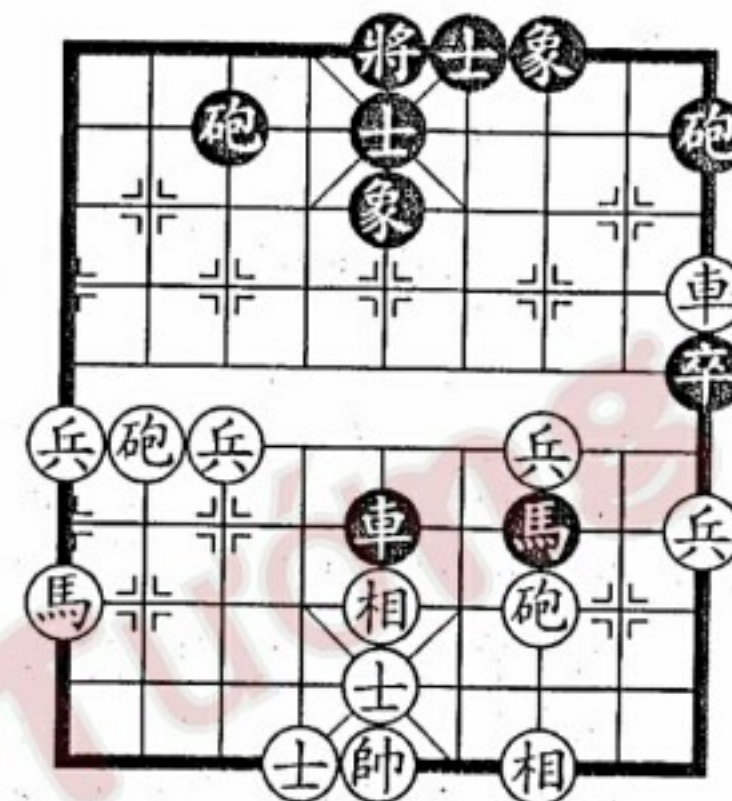
Đen bình Xe bắt Pháo rồi bình sang trái kiểm chế quân, nước đi có thứ tự.

36. Xe 2 thối 1	Mã 3 tấn 2
37. Pháo 6 bình 4	Chốt 1 tấn 1
38. Tượng 5 bình 4	Mã 2 thối 3
39. Tượng 4 bình 5	Mã 3 tấn 2
40. Xe 2 thối 1	Mã 2 tấn 3
41. Tượng 5 bình 4	Mã 3 thối 4
42. Pháo 4 bình 6	Mã 4 thối 3
43. Mã 2 tấn 1	Xe 7 tấn 3
44. Tượng 4 tấn 1	Xe 7 thối 6

Đen khống chế bên Trắng không thể tổ chức tấn công. Sau đó song phương đổi 1 Xe, giao chiến đến nước 78 cuối cùng đồng ý hòa cờ (lược bỏ phần sau).

Cuộc 79: PHI NGUY BẮT CHIẾN

Hình 79 là ván cờ giữa Hứa Ngân Xuyên (Quảng Đông) (bên Trắng) và Lâm Hoàng Mẫn (Thượng Hải) (bên Đen) tại giải cờ tướng “Vị cực vương bồi” tổ chức ở Quảng Châu tháng 8 năm 1992. Giờ phiên Đen đi. Hiện tại Trắng nhiều hơn 3 Chốt, phát triển tiếp theo rõ ràng Đen bất lợi. Trong thực chiến Đen nhân cơ hội Chốt Trắng chưa qua sông trợ chiến, nhanh chóng làm tiêu hao lực lượng đối phương, giản hóa cục diện định lấy thế hòa.

H.79

28..... Mã 7 tấn 5

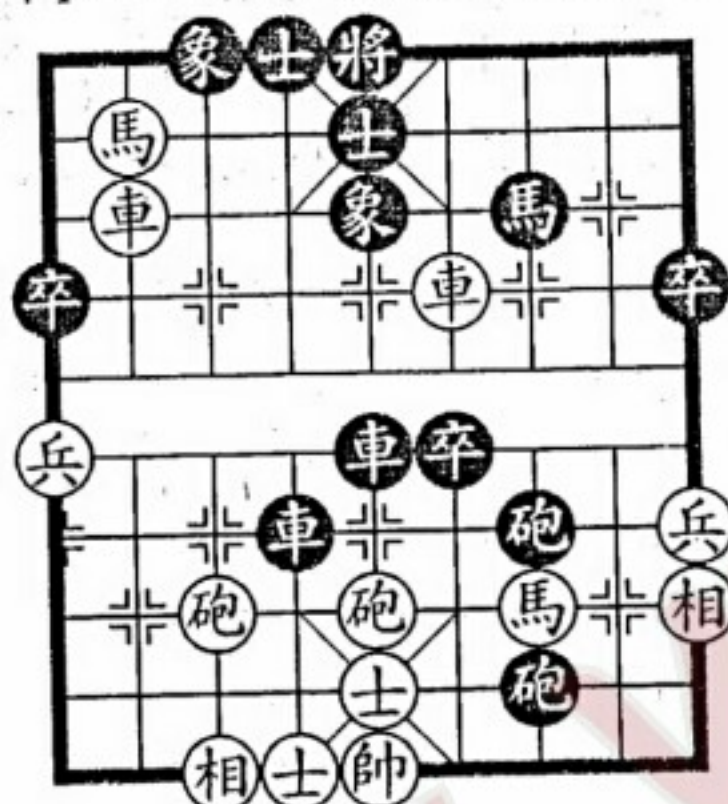
Lúc “nguy cấp” Đen quyết định tiên thí hậu đoạt phá song Tượng đối phương, khiến Chốt 3 và Chốt 7 bên Trắng mất căn.

29. Tượng 3 tấn 5	Xe 5 tấn 1
30. Pháo 3 bình 4	Xe 5 bình 1
31. Xe 1 thối 1	Xe 1 bình 3
32. Chốt 7 tấn 1	Xe 3 thối 2
33. Pháo 8 tấn 4	Xe 3 bình 2
34. Pháo 4 tấn 6	Xe 2 thối 4
35. Xe 1 tấn 3	Pháo 3 bình 6
36. Xe 1 bình 4	Tượng 5 tấn 3
37. Chốt 9 tấn 1	Tượng 3 thối 5
38. Xe 4 thối 2	Xe 2 tấn 5
39. Chốt 3 tấn 1	Xe 2 bình 9
40. Chốt 9 tấn 1	Xe 9 bình 7
41. Chốt 3 bình 4	Xe 7 tấn 3

Hòa cờ (lược bỏ phần sau).

Cuộc 80: BINH BẤT YẾM TRÁ

Sách *Tôn Tử binh pháp - Thiên Quân* tranh viết: “Cố binh dĩ trá lập, dĩ lợi động, dĩ phân hợp vi biến dã”. Ý là: Dùng binh phải xảo trá mới đứng vững, căn cứ hình hình có lợi để hành động, dùng sự phân hợp của binh lực làm biến hóa.

H.80

Hình 80 là ván cờ giữa Nhậm Chiêm Quốc (Ninh Hạ) (bên Trắng) và Hồ Vinh Hoa (Thượng Hải) (bên Đen) tại giải cờ tướng đồng đội toàn Trung Quốc năm 1988. Giờ phiên Đen đi. Lúc này Trắng nhiều quân chiếm ưu, Đen thấy Trắng phục di Pháo 5 tấn 5, bèn cố ý đi Tiên Pháo bình 6 để Trắng tham tấn công bay Pháo đánh Tượng.

24..... Tiên Pháo bình 6

25. Pháo 5 tấn 5 Tượng 3 tấn 5

Trắng có thể đi Xe 4 bình 3, vững bước tiến thủ.

26. Xe 8 bình 5

Xe 5 bình 3

27. Xe 4 thối 2

.....

Lúc này Trắng có thể đổi thành Xe 4 bình 7 đổi 1 Xe, Đen cũng khó chống đỡ.

27.....

Xe 3 tấn 2

28. Xe 5 bình 3

Pháo 7 bình 6

29. Xe 3 tấn 2

Sĩ 5 thối 6

Trắng tùy tiện hạ Xe đáy chiếu Tượng, không bằng đổi thành Xe 4 bình 5, Đen cũng khó ứng phó.

30. Mã 8 thối 6

Xe 4 thối 4

31. Xe 4 thối 1

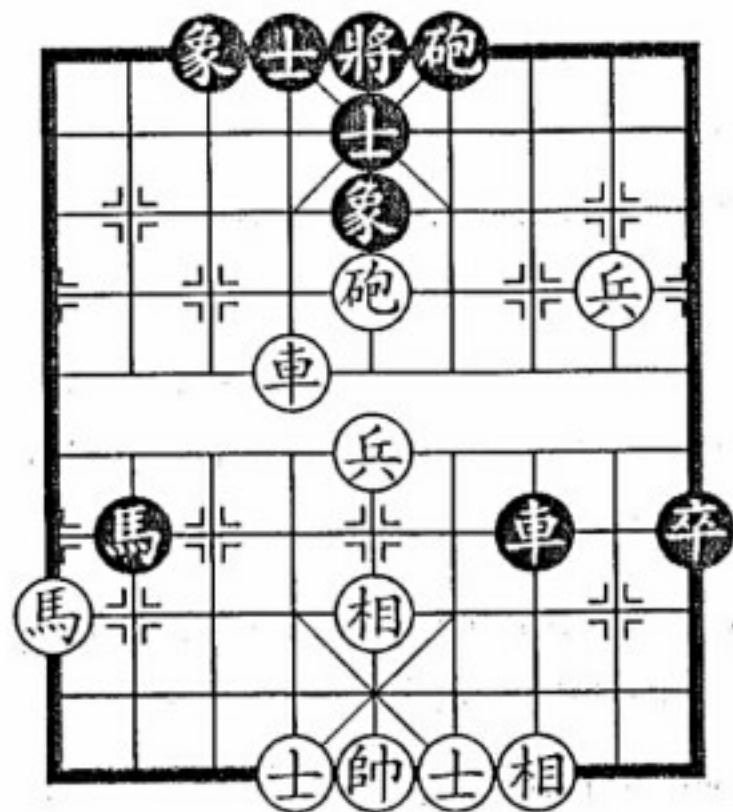
Xe 4 tấn 7

Đen đi nước này, Trắng hết sức ngạc nhiên. Cuộc này Đen hoàn toàn đi cờ thuận theo ý bên Trắng, khiến bên Trắng bất tri bất giác lọt vào trong mai phục của bên Đen, Đen thực hiện thao lược “binh bất yếm trá” giành thắng lợi bất ngờ.

Cuộc 81: THUẬN THỦ KHIÊN DƯƠNG

“Thuận thủ khiên dương” (thuận tay dất dê) là kế thứ 12 trong *Tam thập lục kế*. Ý là: Quân địch xuất hiện sơ hở nhỏ, cũng phải kịp thời lợi dụng; phát hiện lợi ích nhỏ, cũng phải tranh thủ đoạt lấy, biến sự sơ hở của địch thành thắng lợi của mình.

Hình 81 là ván cờ giữa Hứa Ngân Xuyên (Quảng Đông) (bên Trắng) và Lữ Khâm (Quảng Đông) (bên Đen) tại giải cờ tướng “Ngũ dương bôi” lần thứ mười bốn. Giờ phiên Đen đi. Lúc này Trắng có phần chiếm ưu, muốn đảo vị trí Sĩ để tổ chức tấn công, đi Sĩ 5 thối 4, bị Đen chớp lấy thời cơ đưa quân phản kích, thuận tay tiêu diệt Chốt giữa bên Trắng.

H.81

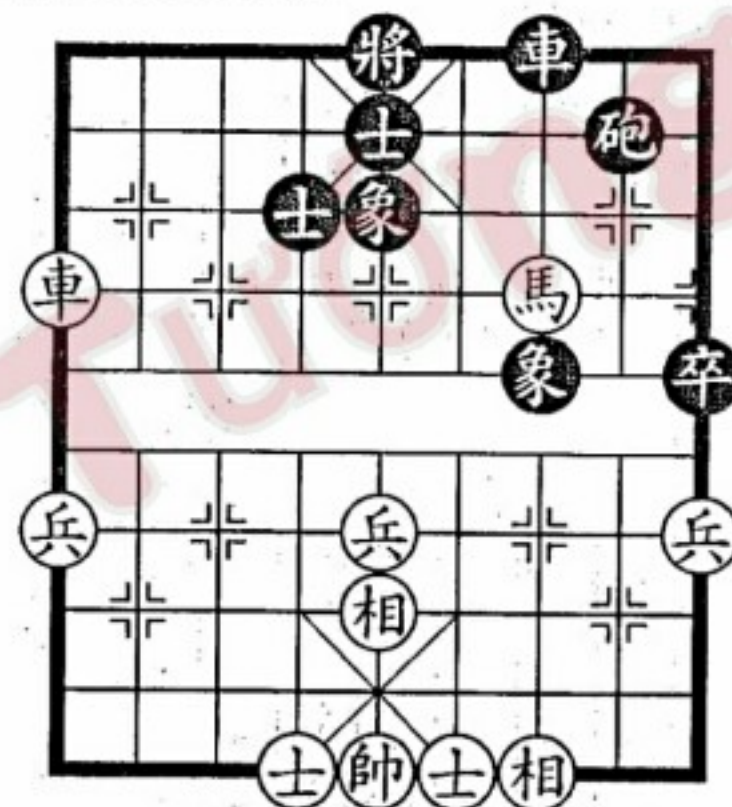
36.....	Pháo 6 tấn 7
37. Mã 9 thối 8	Mã 2 tấn 4
38. Mã 8 tấn 6	Mã 4 thối 5
39. Xe 6 bình 5	Xe 7 bình 4
40. Xe 5 thối 1	Xe 4 tấn 2
41. Xe 5 bình 4	Xe 4 thối 5
42. Xe 4 tấn 2	Pháo 6 thối 3
43. Sĩ 4 tấn 5	Chốt 9 bình 8
44. Chốt 2 tấn 1	Pháo 6 bình 1
45. Tượng 5 bình 4	Xe 4 bình 5

Đen dùng Xe đổi Pháo, khéo hình thành tàn cuộc Pháo Sĩ Tượng toàn hòa Xe Chốt.

46. Xe 4 bình 5	Pháo 1 thối 2
47. Chốt 2 tấn 1	Pháo 1 thối 1
48. Xe 5 bình 1	Tượng 5 thối 7
- Hòa cờ.

Cuộc 82: DỤNG THIỂU VỤ ẨM

“Dụng thiếu vụ ẩm” lấy từ trong *Ngô Tử binh pháp - Ứng biến đệ ngũ*. Ý là: Khi tác chiến, muốn dùng binh lực nhỏ yếu kháng cự thậm chí chiến thắng quân địch lớn mạnh, cách tốt nhất là lợi dụng địa hình có lợi.

H.82a

Hình 82a là ván cờ giữa Ngôn Mục Giang (Giang Tô) (bên Trắng) và Dương Quan Lân (Quảng Đông) (bên Đen) tại giải cờ tướng đồng đội toàn Trung Quốc năm 1988. Giờ phiên Đen đi. Hiện tại Mã Trắng đang bắt Pháo Chốt Đen, xem ra thắng là cái chắc. Nhưng trong thực chiến Đen lại căn cứ địa hình có lợi, tùy cơ tiến thủ, cuối cùng giành được hòa cờ.

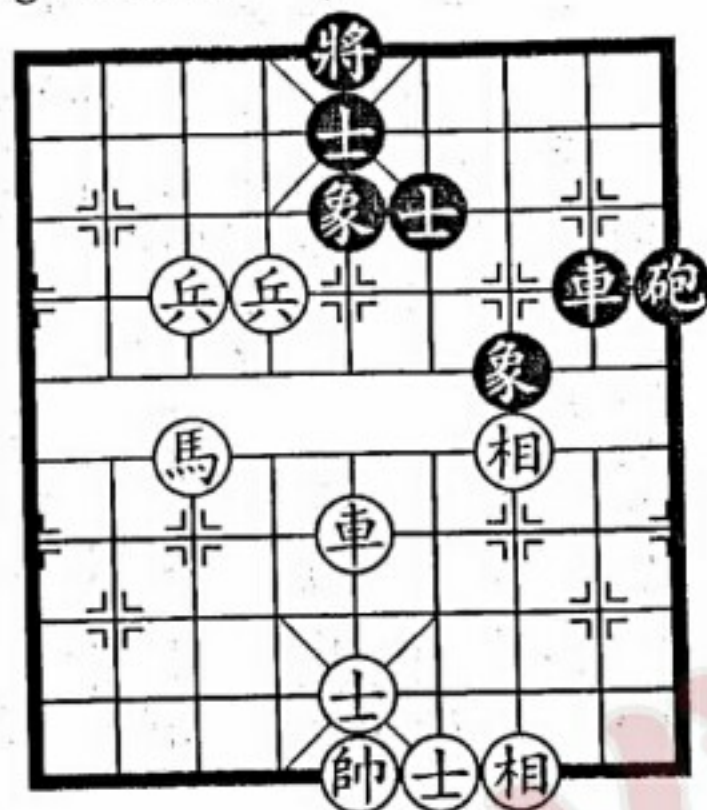
27.....	Xe 7 tấn 2
28. Mã 3 thối 1	Pháo 8 bình 7
29. Mã 1 thối 3	Xe 7 bình 9

Trắng nếu đi Xe 9 bình 1, thì Tượng 7 thối 9, Mã 1 thối 3, Pháo 7 tấn 4, Tượng 5 tấn 3, Tượng 9 thối 7, Chốt Trắng khó qua sông, cũng thành thế hòa.

30. Xe 9 bình 3	Pháo 7 bình 9

Đen lợi dụng địa hình đoạt lại 1 Chốt, định lấy thế hòa.

Song phương giao chiến đến nước thứ 66 hình thành cục diện như hình 82b. Bên Đen Xe Pháo hợp thành thế phòng thủ mới, ngăn chế lực quân bên Trắng. Trắng không cam tâm chịu kiểm chế, chủ động cầu biến:

H.82b

67. Chốt 6 bình 5	Pháo 9 bình 5
68. Chốt 7 bình 6	Pháo 5 bình 6
69. Xe 5 tấn 3	Tướng 5 bình 6
70. Mã 7 tấn 8	Xe 8 bình 9
71. Mã 8 thối 6	Tượng 7 thối 9
72. Mã 6 tấn 4	Tượng 9 thối 7
73. Chốt 6 bình 7	Xe 9 bình 7

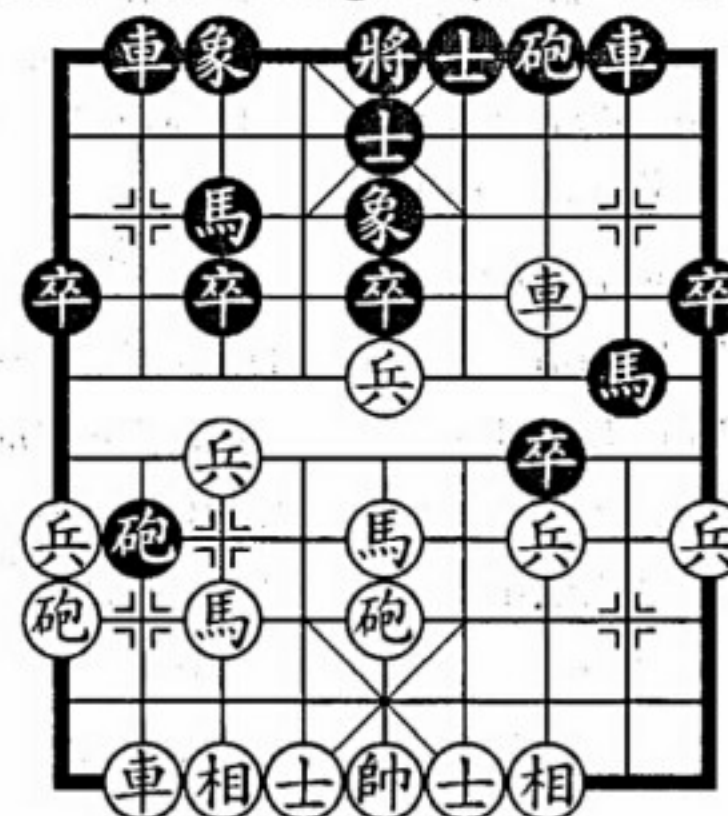
Đen thí Pháo đổi 1 Chốt, lợi dụng tối đa địa hình có lợi, kiểm chế Xe Mã Trắng. Sau đó Trắng muốn tranh thắng, đành phải đổi Xe, hình thành cuộc thế Mã cao Chốt khó thắng Sĩ Tượng toàn. Giao đấu đến nước thứ 161 mới đồng ý hòa cờ (lược bỏ phần sau).

Chương 4

THAO LƯỢC NGANG THẾ

Cuộc 83: NHÂN THẾ LỢI ĐẠO

Sách *Sử ký - Tôn Tử Ngô Khởi liệt truyện* viết: “Thiện chiến giả nhân kỳ thế dĩ lợi kỳ đạo”. Ý là: Người giỏi dùng binh phải căn cứ tình hình cụ thể và xu thế phát triển của chiến sự để dẫn dắt nó phát triển theo hướng có lợi cho mình.

H.83

Hình 83 là ván cờ giữa Nhậm Kiến Quân (Sơn Đông) (bên Trắng) và Trịnh Vinh Sinh (Phúc Kiến) (bên Đen) tại giải cờ tướng đồng đội toàn Trung Quốc năm 1985, giờ phiên Trắng đi. Lúc này bên Đen có thủ đoạn đi Mã 8 tấn 6 tập kích. Trong thực chiến bên Trắng vận dụng thao lược “nhân thế lợi đạo” đoạt thắng.

15. Chốt 5 tấn 1 Mã 8 tấn 6
16. Mã 5 tấn 4

Đen nên đi Pháo 2 bình 7, không đến nổi tốc bại. Trắng thuận thế tấn Mã, chuẩn bị lợi dụng tâm lý tham Xe của bên Đen.

16..... Mã 6 tấn 4
17. Sĩ 6 tấn 5 Pháo 2 bình 7
18. Xe 3 thối 2 Mã 4 tấn 3
19. Tượng 5 bình 6 Xe 2 tấn 9
20. Chốt 5 tấn 1 Xe 8 tấn 4

Đen cuối cùng đoạt được 1 Xe, đều nằm trong sự tính toán của bên Trắng. Trắng thừa cơ mãnh công, Đen đã khó ứng phó. Nếu Đen đổi thành Tượng 3 tấn 5, thì Mã Trắng 4 tấn 5, Mã 3 tấn 5, Mã 5 tấn 7, Trắng thắng.

21. Chốt 5 tấn 1 Tượng 5 tấn 1
22. Xe 3 bình 5 Tượng 5 bình 6
23. Pháo 5 bình 4 Tiến Pháo bình 6
24. Mã 4 tấn 3 Xe 8 bình 6
25. Mã 3 thối 4 Xe 2 bình 3
26. Tượng 6 tấn 1 Pháo 7 tấn 8
27. Pháo 4 thối 1 Sĩ 6 tấn 5
28. Mã 4 tấn 6 Sĩ 5 tấn 6
29. Xe 5 bình 4 (Trắng thắng)

Cuộc 84: NHÂN THẾ LỢI ĐẠO

H.84

Hình 84 là ván cờ giữa Hồ Vinh Hoa (Thượng Hải) (bên Trắng) và Từ Thiên Hồng (Giang Tô) (bên Đen) tại giải cờ tướng “Ngân lệ bơi” năm 1995. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này Trắng có 1 Chốt qua sông có phần chiếm ưu. Đen đang mời đổi Xe, Trắng nhân đó vận dụng thao lược “nhân thế lợi đạo”, tiến quân phong tỏa Mã đáy bên Đen.

19. Mã 3 tấn 5 Xe 2 tấn 4

Xe Đen không có lỗi ra, đành phải đổi Xe, nếu đổi thành Pháo 1 bình 2, thì Xe Trắng 8 tấn 4, Mã 4 tấn 2, Mã 7 tấn 6, Đen cũng khó xoay chuyển cuộc thế.

20. Mã 7 tấn 8 Mã 4 tấn 2
21. Chốt 7 bình 6 Pháo 5 tấn 3
22. Tượng 7 tấn 5 Pháo 1 tấn 6
23. Mã 8 tấn 6 Sĩ 5 tấn 4
24. Mã 6 tấn 8 Sĩ 6 tấn 5
25. Tượng 5 thối 7

Trắng không tham Sĩ, mà điều động quân tăng cường phong tỏa. Giờ thối Tượng, có thể tổ chức công thế đoạt thắng.

25.....	Chốt 5 tấn 1
26. Mã 8 tấn 7	Tượng 5 bình 6
27. Pháo 6 bình 4	Chốt 5 tấn 1
28. Mã 5 tấn 7	Pháo 1 bình 4
29. Pháo 4 thối 1	Mã 7 tấn 8
30. Sĩ 5 tấn 4	Sĩ 5 tấn 6
31. Pháo 4 bình 8	Chốt 5 bình 4
32. Mã 7 tấn 8	

Đen thấy sau đó nếu đi Pháo 4 bình 2, thì Trắng đi Mã 8 tấn 6 cũng bắt chết Mã Đen, đại thế đã mất, đành chấp nhận thua.

Cuộc 85: DĨ TRỌNG ĐÃI KHINH

“Dĩ trọng đãi khinh” có nghĩa là dùng nặng đãi nhẹ, tức dùng biện pháp mạnh tay thỏa đáng đánh bại quân địch khinh suất vọng động.

Hình 85 là ván cờ giữa Liễu Đại Hoa (Hồ Bắc) (bên Trắng) và Trương Hiểu Bình (Hắc Long Giang) (bên Đen) tại giải cờ tướng cá nhân toàn Trung Quốc năm 1993. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này song phương đại thế ngang thế nhau. Trong thực chiến Trắng vận dụng thao lược “dĩ trọng đãi khinh”, công thủ kiêm bị, từng bước mở rộng ưu thế.

H.85

32. Pháo 8 tấn 2	Pháo 7 tấn 4
33. Xe 8 tấn 4	Tượng 5 bình 6
34. Xe 8 bình 9	Xe 8 bình 2
35. Pháo 8 bình 9	Chốt 5 tấn 1
36. Xe 9 thối 3	Pháo 4 tấn 3
37. Pháo 9 tấn 1	Tượng 6 tấn 1
38. Xe 9 thối 1	Pháo 7 bình 9
39. Xe 9 bình 3	Pháo 4 thối 3
40. Xe 3 bình 2	Pháo 9 bình 8
41. Mã 3 tấn 1	Pháo 8 thối 1

Đen phải rút quân về phòng thủ, vì thiếu 1 Tượng, Tượng chạy ra ngoài, cục diện tồn tại nhược điểm.

42. Pháo 9 thối 2	Xe 2 bình 5
43. Tượng 5 thối 3	Chốt 5 tấn 1
44. Xe 2 tấn 1	Xe 5 bình 1
45. Pháo 9 bình 7	Mã 7 tấn 6

46. Xe 2 tấn 1	Mã 6 tấn 4
47. Hậu Pháo bình 4	Mã 4 tấn 2
48. Tượng 3 tấn 5	Chốt 5 tấn 1
49. Tượng 7 tấn 5	Tướng 6 thối 1
50. Mã 1 tấn 3	Tượng 5 tấn 7
51. Pháo 7 tấn 2	Tướng 6 tấn 1
52. Xe 2 bình 3	(Trắng thắng)

Cuộc 86: DĨ TRỌNG ĐÃI KHINH

H.86

Hình 86 là ván cờ giữa Lý Khánh Tiên (Singapore) (bên Trắng) và Ngôn Mục Giang (Giang Tô) (bên Đen) tại lần biểu diễn ở Singapore. Giờ phiên Đen đi. Lúc này Đen thấy bên Trắng trận hình vững chắc, nếu vội tấn công sẽ khó đạt hiệu quả, bèn vận dụng thao lược “dĩ trọng đãi khinh”:

11..... Pháo 8 tấn 1

Đen lên Pháo giữ Mã, đề phòng Trắng đi Pháo 2 tấn 4 phản kích, đồng thời có thể công kích Xe Trắng.

12. Pháo 9 bình 7	Xe 2 tấn 5
13. Pháo 7 tấn 4	Chốt 5 tấn 1
14. Chốt 5 tấn 1	Mã 5 tấn 7
15. Pháo 7 tấn 3	

Trắng nếu đi Xe 6 bình 3, thì Mã 7 tấn 5, Sĩ 4 tấn 5, Pháo 8 bình 3, Xe 3 bình 7, Mã 5 tấn 6 rồi Mã 6 tấn 8, Đen nhất định thắng.

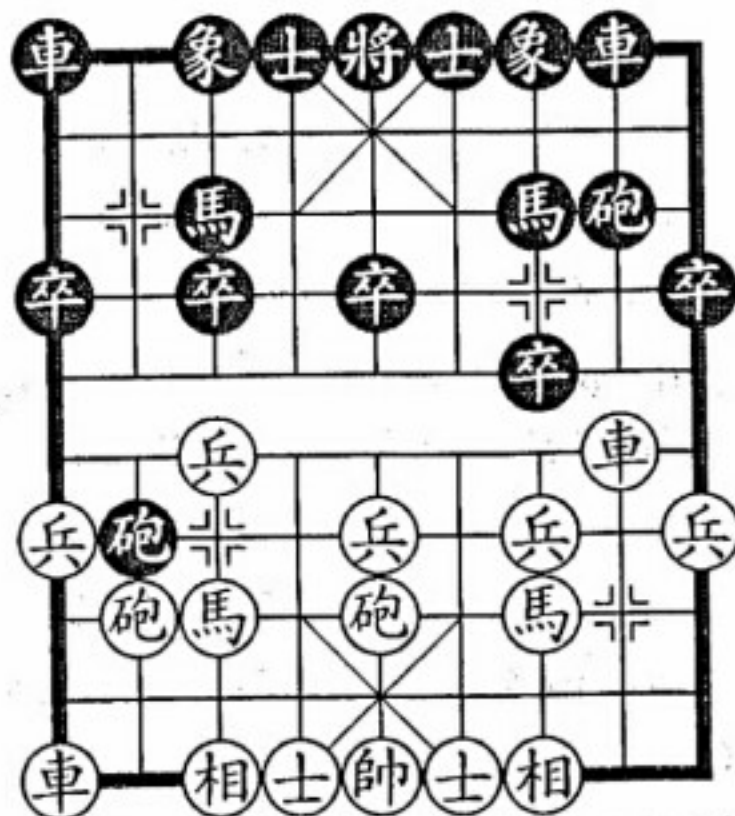
15.....	Sĩ 4 tấn 5
16. Xe 6 thối 2	Pháo 8 tấn 2
17. Chốt 5 tấn 1	Pháo 8 thối 1
18. Mã 6 tấn 8	Pháo 8 bình 5
19. Sĩ 6 tấn 5	

Trắng nếu đi Sĩ 4 tấn 5, thì Đen đi Xe 2 bình 7, cũng thắng thế.

19.....	Mã 7 tấn 6
20. Pháo 2 tấn 1	Pháo 5 bình 7
21. Tượng 5 bình 6	Mã 6 thối 4
22. Pháo 3 bình 8	Mã 4 tấn 3
23. Tượng 6 tấn 1	Pháo 7 bình 4
- Đen thắng.

Cuộc 87: DĨ TRỌNG ĐÃI KHINH

Hình 87 là ván cờ giữa Ô Chính Vĩ (Thượng Hải) (bên Trắng) và Đồng Lập Bình (Giang Tô) (bên Đen) tại giải cờ tướng đồng đội toàn Trung Quốc năm 1992. Giờ phiên Đen đi:

H.87

6..... Pháo 8 bình 9

Đen không ăn Chốt 3 bên Trắng mà bình Pháo đối Xe, là nước đi chủ động cầu biến. Nếu đổi thành Pháo 2 bình 7, thì Tượng Trắng 3 tấn 1, Pháo 8 bình 9 (đi Xe 1 bình 2 tương đối vững chắc nhưng vẫn ở thế hạ phong), Xe 2 tấn 5, Mã 7 thối 8, Xe 9 bình 8, Tượng 3 tấn 5, Pháo 8 bình 9, Mã 8 tấn 7, Chốt 5 tấn 1, Sĩ 4 tấn 5, Xe 8 tấn 3, Trắng hơi ưu.

7. Xe 2 tấn 5 Mã 7 thối 8

8. Mã 7 tấn 6

Trắng tấn Mã hơi vội, nên đổi thành Chốt 5 tấn 1, Sĩ Đen 4 tấn 5, Xe 9 tấn 1, Tượng 3 tấn 5, Xe 9 bình 6, Pháo 2 bình 3, Tượng 7 tấn 9, song phương ngang thế nhau.

8..... Pháo 2 bình 7

9. Tượng 3 tấn 1 Xe 1 bình 2

10. Xe 9 bình 8 Xe 2 tấn 5

11. Mã 3 thối 5

Xe Đen ký hà áp chế lực quân bên Trắng, Trắng điều Mã phải sang chi viện cánh trái, nếu đổi thành Mã 6 tấn 5, thì Tượng Đen 7 tấn 5, Mã 5 thối 3, Pháo 9 bình 7, Đen ưu.

11..... Pháo 7 bình 1

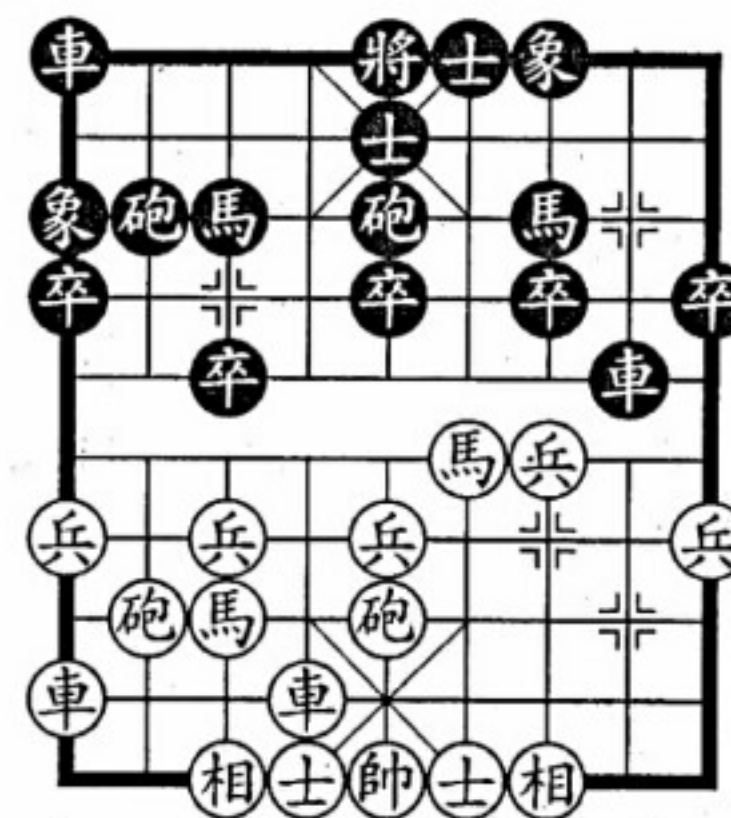
12. Xe 8 bình 9 Pháo 1 bình 9

13. Mã 5 tấn 7 Xe 2 thối 1

Đen đây bên Đen lực quân thông suốt, nhiều hơn 3 Chốt, hình thế tương đối tốt. Đáng tiếc bên Đen sau đó nhiều lần mắc sai lầm, ngược lại bị thua.

Cuộc 88: XU LỢI TỊ HẠI

“Xu lợi tị hại” là thao lược tác chiến hướng đến mặt có lợi, tránh mặt có hại.

H.88

Hình 88 là ván cờ giữa Lưu Điện Trung (Hà Bắc) (bên Trắng) và Hồ Vinh Hoa (Thượng Hải) (bên Đen) tại giải cờ tướng “Thượng Hải bơi” năm 1982. Giờ phiên Trắng đi. Bên Đen nghiêm trận để đợi, Trắng liên tục tổ chức tấn công:

9. Mã 4 tấn 3	Pháo 5 bình 6
10. Chốt 3 tấn 1	Xe 8 tấn 2

Trắng tấn Mã ăn Chốt rồi thí Chốt 3, muốn dụ Xe Đen ăn Chốt, thì Trắng đi tiếp Xe 6 bình 3 đổi Xe tấn công cánh trái bên Đen. Đen tấn Xe tuyến Chốt đối phương, là cách đi hướng lợi tránh hại.

11. Chốt 3 bình 4	Xe 8 bình 6
12. Chốt 4 bình 5	Pháo 6 thối 1
13. Chốt 5 tấn 1	Pháo 6 bình 7

Đen không đi Mã 3 tấn 5 ăn Chốt mà bình Pháo uy hiếp Mã đồng thời công kích Tượng Trắng, là nước cờ trọng yếu hóa giải công thế bên Trắng, nếu không Trắng sẽ đi Xe 6 tấn 5, Đen càng bị động.

14. Pháo 8 tấn 4	Mã 3 tấn 5
15. Xe 6 tấn 5	Pháo 7 tấn 2
16. Pháo 8 bình 5	Mã 7 tấn 5
17. Pháo 5 tấn 4	Pháo 2 bình 5
18. Pháo 5 thối 2	Pháo 7 tấn 3
19. Sĩ 6 tấn 5	Pháo 7 bình 5
20. Tượng 7 tấn 5	

Trắng bỏ Tượng, nước đi lão luyện. Nếu đổi thành Tượng 5 bình 6 cố tổ chức tấn công, thì Pháo Đen 5 bình 4, Xe 9 bình 8, Xe 1 bình 4, Xe 8 tấn 5, Pháo 4 thối 2, Xe 6 tấn 3, Tượng 5 bình 4, Xe 8 bình 6, Pháo 5 bình 4, bên Trắng Mã trái trì trệ.

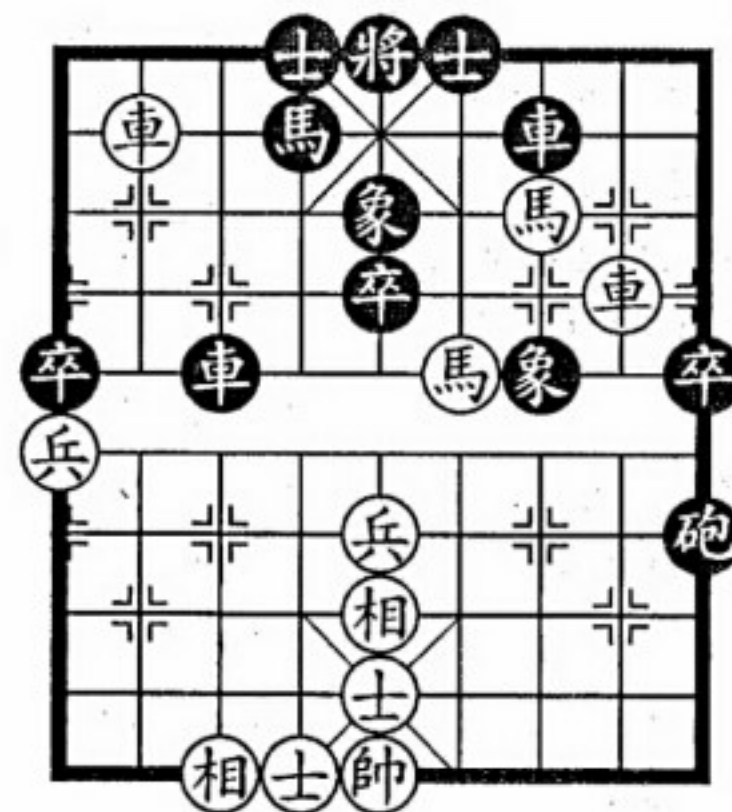
20.....	Xe 1 bình 4
21. Xe 9 bình 6	Pháo 5 bình 4
22. Tiến Xe bình 9	Pháo 4 thối 2
23. Pháo 5 thối 1	Pháo 4 tấn 3

24. Pháo 5 tấn 3	Pháo 4 thối 3
25. Pháo 5 thối 3	Pháo 4 tấn 3
26. Pháo 5 tấn 3	Pháo 4 thối 3
27. Pháo 5 thối 3	Pháo 4 tấn 3

Đến đây song phương đều hướng lợi tránh hại, cuối cùng thành hòa.

Cuộc 89: BINH DĨ LỢI ĐỘNG

Sách *Tôn Tử binh pháp - Thiên Quân tranh* viết: “Cố binh dĩ trá lập, dĩ lợi động, dĩ phân hợp vi biến giả dã”. “Binh dĩ lợi động” ý là: phải căn cứ tình hình có lợi để chọn lấy hành động tất yếu.

H.89

Hình 89 là ván cờ giữa Ô Chính Vĩ (Thượng Hải) (bên Trắng) và Đào Hán Minh (Đại Liên) (bên Đen) tại giải cờ tướng cá nhân toàn Trung Quốc năm 1988, đi đến nước thứ 21. Giờ phiên Trắng đi. Nước cờ trước Đen tấn Chốt biên mời đổi, cho rằng quân song phương kiểm chế lẫn nhau không sao, không ngờ lại trao cơ hội cho bên Trắng hành động.

22. Xe 2 tấn 3	Tượng 5 thối 7
23. Xe 2 thối 5	Xe 3 bình 4
24. Chốt 9 tấn 1	

“Bình dĩ lợi động”, Trắng nhắm chuẩn thời cơ, lợi dụng nhược điểm Mã phải bên Đen, tiến Chốt qua sông.

24.....	Tượng 7 thối 5
25. Chốt 9 tấn 1	Pháo 9 tấn 3
26. Chốt 9 bình 8	Sĩ 6 tấn 5
27. Tượng 5 tấn 3	Chốt 5 tấn 1
28. Xe 2 tấn 2	Pháo 9 bình 7
29. Tượng 3 thối 5	Pháo 7 bình 9
30. Chốt 8 bình 7	Chốt 5 tấn 1
31. Chốt 7 bình 6	

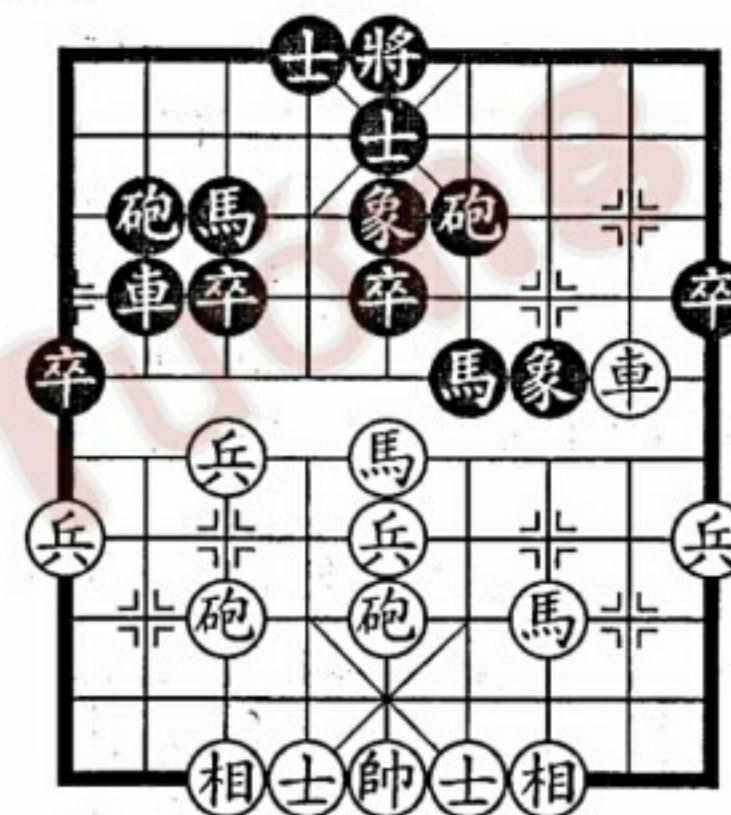
Trắng không tham ăn Chốt là đúng đắn, nếu đổi thành Chốt 5 tấn 1, thì Mã Đen 4 tấn 3, Xe 2 bình 7, Xe 4 bình 6, Đen có thể rút chiếu Tượng bắt Xe.

31.....	Chốt 5 tấn 1
32. Xe 8 bình 6	Chốt 5 bình 6
33. Xe 2 thối 3	Chốt 6 tấn 1
34. Sĩ 5 tấn 4	Pháo 9 bình 4
35. Xe 2 bình 3	Xe 4 bình 6
36. Tượng 5 bình 6	Xe 6 thối 2
37. Mã 3 thối 2	Xe 7 tấn 5
38. Mã 2 thối 3	

Trắng thắng (lược bỏ phần sau).

Cuộc 90: KIẾN KHẢ NHI TIẾN

“Kiến khả nhi tiến” nghĩa là thấy được thì tiến. Vận dụng thao lược này phải chú ý nắm bắt thời cơ, chưa có thời cơ thì không được mạo tiến.

H.90

Hình 90 là ván cờ giữa Lưu Điện Trung (Hà Bắc) (bên Trắng) và Tang Như Ý (Bắc Kinh) (bên Đen) tại giải cờ tướng cá nhân toàn Trung Quốc năm 1988. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này Đen tuy có đòn phản kích đi Mã 6 tấn 4, nhưng kết cấu lực quân có nhược điểm, Trắng quyết định tổ chức tấn công.

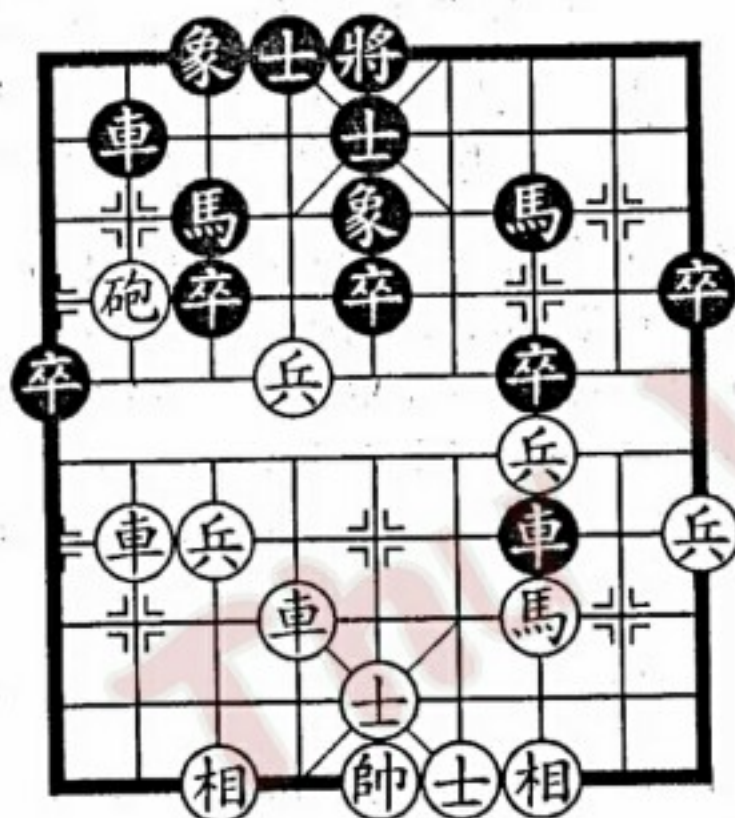
19. Chốt 7 tấn 1	Mã 6 tấn 4
20. Mã 5 tấn 6	Sĩ 5 tấn 4

Đen nếu đổi thành Pháo 6 thối 1, thì Xe 2 tấn 4, Sĩ 5 thối 6, Xe 2 thối 1, Chốt 3 tấn 1, Mã 6 tấn 7, Tượng 5 tấn 1, Pháo 5 bình 4, Trắng thắng thế; còn nếu Đen đi Mã 4 tấn 3, thì Mã Trắng 6 tấn 7, Tượng 5 bình 6, Pháo 5 bình 4, Trắng cũng thắng thế.

21. Pháo 5 tấn 4	Sĩ 4 tấn 5

22. Chốt 7 tấn 1	Xe 2 tấn 4
23. Pháo 5 thối 1	Tướng 5 bình 4
24. Mã 6 tấn 4	Sĩ 5 tấn 6
25. Xe 2 tấn 4	Tượng 5 thối 7
26. Xe 2 bình 3	Tướng 4 tấn 1
27. Chốt 7 tấn 1	Mã 4 tấn 6
28. Sĩ 4 tấn 5	Xe 2 bình 3
29. Mã 3 tấn 4	Sĩ 4 thối 5
30. Xe 3 bình 8	Xe 3 thối 2
31. Pháo 5 thối 1	(Trắng thắng)

Cuộc 91: KIẾN KHẢ NHI TIẾN

H.91

Hình 91 là ván cờ giữa Lý Khải Kiệt (Tây An) (bên Trắng) và Hầu Chiêu Trung (Sơn Đông) (bên Đen) tại giải cờ tướng cá nhân toàn Trung Quốc năm 1994. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này song phương hầu như không hơn kém nhau mấy. Nhưng trong

thực chiến Trắng phát hiện ra chỗ then chốt của cuộc thế, có thể tiến đánh đoạt thắng.

21. Pháo 8 tấn 1	Sĩ 5 thối 6
22. Chốt 6 tấn 1	Mã 3 thối 5
23. Chốt 6 tấn 1	Mã 5 thối 7
24. Tướng 5 bình 6	

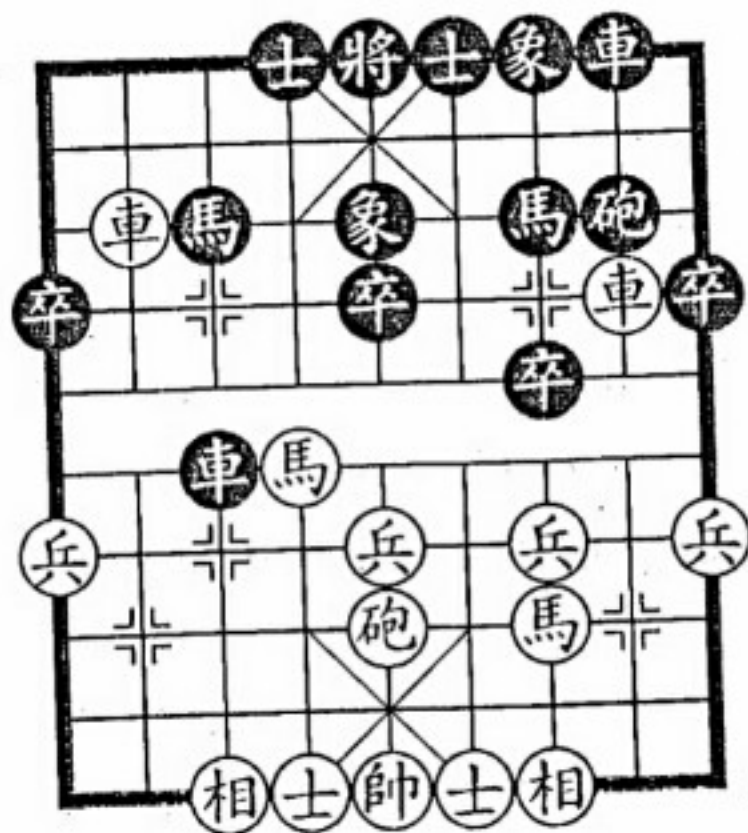
Trắng lợi dụng cơ hội bên Đen Xe phải bế tắc, vận quân tấn công.

24.....	Hậu Mã tấn 6
25. Chốt 6 bình 7	Mã 6 tấn 5
26. Xe 6 tấn 7	Tướng 5 tấn 1
27. Chốt 7 tấn 1	Xe 2 bình 3
28. Pháo 8 tấn 1	(Trắng thắng)

Sau đó Đen nếu đi tiếp Xe 3 tấn 1, thì Xe Trắng 6 thối 1, Tướng 5 thối 1, Pháo 8 tấn 1, Tượng 3 tấn 1, Xe 6 tấn 1, Tướng 5 tấn 1, Xe 8 tấn 5, Trắng thắng.

Cuộc 92: KIẾN KHẢ NHI TIẾN

Hình 92 là ván cờ giữa Tăng Đông Bình (Tứ Xuyên) (bên Trắng) và Mã Nghênh Tuyền (Giải phóng quân) (bên Đen) tại giải cờ tướng toàn Trung Quốc năm 1988. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này Đen đi Xe 3 tấn 2 bắt Mã, Trắng thấy thời cơ đã đến, liền phát động tấn công.

H.92

13. Xe 2 bình 3 Mã 7 thối 5

Trắng bình Xe dè Mã, nước đi hay. Đen nếu đi Xe 3 bình 4 ăn Mã, thì Xe Trắng 8 bình 7, Trắng chiếm ưu.

14. Mã 6 tấn 4 Mã 5 thối 3
15. Xe 8 tấn 1 Pháo 8 bình 6
16. Chốt 5 tấn 1 Sĩ 6 tấn 5

Trắng tấn Chốt giữa có thể điều Mã hậu phương tham chiến, công thế liên tục không ngừng.

17. Mã 3 tấn 5 Xe 3 thối 1
18. Mã 4 tấn 6 Hậu Mã tấn 4
19. Chốt 5 tấn 1 Chốt 5 tấn 1
20. Mã 5 tấn 7 Xe 8 tấn 2
21. Xe 8 thối 5 Chốt 5 tấn 1

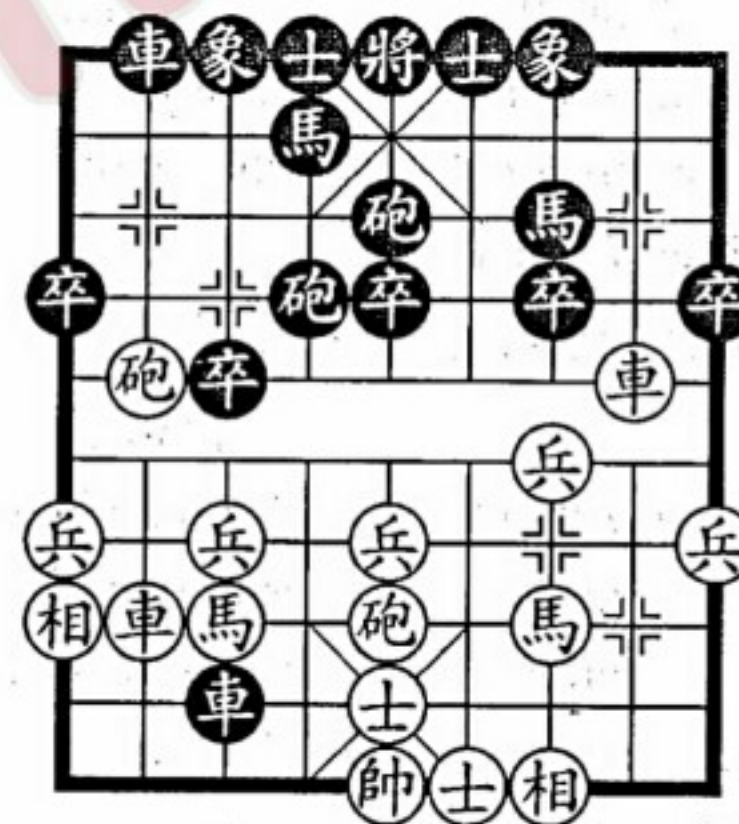
Bên Đen toàn cuộc bị khống chế, tiến Chốt qua sông để ngăn ngừa Trắng đi Xe 8 bình 5.

22. Mã 7 tấn 5 Pháo 6 thối 2

23. Mã 5 tấn 6 Sĩ 5 tấn 4
24. Mã 6 thối 5 Xe 3 bình 6
25. Xe 3 bình 4 Xe 6 bình 4
26. Mã 5 tấn 3 (Trắng thắng)

Cuộc 93: HOÃN TIẾN CẤP CHIẾN

“Hoãn tiến cấp chiến” là một mưu lược quân sự, ý là trước khi phát động tấn công phải lợi dụng thời cơ tích cực làm công tác chuẩn bị tốt, một khi giao chiến với địch phải nhanh chóng tiêu diệt quân địch.

H.93

Hình 93 là ván cờ giữa Liễu Đại Hoa (Hồ Bắc) (bên Trắng) và Tôn Thụ Thành (Mỏ than) tại giải cờ tướng đồng đội toàn Trung Quốc năm 1993. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này bên Đen trận hình có nhược điểm, Trắng thừa cơ tấn công.

18. Mã 3 tấn 4

Trắng tấn Mã tăng cường áp đảo, đồng thời phục nhiều công thế, như Pháo 5 bình 3 hoặc Xe 2 bình 7.

18.....

Xe 2 tấn 3

19. Xe 2 bình 7

Pháo 5 bình 2

Đen nếu đi Pháo 4 bình 3, thì Mã 4 tấn 6, Trắng cũng có công thế.

20. Xe 7 tấn 3

Xe 2 bình 3

Đen nếu đi Pháo 2 tấn 2, thì Xe 7 bình 6, Pháo 2 bình 7 (nếu Pháo 4 bình 3, thì Xe Trắng 6 thối 2), Chốt 3 tấn 1, Xe 2 tấn 4, Pháo 5 bình 8, Xe 3 thối 1, Pháo 8 tấn 7, Trắng sẽ được quân.

21. Xe 7 thối 2

Mã 4 tấn 3

22. Pháo 8 bình 7

Mã 3 thối 4

23. Pháo 5 bình 6

Pháo 4 bình 3

24. Pháo 7 tấn 4

.....

Đen dùng dịch chế dịch, phù hợp nguyên tắc "cấp chiến".

24.....

Sĩ 4 tấn 5

25. Pháo 7 thối 1

Pháo 3 tấn 5

26. Xe 8 tấn 5

Pháo 3 thối 6

27. Xe 8 tấn 2

Sĩ 5 thối 4

28. Xe 8 bình 6

Tướng 5 tấn 1

29. Mã 4 tấn 6

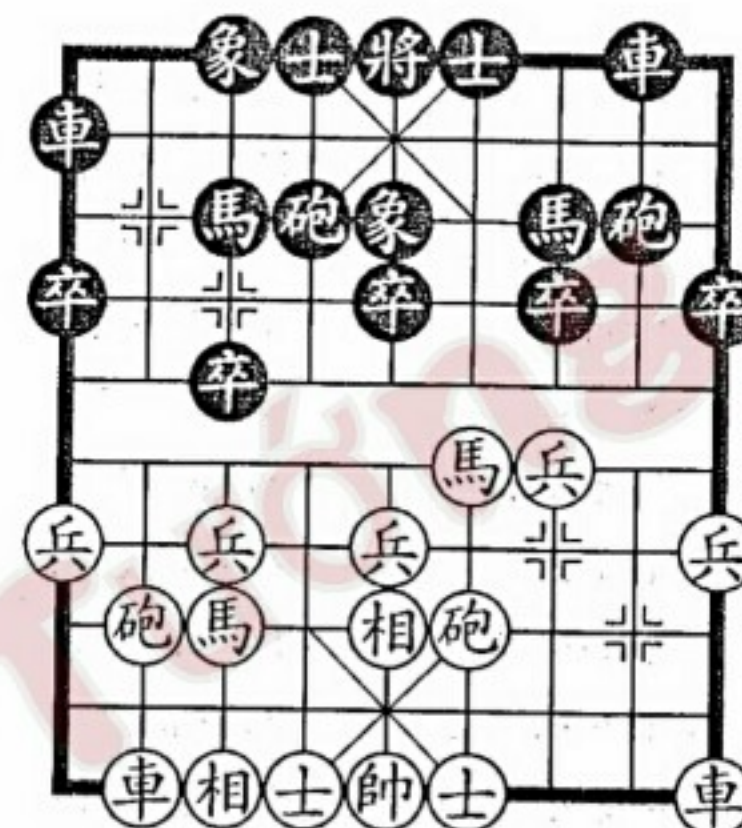
Mã 4 tấn 3

30. Xe 6 thối 3

(Trắng thắng)

Sau đó Đen nếu đi Mã 3 thối 1, thì Xe Trắng 6 tấn 1 ăn lại quân thắng cờ.

Cuộc 94: HOÀN TIẾN CẤP CHIẾN

H.94

Hình 94 là ván cờ giữa Vua Ấu Hoa (Triết Giang) (bên Trắng) và Vương Bân (Nam Kinh) (bên Đen) tại giải cờ tướng cá nhân toàn Trung Quốc năm 1992, đi đến nước thứ 7. Giờ phiên Trắng đi. Như ở hình, bên Đen hai cánh liên kết không tốt, Xe phải không có lối ra tốt, Trắng nắm bắt thời cơ để lợi dụng.

8. Pháo 8 tấn 5

Pháo 4 thối 1

Trắng tấn Pháo mời đổi, chế ước đối phương. Đen nếu đổi thành Pháo 4 tấn 6, thì Xe 1 bình 2, Pháo 8 tấn 6, Sĩ 4 tấn 5, Trắng vẫn khống chế toàn cuộc.

9. Pháo 8 tấn 1

Pháo 8 tấn 3

Đen nếu đổi thành Pháo 8 thối 1, thì Pháo 8 thối 2, Đen vẫn yếu thế.

10. Mã 4 tấn 3

Pháo 8 tấn 4

11. Sĩ 4 tấn 5

Mã 3 tấn 4

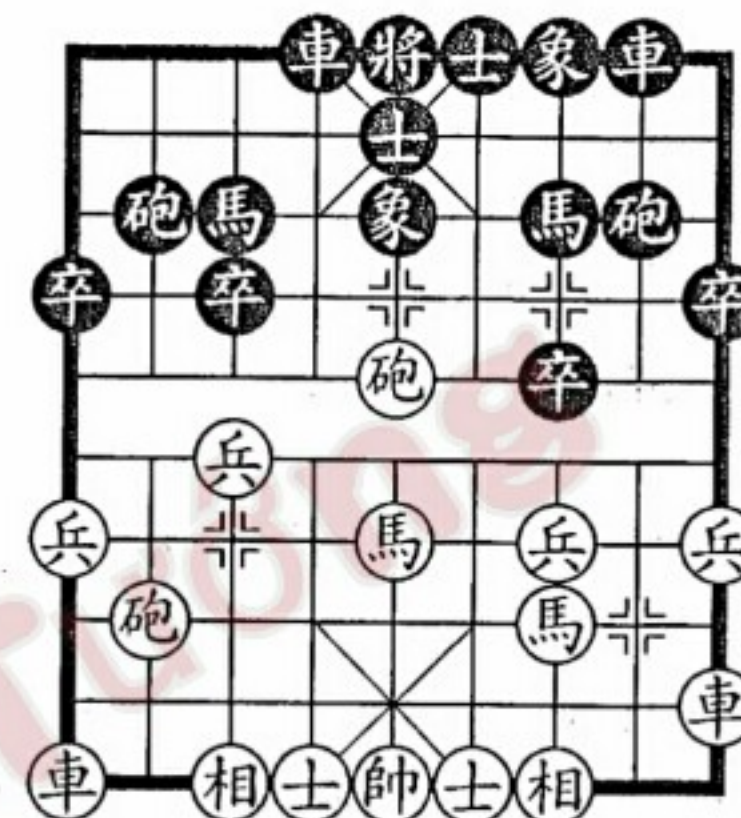
Đen đổi thành Pháo 4 bình 6 rồi tranh thủ đi Pháo 6 tấn 1 tương đối tốt.

12. Pháo 4 tấn 6	Pháo 8 thối 2
13. Xe 8 tấn 7	Pháo 4 bình 3
14. Mã 7 thối 9	Xe 8 tấn 4
15. Xe 1 bình 2	Xe 8 thối 1
16. Chốt 3 tấn 1	Mã 7 thối 8
17. Pháo 4 bình 1	Tượng 5 tấn 7
18. Pháo 1 tấn 1	Mã 4 tấn 5
19. Xe 2 bình 4	Sĩ 4 tấn 5
20. Pháo 8 tấn 1	Tượng 3 tấn 1
21. Pháo 8 bình 4	(Trắng thắng)

Cuộc 95: TIÊN ĐẢ NHƯỢC DỊCH

“Tiên đả nhược dịch” (đánh địch yếu trước) ở chương *Thao lược thế ưu* đã có giới thiệu. Ở trường hợp song phương ngang thế nhau, bên nào cũng có sở trường sở đoản, chọn điểm yếu của địch để đánh trước, rồi mới đánh nơi khác, có lợi cho mở rộng ưu thế, giành lấy thắng lợi.

Hình 95 là ván cờ giữa Phùng Quang Minh (Quảng Tây) (bên Trắng) và Triệu Quốc Vinh (Hắc Long Giang) (bên Đen) tại giải cờ tướng đồng đội toàn Trung Quốc năm 1994. Giờ phiên Đen đi. Lúc này bên Trắng Pháo trấn trung lộ, nhưng các quân chính khác xuất kích chậm, tiền hậu bất nhất. Đen lợi dụng điểm yếu này, vận quân tấn công.

H.95

9..... Pháo 8 tấn 3

Đen tấn Pháo nhằm công kích Pháo giữa bên Đen, đồng thời ngăn ngừa Trắng đi Xe 1 bình 6 đổi Xe, nước cờ phản tiên đoạt thế trọng yếu, vận dụng thao lược “tiên đả nhược dịch”.

10. Chốt 3 tấn 1

Trắng nếu đi Pháo 8 bình 5, thì Đen đi Pháo 2 tấn 4 rồi Xe 4 tấn 6 đánh Mã.

10.....	Chốt 7 tấn 1
11. Mã 5 tấn 3	Xe 4 tấn 7
12. Xe 1 tấn 1	Xe 4 bình 2
13. Hậu Mã tấn 2	Xe 2 thối 3
14. Mã 2 thối 3	Xe 8 tấn 6

Bên Trắng lực quân tuy chưa mất, nhưng tiến thoái khó khăn. Đen tấn Xe đã đoạt quyền chủ động.

15. Hậu Mã tấn 5	Mã 7 tấn 8
16. Mã 5 thối 6	Mã 8 tấn 6

17. Pháo 5 thối 1	Mã 3 tấn 5
18. Mã 6 tấn 4	Xe 8 bình 5
19. Sĩ 4 tấn 5	Mã 5 tấn 7
20. Pháo 5 bình 6	Tượng 5 thối 3

Đen liên tục tấn công, giờ thối Tượng để dựng Pháo giữa, từng bước mở rộng chiến quả.

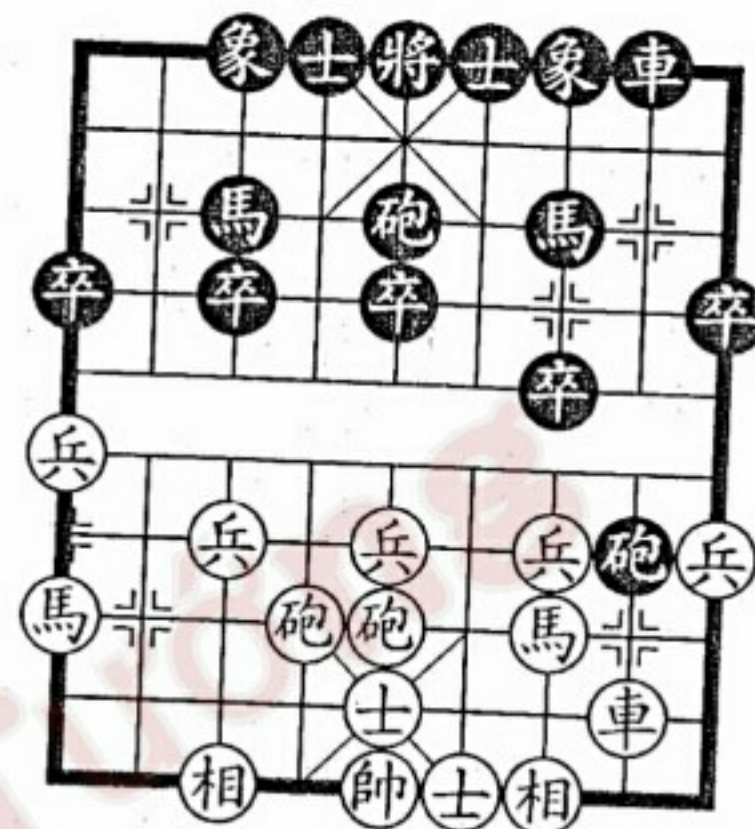
21. Tượng 7 tấn 5	Pháo 2 bình 5
22. Xe 9 tấn 2	Xe 5 bình 6
23. Xe 9 bình 7	

Trắng nếu đổi thành Pháo 6 thối 2, thì Mã 6 tấn 4, Xe 9 bình 7, Mã 7 tấn 5, Xe 1 bình 3, Xe 2 bình 7, Trắng cũng khó ứng phó.

23.....	Mã 6 tấn 4
24. Pháo 6 tấn 2	Mã 7 tấn 5
25. Pháo 6 bình 5	Xe 2 bình 7
26. Mã 3 thối 5	Mã 5 tấn 7
27. Xe 1 bình 3	Xe 6 bình 5
- Đen thắng.

Cuộc 96: BÁN ĐỘ NHI KÍCH

Sách *Tôn Tử binh pháp - Thiên Hành quân* viết: “Dung tuyệt thủy nhi lai, vật nghinh chi ư thủy nội, lệnh bán tể nhi kích chi, lợi”. Ý là: Quân địch vượt sông, không nên đón đánh địch ở trong nước, mà phải đợi quân địch vượt qua nửa chừng mới đánh họ, ắt lợi.

H.96

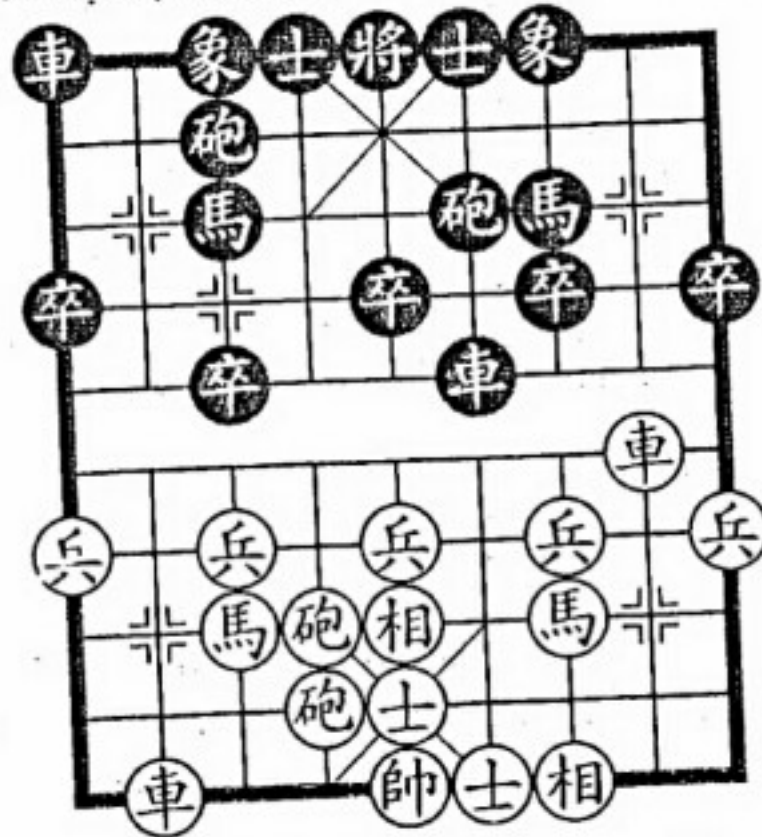
Hình 96 là ván cờ giữa Dương Hán Dân (Đại Liên) (bên Trắng) và Cung Hiếu Dân (Thạch Hóa) (bên Đen) tại giải cờ tướng đồng đội toàn Trung Quốc năm 1994. Giờ phiên Đen đi. Bên Trắng trước đó cảm thấy cánh phải bị phong tỏa, bèn đi Xe 2 tấn 1 muốn xuất Xe phải, Đen nhận lúc Xe Trắng còn chưa bình 4 liền phát động tấn công.

10.....	Chốt 7 tấn 1
11. Chốt 3 tấn 1	Pháo 8 bình 7
12. Xe 2 thối 1	Mã 7 tấn 6
13. Tượng 3 tấn 1	Xe 8 tấn 9
14. Mã 3 thối 2	Chốt 3 tấn 1
15. Mã 2 tấn 4	Pháo 7 bình 8
16. Chốt 3 tấn 1	Mã 6 tấn 5
17. Mã 4 tấn 5	Pháo 5 tấn 4
18. Tượng 5 bình 6	Tượng 7 tấn 5
19. Chốt 3 bình 4	Pháo 5 bình 9

Đến đây cờ bên Đen tốt (lược bỏ phần sau).

Cuộc 97: LOẠN NHI THỦ CHI

Ở trong trường hợp ngang thế nhau, lúc tất yếu có thể tìm cách làm loạn quân địch, thừa lúc hỗn loạn đoạt lợi.

H.97

Hình 97 là ván cờ giữa Tống Quốc Cường (Hỏa xa) (bên Trắng) và Thang Trác Quang (Quảng Châu) (bên Đen) tại giải cờ tướng cá nhân toàn Trung Quốc năm 1994. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này song phương trận hình nghiêm chỉnh, Trắng bất ngờ bay Pháo đánh Sĩ, gây nên hỗn loạn, Đen sợ không dám ăn Pháo, bị Trắng đoạt 1 Sĩ.

13. Hậu Pháo tấn 8 Tượng 3 tấn 5

Đen bỏ Tượng để cho Pháo Trắng chạy thoát, nên đổi thành Tượng 5 bình 4, Xe Trắng 2 bình 6, Tượng 4 bình 5, Xe 6 tấn 4, Pháo 3 bình 1, Xe 6 bình 3, Mã 3 thối 5, Xe 8 tấn 8, Chốt 7 tấn 1, Trắng không làm gì được.

14. Tiến Pháo thối 5 Chốt 7 tấn 1

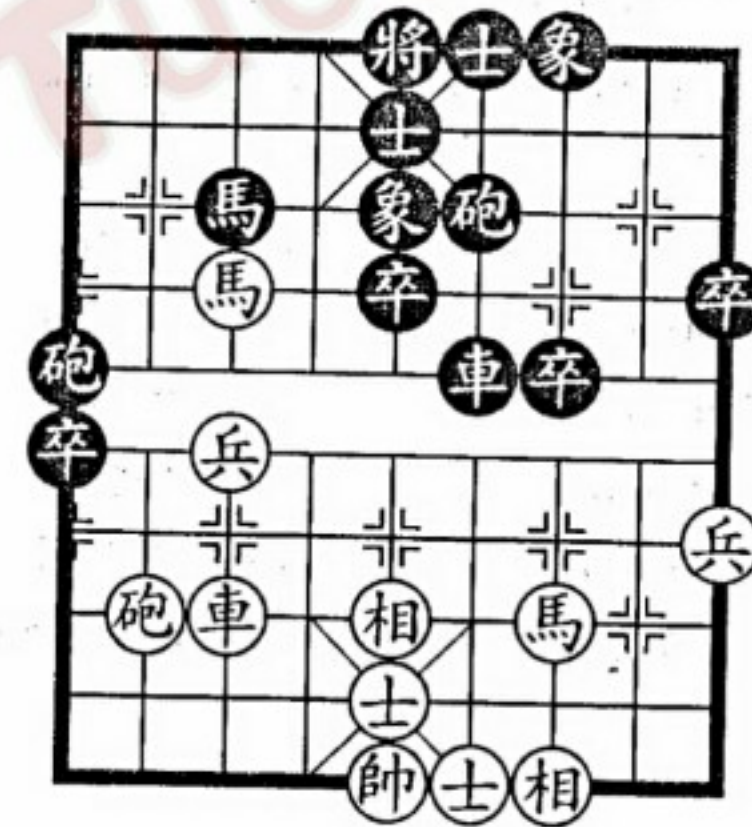
15. Xe 2 tấn 2 Chốt 3 tấn 1

16. Chốt 7 tấn 1 Mã 3 tấn 2

17. Xe 2 bình 3 Pháo 3 tấn 6
18. Chốt 7 tấn 1 Xe 6 bình 3
19. Xe 3 tấn 1 Sĩ 6 tấn 5
20. Pháo 6 bình 2 Mã 2 tấn 3
21. Xe 3 bình 4 (Trắng thắng)

Cuộc 98: THỪA GIAN KÍCH HÀ

“Thừa gian kích hà” nghĩa là: Đột nhập chỗ sơ hở của địch, công kích điểm yếu. Vận dụng thao lược này quan trọng là phải phát hiện kẻ địch lúc nào có sơ hở để công kích.

H.98

Hình 98 là ván cờ giữa Mã Chung Uy (Đài Bắc) (bên Trắng) và Triệu Nhữ Quyền (Hong Kông) (bên Đen) tại lần tranh bá giữa các đặc cấp quốc tế đại sư Đài Bắc – Hồng Kông năm 1994, đi đến nước thứ 34. Hiện tại Đen nhiều Chốt, Trắng không nên giao chiến lâu. Lúc này Pháo Đen đang ở miệng Mã, Trắng có thể “thừa gian kích hà”.

35. Chốt 7 tấn 1 Pháo 1 thối 3

36. Mã 7 tấn 9	Pháo 6 thối 1
37. Chốt 7 bình 6	Mã 3 thối 2
38. Mã 9 tấn 7	Mã 2 tấn 4
39. Mã 7 thối 8	Pháo 1 tấn 3
40. Pháo 8 tấn 3	Xe 6 tấn 2

Trắng lên Pháo đuổi Xe, nước đi thứ tự không thể thiếu, công thế nhanh chóng phát triển.

41. Xe 7 tấn 7	Sĩ 5 thối 4
42. Xe 7 bình 9	Pháo 6 tấn 2
43. Chốt 6 tấn 1	

Bình quý thần tốc, Chốt Trắng tiến lên kịp thời, bên Trắng công thế mạnh mẽ.

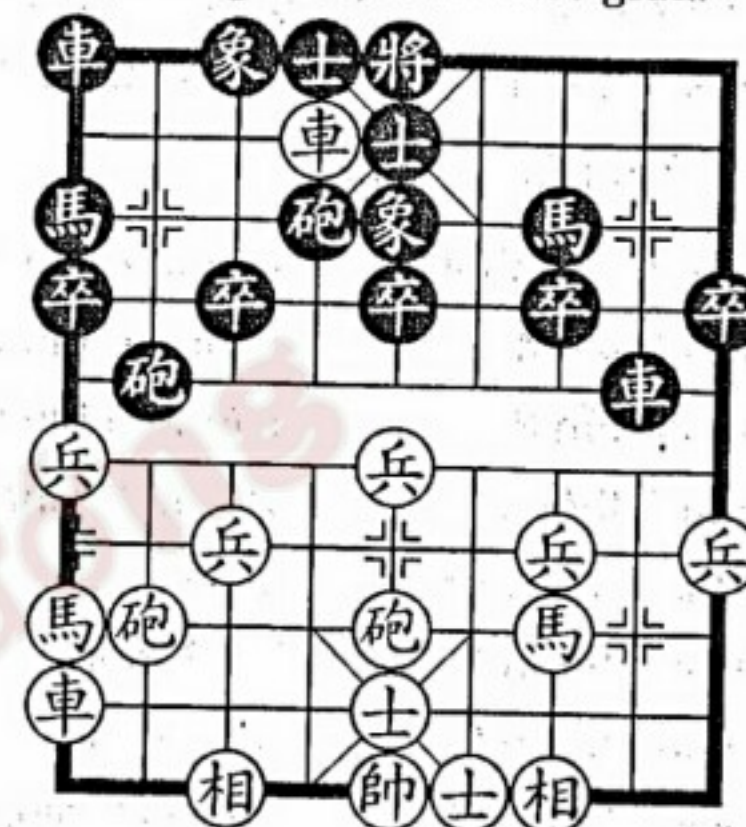
43.....	Xe 6 bình 2
44. Chốt 6 tấn 1	Xe 2 thối 2
45. Chốt 6 tấn 1	Sĩ 6 tấn 5
46. Mã 8 tấn 6	Xe 2 tấn 5
47. Sĩ 5 thối 6	Pháo 1 bình 4
48. Chốt 6 bình 5	Tướng 5 bình 6
49. Mã 6 thối 5	(Trắng thắng)

Cuộc 99: XUẤT KỲ CHẾ THẮNG

Sách **Bách chiến kỳ lược** viết: "Phàm chiến, sở vị kỳ giả, công kỳ vô bị, xuất kỳ bất ý dã". Nghĩa là: Chiến đấu, gọi là "kỳ", tức đánh trong lúc địch không phòng bị, ra tay bất ngờ.

Hình 99 là ván cờ giữa Mạnh Lập Quốc (Liêu Ninh) (bên Trắng) và Trịnh Á Hưng (Quảng Tây) (bên Đen) tại giải cờ tướng đồng đội toàn Trung Quốc năm 1960, đi đến nước thứ 10. Giờ

phiên Trắng đi. Đen đang phục đi Pháo 2 bình 4 hoặc Pháo 2 bình 6, Trắng giả vờ không biết, tấn Chốt giữa.

H.99

11. Chốt 5 tấn 1	Xe 8 bình 5
12. Xe 9 bình 6	Pháo 2 bình 4
13. Xe 6 tấn 4	

Trắng thí Chốt rồi bình Xe sườn, Đen đáng ra nên cảnh giác, đi Chốt 7 tấn 1 rồi đợi sau đó đi Mã 7 tấn 6 là tốt. Giờ Đen tham lợi bình Pháo bắt 2 Xe, bị Trắng xuất kỳ chế thắng.

13.....	Xe 5 bình 4
14. Pháo 5 tấn 5	Tướng 5 bình 6
15. Mã 3 tấn 5	Xe 4 bình 5
16. Pháo 8 bình 4	

Trắng lại phát kỳ binh, bình Pháo sườn, nếu ăn Xe thì không thể sẽ giảm.

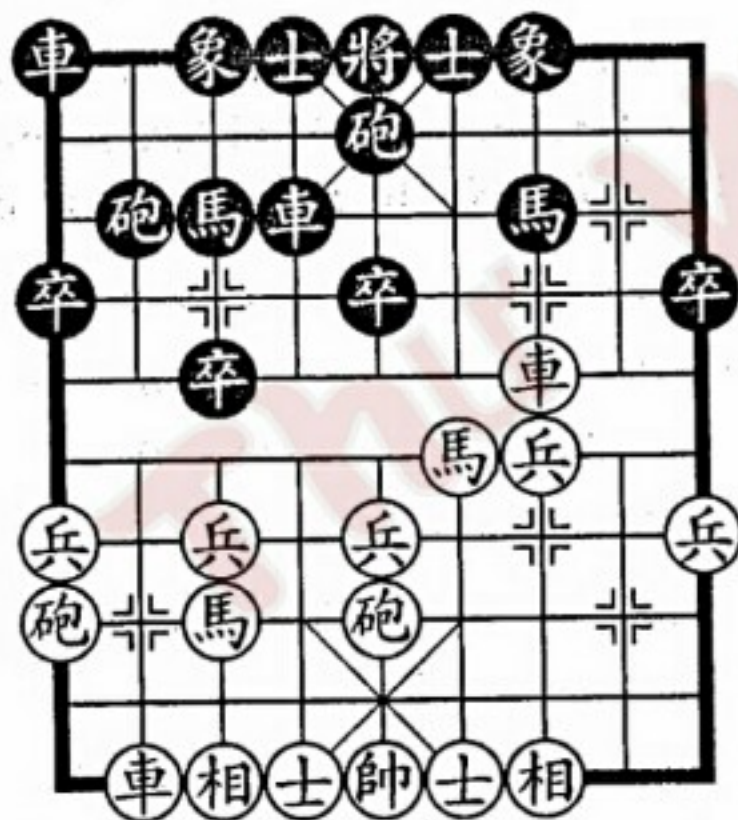
16.....	Xe 5 tấn 2
17. Pháo 5 thối 4	Xe 1 bình 2

18. Mã 9 thối 7	Xe 2 tấn 9
19. Mã 7 tấn 5	Chốt 5 tấn 1
20. Pháo 4 tấn 5	Tướng 6 tấn 1

Đen nên Chốt 5 tấn 1 là tốt.

21. Pháo 5 bình 4	Tướng 6 tấn 1
22. Mã 5 tấn 4	Tướng 6 bình 5
23. Mã 4 tấn 3	Tướng 5 bình 6
24. Mã 3 thối 5	Tướng 6 bình 5
25. Pháo 4 bình 5	Mã 7 tấn 5
26. Pháo 5 tấn 3	Xe 2 thối 5
27. Pháo 5 tấn 2	Xe 2 bình 4
28. Mã 5 tấn 3	Tướng 5 bình 6
29. Pháo 5 thối 1	(Trắng thắng)

Cuộc 100: XUẤT KỲ NẶC PHỤC

H.100

“Xuất kỳ nặc phục” nghĩa là phục kích địch bất ngờ, thao lược này thường gặp trong quân sự thời xưa. Vận dụng trong đánh cờ, ép dụ quân địch vào trong vòng mai phục để phục kích.

Hình 100 là ván cờ giữa Lưu Ấu Trĩ (Triết Giang) (bên Trắng) và Trịnh Nãi Đông (Phúc Kiến) (bên Đen) thi đấu vào năm 1987, đi đến nước thứ 10 Trắng đi Xe 9 bình 8 bắt Pháo. Giờ phiên Đen đi. Đen khéo bày nghi trận, dụ đối phương vào bẫy:

10..... Xe 1 tấn 2

Đen lên Xe bày mê trận, dụ Xe Trắng qua sông, rồi dụng diệu kế.

11. Xe 8 tấn 6	Xe 4 bình 6
12. Mã 4 tấn 5	Xe 6 tấn 1
13. Chốt 9 tấn 1	Xe 6 bình 5

Đen dùng một loạt đòn phản kích, kiềm chế Xe Mã Trắng, giờ dùng Xe ăn Mã, đòn công kích bất ngờ.

14. Xe 8 thối 2

Trắng đành thối Xe, nếu đổi thành Pháo 5 tấn 4, thì Mã Đen 3 tấn 5, Xe 3 bình 6, Mã 5 tấn 6, Xe 6 bình 5, Mã 6 tấn 4, Xe 5 thối 1, Pháo 2 bình 5, Đen được quân nhất định thắng.

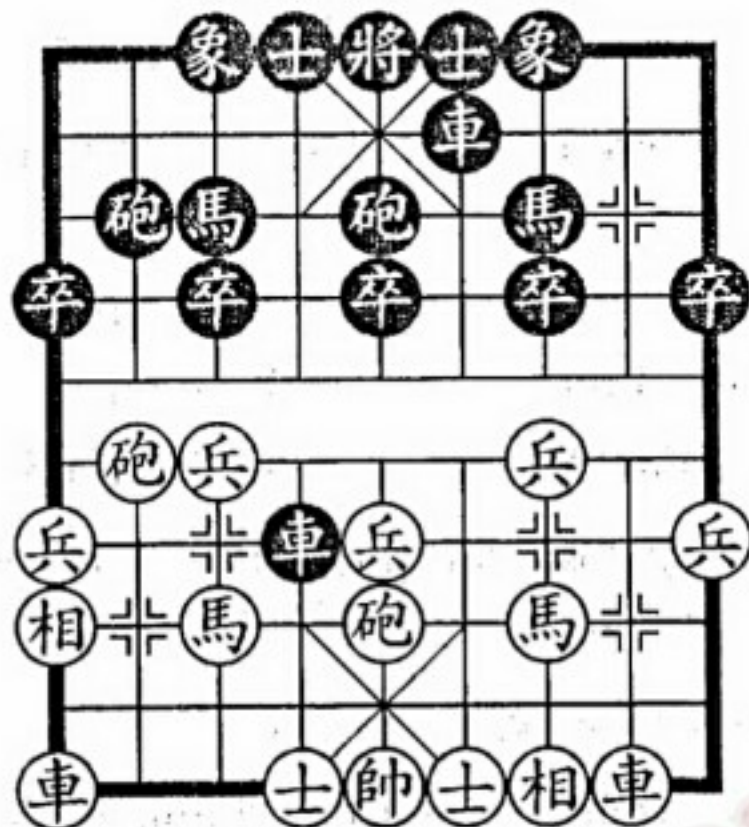
14.....	Xe 5 bình 4
15. Chốt 9 tấn 1	Mã 3 tấn 5
16. Xe 3 tấn 1	Pháo 2 bình 5
17. Sĩ 4 tấn 5	Xe 1 bình 4
18. Chốt 9 tấn 1	Mã 5 tấn 4

Đen tập trung hỏa lực phát động tổng tấn công.

19. Xe 3 bình 6	Xe 4 tấn 1

20. Pháo 5 tấn 5	Tượng 7 tấn 5
21. Mã 7 thối 9	Pháo 5 tấn 5
22. Pháo 9 bình 5	Mã 7 tấn 6
23. Chốt 7 tấn 1	Xe 4 bình 8
- Đen thắng.

Cuộc 101: XUẤT KỲ NẶC PHỤC

H.101

Hình 101 là ván cờ giữa Liễu Đại Hoa (Trung Quốc) (bên Trắng) và Trịnh Tường Phúc (Singapore) tại giải cờ tướng đồng đội châu Á lần thứ hai. Giờ phiên Trắng đi. Trong thực chiến Trắng can đảm dùng diệu sách hãm địch:

9. Mã 3 tấn 4

Trắng tấn Mã đuổi Xe, bày mê trận, dụ Đen bình Xe đè Mã.

9.....	Xe 4 bình 3
10. Xe 9 bình 7	Chốt 3 tấn 1

Đen bình Xe đè Mã rồi tấn Chốt 3 là nước đi theo dự định, lại nằm trong sự tính toán của bên Trắng.

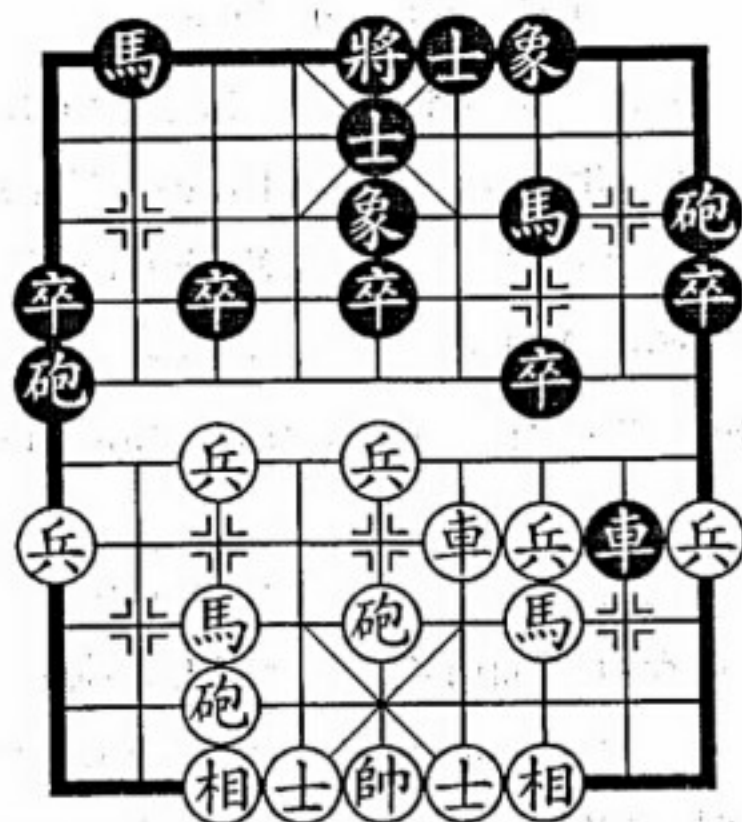
11. Pháo 5 bình 4	Pháo 5 bình 6
12. Mã 4 thối 5	Pháo 6 tấn 7
13. Xe 2 tấn 2	Xe 3 bình 2
14. Chốt 7 tấn 1	

Đen lo chạy Xe, giờ Trắng tấn Chốt qua sông khử Chốt, Đen khó chống đỡ.

14.....	Xe 6 tấn 4
15. Tượng 5 bình 4	Mã 3 thối 5
16. Tượng 4 bình 5	Pháo 2 bình 3
17. Pháo 8 bình 5	Pháo 3 tấn 5
18. Xe 7 tấn 2	Xe 6 bình 7
19. Xe 7 tấn 1	Xe 7 tấn 4
20. Pháo 4 thối 2	Xe 2 tấn 1
21. Chốt 7 bình 6	Tượng 7 tấn 5
22. Xe 7 tấn 5	Chốt 7 tấn 1
23. Xe 2 bình 4	Mã 7 tấn 8
24. Xe 4 tấn 6	Mã 5 tấn 3
25. Xe 7 thối 1	Sĩ 4 tấn 5
26. Xe 4 thối 2	Xe 2 thối 4
27. Chốt 6 bình 5	Chốt 7 tấn 1
28. Pháo 5 tấn 2	Xe 2 thối 3
29. Xe 4 tấn 2	

Đen chấp nhận thua.

Cuộc 102: XUẤT KỲ NẶC PHỤC

H.102

Hình 102 là ván cờ giữa Triệu Quốc Vinh (Hắc Long Giang) (bên Trắng) và Từ Thiên Hồng (Giang Tô) (bên Đen) tại giải cờ tướng “Cao khoa bơi” năm 1994. Song phương bày trận xong, Trắng đi Pháo 9 bình 7 tránh đối đồng thời “phục kích”. Giờ phiên Đen đi, Đen thiếu quan sát, bị trúng kế đối phương:

14..... Mã 2 tấn 3

Đen nhảy Mã bị phục kích, ngoài ra có hai cách đi khác:
(1). Chốt 7 tấn 1, Xe Trắng 4 bình 8, Mã 2 tấn 4, Chốt 7 tấn 1, Xe 8 bình 7, Mã 7 tấn 5, Trắng phục đi Pháo 7 tấn 2, Trắng ưu;
(2). Pháo 1 bình 6, chú trọng phòng thủ, cuộc thế tương đối vững chắc.

15. Chốt 7 tấn 1 Chốt 3 tấn 1

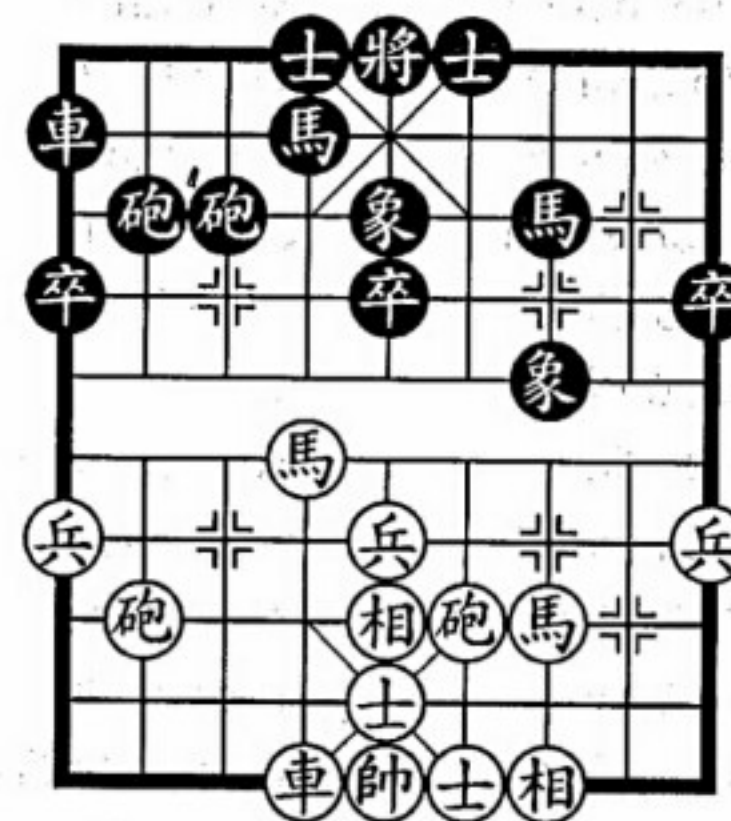
Trắng thí Chốt 7 phục kích, Đen nếu đi Tượng 5 tấn 3, thì Mã Trắng 7 tấn 6, Chốt 7 tấn 1, Chốt 9 tấn 1, Trắng được quân chiếm ưu.

16. Chốt 9 tấn 1 Pháo 1 bình 2

17. Mã 7 tấn 6	Chốt 3 tấn 1
18. Pháo 7 tấn 6	Chốt 3 bình 4
19. Pháo 7 bình 3	Chốt 4 bình 5
20. Xe 4 tấn 3	Pháo 2 thối 2
21. Pháo 3 bình 8	Pháo 9 bình 2
22. Xe 4 bình 5	Xe 8 bình 7
23. Mã 3 thối 5	Pháo 2 tấn 4
24. Mã 5 tấn 7	Xe 7 bình 3
25. Mã 7 thối 9	Chốt 5 tấn 1
26. Pháo 5 bình 2	Pháo 2 tấn 3
27. Sĩ 4 tấn 5	Pháo 2 bình 1
28. Xe 5 bình 1	

Trắng thắng (lược bỏ phần sau).

Cuộc 103: CHÍNH HỢP KỲ THẮNG

H.103

“Chính hợp kỳ thắng” (tức “dĩ chính hợp, dĩ kỳ thắng”, có giới thiệu ở trước) thuộc chiến lược chỉnh thể, ở trong trường hợp ngang thế nhau, có tác dụng và ý nghĩa rõ rệt.

Hình 103 là ván cờ giữa Đồng Lập Bình (Giang Tô) (bên Trắng) và Dương Khắc Hùng (Hải Nam) (bên Đen) tại giải cờ tướng cá nhân toàn Trung Quốc năm 1994. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này song phương lực quân tương đương nhau, bên Trắng vị trí quân tốt, trong thực chiến Trắng vận dụng thao lược “chính hợp kỳ thắng” đoạt thắng.

15. Mã 6 tấn 8

Pháo 3 tấn 2

Đen nếu đi Pháo 2 tấn 5, thì Mã 8 tấn 7, Xe 1 bình 3, Pháo 4 bình 8, Trắng được quân.

16. Pháo 4 tấn 6

Xe 1 thối 1

17. Pháo 8 bình 7

Mã 4 tấn 6

18. Pháo 4 bình 8

Sĩ 6 tấn 5

19. Mã 8 tấn 7

Sĩ 5 tấn 4

20. Xe 6 bình 8

Xe 1 tấn 2

21. Mã 3 tấn 4

Mã 7 tấn 6

22. Mã 4 tấn 6

Mã 6 tấn 4

23. Pháo 7 thối 1

Chốt 1 tấn 1

24. Xe 8 tấn 6

Sĩ 4 tấn 5

25. Mã 6 tấn 4

Mã 4 tấn 6

26. Sĩ 5 tấn 4

Tượng 7 thối 9

27. Mã 7 thối 6

Chốt 5 tấn 1

28. Pháo 8 bình 7

Xe 1 thối 1

29. Xe 8 tấn 1

Tượng 9 thối 7

30. Xe 8 tấn 2

Tượng 5 thối 3

31. Pháo 7 bình 8

Tượng 7 tấn 5

32. Mã 6 tấn 5

(Trắng thắng).

Cuộc 104: CHÍNH HỢP KỲ THẮNG

H.104

Hình 104 là ván cờ giữa Vương Bân (Vũ Hán) (bên Trắng) và Tống Quốc Cường (Hỏa xa) (bên Đen) tại giải cờ tướng cá nhân toàn Trung Quốc năm 1992. Giờ phiên Đen đi. Lúc này trọng điểm tranh đoạt của song phương ở cửa hà, Đen làm thế nào để đoạt quyền chủ động? Trong thực chiến Đen đi cờ như sau:

14.....

Chốt 3 tấn 1

15. Xe 8 tấn 1

Chốt 7 tấn 1

16. Pháo 2 bình 7

Chốt 7 bình 6

17. Xe 4 thối 3

Mã 4 tấn 5

18. Xe 8 bình 2

Mã 7 tấn 8

19. Mã 3 tấn 4

Mã 8 tấn 6

20. Xe 4 tấn 4

Xe 3 tấn 2

21. Chốt 9 tấn 1

Chốt 5 tấn 1

22. Pháo 9 tấn 3

Xe 3 bình 8

23. Pháo 7 bình 8

Pháo 4 bình 3

24. Pháo 8 bình 7 Chốt 5 tấn 1
25. Pháo 7 tấn 5

Đen thí Chốt giữa, ra tay bất ngờ. Trắng nếu đi Xe 4 bình 5, thì Đen đi Mã 5 thối 3, Trắng mất 1 Pháo.

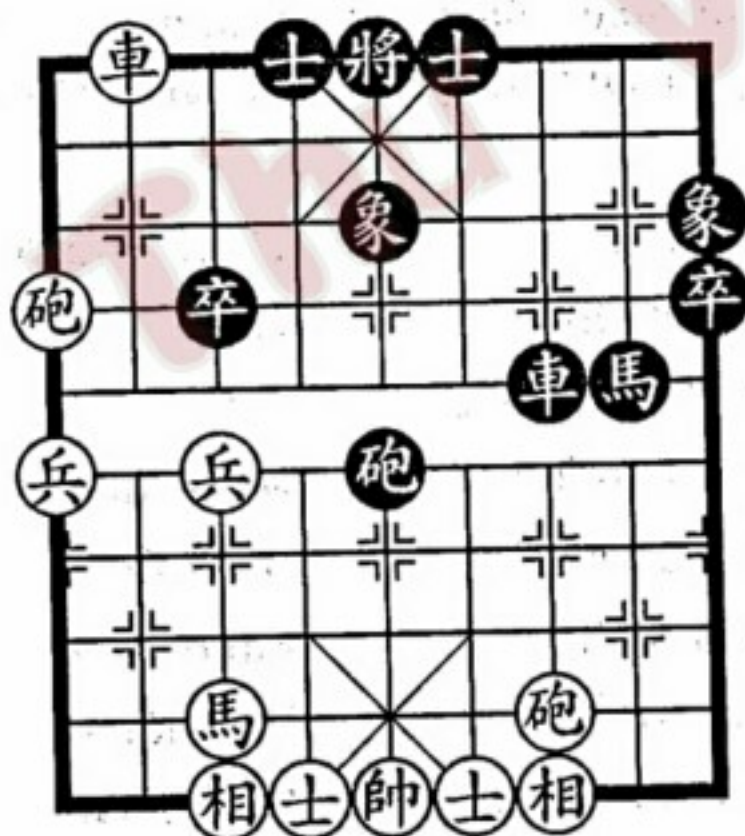
- 25..... Tướng 5 tấn 1
26. Xe 4 thối 1 Chốt 5 bình 6

Trắng nếu đi Xe 4 bình 5, thì Mã 5 thối 7, Tướng 5 bình 4, Mã 7 tấn 9, Đen công thế mạnh mẽ. Giờ Đen bình Chốt thí Mã hãm Xe, dùng "kỳ" định lấy thế thắng.

27. Xe 4 bình 5 Pháo 5 tấn 3
28. Mã 9 tấn 8 Pháo 3 bình 5
29. Xe 5 tấn 1 Chốt 6 bình 5

Đen được Xe nhất định thắng (lược bỏ phần sau).

Cuộc 105: TIỀN PHÁT CHẾ NHÂN

H.105

"Tiền phát chế nhân" (ra tay chế địch trước) trong đánh cờ có tác dụng quan trọng, "thà bỏ một quân, không để thất tiên", đó là lời chú thích hay của thao lược này.

Hình 105 là ván cờ giữa Vương Gia Lương (Hắc Long Giang) (bên Trắng) và Dương Quan Lân (Quảng Đông) (bên Đen) tại giải cờ tướng toàn Trung Quốc năm 1965. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này Trắng muốn tấn công từ cánh trái, Đen thí 1 quân xong đang bắt Pháo đồng thời phục công thế Xe 7 tấn 2. Trong thực chiến Trắng vận dụng thao lược "tiền phát chế nhân":

27. Mã 7 tấn 6 Xe 7 tấn 4

Trắng tấn Mã, nước cờ hay! Đen nếu đi Xe 7 tấn 2, thì Pháo 9 tấn 3, Xe 7 bình 5, Pháo 3 bình 5, Xe 5 bình 4, Tướng 7 tấn 5, Trắng đại ưu.

28. Mã 6 tấn 5 Sĩ 6 tấn 5

Trắng thí Pháo tấn Mã, tranh được tiên thủ. Đen nếu đi Xe 7 thối 7, thì Pháo 9 tấn 3, Mã 8 thối 6, Xe 8 thối 1, Sĩ 4 tấn 5, Mã 5 tấn 7, Đen khó ứng phó.

29. Pháo 9 tấn 3 Xe 7 thối 2
30. Tướng 5 tấn 1 Xe 7 tấn 2
31. Tướng 5 thối 1 Xe 7 thối 2
32. Tướng 5 tấn 1 Xe 7 tấn 2
33. Tướng 5 thối 1 Xe 7 thối 2
34. Tướng 5 tấn 1 Xe 7 tấn 2
35. Tướng 5 thối 1 Xe 7 thối 4

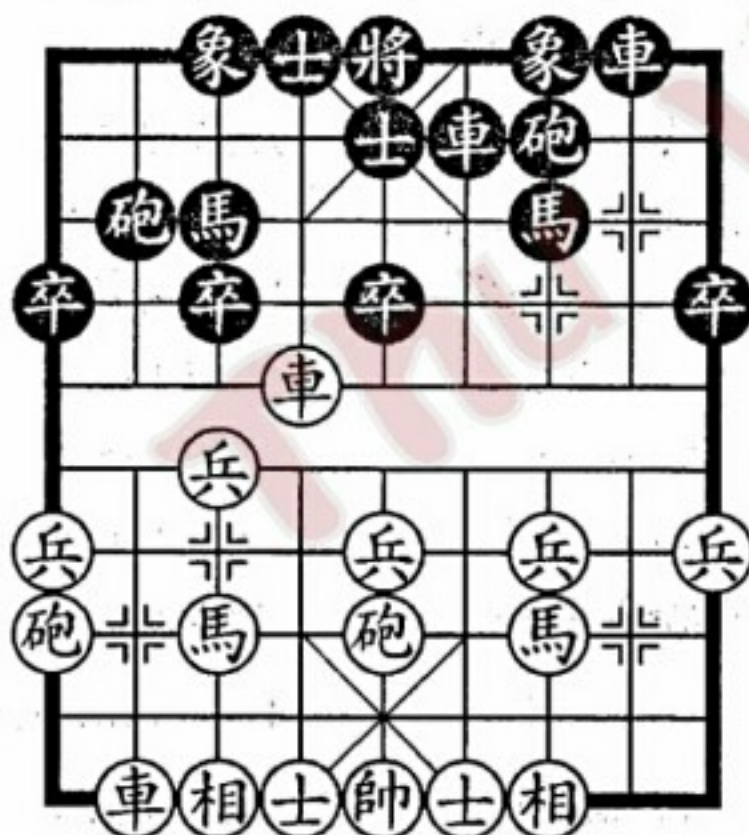
Đen phải đi nước biến, Trắng lại tranh được nước tiên.

36. Mã 5 tấn 7 Mã 8 tấn 7
37. Mã 7 tấn 5

Đen nếu đổi thành Pháo 5 thối 2, thì Mã 7 tấn 5, Xe 7 bình 5, Sĩ 4 tấn 5, Xe 5 bình 2, Tượng 5 bình 4, Đen cũng vô sách. Giờ Trắng tấn Mã đánh Tượng, trong công có thủ.

37.....	Sĩ 5 tấn 4
38. Xe 8 thối 1	Sĩ 4 tấn 5
39. Xe 8 tấn 1	Sĩ 5 thối 4
40. Tượng 5 tấn 1	Pháo 5 bình 1
41. Xe 8 thối 5	Sĩ 4 tấn 5
42. Mã 5 thối 6	Mã 7 thối 5
43. Xe 8 tấn 5	Sĩ 5 thối 4
44. Mã 6 tấn 7	Xe 7 bình 1
45. Xe 8 bình 6	Tượng 5 tấn 1
46. Xe 6 thối 2	(Trắng thắng)

Cuộc 106: TIỀN PHÁT CHẾ NHÂN

H.106

Hình 106 là ván cờ giữa Vương Lỗi (Cáp Nhĩ Tân) (bên Trắng) và Ô Chính Vĩ (Thượng Hải) (bên Đen) tại giải cờ tướng

cá nhân toàn Trung Quốc năm 1988. Giờ phiên Đen đi. Lúc này Xe Trắng đang bắt Pháo Đen, Đen nếu đi Pháo 2 bình 1 lách Pháo, thì Trắng đi Xe 8 tấn 7, Trắng sẽ có công thế. Trong thực chiến Đen quyết định “tiền phát chế nhân”, phát động công thế ở cánh phải bên Trắng.

11.....	Pháo 2 tấn 4
12. Chốt 3 tấn 1	

Pháo Đen dám tiến lên trước mặt Xe địch, tuyệt diệu! Trắng nếu đi Xe 8 tấn 3 ăn Pháo, thì Pháo Đen 7 tấn 5, Chốt 5 tấn 1, Pháo 7 tấn 3, Sĩ 4 tấn 5, Pháo 7 bình 9, bên Đen công thế mãnh liệt.

12.....	Mã 7 tấn 8
13. Xe 8 tấn 3	Mã 8 tấn 6
14. Mã 3 tấn 4	Pháo 7 tấn 8
15. Sĩ 4 tấn 5	Xe 6 tấn 4
16. Pháo 5 bình 2	Pháo 7 bình 9
17. Chốt 5 tấn 1	Tượng 5 bình 6
18. Pháo 2 bình 4	Xe 6 bình 7
19. Xe 6 bình 4	Tượng 6 bình 5
20. Pháo 4 bình 2	Xe 7 tấn 4
21. Xe 4 thối 5	Xe 8 tấn 5
22. Pháo 2 tấn 1	

Trắng nếu đi Xe 8 bình 5, thì Tượng 7 tấn 5, Tượng 7 tấn 5, Xe 7 bình 8, Pháo 2 bình 4, Chốt 3 tấn 1, bên Đen Mã phải xuất kích, Trắng khó chống đỡ.

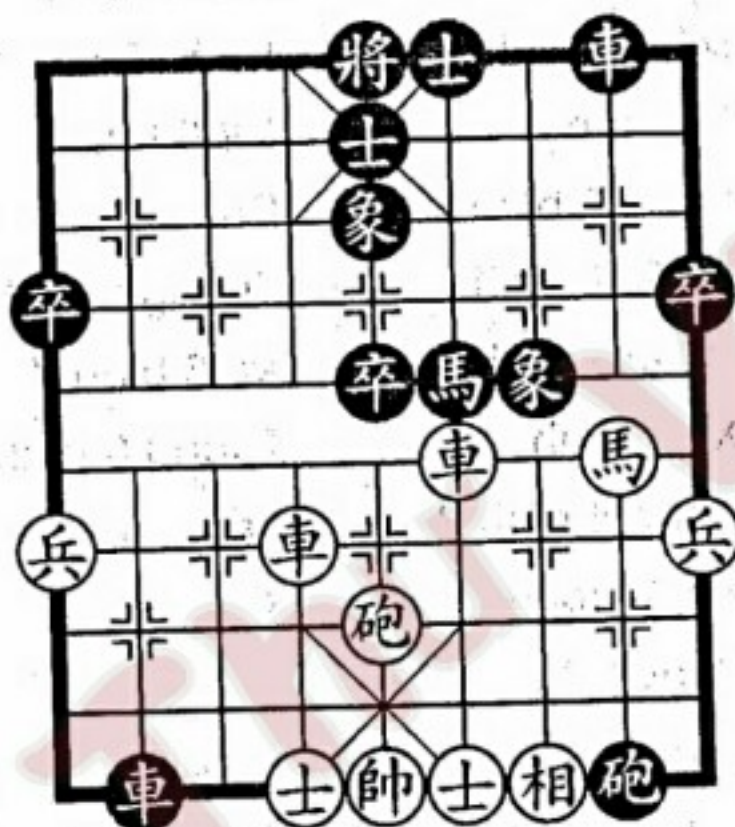
22.....	Tượng 7 tấn 5
23. Tượng 7 tấn 5	Xe 7 bình 8
24. Pháo 2 bình 4	Hậu Xe bình 5

25. Mã 7 tấn 5	Chốt 5 tấn 1
26. Pháo 4 thối 2	Xe 5 bình 8
27. Pháo 4 bình 1	Hậu Xe bình 6
28. Sĩ 5 tấn 4	Xe 6 tấn 1

Trắng chấp nhận thua.

Cuộc 107: DĨ HOẠN VI LỢI

Sách *Tôn Tử binh pháp - Thiên Quân tranh* viết: “*Quân tranh chi nan giả, dĩ vu vi trực, dĩ hoạn vi lợi*”. Ý là: Cái khó của chiến tranh là phải biến đường vòng xa thành đường thẳng gần, biến họa thành lợi. Biến điều kiện bất lợi thành điều kiện có lợi để đoạt thắng, đây cũng là nguyên tắc chiến quan trọng.

H.107

Hình 107 là ván cờ giữa Mạnh Lập Quốc (Liêu Ninh) (bên Trắng) và Lý Bản Hàm (Giang Tô) (bên Đen) thi đấu ở Cáp Nhĩ Tân năm 1961. Giờ phiên Đen đi. Lúc này Đen tuy nhiều Chốt nhiều Tượng, nhưng Xe Mã Trắng đang bắt Mã Đen của hà, nếu

thối Mã thì sợ Trắng đi Mã 2 tấn 3 tấn công. Trong thực chiến Đen đi như sau:

23.....	Xe 2 thối 2
24. Xe 4 thối 2	

Đen thối Xe, tranh thủ “biến họa thành lợi”, nước cờ hay. Trắng còn có các cách đi khác:

(1). Pháo 5 bình 4, Xe Đen 2 bình 5, Sĩ 6 tấn 5, Chốt 5 tấn 1, Xe 4 tấn 1, Xe 8 tấn 5, Đen đại ưu;

(2). Pháo 5 bình 6, Chốt Đen 5 tấn 1, Xe 4 bình 5, Mã 6 tấn 7, Xe 6 bình 3, Xe 2 bình 4, Đen tiên;

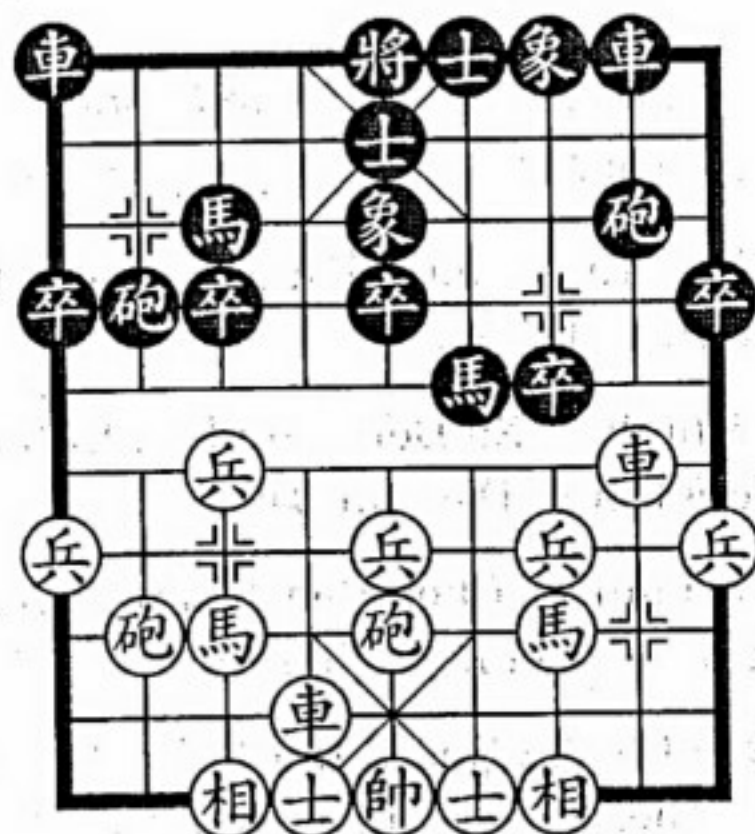
(3). Xe 6 bình 5, Xe Đen 8 tấn 5, Xe 4 bình 2, Mã 6 tấn 5, Xe 2 thối 4, Mã 5 thối 3, Sĩ 4 tấn 5, Xe 2 thối 1, Đen ưu;

(4). Tượng 5 tấn 1, Tượng Đen 7 thối 9, Xe 4 tấn 1, Xe 8 tấn 5, Pháo 5 tấn 5, Sĩ 5 tấn 4, Xe 4 bình 5, song phương khó phân cao thấp.

24.....	Xe 8 tấn 5
25. Pháo 5 tấn 5	Mã 6 thối 5
26. Xe 4 bình 8	Xe 8 bình 7
27. Xe 6 bình 5	Xe 7 tấn 4
28. Xe 8 tấn 7	Sĩ 5 thối 4
29. Xe 5 tấn 2	Xe 7 thối 3
30. Sĩ 4 tấn 5	Pháo 8 thối 8
31. Xe 8 thối 1	Pháo 8 bình 5

Đen thắng.

Cuộc 108: TƯƠNG KẾ TỰU KẾ

H.108

Hình 108 là ván cờ giữa Chu Quân (Triết Giang) (bên Trắng) và Quách Phúc Nhân (Hạ Môn) (bên Đen) tại giải cờ tướng cá nhân toàn Trung Quốc năm 1990. Giờ phiên Đen đi. Lúc này đang ngang thế nhau, trong thực chiến Đen thận trọng ứng chiến, tương kế tựu kế, giành ưu thế.

9.....	Chốt 7 tấn 1
10. Xe 2 bình 3	Pháo 8 bình 6
11. Xe 6 tấn 4	

Trắng tấn Xe bắt Mã để lộ sơ hở, không bằng đổi thành Chốt 5 tấn 1 vững bước tiến thủ.

11.....	Mã 6 thối 8
12. Xe 3 bình 2	

Mã Đen dĩ thối vi tiến, Trắng nếu đi Xe 6 bình 2, thì Chốt Đen 3 tấn 1; còn Trắng nếu đi Xe 3 bình 4, thì Đen đi Pháo 6 bình 7 phản kích.

12.....	Chốt 3 tấn 1
13. Xe 6 tấn 1	Pháo 6 tấn 1
14. Xe 6 thối 2	Pháo 6 tấn 4

Trắng thối Xe muốn tiên thí hậu đoạt, ngược lại bị Đen lợi dụng, không bằng đổi thành Xe 6 thối 3. Đen tấn Pháo bắt Mã, tương kế tựu kế.

15. Chốt 7 tấn 1	Pháo 6 bình 3
16. Chốt 7 tấn 1	Mã 8 tấn 6

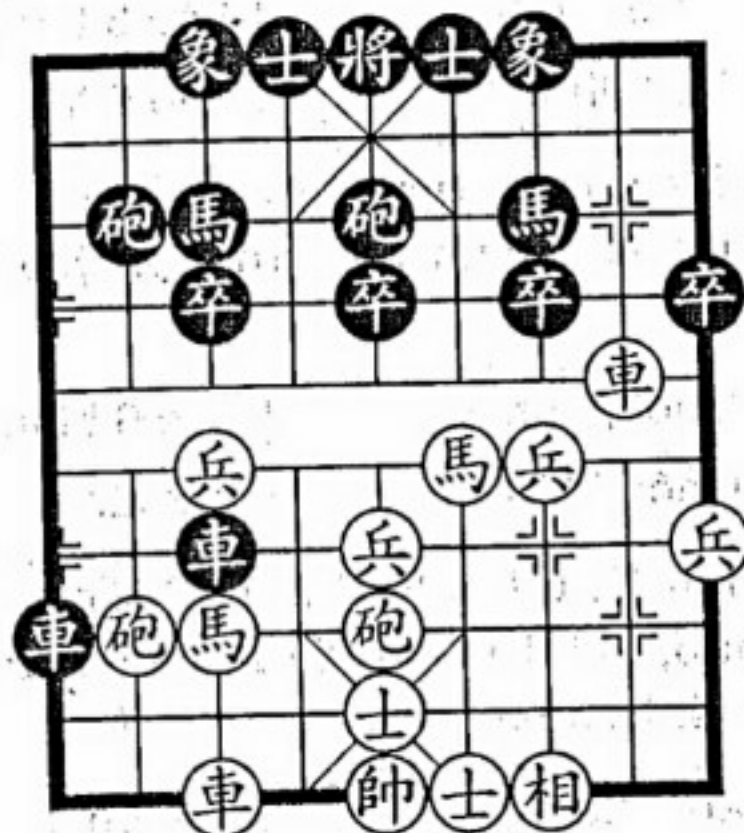
Trắng nếu đi Xe 6 tấn 2, thì Mã 8 tấn 6, Xe 2 tấn 5, Mã 6 thối 4, Xe 2 thối 5, Mã 4 tấn 3, Xe 2 bình 7, Pháo 3 thối 3, Sĩ 6 tấn 5, Xe 1 bình 4, Đen ưu.

17. Xe 2 tấn 5	Mã 6 tấn 4
18. Xe 2 thối 5	Xe 1 bình 4
19. Chốt 7 bình 8	Pháo 3 thối 2
20. Xe 2 thối 3	Mã 4 tấn 3
21. Sĩ 6 tấn 5	Xe 4 tấn 8
22. Tượng 7 tấn 9	Xe 4 bình 2
23. Pháo 5 bình 6	Xe 2 tấn 1
24. Pháo 6 thối 2	Pháo 3 bình 4
25. Pháo 6 bình 7	

Trắng nếu đi Chốt 8 bình 7, thì Pháo 4 tấn 3, Xe 2 tấn 3, Xe 2 thối 2, Đen cũng thắng thế.

25.....	Hậu Mã tấn 4
26. Xe 2 tấn 4	Mã 4 tấn 6
27. Chốt 3 tấn 1	Mã 6 tấn 4
- Đen thắng.

Cuộc 109: TƯƠNG KẾ TỰU KẾ

H.109

Hình 109 là ván cờ giữa Lữ Khâm (Quảng Đông) (bên Trắng) và Lý Lai Quân (Hà Bắc) (bên Đen) tại giải cờ tướng “Ngũ dương bơi” lần thứ năm. Giờ phiên Trắng đi.

13. Mã 4 tấn 6 Xe 1 thối 3
14. Xe 7 bình 6

Trắng tấn Mã bị Đen thối Xe kiểm chế, giờ Trắng bình Xe sườn, tương kế tựu kế. Khả năng Đen tính sót nước cờ này.

- 14..... Sĩ 6 tấn 5
15. Mã 6 thối 7 Xe 1 bình 8

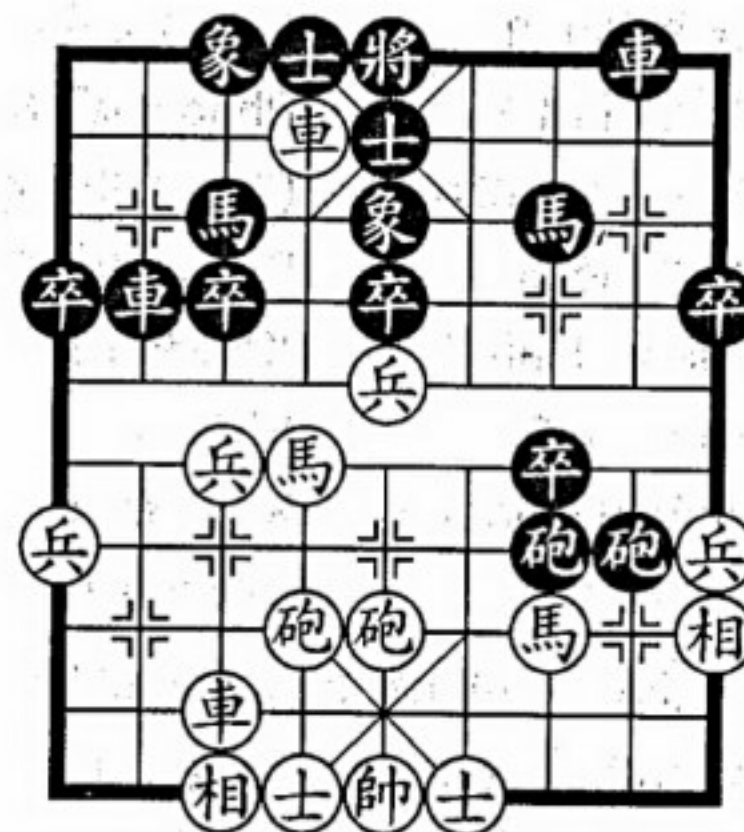
Đến đây song phương lực quân tuy tương đương, nhưng vị trí và tác dụng của lực quân sẽ quyết định sự phát triển của cuộc thế, giờ Trắng đang lợi dụng nhược điểm Mã phải bên Đen.

16. Xe 6 tấn 6 Pháo 5 bình 6
17. Tiến Mã tấn 5 Tượng 7 tấn 5
18. Xe 6 bình 7 Xe 8 bình 4

Đen nếu đi Chốt 5 tấn 1, thì Mã 5 thối 7, Đen cũng khốn đốn.

19. Chốt 7 tấn 1 Xe 4 tấn 4
20. Mã 5 tấn 6 Pháo 2 bình 1
21. Sĩ 5 tấn 6 Xe 4 bình 6
22. Sĩ 6 thối 5 Xe 6 thối 3
23. Pháo 5 bình 4 Pháo 1 tấn 5
24. Pháo 4 tấn 5 Pháo 1 bình 3
25. Chốt 7 bình 6 Mã 3 thối 2
26. Xe 7 thối 4 Xe 6 thối 3
27. Mã 6 tấn 7 Tượng 5 bình 6
28. Xe 7 tấn 2 (Trắng thắng)

Cuộc 110: HẬU PHÁT CHẾ NHÂN

H.110

Hình 110 là ván cờ giữa Tông Vĩnh Sinh (Quảng Đông) (bên Trắng) và Hầu Chiêu Trung (Sơn Đông) (bên Đen) tại giải cờ tướng cá nhân toàn Trung Quốc năm 1994. Giờ phiên Đen đi.

Đối mặt với bên Trắng phát động công thế ở trung lộ, Đen vận dụng chiến lược phòng thủ phản kích, tiên thí hậu đoạt, tả xung hữu đột, cuối cùng ra tay sau mà chế phục được địch.

19.....	Pháo 8 thối 5
20. Xe 6 thối 2	Chốt 5 tấn 1
21. Chốt 7 tấn 1	Xe 2 tấn 2
22. Chốt 7 tấn 1	Chốt 5 tấn 1
23. Mã 6 thối 7	Xe 2 bình 3
24. Chốt 7 tấn 1	Pháo 7 bình 3

Đen thối Pháo đuổi Xe phòng thủ cứ điểm trọng yếu, thí 1 Mã để áp chế hỏa lực đối phương, giờ bình Pháo bắt đầu phản công.

25. Tượng 7 tấn 9	Xe 3 thối 1
26. Xe 7 bình 4	Chốt 7 tấn 1
27. Xe 6 bình 3	Chốt 7 tấn 1
28. Xe 3 tấn 1	Pháo 8 tấn 8
29. Tượng 1 thối 3	Pháo 3 thối 4
30. Xe 3 thối 5	Pháo 3 tấn 5
31. Pháo 5 bình 7	Xe 3 tấn 3
32. Xe 4 tấn 2	Pháo 8 bình 9
33. Pháo 6 bình 5	Xe 3 tấn 1
34. Xe 4 tấn 5	Sĩ 5 thối 6

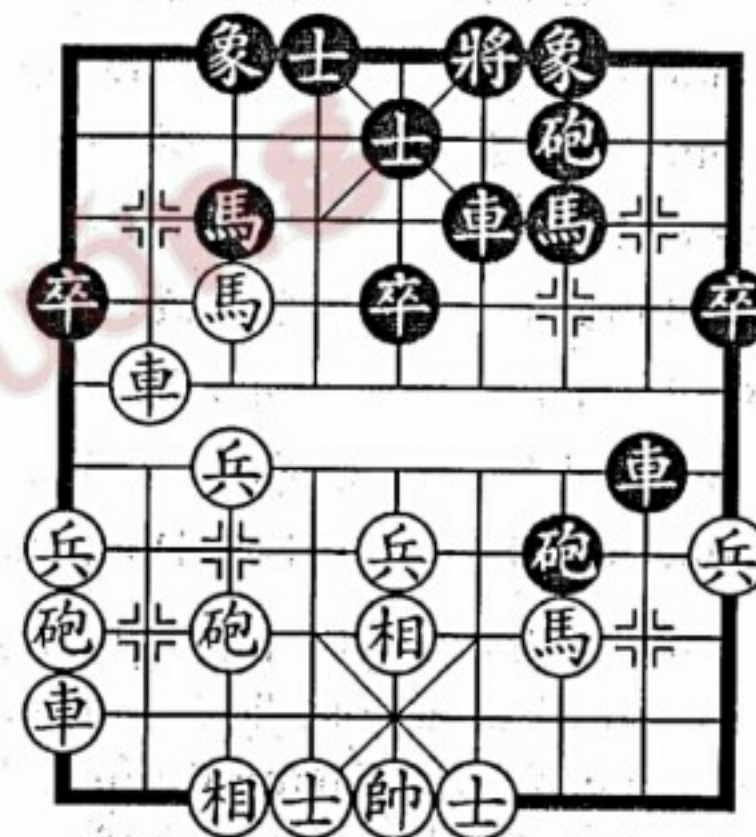
Đen thối Sĩ giải trừ nhược điểm duy nhất.

35. Pháo 5 bình 8	Xe 3 bình 2
36. Pháo 8 bình 7	Xe 8 tấn 9
37. Xe 4 bình 3	Chốt 5 tấn 1
38. Pháo 7 tấn 2	Xe 8 thối 4

39. Xe 3 tấn 2	Xe 8 bình 7
40. Xe 3 thối 4	Xe 2 bình 6

Trắng thấy đại thế đã mất, đành chấp nhận thua.

Cuộc 111: HẬU PHÁT CHẾ NHÂN

H.111

Hình 111 là ván cờ giữa Triệu Quốc Vinh (Hắc Long Giang) (bên Trắng) và Từ Thiên Hồng (Giang Tô) (bên Đen) tại giải cờ tướng cá nhân toàn Trung Quốc năm 1989. Giờ phiên Trắng đi:

16. Xe 9 bình 1	Tượng 7 tấn 5

Trắng điều Xe trái sang phải là rất cần thiết, tăng cường phòng thủ đồng thời chờ cơ hội phản kích. Đen bay Tượng trái chuẩn bị đi Mã 7 tấn 8 tấn công, bỏ mặc Mã phải gặp nguy.

17. Pháo 9 thối 1	Mã 7 tấn 8
18. Pháo 9 bình 4	Tượng 6 bình 5
19. Mã 7 tấn 5	Tượng 3 tấn 5

Trắng không tham đi Xe 8 tấn 2 được quân, mà tích cực phòng thủ phản kích, cuối cùng có được cơ hội thí Mã đánh Tượng công sát. Đen nếu đi Xe 6 bình 5, thì Pháo 7 tấn 5, Hậu Pháo tấn 6, Pháo 4 bình 7, Hậu Pháo bình 1, Xe 8 thối 2, Trắng phục công thế Tiên Pháo bình 8.

20. Pháo 7 tấn 5	Sĩ 5 tấn 4
21. Pháo 7 bình 9	Hậu Pháo tấn 6
22. Pháo 9 tấn 2	Sĩ 4 tấn 5
23. Xe 8 tấn 4	Sĩ 5 thối 4
24. Xe 8 thối 4	Sĩ 4 tấn 5
25. Xe 8 tấn 4	Sĩ 5 thối 4
26. Xe 8 thối 4	Sĩ 4 tấn 5
27. Pháo 4 bình 8	Hậu Pháo bình 1

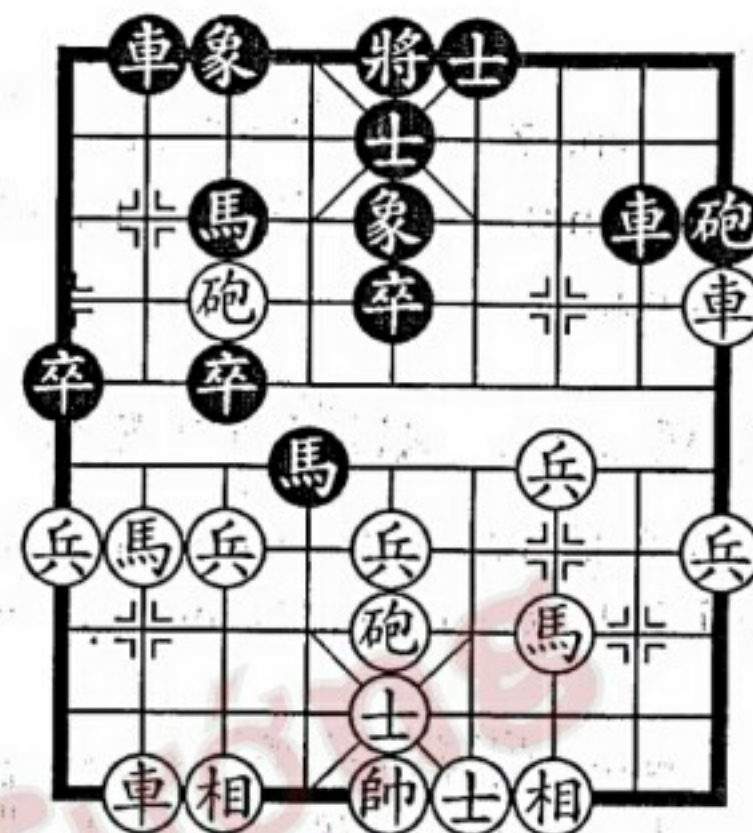
Đen suy nghĩ hồi lâu, quyết định thí lại 1 Pháo để giải nguy. Đen có hai cách đi khác: (1). Tượng 5 bình 6, Xe Trắng 8 tấn 4, Sĩ 5 thối 4, Xe 8 bình 6, Tượng 6 tấn 1, Sĩ 6 tấn 5, Trắng thắng thế; (2). Xe 6 tấn 4, Chốt Trắng 5 tấn 1 (nếu Xe Trắng 8 bình 2, thì Hậu Pháo bình 5, Sĩ 4 tấn 5, Tượng 5 bình 6, Đen thắng), Tượng 5 bình 6, Sĩ 6 tấn 5, Trắng tuy ít quân nhưng công thế mạnh mẽ.

28. Pháo 9 thối 6	Xe 8 tấn 4
29. Sĩ 6 tấn 5	Mã 8 tấn 6

Đến đây song phương cơ hội ngang nhau.

Cuộc 112: THÀNH HỮU SỞ BẤT CÔNG

Thao lược “Thành hữu sở bất công” (thành có chỗ không đánh) lấy từ trong *Tôn Tử binh pháp - Thiên Cửu biến*. Tác chiến phải suy nghĩ đến hai mặt lợi và hại, rồi căn cứ tình hình địch ta để quyết định đánh hay không.

H.112

Hình 112 là ván cờ giữa Lý Cẩm Hoan (Ma Cao) (bên Trắng) và Từ Thiên Hồng (Trung Quốc) (bên Đen) tại giải cờ tướng thế giới năm 1993. Giờ phiên Đen đi. Trước đó Đen thí 1 quân, giờ Đen có cơ hội đoạt lại 1 quân, nhưng Đen không vội đoạt lại quân, mà tranh tiên chiếm vị trí, ngăn cản Mã Trắng 3 tấn 4, phát triển công thế.

14.....	Xe 8 bình 6
15. Chốt 5 tấn 1	Pháo 9 bình 7
16. Xe 1 bình 3	Xe 2 tấn 3
17. Pháo 5 tấn 1	Xe 2 bình 3
18. Mã 8 tấn 9	Xe 3 bình 1
19. Xe 8 tấn 7	Mã 3 tấn 2
20. Chốt 7 tấn 1	Xe 1 tấn 1
21. Chốt 9 tấn 1	Xe 1 tấn 1
22. Xe 8 thối 2	Xe 1 tấn 4
23. Xe 8 thối 3	Xe 1 bình 3
24. Sĩ 5 thối 6	Mã 4 tấn 3

25. Sĩ 4 tấn 5	Xe 6 tấn 6
26. Xe 8 bình 7	Xe 3 thối 2
27. Mã 3 tấn 2	Pháo 7 bình 6
Đen thắng.	

Cuộc 113: XUẤT KỲ BẤT Ý

Thao lược “xuất kỳ bất ý” lấy từ trong *Tôn Tử binh pháp* - *Thiên Kế*, tức lợi dụng sơ hở, bất ngờ ra tay nhân lúc địch không ngờ tới.

H.113

Hình 113 là ván cờ giữa Từ Thiên Hồng (Giang Tô) (bên Trắng) và Liễu Đại Hoa (Hồ Bắc) (bên Đen) tại giải cờ tướng “Ngân lệ bôi” lần thứ tư. Giờ phiên Đen đi:

20.....	Pháo 7 bình 9
21. Pháo 8 tấn 3	

Đen bình Pháo biên, tựa như có ý cầu hòa, thực ra không phải. Trắng lên Pháo đánh Xe trúng kế bên Đen, không bằng đối

thành Mã 6 tấn 8, Đen tuy có nước đi Xe 7 bình 3 hoặc Pháo 9 thối 1, nhưng Trắng không khó đi cờ.

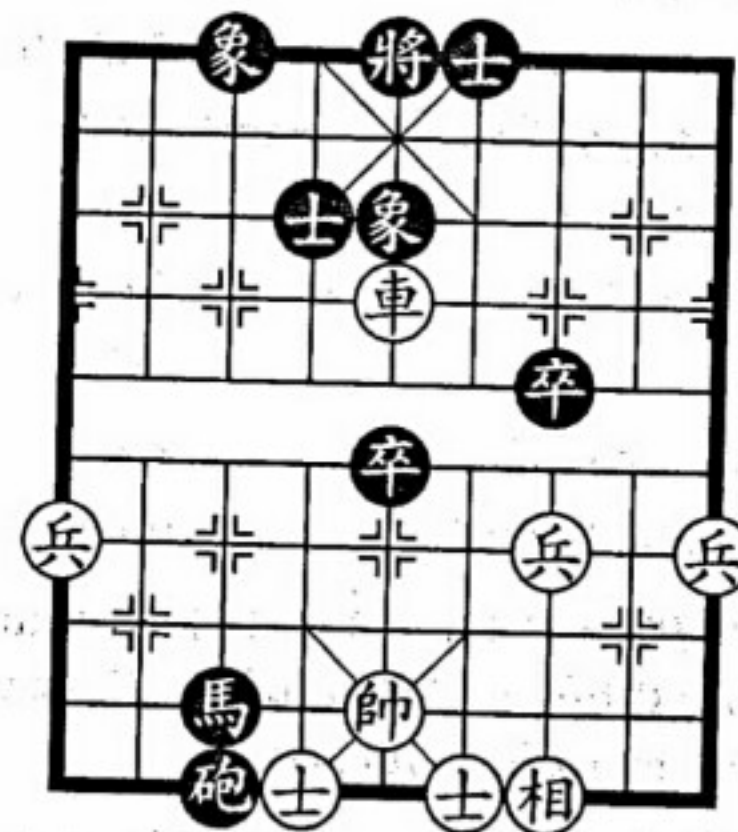
21.....	Tiền Pháo tấn 3
22. Xe 2 bình 1	Xe 7 bình 4

Đen ra tay bất ngờ, dùng Xe ăn Mã, giành được ưu thế. Có thể Trắng nghĩ rằng Đen sẽ đi Pháo 9 tấn 7, thì Trắng đi Pháo 8 bình 3, Tượng Đen 5 tấn 7, Xe 6 bình 1, song phương đại thế thành hòa.

23. Xe 6 tấn 1	Pháo 9 tấn 7
24. Xe 6 bình 2	Xe 6 bình 7
25. Tượng 5 bình 4	Xe 7 bình 6
26. Tượng 4 bình 5	Xe 6 tấn 6

Đen chiếm ưu, sau đó Đen thắng (lược bỏ phần sau).

Cuộc 114: THIỆN CHIẾN GIẢ BẤT BẠI

H.114

“Thiện chiến giả bất bại” lấy từ trong *Gia Cát Lượng - Tướng uyển*. Ý là: Người giỏi chỉ huy tác chiến, sẽ lợi dụng tất cả thời cơ và điều kiện có lợi, tác chiến với địch mà không bị thất bại.

Hình 114 là ván cờ giữa Tướng Chí Lương (An Huy) (bên Trắng) và Liễu Đại Hoa (Hồ Bắc) (bên Đen) tại giải cờ tướng “Côn hóa bơi” năm 1984. Giờ phiên Đen đi. Lúc này bên Trắng có Xe nhiều Chốt nhưng khuyết Tượng, vả lại Tướng bất ổn. Cuộc chiến diễn biến như sau:

31..... Pháo 3 bình 2
32. Tướng 5 bình 4

Trắng nếu đi Xe 5 bình 8, thì Pháo 2 thối 3, Đen chiếm ưu.

32..... Mã 3 thối 5
33. Tướng 4 tấn 1 Mã 5 thối 3
34. Tướng 4 thối 1 Pháo 2 thối 3
35. Xe 5 bình 6 Mã 3 tấn 5
36. Xe 6 thối 3 Pháo 2 thối 3
37. Xe 6 tấn 3 Pháo 2 tấn 5
38. Tướng 4 tấn 1 Mã 5 tấn 3
39. Xe 6 bình 8 Pháo 2 thối 2
40. Xe 8 bình 4 Chốt 5 bình 6
41. Tướng 4 thối 1 Mã 3 thối 4
42. Xe 4 bình 6 Mã 4 thối 3
43. Tượng 3 tấn 1 Chốt 6 tấn 1

Đen nếu đi Pháo 2 bình 9, thì Xe 6 bình 4, Mã 3 tấn 4, Chốt 9 tấn 1, Chốt 6 tấn 1, Chốt 3 tấn 1, Chốt 6 tấn 1, Xe 4 thối 4, Mã 4 tấn 6, Tướng 4 tấn 1, hòa cờ.

44. Chốt 3 tấn 1 Chốt 7 tấn 1

45. Tượng 1 tấn 3 Pháo 2 bình 9
46. Xe 6 bình 4 Mã 3 tấn 5
47. Xe 4 thối 2 Mã 5 tấn 4
48. Tướng 4 bình 5 Chốt 6 bình 5
49. Chốt 9 tấn 1 Pháo 9 tấn 2
50. Tượng 3 thối 5 Mã 4 tấn 2
51. Tượng 5 thối 7 Mã 2 thối 4
52. Tượng 7 tấn 5 Mã 4 tấn 2
53. Tượng 5 thối 7 Mã 2 thối 4
54. Tượng 7 tấn 5 Mã 4 thối 2
55. Tướng 5 bình 4 Sĩ 4 thối 5
56. Xe 4 bình 1 Pháo 9 bình 8
57. Xe 1 thối 1 (Hòa cờ)

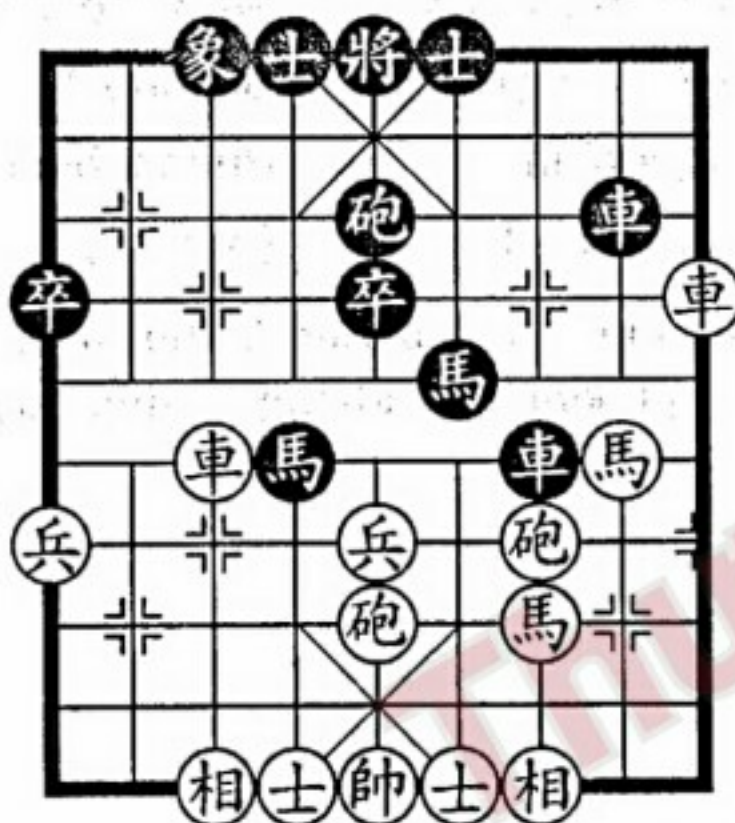
Sau đó tất nhiên là: Mã Đen 3 thối 3, Xe Trắng 1 bình 5, Mã 3 tấn 1, song phương đều không có điều kiện thủ thắng, bèn đồng ý hòa cờ.

Chương 5

THAO LƯỢC ĐỐI CÔNG

Cuộc 115: TẤN NHƯ KÍCH THỦ

“Tấn như kích thủ” lấy từ trong sách *Hoài Nam Tử*. Ý là: quân đội tấn công nhanh như tên bắn.

H.115

Hình 115 là ván cờ giữa Lưu Điện Trung (Hà Bắc) (bên Trắng) và Liêu Nhị Bình (Giang Tô) (bên Đen) tại giải cờ tướng cá nhân toàn Trung Quốc năm 1990. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này song phương ở thế đối sát, các quân bắt lẫn nhau, Đen sắp đoạt lại quân. Trắng nếu muốn thắng thì phải tìm đường tấn công.

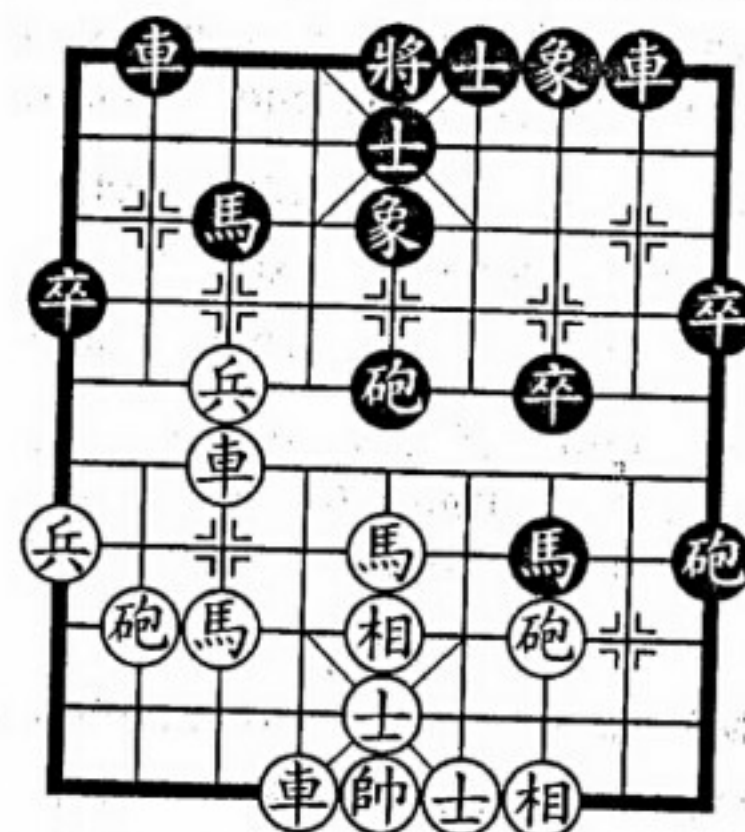
25. Pháo 5 tấn 4	Pháo 5 tấn 4
26. Mã 3 tấn 5	Mã 6 tấn 5
27. Xe 7 bình 6	Xe 7 bình 4

Trắng thí Xe đánh Mã, dẫn rời Xe Đen để các quân thông đường, dẹp trừ trở ngại để sau đó triển khai công thế nhanh chóng, nước đi tinh diệu!

28. Pháo 3 tấn 6	Tướng 5 tấn 1
29. Xe 1 tấn 2	Tướng 5 tấn 1
30. Mã 2 tấn 3	Tướng 5 bình 4
31. Pháo 3 bình 6	Xe 4 bình 5
32. Mã 3 tấn 4	Sĩ 6 tấn 5
33. Mã 4 thối 2	Mã 5 thối 7
34. Sĩ 4 tấn 5	Mã 7 tấn 6
35. Tướng 5 bình 4	Mã 6 tấn 8
36. Tướng 4 bình 5	Xe 5 thối 2
37. Pháo 6 bình 2	

Đến đây Trắng nhiều quân nhất định thắng.

Cuộc 116: ĐỊCH TẤN NGÃ TẤN

H.116

“Địch tấn ngã tấn” là thao lược có ở thời chiến tranh cận đại. Ý là: khi quân địch tấn công trực diện, ta phái quân đội tinh nhuệ đánh địch từ cánh bên và phía sau, khiến địch phải lo ứng cứu, làm yếu đi lực lượng tấn công chính diện.

Hình 116 là ván cờ giữa Lý Bản Hàm (Giang Tô) (bên Trắng) và Lưu Văn Triết (Bắc Kinh) (bên Đen) tại giải cờ tướng toàn Trung Quốc năm 1962. Giờ phiên Trắng đi. Trong tình huống song phương đối công kịch liệt, Trắng trước hết phải tìm cách dụ địch xuất kích, khiến hậu phương trống hỏ, sau đó vận dụng thao lược “địch tấn ngã tấn” kiên quyết đối công.

21. Chốt 7 bình 8 Xe 2 tấn 4

Trắng thí Chốt thông Xe công kích Mã, đồng thời dụ địch xuất kích, hậu phương trống hỏ. Đen không quan sát kỹ, tham ăn trúng kế, Đen nên đổi thành Xe 2 bình 3 thủ trước một bước.

22. Xe 7 tấn 3 Xe 2 tấn 3

23. Mã 5 tấn 7 Mã 7 tấn 5

24. Xe 6 tấn 8

Địch tiến ta tiến, Trắng tấn Xe vừa giải nguy cho Tượng Trắng, đồng thời giáng một đòn trí mệnh vào đối phương.

24..... Mã 5 thối 6

25. Tượng 5 bình 6 Xe 2 thối 7

26. Tiển Mã tấn 8 Pháo 5 bình 4

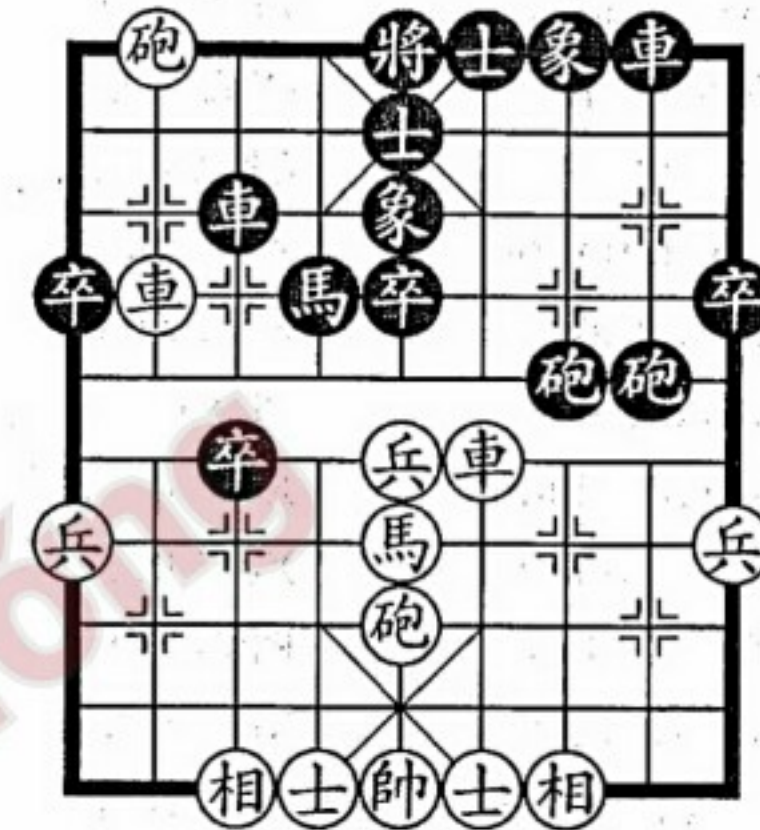
Trắng không tham quân, ra sức tấn công. Đen nếu đi Pháo 5 bình 3, thì Xe 7 thối 2, Tượng 5 tấn 3, Mã 8 tấn 7, Sĩ 5 tấn 4, Xe 6 thối 1, Tượng 5 tấn 1, Xe 6 tấn 1, Tượng 5 thối 1, Xe 6 bình 4, Trắng thắng.

27. Mã 8 tấn 7 Xe 2 bình 3

28. Pháo 3 bình 5 Xe 3 tấn 1

29. Xe 7 tấn 1 (Trắng thắng)

Cuộc 117: ĐỊCH TẤN NGÃ TẤN

H.117

Hình 117 là ván cờ giữa lão tướng Vương Gia Lương (Hắc Long Giang) (bên Trắng) và Ngô Quý Lâm (Đài Bắc) (bên Đen) tại lần tranh ngôi kỳ vương tổ chức ở Cáp Nhĩ Tân năm 1989. Giờ phiên Đen đi. Trắng tập trung trọng binh ở trung lộ và cánh trái, khí thế hùng hổ. Bên Đen trong lúc Mã phải đang bị bắt, phát hiện bên Trắng hậu phương cũng hư trống, liền vận dụng sách lược “địch tiến ta tiến”.

19..... Pháo 8 tấn 5

Địch tiến ta cũng tiến, thà thí Mã mà chủ động tấn công.

20. Pháo 5 bình 9 Xe 8 tấn 6

Nếu Trắng đi Xe 8 bình 6 ăn Mã, thì Đen cũng đi Xe 8 tấn 6, công thế cũng mạnh.

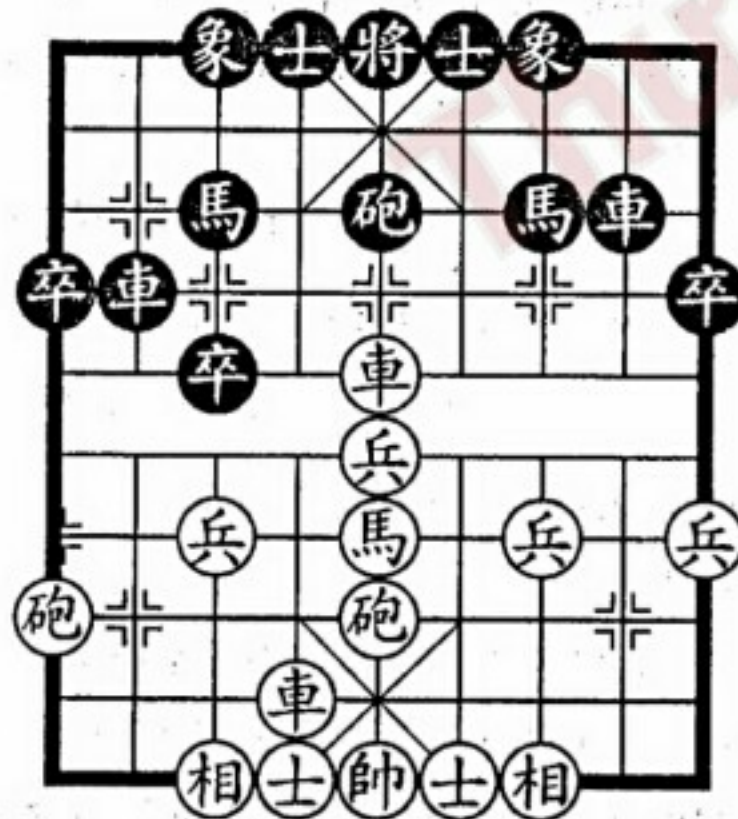
21. Mã 5 thối 4 Mã 4 tấn 5

22. Xe 4 bình 5 Pháo 7 bình 5

23. Tượng 7 tấn 5 Chốt 3 bình 4

24. Pháo 9 tấn 4	Xe 3 bình 1
25. Xe 5 thối 1	Xe 8 bình 5
26. Mã 4 tấn 5	Chốt 4 tấn 1
27. Xe 8 bình 5	Chốt 4 bình 5
28. Pháo 9 thối 2	Xe 1 thối 2
29. Xe 5 thối 1	Xe 1 bình 2
30. Xe 5 thối 2	Pháo 8 thối 7
31. Pháo 9 bình 5	Xe 2 tấn 5
32. Pháo 5 tấn 1	Xe 2 thối 1
33. Chốt 9 tấn 1	Pháo 8 bình 9
34. Pháo 5 tấn 1	Xe 2 thối 1
35. Chốt 9 tấn 1	Xe 2 bình 4
36. Chốt 9 bình 8	Pháo 9 tấn 4
Hòa cờ.	

Cuộc 118: ÁCH HÀNG PHỦ BỐI

H.118

Thao lược này ở chương *Thao lược thế ưu* đã có giới thiệu. Ý là phải tấn công vào chỗ yếu hại của địch. Khi tấn công đối phương hoặc song phương đối công, đánh chỗ yếu hại của địch càng có ý nghĩa quan trọng.

Hình 118 là ván cờ giữa Lý Nghĩa Đình (Hà Bắc) (bên Trắng) và Lưu Kiếm Thanh (Tứ Xuyên) (bên Đen) thi đấu ở Vũ Hán năm 1960. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này bên Trắng tập trung lực quân ở trung lộ, bên Đen cũng muốn phản kích từ trung lộ. Xem Trắng có diệu sách nào chế địch? Thực chiến diễn biến như sau:

17. Mã 5 tấn 3	Mã 7 tấn 5
18. Xe 6 tấn 6	

Trắng tấn Xe đánh trung chỗ hếu hại bệp Đen.

18.....	Pháo 5 tấn 2
19. Xe 6 bình 2	Pháo 5 tấn 3
20. Tượng 3 tấn 5	Tượng 3 tấn 5
21. Mã 3 tấn 4	

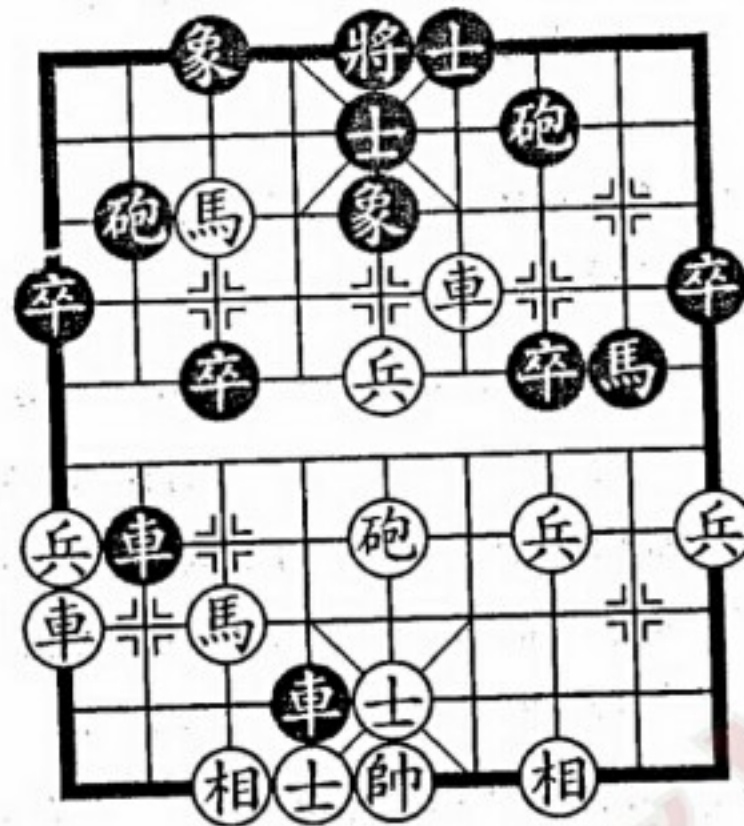
Song phương đổi Xe Pháo xong, Xe Mã Chốt Trắng chế ước được Xe song Mã Đen.

21.....	Mã 3 thối 2
22. Chốt 5 tấn 1	Mã 5 thối 3
23. Mã 4 tấn 3	Tướng 5 tấn 1
24. Xe 2 tấn 1	Xe 2 bình 7
25. Tượng 5 thối 3	

Trắng thối Tượng, phục đi Pháo 9 bình 3 đánh Xe, nước cờ hay. Nếu đi nhầm Mã 3 thối 4, thì Tượng Đen 5 thối 1, Mã 4 tấn 6, Mã 2 tấn 4, Xe 2 bình 6, Xe 7 bình 4, Trắng được không bằng mất.

25.....	Tướng 5 tấn 1
26. Pháo 9 bình 5	Tướng 5 bình 4
27. Xe 2 thối 2	Tướng 4 thối 1
28. Xe 2 bình 6	Xe 7 bình 4
29. Pháo 5 bình 6	(Trắng thắng)

Cuộc 119: ÁCH HÀNG PHỦ BỐI

H.119

Hình 119 là ván cờ giữa Tôn Thụ Thành (Mở than) (bên Trắng) và Vu Ấu Hoa (Triết Giang) (bên Đen) tại giải cờ tướng đồng đội toàn Trung Quốc năm 1993. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này Trắng đã chiếm chủ động, nếu tấn công không hữu hiệu, tiềm lực của bên Đen cũng không nhỏ. Trong thực chiến Trắng liên tục tấn công, đánh trúng chỗ yếu hại của đối phương, nhanh chóng kết thúc cuộc chiến.

21. Chốt 5 bình 6

Trắng bình Chốt, vừa lộ Pháo giữa tăng cường uy lực, lại chặn đường phòng thủ của Xe sườn bên Đen, mở đường để đi Xe 4 bình 6.

21.....	Mã 8 tấn 7
22. Pháo 5 tấn 2	

Trắng lên Pháo chính xác, vẫn giữ được công thế. Nếu đổi thành Tướng 5 bình 4, thì Mã Đen 7 tấn 8, Tướng 4 tấn 1, Xe 2 bình 5, Mã 7 tấn 5, Xe 4 thối 2, sợ rằng Đen có cơ hội phản kích.

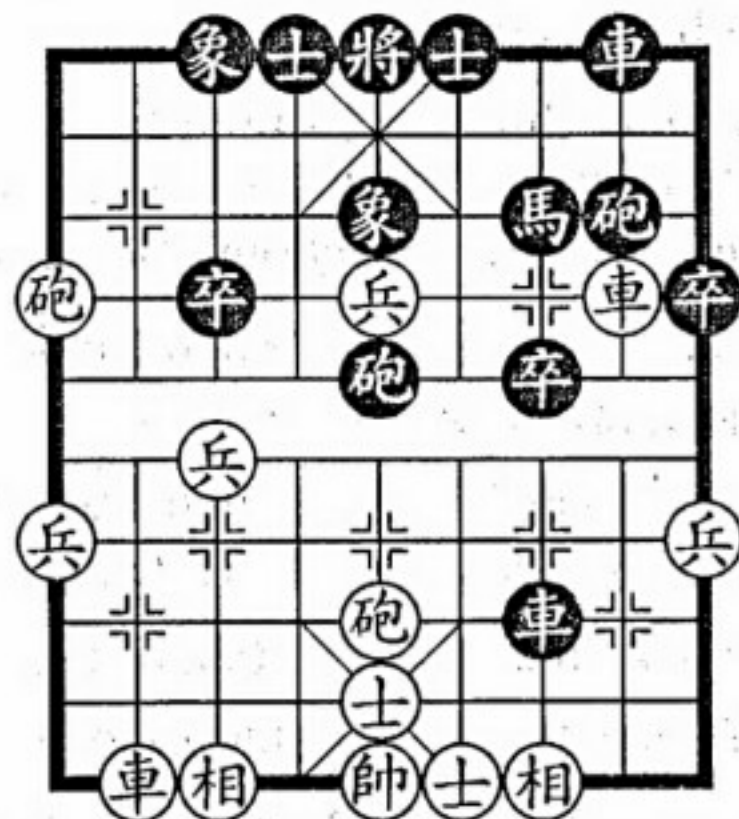
22.....	Pháo 2 thối 1
23. Hậu Mã tấn 8	Xe 2 thối 1
24. Xe 9 bình 4	Pháo 7 bình 6
25. Tiền Xe bình 6	Pháo 2 bình 3
26. Xe 4 tấn 6	Xe 2 bình 4
27. Pháo 5 tấn 1	Mã 7 thối 5

Trắng nếu vội đi Tướng 5 bình 4, thì Tiền Xe tấn 1, Sĩ 5 thối 6, Xe 4 tấn 4, Pháo 5 thối 5, Mã 7 tấn 8, Tướng 4 tấn 1, Xe 4 bình 5, ngược lại Đen thắng. Đen buộc phải thối Mã, nếu không thì Trắng có nước hiểm Pháo 5 bình 2.

28. Xe 6 tấn 2	Hậu Xe thối 1
29. Tướng 5 bình 4	Tiền Xe tấn 1
30. Sĩ 5 thối 6	(Trắng thắng)

Cuộc 120: PHÊ CANG ĐẢO HƯ

“Phê cang đảo hư” lấy từ trong *Sử ký - Tôn Tử Ngô Khởi liệt truyện*. “Phê cang” là đánh chặn hòng, “đảo hư” là đánh vào chỗ hư.

H.120

Hình 120 là ván cờ giữa Lý Nghĩa Đình (Hồ Bắc) (bên Trắng) và Lý Bản Hàm (Giang Tô) (bên Đen) thi đấu vào năm 1962. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này Chốt Trắng đã xâm nhập yếu địa, Pháo trấn trung lộ, bên Đen cánh phải không có quân chính phòng thủ, bên Trắng thời cơ và điều kiện phát động tấn công đã chín muồi.

16. Chốt 5 tấn 1

Trắng tấn Chốt đánh Tượng, vừa đánh thành đối phương, lại thông lộ Xe, chuẩn bị để sau đó “phê cang đảo hư”.

16..... Pháo 8 bình 5

17. Xe 2 bình 6

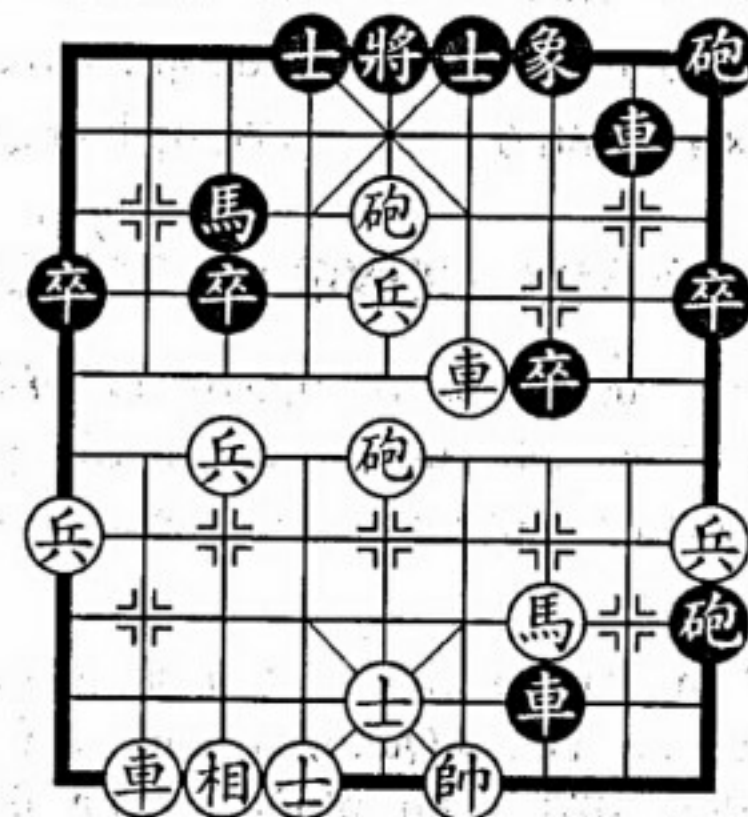
Trắng điều Xe tấn công chỗ hư yếu, công thế mạnh mẽ.

17.....	Sĩ 6 tấn 5
18. Pháo 9 tấn 3	Xe 8 tấn 6
19. Xe 8 tấn 9	Tướng 5 bình 6
20. Xe 6 bình 4	Hậu Pháo bình 6
21. Pháo 9 bình 7	Tướng 6 tấn 1
22. Pháo 7 thối 1	Sĩ 5 tấn 4
23. Xe 8 bình 6	(Trắng thắng)

Sau đó Trắng đi tiếp Xe 6 thối 1 thắng cờ.

Cuộc 121: THẾ HIỂM TIẾT ĐOẢN

Sách *Tôn Tử binh pháp - Thiên Thế* viết: “Thiện chiến giả, kỳ thế hiểm, kỳ tiết đoản, thế như trương nỗ, tiết như phát cơ”. Nghĩa là: Người giỏi tác chiến, cái thế phải hiểm, tiết tấu phải nhanh. Thế hiểm giống như nỗ kéo căng, tiết tấu nhanh giống như tên bắn.

H.121

Hình 121 là ván cờ giữa Mạnh Lập Quốc (Liêu Ninh) (bên Trắng) và Thái Phúc Như (Quảng Đông) (bên Đen) tại giải cờ

tướng cá nhân toàn Trung Quốc năm 1960, đi đến nước thứ 20. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này song phương đối sát, Trắng đang lâm nguy, phải nhanh chóng tấn công phủ Tướng trước đối phương mới được.

21. Chốt 5 bình 6 Mã 3 tấn 5

22. Tiền Pháo bình 9

Trắng cũng có thể đổi thành Pháo 5 bình 7, Mã Đen 5 thối 4, Pháo 7 tấn 2, Tướng 5 tấn 1, Pháo 7 thối 1, Tướng 5 thối 1, Chốt 6 bình 5, Trắng cũng thắng.

22..... Mã 5 thối 4

23. Pháo 9 tấn 2 Mã 4 thối 2

24. Xe 4 tấn 4 Tướng 5 tấn 1

Trắng thí Xe, hung hãn! Đen nếu đi Pháo 9 bình 6, thì Chốt 6 bình 5, Xe 8 bình 5, Xe 8 tấn 9, Trắng cũng thắng.

25. Xe 8 tấn 8 Mã 2 tấn 4

26. Chốt 6 bình 5 Tượng 7 tấn 5

27. Xe 4 bình 5 (Trắng thắng)

Cuộc 122: CÔNG KỲ TẮT CỨU

“Công kỳ tất cứu” lấy từ trong *Tôn Tử binh pháp - Thiên Hư thực*, ý là: công kích chỗ quân địch cần phải cứu viện, để tiện điều động quân địch, giành quyền chủ động khống chế cục diện.

Hình 122 là ván cờ giữa Lâm Hoàng Mẫn (Thượng Hải) (bên Trắng) và Lưu Tinh (Quảng Đông) (bên Đen) thi đấu ở Quảng Đông năm 1976. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này song phương đều có công thế nhất định, Trắng ít hơn 1 quân, nhưng

Chốt bức cận cứu cung, giờ đến phiên đi trước, Trắng triển khai mãnh công.

H.122

17. Chốt 4 bình 5

Pháo 8 tấn 7

18. Tượng 3 tấn 1

Sĩ 5 thối 4

19. Xe 8 bình 7

Pháo 8 bình 9

20. Chốt 5 bình 4

Sĩ 6 tấn 5

Chốt Trắng khử Tượng, phá vỡ hệ thống phòng ngự bên Đen. Nước này Đen nếu đi Mã 5 tấn 6, thì Xe 7 bình 6, Tướng 5 tấn 1 (nếu Tướng 5 bình 4, thì Mã Trắng 6 tấn 5, Trắng thắng), Chốt 4 bình 5, Tướng 5 bình 6, Xe 6 thối 1, Trắng thắng.

21. Chốt 4 tấn 1

Xe 8 tấn 9

22. Sĩ 5 thối 4

Xe 8 thối 8

23. Sĩ 4 tấn 5

Xe 8 bình 6

24. Xe 7 thối 3

Xe 6 bình 8

25. Tướng 5 bình 4

Xe 8 tấn 8

26. Tướng 4 tấn 1

Xe 8 thối 6

27. Tướng 4 thối 1

Tướng 5 bình 6

28. Pháo 5 bình 4	Xe 8 tấn 6
29. Tượng 4 tấn 1	Xe 8 thối 1
30. Tượng 4 thối 1	Mã 5 tấn 6
31. Mã 6 tấn 5	Tượng 6 tấn 1

Đen nếu đi Xe 8 thối 7, thì Pháo Trắng 6 bình 8, Trắng thắng.

32. Xe 7 bình 1	Xe 4 thối 3
33. Xe 1 tấn 2	Tượng 6 thối 1
34. Pháo 6 bình 8	Xe 4 bình 2
35. Xe 1 tấn 1	Tượng 6 tấn 1
36. Mã 5 thối 3	Xe 2 bình 7
37. Xe 1 thối 1	Tượng 6 tấn 1
38. Mã 3 thối 5	Tượng 6 bình 5
39. Xe 1 thối 2	

Đen chấp nhận thua.

Cuộc 123: CÔNG KỲ TẮT CỨU

Hình 123 là ván cờ giữa Lưu Điện Trung (Hà Bắc) (bên Trắng) và Mẫn Chính (Thiểm Tây) (bên Đen) tại giải cờ tướng đồng đội toàn Trung Quốc năm 1982, đi đến nước thứ 18. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này Đen phục đi Pháo 7 tấn 8 và Mã 8 tấn 6 công kích bên Trắng, nhưng lực quân tập trung ở hai cánh, trung lộ tương đối yếu. Trắng vận dụng thao lược “công kỳ tất cứu”, bức ép bên Đen phòng thủ toàn tuyến, cuối cùng Trắng đoạt thắng.

H.123

19. Pháo 5 tấn 5	Tượng 3 tấn 5

Trắng thí Pháo đánh Tượng, buộc đối phương phải ứng cứu. Đen nếu đổi thành Sĩ 5 tấn 4, thì Mã Trắng 6 tấn 7, Xe 2 tấn 1 (nếu Tượng 3 tấn 5, thì Xe Trắng 6 tấn 4), Xe 8 tấn 1, Xe 2 tấn 1, Xe 6 tấn 4, Tượng 5 tấn 1, Pháo 9 bình 5, Tượng 5 bình 6, Mã 7 tấn 6, Tượng 6 tấn 1, Tiên Pháo tấn 8, Trắng thắng.

20. Mã 6 tấn 5	Pháo 7 bình 6

Đen đành phải cơ cạm phòng thủ, nếu đổi thành Pháo 7 tấn 8, thì Sĩ 4 tấn 5, Sĩ 5 tấn 4, Xe 6 tấn 4, Đen cũng bại thế.

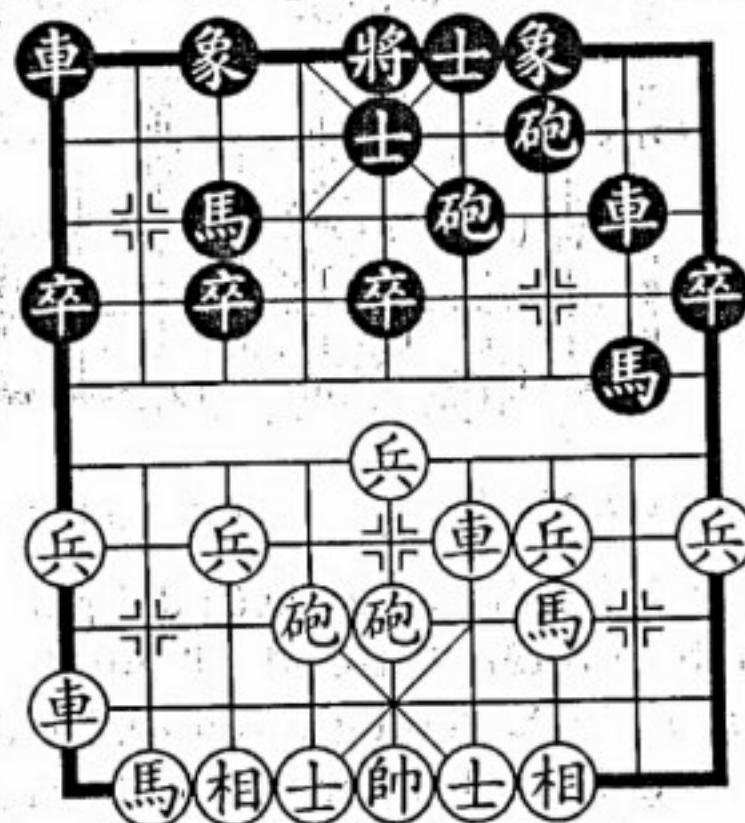
21. Pháo 9 bình 1	Mã 8 tấn 6
22. Xe 6 tấn 3	Xe 8 thối 5

Đen phải rút Xe về phòng thủ, nếu không Trắng sẽ đi Xe 6 bình 2, Trắng sẽ thắng.

23. Mã 7 tấn 5	Pháo 2 thối 1
24. Hậu Mã tấn 4	Xe 2 bình 4
25. Pháo 1 bình 5	Pháo 2 bình 4
26. Xe 6 tấn 2	(Trắng thắng)

Cuộc 124: TIÊN PHÁT CHẾ NHÂN

“Tiên phát chế nhân” (ra tay chế địch trước) có giới thiệu ở chương *Thao lược thế ưu*. Nếu song phương ở thế đối công, thao lược này tỏ ra càng quan trọng. Bên nào nắm được bí quyết “tiên phát chế nhân” thì bên đó sẽ giành được quyền chủ động.

H.124

Hình 124 là ván cờ giữa Lý Quảng Lưu (Quảng Đông) (bên Trắng) và Lý Quốc Huân (Giang Tô) (bên Đen) thi đấu vào năm 1975. Giờ phiên Đen đi. Trắng phục đi Xe 9 bình 2 kiểm chế Xe Mã Đen, còn bên Đen cũng điều binh ở cánh trái, cuộc đại chiến sắp bùng nổ. Đen quyết định thí Mã ra tay chế địch trước.

10.....	Mã 8 tấn 9
11. Mã 3 tấn 1	Pháo 7 tấn 8
12. Sĩ 4 tấn 5	Pháo 7 thối 1
13. Sĩ 5 thối 4	Pháo 7 tấn 1
14. Sĩ 4 tấn 5	Xe 1 bình 2
15. Mã 8 tấn 7	Pháo 7 bình 9
16. Mã 1 thối 3	Xe 8 tấn 7

17. Xe 4 thối 3

Trắng nếu đi Sĩ 5 thối 4, thì Xe 8 thối 3, Sĩ 4 tấn 5, Pháo 6 bình 8, bên Đen Xe song Pháo công thế hung mãnh.

17.....	Xe 8 bình 7
18. Mã 3 thối 1	Pháo 6 bình 7

Đen bình Pháo, nước cờ hay. Nếu đổi thành Xe 7 bình 8, thì Mã Trắng 1 tấn 3, Xe 8 bình 7, Mã 3 thối 1, song phương bất biến thành hòa.

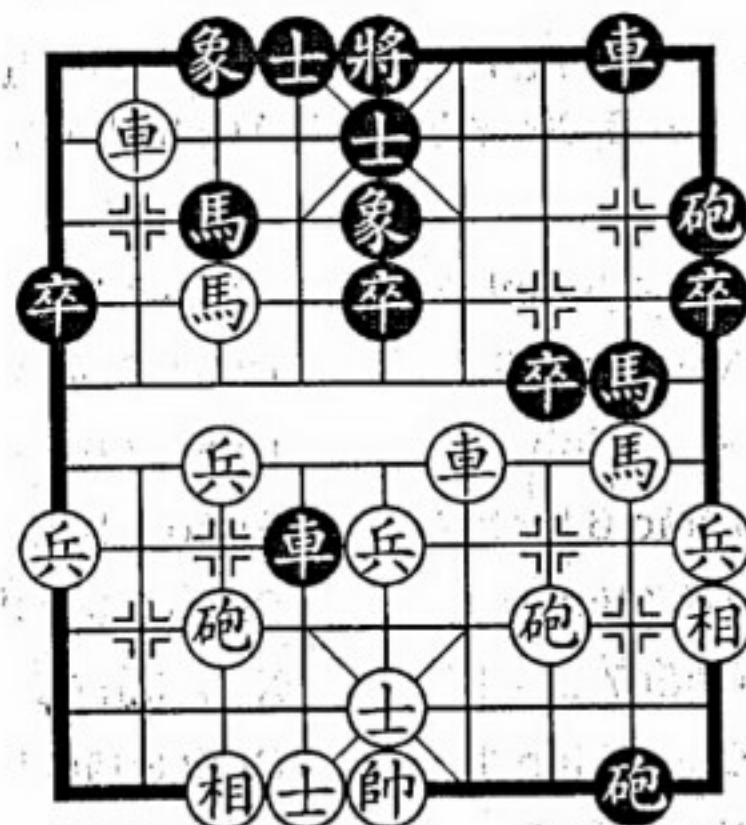
19. Pháo 5 bình 3	Pháo 7 tấn 5
20. Mã 1 thối 3	Pháo 7 bình 3
21. Xe 9 bình 7	Pháo 3 bình 2
22. Pháo 6 bình 2	Pháo 9 bình 8
23. Xe 7 tấn 1	Pháo 2 tấn 2
24. Chốt 7 tấn 1	Xe 2 tấn 6
25. Chốt 7 tấn 1	Chốt 3 tấn 1
26. Xe 7 tấn 3	Mã 3 tấn 2

Đen “tiên phát” đã “chế nhân”, giờ dốc toàn lực tấn công, rút nhanh quá trình thủ thắng.

27. Pháo 2 bình 5	Mã 2 tấn 3
28. Pháo 5 tấn 4	Tướng 5 bình 4
29. Xe 7 tấn 4	Tướng 4 tấn 1
30. Xe 7 thối 1	Tướng 4 thối 1
31. Xe 7 thối 2	Mã 3 thối 5
32. Pháo 5 bình 9	Mã 5 tấn 7
33. Pháo 9 bình 1	Mã 7 tấn 9
34. Xe 7 bình 6	Tướng 4 bình 5
35. Xe 6 bình 3	Xe 2 bình 5

36. Xe 3 bình 4 Sĩ 5 tấn 6
37. Xe 4 thối 5 Pháo 2 thối 1
Đen thắng.

Cuộc 125: TIỀN PHÁT CHẾ NHÂN

H.125

Hình 125 là ván cờ giữa cựu vô địch Dương Quan Lân (Quảng Đông) (bên Trắng) và Liễu Đại Hoa (Hồ Bắc) (bên Đen) thi đấu vào năm 1980. Giờ phiên Đen đi. Lúc này Trắng có công thế ở cánh phải bên Đen, nước sau phục đi Mã 7 tấn 9 hoặc Xe 8 thối 1 đều có sự uy hiếp nhất định đối với bên Đen. Trong thực chiến Đen tranh tiên phát động tấn công.

- 17..... Chốt 7 tấn 1
18. Xe 4 bình 3 Mã 8 thối 6
19. Xe 3 tấn 3 Pháo 9 thối 1
20. Xe 8 thối 1 Xe 8 tấn 5
21. Xe 8 bình 7 Pháo 8 bình 9
22. Pháo 3 bình 4 Xe 8 tấn 4

23. Pháo 4 thối 2 Hậu Pháo bình 6
24. Xe 3 thối 7 Xe 8 bình 7

Đen suy nghĩ hồi lâu, quyết định đổi Xe. Nếu đổi thành Pháo 9 bình 7, Pháo Trắng 4 bình 2, Pháo 7 thối 7, Đen cũng thắng thế, nhưng không hữu lực bằng thực chiến.

25. Tượng 1 thối 3 Pháo 6 tấn 8
26. Sĩ 5 thối 4 Xe 4 bình 5
27. Pháo 7 bình 5 Mã 6 tấn 7
28. Tượng 5 tấn 1

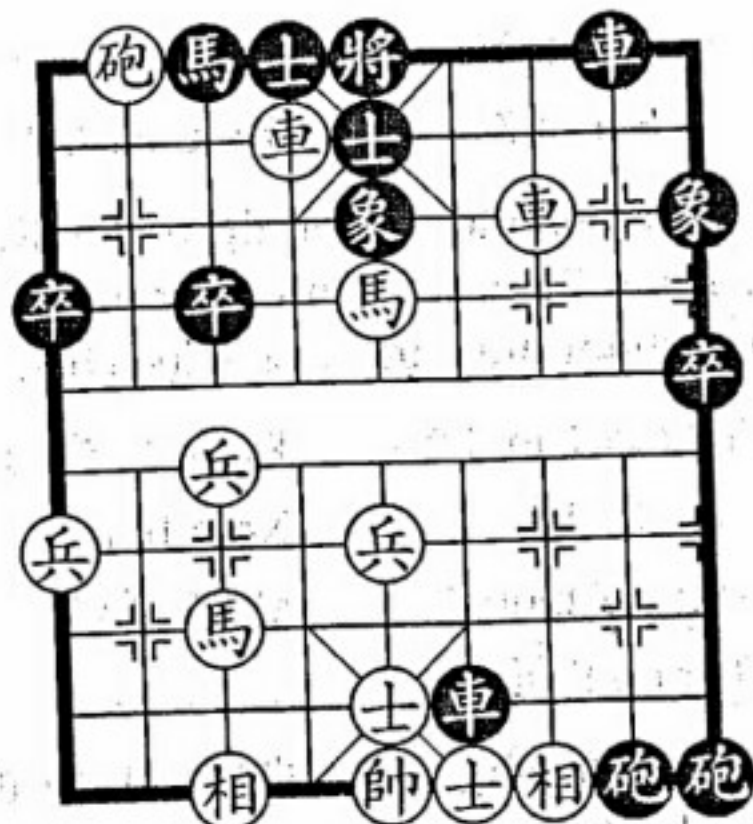
Trắng đành lên Tượng, nếu đổi thành Sĩ 6 tấn 5, thì Mã 7 tấn 8, Trắng cũng bại thế.

- 28..... Xe 5 bình 3
29. Pháo 5 tấn 5 Tượng 3 tấn 5
30. Mã 7 tấn 5 Mã 7 thối 5
31. Mã 5 tấn 3 Tượng 5 bình 6
32. Xe 7 bình 2 Mã 5 tấn 4
33. Tượng 5 bình 6 Mã 4 tấn 6
34. Tượng 6 bình 5 Xe 3 tấn 2
35. Tượng 5 tấn 1 Mã 6 tấn 8

Trắng chấp nhận thua.

Cuộc 126: TIỀN PHÁT CHẾ NHÂN

Hình 126 là ván cờ giữa Vương Hiếu Hoa (Phúc Kiến) (bên Trắng) và Chu Quý Sâm (Cáp Nhĩ Tân) (bên Đen) tại giải cờ tướng đồng đội toàn Trung Quốc năm 1993. Giờ phiên Trắng đi. Nước cờ trước Đen đi Tượng 7 tấn 9 muốn đổi Xe tấn công tuyến đáy, không ngờ Trắng tranh tiên phát động công thế.

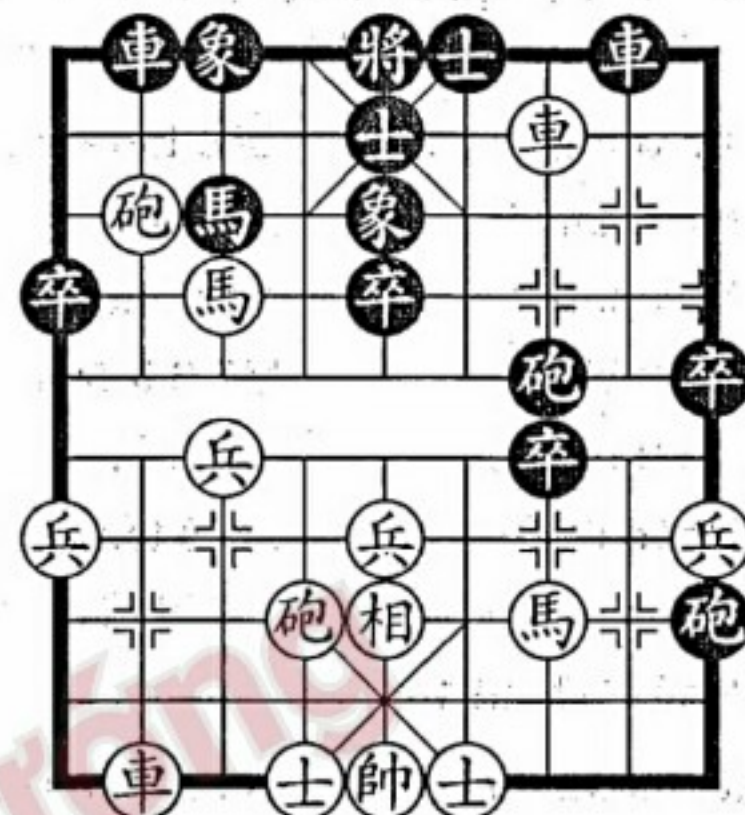

H.126

28. Xe 6 tấn 1	Sĩ 5 thối 4
29. Xe 3 bình 5	Tướng 5 bình 6
30. Mã 5 tấn 3	Tướng 6 tấn 1
31. Mã 3 tấn 2	Tượng 9 thối 7
32. Xe 5 bình 3	Xe 6 bình 8
33. Xe 3 tấn 1	Tướng 6 tấn 1
34. Xe 3 thối 1	Tướng 6 thối 1
35. Xe 3 tấn 1	Tướng 6 tấn 1
36. Mã 7 tấn 6	Xe 8 thối 8
37. Xe 3 thối 1	Tướng 6 thối 1
38. Mã 6 tấn 5	Tướng 6 bình 5
39. Tướng 7 tấn 5	Xe 8 tấn 7
40. Xe 3 tấn 1	Tướng 5 tấn 1
41. Mã 5 tấn 7	Sĩ 4 tấn 5
42. Xe 3 bình 5	Trắng thắng.

Trắng thí Xe giết Sĩ, Đen vô phương giải cứu.

Cuộc 127: TIỀN PHÁT CHẾ NHÂN

H.127

Hình 127 là ván cờ giữa Thẩm Chi Tùng (Triết Giang) (bên Trắng) và Trương Ngọc Lâm (Liêu Ninh) (bên Đen) tại giải cờ tướng đồng đội toàn Trung Quốc năm 1960. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này song phương đối công gay gắt, Trắng tranh tiên phát động tấn công, cuối cùng nhiều quân thắng thế.

18. Pháo 8 bình 5	Tượng 3 tấn 5

Trắng dùng Pháo đánh song Tượng, tổ chức mãnh công.

19. Mã 7 tấn 5	Pháo 9 tấn 2
20. Mã 3 thối 2	

Trắng thối Mã, nước cờ hay! Nếu đi nhầm Tượng 5 thối 3, thì Pháo Đen 7 bình 5 chiếu Tướng bắt Mã giữa.

20.....	Xe 2 bình 3

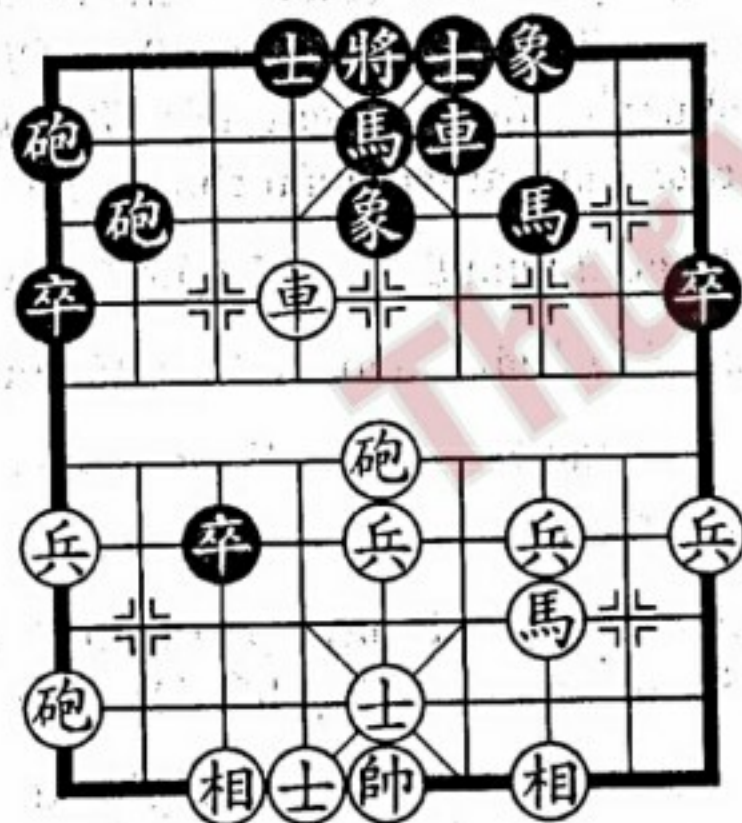
Đen nếu đi Xe 8 tấn 9 (nếu Xe 2 tấn 9, thì Mã Trắng 5 tấn 7, Tướng 5 bình 4, Xe 3 thối 2, Trắng thắng thế), thì Mã Trắng 5 tấn 7, Tướng 5 bình 4, Xe 8 tấn 9, Tượng 4 tấn 1, Xe 8 thối 4, Xe

8 thối 8 (nếu Mã 3 tấn 2, thì Mã Trắng 7 thối 6 rồi Mã 6 tấn 8, Trắng thắng), Sĩ 4 tấn 5, Xe 8 bình 7, Xe 8 bình 6, Sĩ 5 tấn 4, Xe 6 bình 3, Trắng rút chiếu Tướng bắt Xe trắng cờ.

21. Xe 3 thối 3	Sĩ 5 tấn 6
22. Mã 5 tấn 7	Xe 3 tấn 1
23. Xe 8 tấn 9	Xe 3 thối 1
24. Xe 8 bình 7	Mã 3 thối 4
25. Xe 3 bình 6	Sĩ 6 tấn 5
26. Pháo 6 tấn 7	Xe 8 tấn 9
27. Pháo 6 thối 3	Sĩ 5 thối 4
28. Pháo 6 bình 1	

Trắng nhiều quân đông Chốt thắng thế (lược bỏ phần sau).

Cuộc 128: THỪA ĐỊCH BẤT CẬP

H.128

Sách *Tôn Tử binh pháp* - Thiên Cửu địa viết: "Binh chi tình chủ tốc, thừa nhân chi bất cập, do bất ngu chi đạo, công kỳ sở bất giới dã". Ý là: Chuyện tác chiến trong quân, quan trọng ở

chỗ hành động nhanh chóng, thừa lúc địch không kịp trở tay, phát động tấn công, thông qua đường quân địch không ngờ tới, đánh chỗ địch không phòng bị.

Hình 128 là ván cờ giữa Từ Kiện Miếu (Giang Tô) (bên Trắng) và Vương Ngọc Tài (Thiên Tân) (bên Đen) tại giải cờ tướng cá nhân toàn Trung Quốc năm 1988. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này bên Trắng tuy Pháo trấn trung lộ khống chế Mã Đen nhập cung, nhưng ít hơn 1 quân, Mã lại không thông đường. Trong thực chiến Trắng kịp thời nắm bắt cơ hội Xe Đen nằm xa chiến trường chính, không kịp ứng cứu, liền phát động công thế nhanh chóng, thu được thành công.

23. Sĩ 5 tấn 6	Pháo 2 tấn 6

Trắng chống Sĩ phục giết Tướng, nước cờ hay. Buộc Đen phải lên Pháo qua sông giải sát, khiến hậu phương trống hở.

24. Xe 6 tấn 2	Pháo 1 thối 1
25. Pháo 5 bình 8	

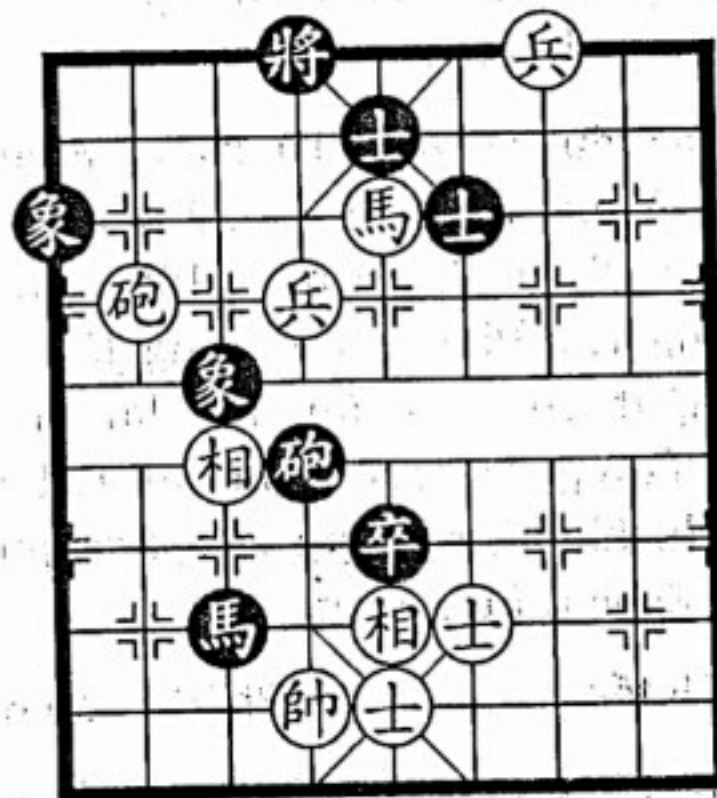
Trắng đặt Pháo giữa sang cánh trái phục hạ đáy giết Tướng, nước đi xảo diệu, tạo điều kiện để Pháo biên tham chiến.

25.....	Pháo 1 bình 2
26. Pháo 8 bình 7	Tượng 5 tấn 3
27. Pháo 7 bình 5	Tượng 3 thối 5
28. Pháo 9 tấn 5	

Pháo biên bên Trắng thừa cơ xuất phát, công kích tuyến đáy, đại cuộc đã định.

28.....	Pháo 2 bình 1
29. Pháo 5 bình 8	Chốt 3 bình 2
30. Pháo 9 bình 8	(Trắng thắng)

Cuộc 129: THỪA ĐỊCH BẤT CẬP

H.129

Hình 129 là ván cờ giữa Liễu Đại Hoa (Hồ Bắc) (bên Trắng) và Dương Quan Lân (Quảng Đông) (bên Đen) tại giải cờ tướng “Ngũ dương bôi” lần thứ tư. Giờ phiên Đen đi. Đen thừa cơ bên Trắng hậu phương trống hỏ, phát động tấn công.

75.....	Chốt 5 bình 4
76. Sĩ 5 tấn 6	Pháo 4 tấn 2
77. Mã 5 thối 4	Pháo 4 bình 6

Trắng phải thối Mã giữ Chốt, để mặc cho Đen tiêu diệt song Sĩ. Trắng nếu đổi thành Sĩ 4 thối 5, thì Pháo 4 thối 4, Mã 5 thối 6, Tượng 1 thối 3, Trắng có nguy cơ mất Mã.

78. Pháo 8 tấn 1	Pháo 6 thối 2
79. Pháo 8 thối 2	Pháo 6 bình 5
80. Tượng 5 tấn 3	Mã 3 thối 1
81. Pháo 8 thối 2	Chốt 4 bình 3
82. Pháo 8 thối 3	Mã 1 thối 3
83. Pháo 8 bình 1	Chốt 3 bình 4

84. Pháo 1 tấn 9	Tượng 4 tấn 1
85. Mã 4 thối 6	Sĩ 5 thối 4

Trắng cố phát động tấn công, nhưng chỉ là hư trương thanh thế mà thôi.

86. Pháo 1 thối 4	Pháo 5 thối 1
87. Pháo 1 thối 2	Tượng 4 bình 5
88. Tượng 6 bình 5	Chốt 4 bình 5
89. Tượng 5 bình 6	Pháo 5 bình 4
90. Tượng 6 bình 5	Mã 3 tấn 4
91. Chốt 6 bình 5	Pháo 4 bình 5
92. Tượng 5 bình 6	Mã 4 tấn 6
93. Pháo 1 thối 3	Pháo 5 bình 8
94. Tượng 6 bình 5	Mã 6 thối 8
95. Pháo 1 bình 6	Pháo 8 bình 5
96. Tượng 3 thối 5	Pháo 5 tấn 3
97. Chốt 5 bình 4	

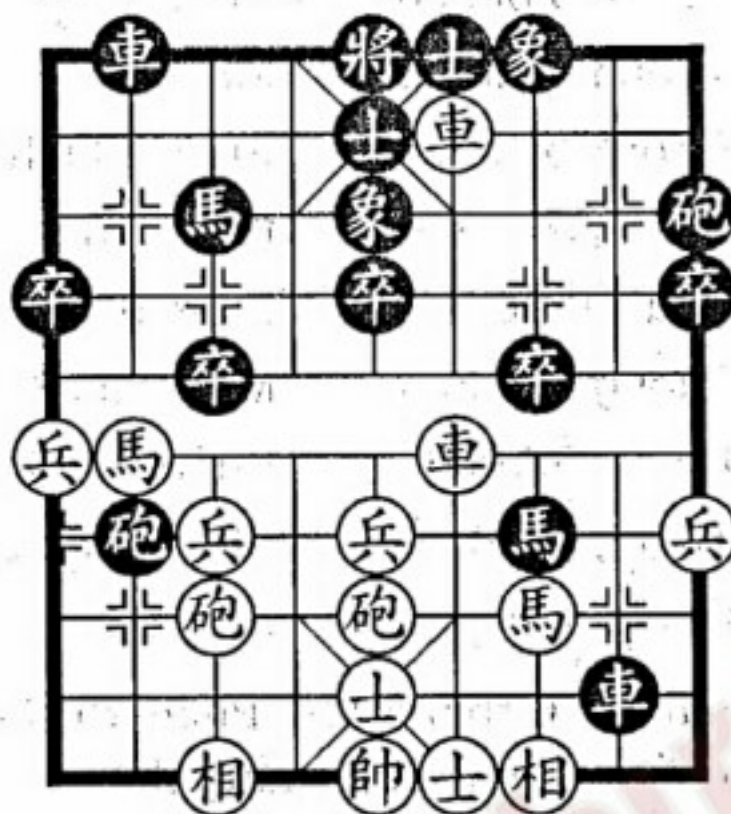
Trắng nếu đi Mã 6 thối 5 khử Pháo, thì Mã 8 thối 6, Tượng 5 bình 4, Chốt 5 tấn 1, Đen cũng thắng thế.

97.....	Mã 8 tấn 7
98. Tượng 5 bình 4	Mã 7 thối 8
99. Tượng 4 bình 5	Chốt 5 bình 4
100. Pháo 6 bình 5	Pháo 5 thối 2
101. Tượng 5 bình 6	Tượng 3 thối 5
102. Chốt 4 tấn 1	Tượng 1 tấn 3
103. Pháo 5 bình 6	Mã 8 thối 7
104. Pháo 6 bình 5	Mã 7 tấn 6
105. Tượng 6 bình 5	Pháo 5 tấn 4

106. Tướng 5 bình 4 Mã 6 thối 5
107. Chốt 3 bình 4 Tướng 5 bình 4
Đen thắng.

Cuộc 130: LOẠN NHI THỦ CHI

“Loạn nhi thủ chi” lấy từ trong *Tôn Tử binh pháp - Thiên Kế*. Ý là: phải thừa lúc quân địch ở trạng thái hỗn loạn ra tay đánh hạ địch.

H.130

Hình 130 là ván cờ giữa Trương Nguyên Khải (An Huy) (bên Trắng) và Tiền Hồng Phát (Cam Túc) (bên Đen) thi đấu năm 1975. Trước đó Mã Trắng khinh tiến, Đen đi Xe 8 tấn 8 làm nhiễu loạn trận dịch, Trắng muốn bỏ Sĩ cản Xe, bèn đi Sĩ 6 tấn 5, khiến cánh trái tự loạn, bị Đen thừa cơ đoạt thắng:

- 16..... Pháo 2 tấn 3
17. Tượng 7 tấn 9 Chốt 3 tấn 1

Đen bất ngờ thí Chốt 3, nước cờ Trắng không ngờ tới, Pháo Đen đặc thế chỉ đợi Xe thông đường phối hợp công sát.

18. Mã 8 tấn 7 Pháo 2 bình 1
19. Tướng 5 bình 6 Mã 7 tấn 5
20. Tượng 3 tấn 5 Chốt 3 tấn 1
21. Mã 7 tấn 5 Xe 2 tấn 9
22. Tướng 6 tấn 1 Mã 3 tấn 4

Đen liên tục tấn công, khiến Trắng không thể tổ chức công thế hữu hiệu.

23. Mã 5 tấn 7 Tướng 5 bình 4
24. Pháo 7 bình 6 Chốt 3 bình 4
25. Tiến Xe tấn 1 Tướng 4 tấn 1

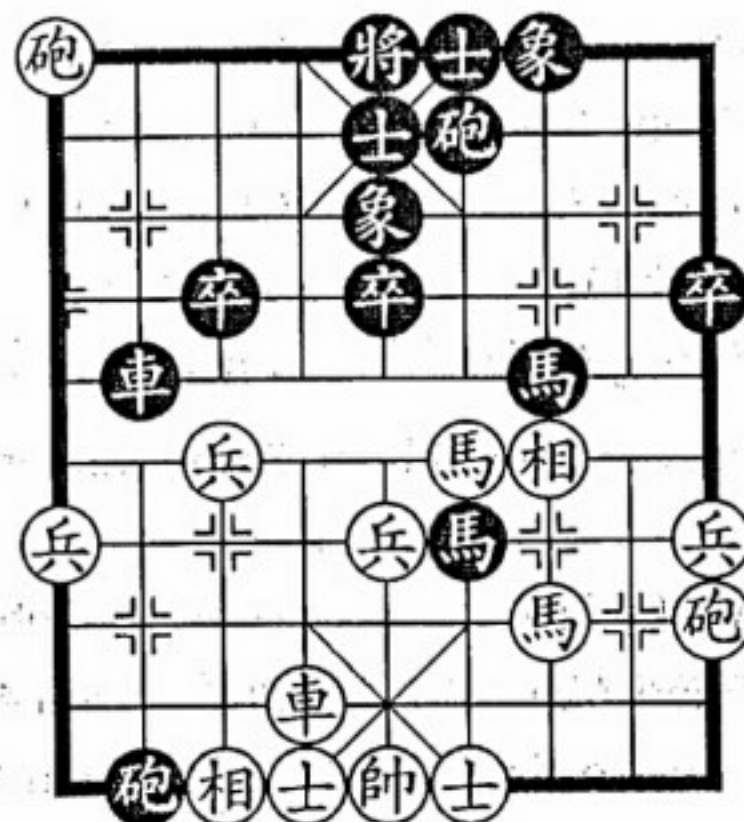
Đen lên Tướng chính xác, nếu đi nhầm Sĩ 5 thối 6, thì Xe Trắng 4 tấn 5 (nếu Xe 4 bình 6, thì Pháo Đen 9 bình 4, Xe 6 tấn 1, Chốt 4 tấn 1, Đen thắng), Tướng 4 tấn 1, Xe 4 thối 1, Tướng 4 thối 1 (nếu Tướng 4 tấn 1, thì Xe Trắng 4 thối 3), Xe 4 thối 1, Tướng 4 tấn 1, Pháo 6 tấn 3, Tướng 4 bình 5, Xe 4 bình 3, Tướng 5 bình 6, Mã 3 tấn 4, Trắng nhanh chân thắng trước.

26. Hậu Xe bình 6 Pháo 9 bình 4
27. Xe 4 thối 4 Chốt 4 tấn 1
28. Tướng 6 tấn 1 Xe 2 thối 4
29. Tượng 9 tấn 7 Pháo 1 bình 4

Đen thừa lúc hỗn loạn đoạt Xe thắng cờ.

Cuộc 131: LOẠN NHI THỦ CHI

Hình 131 là ván cờ giữa Liễu Đại Hoa (Hồ Bắc) (bên Trắng) và Từ Thiên Hồng (Giang Tô) (bên Đen) thi đấu vào năm 1994. Giờ phiên Đen đi. Lúc này song phương lực quân tuy ngang nhau, nhưng bên Trắng các quân tán loạn, Đen thừa cơ triển khai công thế.

H.131

- 25..... Sĩ 5 tấn 4
26. Chốt 9 tấn 1

Đen lên chống Sĩ như Xe, nước đi bất ngờ. Trắng nếu đi Xe 6 tấn 6, thì Xe Đen 2 tấn 4, phục đi Mã 6 tấn 7 giết Vua.

- 26..... Pháo 6 bình 4
27. Xe 6 tấn 6 Pháo 4 tấn 8

Đen bình Pháo sườn uy hiếp Xe đánh Sĩ, khiến bên Trắng hậu phương càng hỗn loạn.

28. Xe 6 thối 6 Pháo 4 bình 6
29. Tượng 7 tấn 9 Pháo 6 thối 4
30. Mã 3 tấn 4 Pháo 2 bình 1

Pháo Đen đánh song Sĩ, Tượng Trắng lâm nguy, giờ bình Pháo biên phục giết Tượng, Trắng đã khó ứng phó.

31. Pháo 1 bình 4 Xe 2 tấn 5
32. Tượng 5 tấn 1 Xe 2 thối 2
33. Xe 6 tấn 7 Xe 2 bình 6

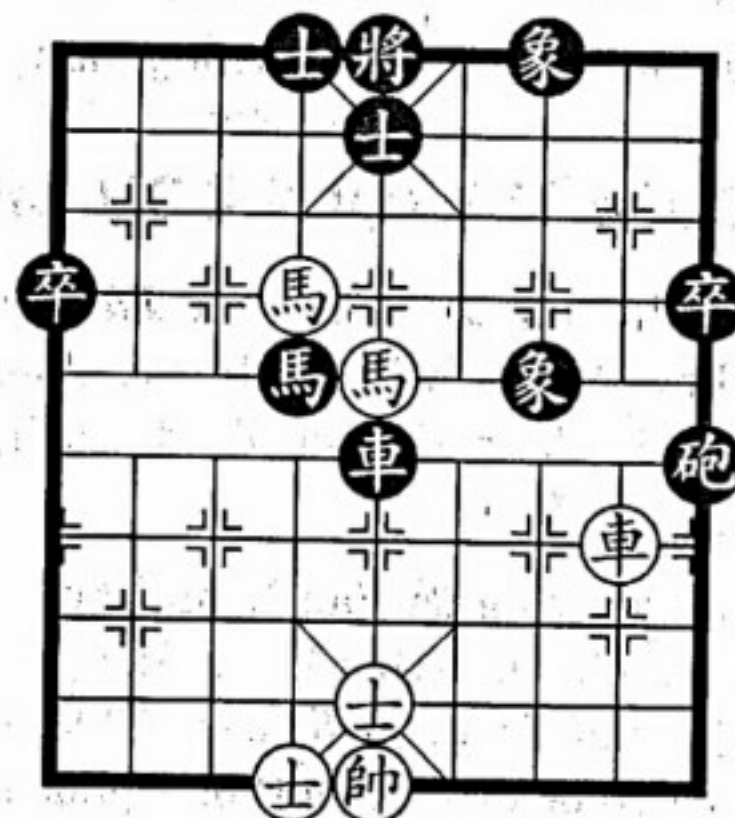
Trắng nếu đi Tượng 5 bình 4, thì Mã 6 tấn 8, Pháo 4 bình 3, Mã 8 thối 7, Trắng cũng thua.

34. Tượng 5 bình 6 Xe 6 tấn 1
35. Tượng 6 tấn 1 Pháo 1 bình 4
36. Xe 6 bình 8 Mã 6 tấn 7
37. Mã 4 tấn 3 Xe 6 thối 1

Trắng thấy sau đó Đen có nước hiểm Pháo 4 bình 9, bèn chấp nhận thua.

Cuộc 132: THANH ĐÔNG KÍCH TÂY

“Thanh đông kích tây” (giương đông kích tây) là kế thứ sáu trong *Tam thập lục kế*. Trong *Bách chiến kỳ lược* giải thích rằng: Giương đông mà đánh tây, giương kia mà đánh đây, khiến quân địch không biết mà phòng bị. Đây là thao lược vận dụng tương đối nhiều trong đánh cờ.

H.132

Hình 132 là ván cờ giữa Hà Vĩnh Tường (Cam Túc) (bên Trắng) và Vương Quý Phúc (Liêu Ninh) (bên Đen) thi đấu vào

năm 1987. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này Trắng đã chiếm quyền chủ động, nhưng bên Đen Sĩ Tượng tề toàn, các quân phòng thủ nghiêm mật, Trắng làm thế nào để nhanh chóng hạ địch? Hãy xem thực chiến như sau:

1. Xe 2 bình 6	Mã 4 tấn 2
2. Xe 6 bình 3	Xe 5 bình 4

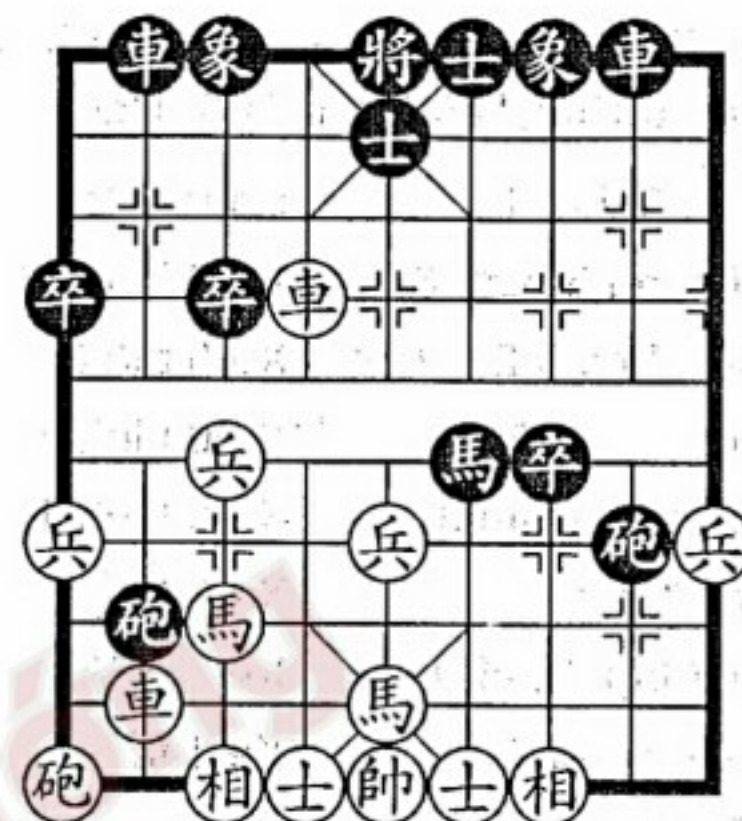
Trắng giương đông kích tây, Xe công kích Mã rồi quay về bắt Tượng. Đen nếu đi Mã 2 thối 4, thì Xe 3 tấn 2, cũng đột phá được hàng phòng tuyến bên Đen.

3. Xe 3 tấn 2	Tượng 7 tấn 9
4. Xe 3 bình 2	Pháo 9 bình 7
5. Sĩ 5 tấn 6	Sĩ 5 tấn 4
6. Xe 2 tấn 4	Tướng 5 tấn 1
7. Xe 2 thối 1	Tướng 5 thối 1
8. Mã 6 tấn 4	Tướng 5 bình 6
9. Xe 2 tấn 1	(Trắng thắng)

Cuộc 133: LỢI NHI DỤ CHI

“Lợi nhi dụ chi” lấy từ trong *Tôn Tử binh pháp - Thiên Kế*. Ý là: Trước khi tác chiến hoặc khi tác chiến, nhằm vào tâm lý tham lợi của địch, dùng tiểu lợi để dụ địch, khiến địch mắc bẫy, sau đó ra tay diệt địch.

Hình 133 là ván cờ giữa Vạn Xuân Lâm (Thượng Hải) (bên Trắng) và Trương Ảnh Phú (Hắc Long Giang) (bên Đen) tại giải cờ tướng đồng đội toàn Trung Quốc năm 1993. Giờ phiên Đen đi. Bên Trắng nước cờ trước đi Pháo 9 thối 2 phục bình 8 tham đánh Xe Pháo Đen, bị Đen giả vờ thuận theo ý địch, ngầm điều binh khiến tướng, tập kích đối phương.

H.133

17..... Xe 8 tấn 2

Đen lên Xe tợ như muốn tăng viện cánh phải, thực ra là dùng lợi dụ địch.

18. Pháo 9 bình 8 Mã 6 tấn 5

Trắng bình Pháo là nước cờ bại, tưởng rằng Đen sẽ đi Xe 8 bình 2. Đen tấn Mã đột kích cứu cung, nước đi hay, thời cơ cũng tốt.

19. Mã 5 tấn 3	Pháo 2 tấn 2
20. Xe 6 thối 5	Xe 2 tấn 8
21. Xe 6 bình 8	Xe 8 bình 2
22. Xe 8 bình 2	Mã 5 tấn 4
23. Mã 7 thối 8

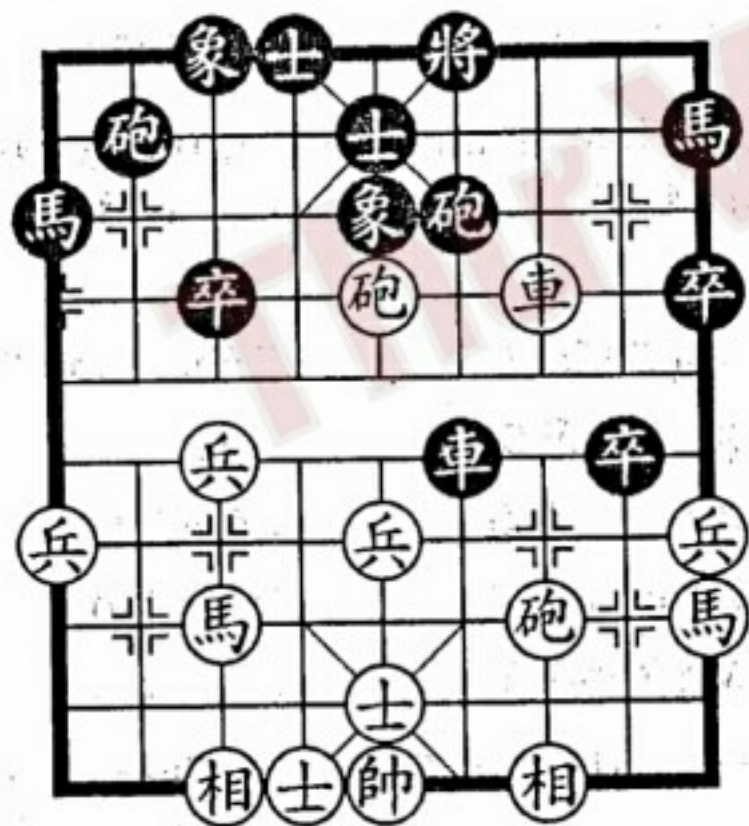
Trắng nếu đi Mã 7 thối 6, thì Chốt 7 tấn 1, Trắng cũng khó ứng phó.

23.....	Xe 2 tấn 7
24. Xe 2 bình 7	Xe 2 thối 2

Trắng nếu đi Xe 2 tấn 2, thì Xe 2 bình 3, Tượng 5 tấn 1, Xe 3 thối 1, Tượng 5 thối 1, Mã 4 thối 3, Đen thắng.

25. Mã 3 thối 1	Pháo 8 tấn 3
26. Tượng 5 bình 6	Xe 2 bình 6
27. Xe 7 bình 2	Xe 6 tấn 2
28. Tượng 6 tấn 1	Xe 6 bình 7
29. Tượng 7 tấn 9	Xe 6 bình 1
30. Xe 2 tấn 5	Xe 1 thối 1
31. Tượng 6 thối 1	Xe 1 thối 1
32. Xe 2 bình 7	Xe 1 tấn 2
33. Tượng 6 tấn 1	Pháo 8 bình 3
- Đen thắng.

Cuộc 134: LỢI NHI DỤ CHI

H.134

Hình 134 là ván cờ giữa Lý Lai Quân (Hà Bắc) (bên Trắng) và Hứa Ba (An Huy) (bên Đen) tại giải cờ tướng cá nhân toàn Trung Quốc năm 1988. Lúc này Trắng nhiều Chốt chiếm tiên,

hình thế có lợi, nhưng Đen có 1 Chốt qua sông, phối hợp với Xe kỵ hà, có tác dụng kiểm chế nhất định đối với bên Trắng. Giờ phiên Trắng đi:

22. Mã 1 tấn 3	Xe 6 bình 3

Trắng nhảy Mã phải, vừa hạn chế tác dụng của Xe Chốt Đen, lại có ý dùng lợi dụ địch. Đen bình Xe ăn Chốt, trúng kế bên Trắng.

23. Mã 3 tấn 5	

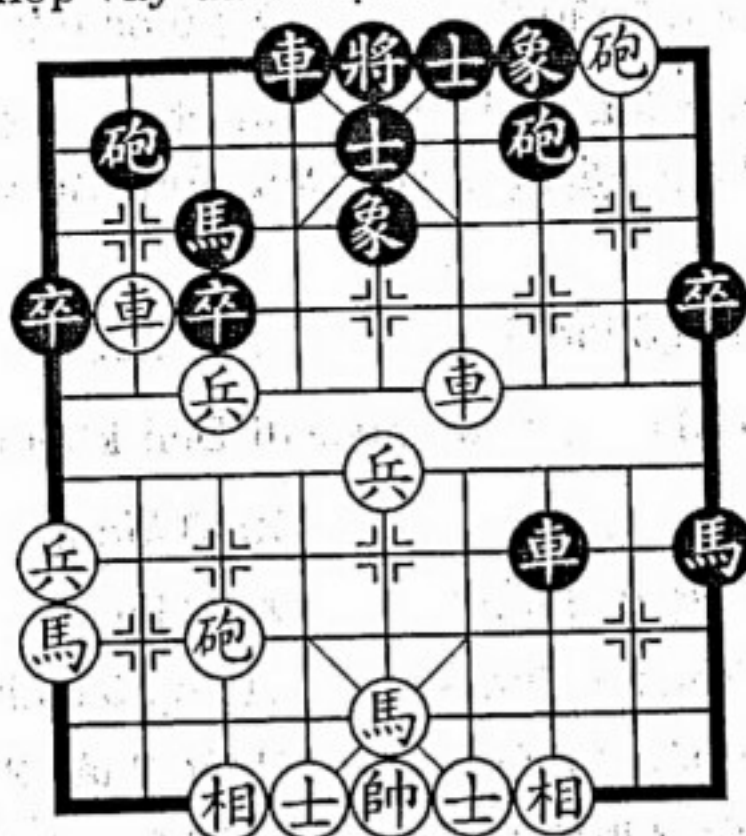
Trắng tấn Mã ngăn Xe, nước đi Đen không ngờ tới.

23.....	Xe 3 tấn 2
24. Tượng 3 tấn 5	Xe 3 tấn 1
25. Pháo 5 bình 4	Tượng 6 bình 5
26. Pháo 4 thối 5	Pháo 2 tấn 2
27. Xe 3 thối 3	Chốt 8 bình 7
28. Xe 3 tấn 1	Mã 9 tấn 8
29. Xe 3 bình 2	Pháo 6 bình 8
30. Xe 2 bình 4	Pháo 2 tấn 2
31. Xe 4 thối 1	Xe 3 thối 4
32. Mã 5 tấn 7	Tượng 5 tấn 3
33. Pháo 3 tấn 4	(Trắng thắng)

Trắng tấn Pháo phục đi Pháo 3 bình 5, Đen thấy không chống đỡ nổi nên đành chấp nhận thua.

Cuộc 135: PHÂN TẤN HỢP KÍCH

“Phân tấn hợp kích” nghĩa là: chia binh lực thành mấy mũi tiến lên, rồi phối hợp vây đánh địch.

H.135

Hình 135 là ván cờ giữa Đái Vinh Quang (Giang Tô) (bên Trắng) và Trần Bá Tường (Quảng Đông) (bên Đen) tại giải cờ tướng toàn Trung Quốc năm 1962. Giờ phiên Đen đi. Song phương ở thế đối công, bên Đen binh lực tương đối tập trung, nắm bắt nhược điểm bên Trắng Mã nhập cung, liền vận dụng thao lược “phân tấn hợp kích”.

21..... Xe 4 tấn 8

22. Chốt 5 tấn 1

Trắng tấn Chốt giữa để liên kết song Chốt phòng thủ nếu đổi thành Xe 4 bình 6, thì Mã Đen 9 tấn 8, Tượng 3 tấn 5, Xe 4 thối 1, Trắng khó giải sát.

22..... Tượng 5 bình 4

23. Chốt 7 bình 6 Pháo 2 bình 4

24. Mã 5 tấn 4 Pháo 7 tấn 8

25. Sĩ 4 tấn 5 Pháo 7 bình 9

26. Pháo 7 tấn 5 Xe 7 tấn 3

27. Sĩ 5 thối 4 Xe 4 tấn 1

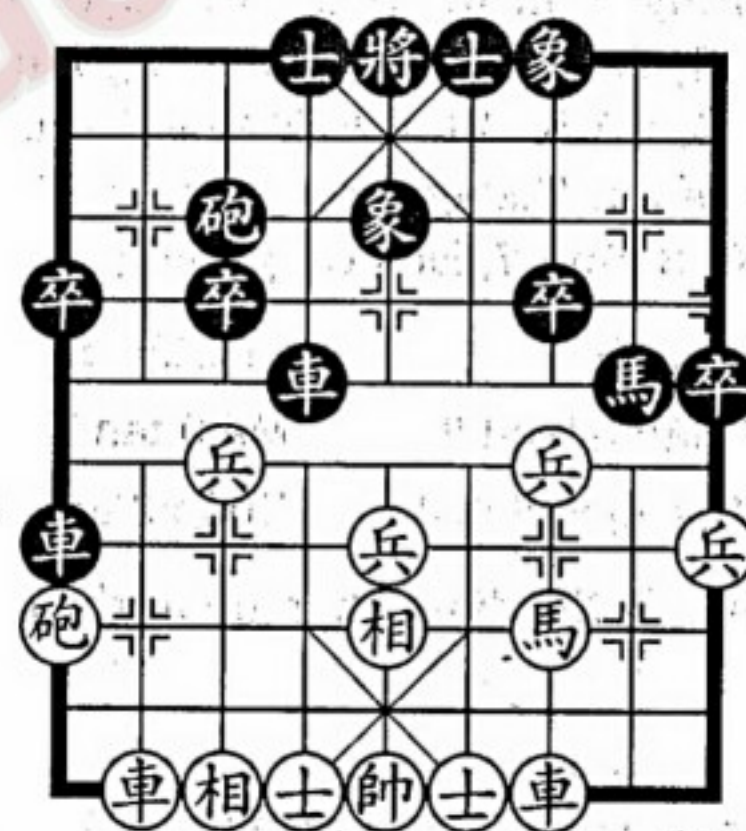
28. Tượng 5 tấn 1 Xe 4 thối 1

29. Tượng 5 thối 1 Xe 7 thối 1

30. Sĩ 4 tấn 5 Xe 7 bình 5

Đến đây Trắng nếu đi tiếp Mã 4 thối 5, thì Xe 4 tấn 1, Đen thắng.

Cuộc 136: PHÂN TẤN HỢP KÍCH

H.136

Hình 136 là ván cờ giữa Trì Tân Đức (Thanh Đảo) (bên Trắng) và Từ Thiên Hồng (Giang Tô) (bên Đen) tại giải cờ tướng cá nhân toàn Trung Quốc năm 1992. Giờ phiên Đen đi. Lúc này bên Trắng các quân nằm thấp, hai cánh liên kết không tốt, Đen thừa cơ tấn công nhược điểm bên Trắng.

15..... Mã 8 tấn 7

16. Xe 8 tấn 2 Chốt 3 tấn 1

17. Xe 3 tấn 1	Chốt 3 tấn 1
18. Xe 3 bình 4	Xe 1 bình 4
19. Sĩ 6 tấn 5	Tiến Xe tấn 2
20. Xe 4 tấn 2	Pháo 3 tấn 7
21. Sĩ 5 tấn 6	Mã 7 tấn 9

Trắng bay Sĩ dẫn đến tốc bại, nhưng nếu đổi thành Xe 8 bình 6 đổi Xe, cũng thuộc thế bại.

22. Sĩ 4 tấn 5	Hậu Xe bình 8
23. Xe 8 thối 2	

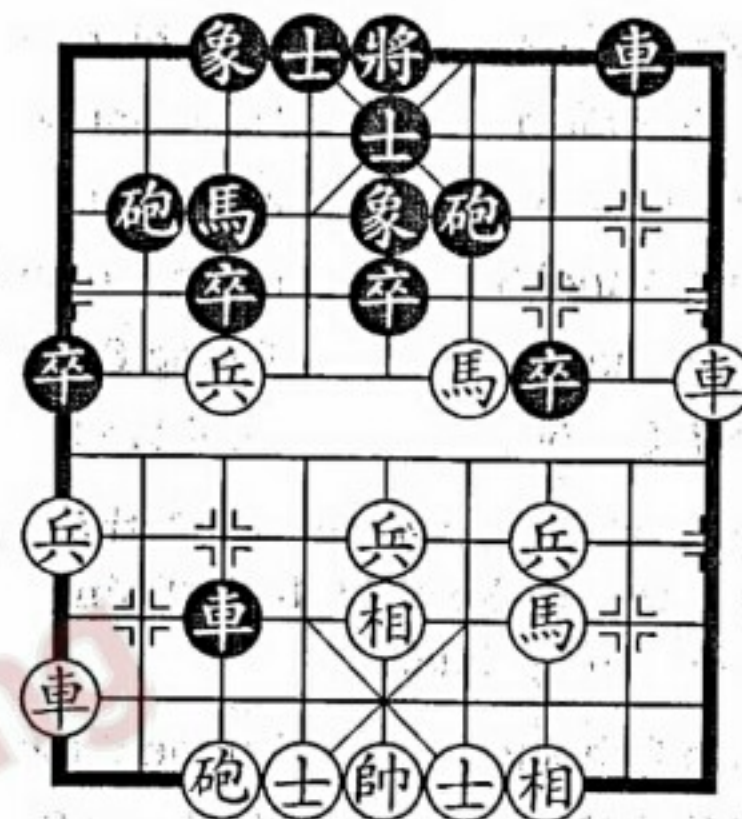
Đen tập trung binh lực tiêu diệt Tượng đáy, giờ đột ngột phân Xe sang trái, đã thành thế giáp công hai cánh. Trắng nếu đi Tượng 5 bình 4, thì Sĩ 6 tấn 5, Tượng 4 tấn 1 (nếu Xe 8 bình 7, thì Xe Đen 4 tấn 1, Tượng 4 tấn 1, Xe 4 bình 7), Xe 8 tấn 4, Tượng 4 tấn 1, Xe 8 bình 7, Đen cũng thắng.

23.....	Sĩ 6 tấn 5
24. Pháo 9 bình 8	Mã 9 tấn 7
25. Tượng 5 bình 4	Pháo 3 thối 3

Trắng sẽ mất 1 Xe, đành chấp nhận thua.

Cuộc 137: PHÂN TẤN HỢP KÍCH

Hình 137 là ván cờ giữa Bốc Phụng Ba (Liêu Ninh) (bên Trắng) và Vương Đại Minh (Thiểm Tây) (bên Đen) tại giải cờ tướng cá nhân toàn Trung Quốc năm 1994. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này song phương vừa đổi 1 quân, trắng có công thế. Trong thực chiến Trắng không đi Mã 4 tấn 6 phục nhẩy chiếu góc và đi Chốt 7 tấn 1, mà đi:

H.137

17. Chốt 7 bình 8	Xe 3 bình 2

Xe Đen không thể không bám theo Chốt, đây là kế thí Chốt phân dịch của bên Trắng.

18. Mã 4 tấn 6	Xe 2 thối 3
19. Mã 6 tấn 7	Tượng 5 bình 6
20. Xe 9 bình 4	Xe 2 bình 8
21. Mã 3 tấn 1	Tượng 5 thối 7
22. Xe 4 tấn 5	Pháo 2 tấn 7

Bên Trắng các quân chia ra tiến lên, dẫn thành thế hợp kích. Đen hạ Pháo đáy kiềm chế Pháo Trắng, nếu không Trắng sẽ đi Pháo 7 tấn 4, Đen khó chống đỡ.

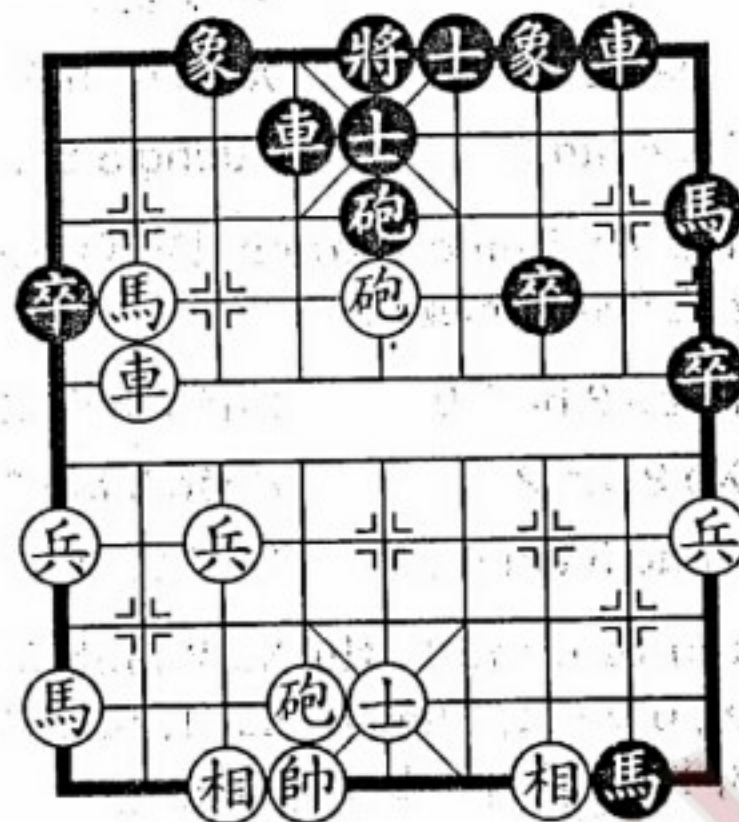
23. Mã 1 tấn 2	Xe 8 tấn 1
24. Mã 2 tấn 3	Tượng 6 tấn 1

Đen nếu đi Xe 8 bình 7, thì Xe 4 bình 3, Trắng có nước hiểm Xe 1 tấn 3 hoặc Xe 1 tấn 4.

25. Xe 4 bình 2	Xe 8 bình 7

30. Tướng 5 tấn 1 Pháo 8 bình 5
31. Tướng 5 bình 4 Tiễn Pháo thối 3
32. Xe 9 bình 8 Xe 4 bình 6
Đen thắng.

Cuộc 139: CHẾ HỒNG KHỬ DỤC

H. 139

Hình 139 là ván cờ giữa Vương Trụ Hoa (bên Trắng) và Triệu Hoàng Khoan (bên Đen) thi đấu ở Trùng Khánh (Trung Quốc) năm 1960. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này Trắng tuy ít quân nhưng có công thế, các quân tập trung ở cánh phải bên Đen. Bên Đen Xe lộ 4 không những có nhiệm vụ phòng thủ mà còn có tác dụng kiềm chế, Trắng muốn thắng thì phải trừ khử Xe Đen ấy. Thực chiến diễn biến như sau:

20. Xe 8 bình 7	Tượng 3 tấn 1
21. Xe 7 tấn 3	Xe 8 tấn 8

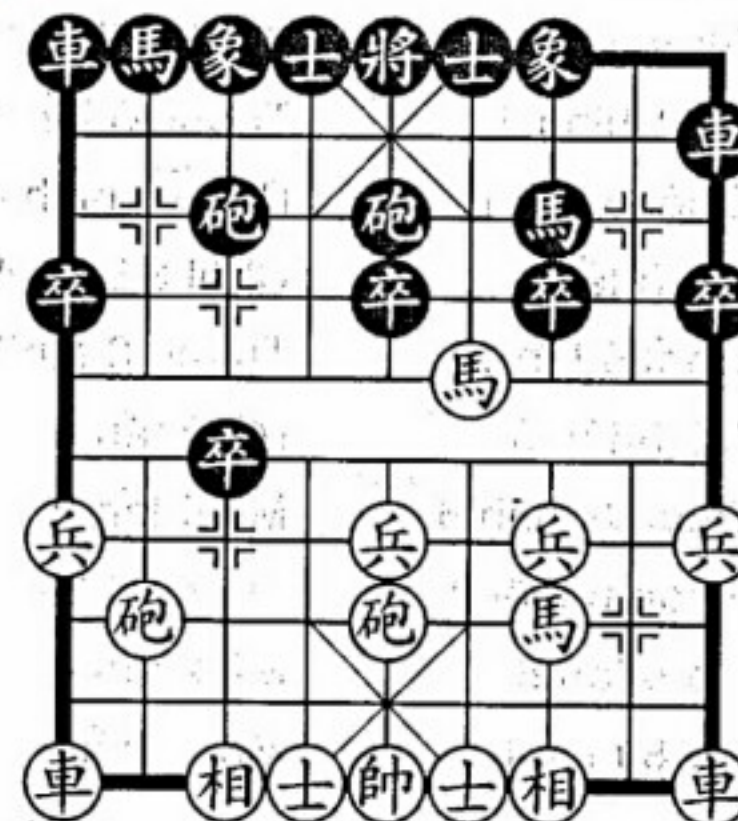
Đen tấn Xe đối sát, nếu đổi thành Xe 4 tấn 2 (nếu Xe 4 thối 1, thì Xe Trắng 7 bình 8, sau đó đi Mã 8 tấn 7, Trắng

thắng), thì Xe Trắng 7 bình 8, Xe 4 bình 5 (Xe 4 bình 3, thì Xe Trắng 8 tấn 1, Tượng 1 thối 3, Xe 8 bình 7, rồi Mã 8 tấn 6, Trắng thắng), Xe 8 tấn 1, Sĩ 5 thối 4, Mã 8 tấn 6, Tượng 5 tấn 1, Xe 8 thối 1, Trắng thắng.

22. Xe 7 bình 6 Xe 8 bình 5
23. Pháo 6 bình 8 (Trắng thắng)

Cuộc 140: BÁN ĐỘ NHI KÍCH

Sách *Tôn Tử binh pháp* - *Thiên Hành quân* viết: “Dung tuyệt thủy nhi lai, vật nghinh chi ư thủy nội, lệnh bán tể nhi kích chi, lợi”. Ý là: Quân địch vượt sông, không nên đón đánh địch ở trong nước, mà phải đợi quân địch vượt qua nửa chừng mới đánh họ, ắt lợi.

H.140

Hình 140 là ván cờ giữa Tang Như Ý (Bắc Kinh) (bên Trắng) và Lý Vọng Tường (Hồ Bắc) (bên Đen) tại giải cờ tướng đồng đội toàn Trung Quốc năm 1994. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này song phương bày trận chưa xong, Trắng đã thí Chốt tấn Mã xuất kích. Đen không cam tâm đi Xe 9 bình 8 phòng thủ mà lên

hoành Xe muốn tranh chiếm yếu đạo. Trắng thừa lúc Xe Đen đang “vượt nửa chừng”, lập tức phát động công thế:

7. Mã 4 tấn 3	Pháo 3 bình 7
8. Pháo 5 tấn 4	Sĩ 4 tấn 5
9. Pháo 8 tấn 6	Pháo 7 thối 1

Trắng tấn Pháo đánh Xe đồng thời dè Mã, đánh địch nửa chừng. Đen nếu đi Xe 9 tấn 1, thì Xe 1 bình 2, Đen cũng khó ứng phó.

10. Xe 9 bình 8	Pháo 7 bình 2
11. Xe 8 tấn 8	Xe 9 bình 6
12. Tượng 3 tấn 5	Xe 6 tấn 3
13. Sĩ 4 tấn 5	Xe 6 bình 5
14. Pháo 5 bình 8	Xe 5 bình 2
15. Xe 1 bình 4	Tượng 5 bình 4
16. Chốt 5 tấn 1	Pháo 5 bình 8
17. Mã 3 tấn 5	Chốt 3 bình 4
18. Chốt 5 tấn 1	Tượng 3 tấn 5
19. Mã 5 tấn 6	Mã 2 tấn 4
20. Pháo 8 bình 6	Mã 4 tấn 2
21. Pháo 6 thối 2	Tượng 4 bình 5
22. Xe 4 tấn 8	Mã 2 tấn 4
23. Xe 8 bình 6	Mã 4 thối 6

Đen đành phải điều Mã phải sang trái bảo vệ Tượng, nếu đi Mã 4 thối 2, thì Mã Trắng 6 tấn 5, Mã 2 thối 4, Mã 5 tấn 3, Đen cũng bại thế.

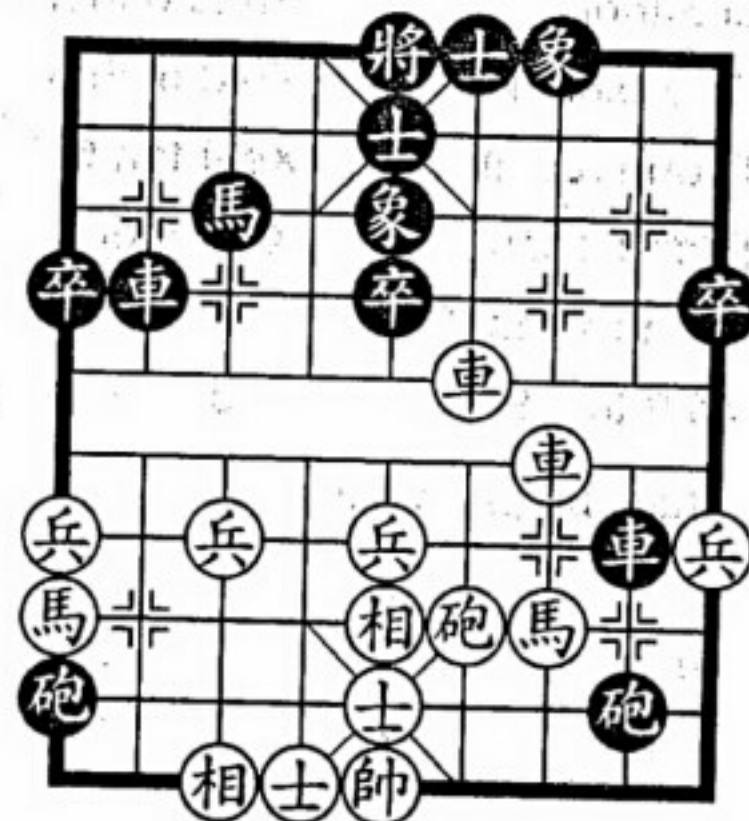
24. Pháo 6 bình 5	Xe 1 tấn 2
25. Chốt 5 bình 4	Pháo 8 tấn 2

26. Chốt 4 tấn 1	Pháo 8 bình 6
27. Xe 4 bình 3	Pháo 6 bình 5
28. Chốt 4 tấn 1	Xe 1 bình 4
29. Xe 6 thối 1	Sĩ 5 tấn 4
30. Mã 6 thối 5	Xe 4 thối 5
31. Chốt 4 bình 5	Tượng 7 tấn 5
32. Mã 5 tấn 7	

Đen tuy ra sức chống đỡ, nhưng cuối cùng mất quân thất thế nên chấp nhận thua.

Cuộc 141: SẤN HỎA ĐẢ KIẾP

“Sấn hỏa đả kiếp” (nhân cháy nhà vào cướp của) là kế thứ năm trong *Tam thập lục kế*. Viết: “Địch chi hại đại, tứ thế thủ lợi, cương quyết nhu dã”. Nghĩa là: Khi quân địch lâm khốn đốn, nguy cơ hoặc nội loạn, ta thừa cơ xuất binh tấn công đoạt lợi thủ thắng. Đây chính là sách lược kẻ mạnh nhân thế đoạt lợi, đánh bại kẻ địch ở thế nguy.

H.141

Hình 141 là ván cờ giữa Trần Phú Kiệt (Thẩm Quyền) (bên Trắng) và Vạn Xuân Lâm (Thượng Hải) (bên Đen) tại giải cờ tướng đồng đội toàn Trung Quốc năm 1992. Giờ phiên Đen đi. Lúc này bên Trắng hậu cung gặp nguy, lo “chữa cháy”, lại quên mất sự an toàn của Xe kỵ hà, bị Đen thừa cơ công kích, khiến bên Trắng bạo lộ nhược điểm tuyến đáy:

20..... Pháo 8 bình 6

Đen bình Pháo đánh Xe, chọn điểm công kích hay, ép Mã Trắng rời khỏi vị trí phòng thủ, Đen thừa cơ “đoạt lợi”.

21. Mã 3 tấn 4 Xe 8 tấn 3
22. Sĩ 5 thoái 4 Xe 8 thoái 2
23. Sĩ 4 tấn 5 Xe 2 bình 4
24. Xe 4 bình 7

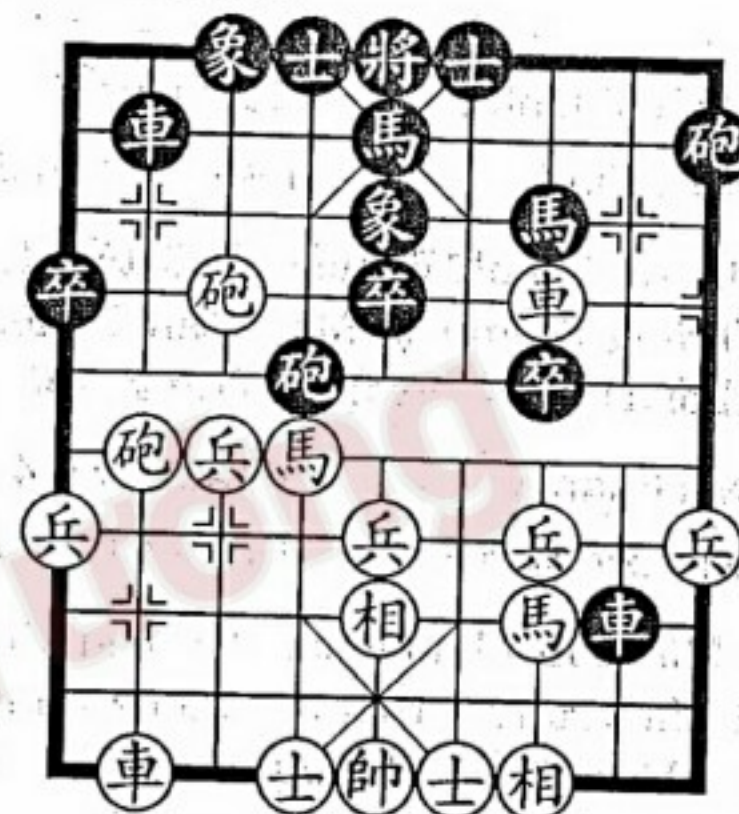
Xe Trắng muốn thừa cơ bắt Mã để thoát khỏi miệng hùm, không ngờ lại lọt vào hang sói.

24..... Xe 8 tấn 2
25. Sĩ 5 thoái 4 Pháo 6 thoái 3
26. Xe 3 bình 4 Xe 8 bình 6
27. Tướng 5 bình 4 Xe 4 tấn 6
28. Tướng 4 tấn 1 Xe 4 thoái 1
29. Tướng 4 thoái 1 Pháo 1 tấn 1
30. Mã 9 thoái 8 Tượng 5 tấn 3

Đen thắng (lược bỏ phần sau).

Cuộc 142: TƯỚNG KẾ TỰU KẾ

Thao lược này ở trước đã có giới thiệu. Khi tấn công hoặc song phương ở thế đối công cũng có thể dùng kế này, có khi thậm chí thu được hiệu quả bất ngờ.

H.142

Hình 142 là ván cờ giữa hai kỳ thủ tiền bối của Thượng Hải là Chu Kiểm Thu và Từ Đại Khánh thi đấu năm 1957, đi đến nước thứ 15. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này Xe trái bên Đen đang bắt Mã Trắng, lại có thủ đoạn đi Pháo 4 thoái 1 bắt chết Xe, xem ra Trắng bất lợi. Trong thực chiến Trắng vận dụng thao lược tương kế tựu kế, diễn biến như sau:

16. Chốt 7 tấn 1 Pháo 4 thoái 1

Trắng lợi dụng tâm lý tham Xe của bên Đen, tương kế tựu kế dụ Đen bắt Xe. Đen bị trúng kế, nên đổi thành Pháo 9 bình 7 đuổi Xe, sau đó Xe Trắng 3 bình 4, Tượng Đen 5 tấn 3, Xe 4 tấn 2, Pháo 7 thoái 1, Mã 3 thoái 5, Trắng vẫn chiếm tiên nhưng bên Đen cuộc thế vẫn vững chắc.

17. Xe 3 bình 5 Mã 7 tấn 5

18. Pháo 7 bình 5 Xe 8 thối 4

Đen phải thối Xe đuổi Pháo, nếu đổi thành Xe 8 bình 7, thì Pháo Trắng 8 bình 7, Xe 2 bình 3, Chốt 7 tấn 1, Pháo 4 tấn 1, Pháo 7 tấn 4, Pháo 9 bình 3, Xe 8 tấn 8, Trắng đoạt lại quân thắng thế.

19. Pháo 8 bình 7 Xe 8 bình 5

20. Xe 8 tấn 8 Pháo 9 bình 2

Đen nếu đi Xe 5 bình 6 (nếu Xe 5 tấn 1, thì Xe Trắng 8 bình 6), thì Xe Trắng 8 bình 6, Mã 5 tấn 7 (nếu Tượng 3 tấn 1, thì Xe Trắng 6 thối 1), Chốt 7 tấn 1, Trắng chiếm ưu.

21. Mã 6 tấn 5 Pháo 4 tấn 4

22. Pháo 7 bình 5 Pháo 4 bình 7

Trắng thí Mã bình Pháo giữa. Đen nếu không ăn Mã mà đi Mã 5 thối 7, thì Mã Trắng 3 thối 5, Pháo 2 bình 5, Tiên Mã thối 3, Pháo 5 tấn 4, Mã 3 thối 5, Trắng nhiều hơn 3 Chốt nhất định thắng.

23. Mã 5 thối 6 Pháo 2 bình 4

24. Pháo 5 tấn 2 Pháo 7 bình 8

25. Mã 6 thối 4 Pháo 8 bình 7

26. Pháo 5 thối 2 Pháo 7 bình 8

27. Mã 4 tấn 3 Pháo 8 thối 6

28. Chốt 7 tấn 1 Pháo 8 bình 6

29. Chốt 7 bình 6 Pháo 4 bình 2

30. Pháo 5 tấn 2 Pháo 2 tấn 2

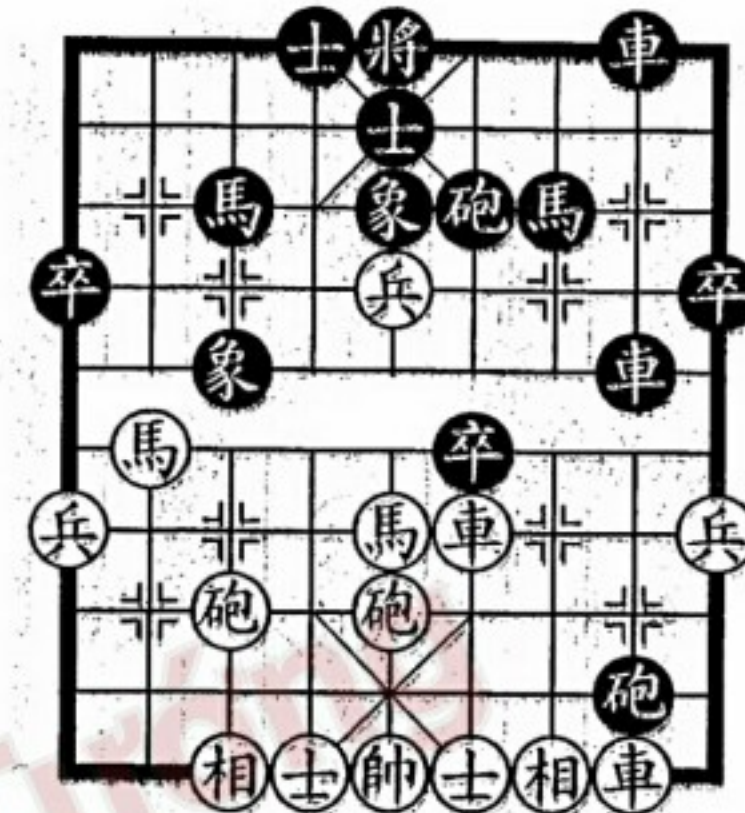
31. Chốt 6 tấn 1 Pháo 2 thối 1

32. Chốt 3 tấn 1 Chốt 1 tấn 1

33. Mã 3 tấn 4

Đen chấp nhận thua.

Cuộc 143: TƯỚNG KẾ TỰU KẾ

H.143

Hình 143 là ván cờ giữa Hồ Vinh Hoa (Thượng Hải) (bên Trắng) và Dư Trọng Minh (Jakarta) tại giải cờ tướng các danh thủ châu Á năm 1991, đi đến nước thứ 18. Giờ phiên Trắng đi. Đen bình Chốt lừa Xe mưu đoạt quân nhằm làm giảm công thế bên Trắng, Trắng tương kế tựu kế, thí quân tấn công.

19. Xe 4 tấn 1 Pháo 8 bình 5

20. Sĩ 6 tấn 5 Tiên Xe tấn 5

Trắng thí Xe dùng Sĩ khử Pháo, nước đi cao siêu. Đen đặc ý ăn Xe, trúng kế bên Trắng.

21. Chốt 5 tấn 1 Mã 7 tấn 8

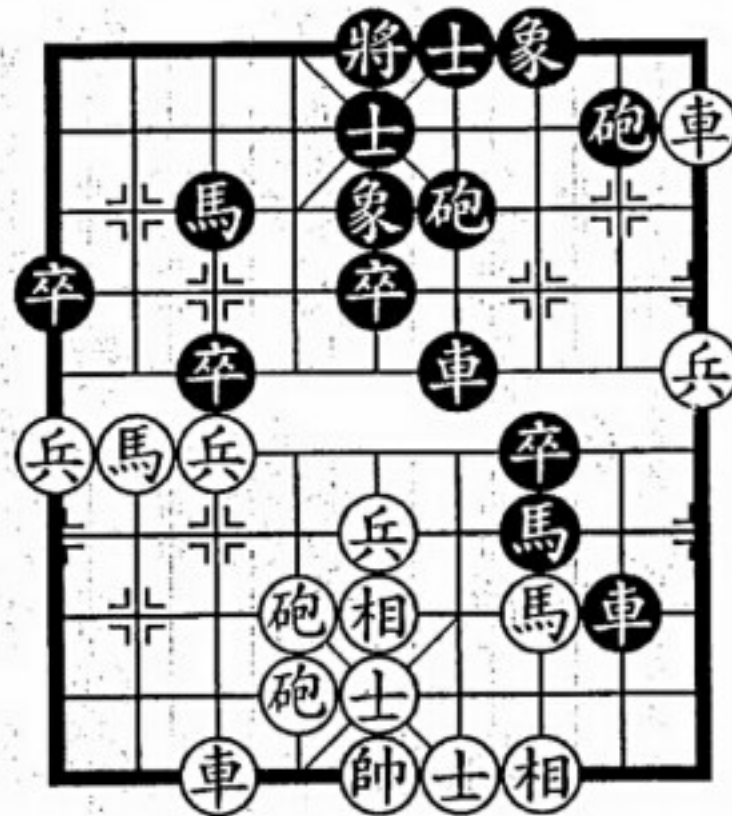
Đen nếu đi Tượng 3 thối 5, thì Pháo Trắng 5 tấn 5, Tượng 5 bình 6, Pháo 7 bình 4, Tượng 6 tấn 1, Xe 4 tấn 3 rồi tấn Mã giết chết Tượng Đen.

22. Chốt 5 tấn 1 Sĩ 4 tấn 5

23. Xe 4 tấn 3 Mã 3 thối 4

24. Xe 4 tấn 1 (Trắng thắng)

Cuộc 144: TƯỚNG KẾ TỰU KẾ

H.144

Hình 144 là ván cờ giữa Dương Hưng Bân (bên Trắng) và Bốc Phụng Ba (bên Đen tại giải cờ tướng tỉnh Liêu Ninh (Trung Quốc) năm 1984, đi đến nước thứ 21. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này song phương cuộc thế hơn kém nhau không mấy, mỗi bên có thế mạnh riêng. Trong thực chiến Trắng bất ngờ bay Tượng ăn Chốt thí Mã, muốn hãm Xe Đen ở tử địa.

22. Tượng 5 tấn 3 Xe 8 bình 7

23. Tượng 3 thối 5 Xe 7 bình 5

24. Xe 1 bình 2

Xe Đen đánh thẳng trung lộ, thế như chẻ trúc. Trắng đành phải ăn Pháo, nếu đổi thành Tượng 3 tấn 5 ăn Xe, thì Pháo Đen 8 tấn 8, Tượng 5 thối 3, Pháo 6 bình 7, Pháo 6 bình 3, Mã 7 tấn 5, Sĩ 5 tấn 4, Mã 5 tấn 6, Trắng cũng khó ứng phó.

24..... Xe 6 tấn 5

Đen thí Xe giết Sĩ dẫn Tượng, nước đi tinh diệu!

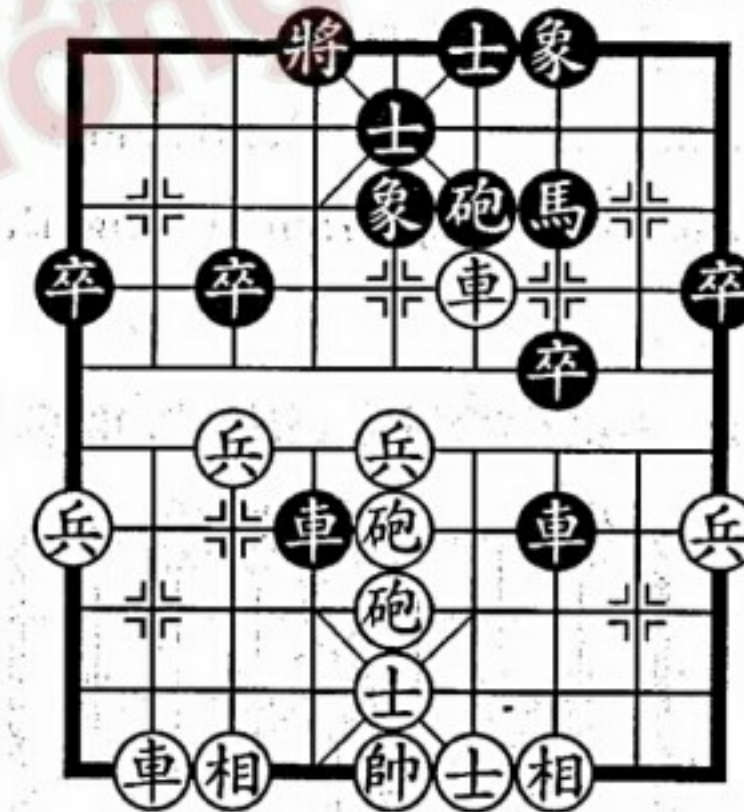
25. Tượng 5 bình 4 Xe 5 tấn 1

26. Hậu Pháo bình 7 Mã 7 thối 6

Sau đó tất nhiên là Pháo Trắng 6 bình 4, Mã Đen 6 tấn 5 rồi Mã 5 tấn 7 giết Tượng, Trắng đành chấp nhận thua.

Cuộc 145: TÔNG NHI CÔNG CHI

Trong sách *Bách chiến kỳ lược* viết: “Phàm địch thủy hựu mưu, ngã tông nhi công chi, sử bỉ kế suy nhi khuất phục”. Ý là: khi quân địch mới có ý đồ xâm phạm ta, ta nhằm vào đó để phá hủy, khiến kế hoạch của địch thất bại và khuất phục ta.

H.145

Hình 145 là ván cờ giữa Lương Đạt Dân (Hong Kông) (bên Trắng) và Lâm Kiến Chí (Đài Bắc) (bên Đen) tại giải cờ tướng các danh thủ châu Á năm 1989. Giờ phiên Đen đi. Lúc này Đen biết rõ Trắng có sát thế “song Xe”, nhưng vẫn dùng Xe khử Pháo:

17..... Xe 7 bình 5

18. Xe 8 tấn 9 Tượng 5 thối 3

Trắng nếu đi Xe 4 bình 7, thì Tượng 4 bình 5, Trắng vô kế khả thi. Đen thối Tượng phục phản kích, nhằm phá hủy kế hoạch đối phương.

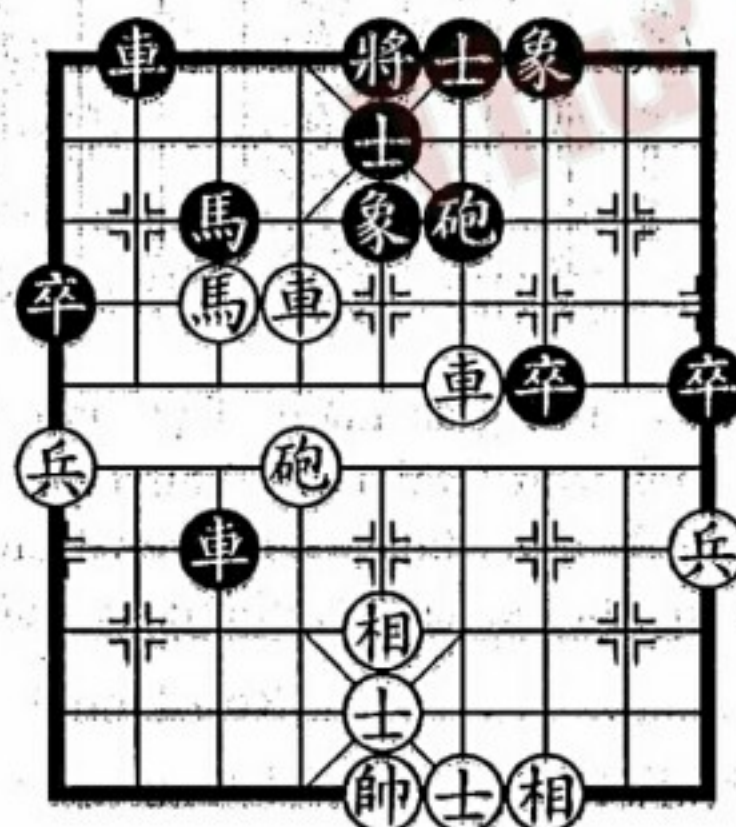
19. Xe 8 bình 7	Tượng 4 tấn 1
20. Xe 4 bình 7	Xe 5 thối 1
21. Tiến Xe bình 8	Pháo 6 bình 5
22. Xe 7 tấn 1	

Trắng quên rằng Đen có thủ đoạn giải sát hoàn sát, khiến Trắng không thể cứu vãn. Trắng nên đổi thành Xe 7 tấn 2, Tượng Đen 4 tấn 1, Xe 8 thối 1, Pháo 5 tấn 5, Tượng 7 tấn 5, Tượng 4 bình 5, Xe 7 thối 1, Trắng còn có thể đối phó được.

22.....	Xe 5 bình 3

Đen giải sát hoàn sát, Trắng không thể cứu giải, Đen thắng.

Cuộc 146: TÔNG NHI CÔNG CHI

H.146

Hình 146 là ván cờ giữa Lý Quốc Huân (Giang Tô) (bên Trắng) và Trương Chí Trung (Sơn Tây) (bên Đen) tại giải cờ tướng cá nhân toàn Trung Quốc năm 1976. Giờ phiên Đen đi. Bên Trắng nước cờ trước đi Pháo 6 tấn 1 ý đồ thoát khỏi sự kiềm chế, không ngờ tạo sơ hở cho bên Đen tấn công.

32.....	Xe 3 bình 4

Đen bình Xe phục giết Tượng, kịp thời phát động tấn công.

33. Tượng 5 thối 7	Xe 2 tấn 9
34. Sĩ 5 thối 6	Pháo 6 tấn 7

Đen thí Pháo đánh Sĩ phá hủy hệ thống phòng ngự bên Trắng, nước đi hung hãn.

35. Mã 7 tấn 9	

Trắng nếu đi Tượng 5 bình 4, thì Xe 4 tấn 3, Tượng 4 tấn 1, Xe 4 thối 1, Tượng 4 tấn 1, Xe 2 thối 2, Pháo 6 thối 2, Xe 2 tấn 1, Đen thắng; còn nếu Trắng đi Xe 4 thối 5, thì Xe Đen 2 bình 3, Tượng 5 tấn 1, Xe 3 thối 1, Tượng 5 tấn 1, Xe 4 bình 5, Tượng 5 bình 6, Mã 3 tấn 5, Đen cũng thắng thế.

35.....	Xe 2 thối 7
36. Tượng 5 bình 4	Xe 4 tấn 3

Trắng dùng Tượng khử Pháo, bị song Xe Đen liên tục truy sát. Nhưng nếu đổi thành Xe 4 thối 5, thì Mã Đen 3 tấn 2, Xe 6 bình 8, Xe 2 tấn 1, Mã 9 tấn 7, Tượng 5 bình 4, Mã 7 thối 8, Xe 4 thối 1, Sĩ 6 tấn 5, Xe 4 thối 2, Mã 8 tấn 9, Xe 4 bình 3, Tượng 3 tấn 5, Mã 2 thối 1, Mã Trắng sẽ bị bắt chết, Trắng cũng bại thế.

37. Tượng 4 tấn 1	Xe 2 tấn 6
38. Tượng 4 tấn 1	Xe 4 bình 6
39. Tượng 4 bình 5	Xe 6 bình 5

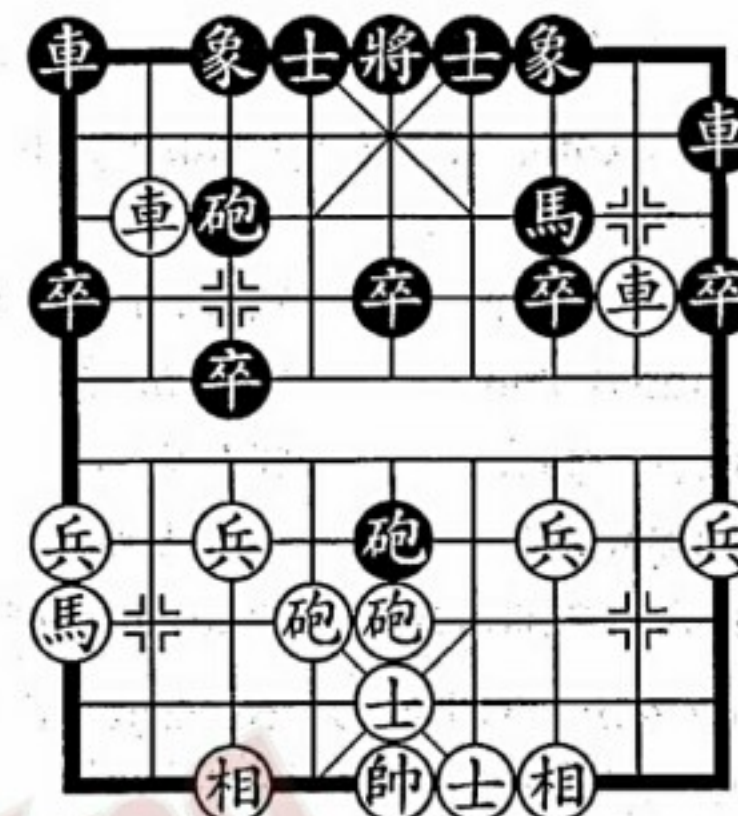
40. Tượng 5 bình 6	Xe 2 thối 6
41. Chốt 9 tấn 1	Xe 2 bình 1
42. Chốt 9 bình 8	Mã 3 tấn 5
43. Pháo 6 thối 1	Chốt 7 tấn 1
44. Tượng 7 tấn 5	Mã 5 tấn 6
45. Pháo 6 tấn 1	Xe 1 bình 3
46. Chốt 8 bình 7	Mã 6 tấn 4
47. Tượng 6 thối 1	Mã 4 tấn 2
48. Tượng 6 tấn 1	Mã 2 thối 3
49. Xe 4 bình 6	Mã 1 tấn 3
50. Tiến Xe bình 8	Mã 3 thối 4
51. Xe 8 tấn 3	Tượng 5 thối 3
52. Pháo 6 bình 5	Mã 4 thối 5

Đen thắng.

Cuộc 147: PHẢN KHÁCH VI CHỦ

“Phản khách vi chủ” (chuyển khách làm chủ) là kế thứ 30 trong **Tam thập lục kế**, nguyên văn như sau: “*Thừa khách tháp túc, ách kỳ chủ cơ, tiệm chi tấn dã*”. Nghĩa là: Nhân địch sơ hở thọc tiến vào, khống chế chỗ yếu hại của địch, chú ý tuần tự mà tiến.

Hình 147 là ván cờ giữa Trần Hiếu Khôn (Triết Giang) (bên Trắng) và Tưởng Chí Lương (An Huy) (bên Đen) tại lần vận hội toàn quốc (Trung Quốc) năm 1987. Giờ phiên Đen đi. Song phương khai cuộc chưa lâu, Xe Trắng đang bắt xuyên Pháo Mã Đen. Trong thực chiến Đen tìm cách phản kích, đoạt quyền chủ động.

H.147

10.....	Xe 9 bình 4
11. Tượng 5 bình 6	

Đen bình Xe sườn bắt Pháo, chuyển khách làm chủ. Nếu đổi thành Pháo 3 bình 5, thì Xe Trắng 8 bình 6, Sĩ 4 tấn 5, Xe 6 thối 3, Trắng có nước tiên đi Xe 2 bình 3.

Trắng nếu đổi thành Xe 8 bình 7, thì Xe 4 tấn 6, Chốt 3 tấn 1, Xe 4 bình 3, Đen đã chiếm quyền chủ động.

11.....	Xe 1 tấn 2
12. Xe 8 bình 9	Tượng 3 tấn 1
13. Xe 2 bình 3	Xe 4 tấn 4

Đen tấn Xe thí Mã, nước cờ tranh tiên kịp thời, nếu đi (nhầm Tượng 7 tấn 5, thì Pháo Trắng 5 tấn 4, bên Đen tiên thủ được rồi lại mất.

14. Pháo 6 thối 1	Tượng 7 tấn 5
15. Pháo 5 bình 6	Xe 4 bình 6
16. Tiến Pháo tấn 5	Pháo 3 tấn 1

17. Xe 3 tấn 1

Trắng vội tấn công, ngược lại gặp bất lợi, nên đổi thành Pháo 6 tấn 5 tốt hơn.

17..... Pháo 3 bình 4
18. Pháo 6 bình 7 Sĩ 4 tấn 5
19. Tượng 3 tấn 5 Sĩ 5 tấn 4
20. Xe 3 thối 3 Xe 6 bình 4
21. Tượng 6 bình 5 Pháo 5 thối 1

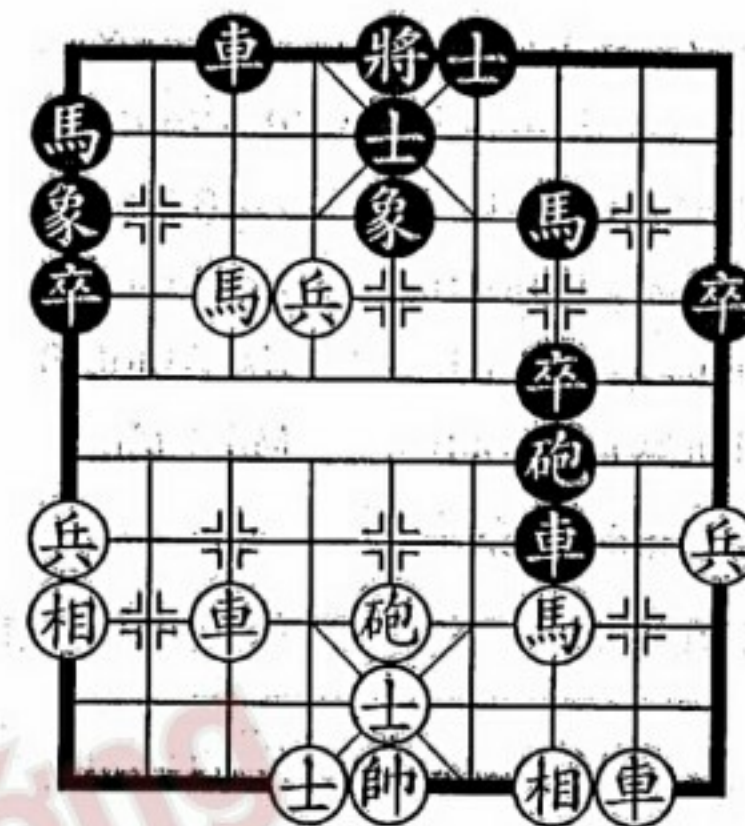
Đen mượn cơ hội Trắng bỏ cờ đoạt lại quân, đồng thời tránh đối quân, tăng cường khống chế cuộc thế.

22. Pháo 7 bình 8 Sĩ 4 thối 5
23. Pháo 8 tấn 4 Tượng 5 bình 4
24. Mã 9 thối 8 Pháo 4 bình 3
25. Mã 8 tấn 7 Chốt 3 tấn 1
26. Pháo 8 bình 2 Pháo 3 bình 2
27. Pháo 2 bình 8 Chốt 3 tấn 1
28. Mã 7 tấn 5 Chốt 5 tấn 1

Đen thắng (lược bỏ phần sau).

Cuộc 148: PHẢN KHÁCH VI CHỦ

Hình 148 là ván cờ giữa Hoàng Dũng (Hà Bắc) (bên Trắng) và Lữ Khâm (Quảng Đông) (bên Đen) tại giải cờ tướng "Vương quán bơi" năm 1985. Giờ phiên Trắng đi. Lúc này Xe Pháo Đen đang bắt Mã Trắng, nếu chạy Mã thì Đen đi Pháo 7 bình 5, Trắng thất tiên. Trong thực chiến Trắng quyết định thí Mã tiến Chốt nhập cung, triển khai công sát.

H.148

Đen nếu đi Pháo 7 tấn 2, thì Mã 7 tấn 5, Xe 3 tấn 7, Chốt 6 tấn 1 tuyệt sát.

22. Chốt 6 tấn 1 Xe 7 tấn 1
23. Chốt 6 bình 5 Pháo 7 bình 5
24. Xe 7 tấn 2 Xe 7 thối 2

Đen thối Xe giữ Pháo là sai lầm, để cho Xe phải bên Trắng tham chiến. Đen nên đổi thành Pháo 5 thối 2, Trắng nếu đi tiếp Chốt 5 bình 6, thì Xe Đen 7 thối 2 (nếu Mã 7 tấn 6, thì Chốt Trắng 6 tấn 1, Xe 3 tấn 2, Pháo 5 tấn 3, Trắng thắng thế), Xe 7 thối 1, Xe 7 bình 5, Đen còn có cơ hội.

25. Tượng 3 tấn 1 Xe 7 bình 6
26. Xe 2 tấn 6

Trắng lên Xe phải trợ chiến, Đen lâm nguy.

26..... Xe 3 tấn 2
27. Xe 2 bình 3 Mã 7 thối 9
28. Chốt 5 bình 6 Xe 3 thối 2

Trắng bình Chốt lừa Xe. Đen nếu đi Xe 3 bình 4, thì Mã 7 tấn 8, Xe 4 thối 2, Xe 3 bình 6, Trắng thắng.

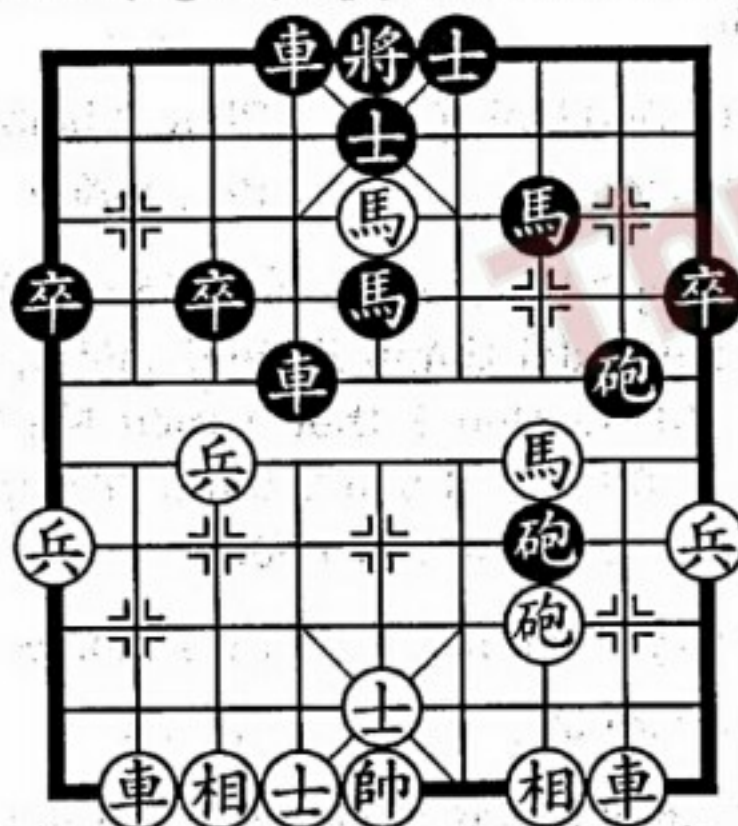
29. Chốt 6 tấn 1	Xe 6 bình 8
30. Tượng 1 thối 3	Xe 8 bình 7
31. Tượng 3 tấn 1	Xe 7 bình 8
32. Tượng 1 thối 3	Mã 1 tấn 3

Đen phải đi nước biến.

33. Mã 7 tấn 5	(Trắng thắng)

Cuộc 149: PHÁ PHỦ TRẦM CHU

Thao lược "Phá phủ trầm chu" (đập nổi chìm thuyền) có giới thiệu ở chương *Thao lược thế yếu*. Khi ở cuộc thế đối công, cũng có thể chủ động phát động cuộc quyết chiến để cầu thắng.

H.149

Hình 149 là ván cờ giữa Lâm Hoàng Mẫn (Thượng Hải) (bên Trắng) và Lý Tông Đức (Đại Liên) (bên Đen) tại giải cờ tướng cá nhân toàn Trung Quốc năm 1994. Trắng dùng Pháo đối

song Tượng, Mã giữa phục nhảy chiếu góc. Đen tích cực điều động binh lực phòng thủ. Giờ phiên Trắng đi:

20. Pháo 3 bình 5	Pháo 8 bình 5

Trắng bình Pháo giữa gia tăng sức ép. Đen nếu đi Pháo 8 bình 6 giải sát, thì Mã Trắng 3 thối 5, Đen khó ứng phó.

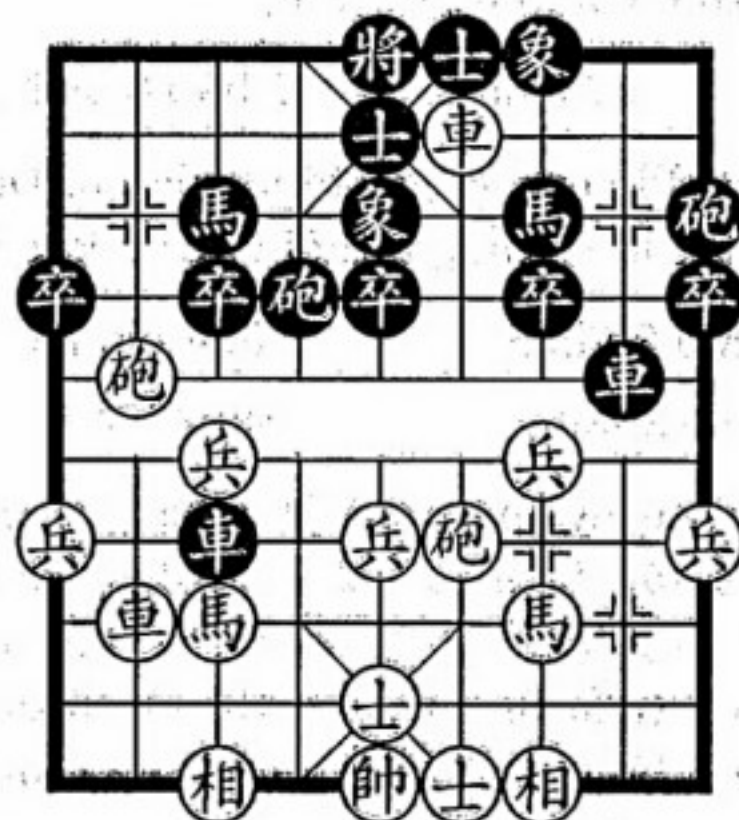
21. Mã 3 tấn 5	Xe 4 bình 5
22. Xe 2 tấn 7	Mã 7 tấn 6

Trắng tấn Xe uy hiếp Mã phục sát cơ, nước đi chặt chẽ. Đen nếu đi Xe 4 tấn 2, thì Xe 2 bình 3, Xe 5 tấn 3 (nếu Mã 5 thối 7, thì Xe Trắng 8 tấn 9, Xe 4 thối 2, Mã 5 tấn 7, sát), Xe 8 tấn 9, Xe 4 thối 2 (nếu Sĩ 5 thối 4, thì Mã 5 tấn 3), Mã 5 tấn 7, Mã 5 thối 4, Xe 8 bình 6, Tượng 5 bình 4, Tượng 3 tấn 5, Trắng tất thắng.

23. Mã 5 tấn 3	Mã 5 thối 6
24. Xe 8 tấn 5	Xe 5 tấn 3
25. Tượng 3 tấn 5	Mã 6 tấn 4
26. Xe 2 bình 5	Xe 4 tấn 3
27. Xe 8 tấn 4	Xe 4 thối 3
28. Xe 8 thối 6	Pháo 7 bình 6
29. Xe 5 thối 3	Pháo 6 thối 4
30. Xe 8 tấn 4	

Đen chấp nhận thua.

Cuộc 150: PHÁ PHỦ TRẦM CHU

H.150

Hình 150 là ván cờ giữa Hồ Vinh Hoa (Thượng Hải) (bên Trắng) và Lý Lai Quân (Hà Bắc) (bên Đen) tại giải cờ tướng “Ngũ dương bôi” lần thứ bảy. Lúc này Trắng đang bắt Xe Đen, giờ phiên Đen đi:

17.....	Xe 3 thối 1
18. Tượng 7 tấn 5	Xe 3 bình 7
19. Pháo 4 tấn 2	Xe 8 bình 6
20. Xe 4 thối 3	Xe 7 tấn 2

Đen dùng Xe đổi Mã Pháo, đoạt được 2 Chốt, tuy thất tiên nhưng thu được thực lợi. Sau đó tìm cách tiêu trừ công thế bên Trắng, đây cũng là loại thao lược quyết chiến “phá phủ trầm chu”.

21. Pháo 8 tấn 2	Chốt 3 tấn 1
22. Xe 8 tấn 4	

Trắng tấn Xe không bằng đổi thành Mã 7 tấn 8.

22.....	Pháo 4 thối 3
23. Xe 8 bình 7	Chốt 7 tấn 1
24. Xe 4 bình 6	

Trắng bình Xe sườn trái tham tấn công, nên đổi thành Xe 4 thối 1 vững chắc hơn.

24.....	Mã 7 tấn 8
25. Xe 6 tấn 3	

Trắng có thể đổi thành Mã 7 tấn 8, Đen nếu đi tiếp Pháo 4 bình 3, thì Xe Trắng 7 tấn 1, Pháo 9 bình 3, Pháo 8 tấn 2, Pháo 3 tấn 1, Xe 6 tấn 3, Trắng tiên thí hậu đoạt chiếm ưu.

25.....	Mã 8 tấn 7
26. Mã 7 tấn 8	Mã 7 tấn 5

Trắng nên đi Mã 7 tấn 6, công thủ kiêm bị, thế cờ bên Trắng vẫn tốt. Mã Đen đổi song Tượng, thời cơ đã đến, tiến hành phản công.

27. Tượng 3 tấn 5	Xe 7 bình 5
28. Mã 8 tấn 6	Pháo 9 bình 8

Trắng tấn Mã không thỏa đáng, nên đổi thành Xe 6 thối 4 kịp thời rút về phòng thủ. Đen đi Pháo 9 bình 8 công thủ kiêm bị, hơn đi Pháo 9 tấn 4 ăn Chốt.

29. Tượng 5 bình 6	Xe 5 bình 2
30. Pháo 8 bình 9	Xe 2 tấn 2
31. Tượng 6 tấn 1	Xe 2 thối 1
32. Tượng 6 tấn 1	Xe 2 thối 1
33. Tượng 6 thối 1	Pháo 8 thối 1
34. Xe 6 tấn 1	Tượng 5 bình 4
35. Sĩ 5 tấn 6	Xe 2 tấn 1

36. Tướng 6 thối 1	Pháo 8 tấn 8
37. Sĩ 4 tấn 5	Xe 2 tấn 1
38. Tướng 6 tấn 1	Pháo 8 bình 3

Ở trên Đen đi cờ chặt chẽ, giờ bình Pháo đuổi Xe, thắng thế đã định.

39. Xe 7 bình 6	Tướng 4 bình 5
40. Mã 6 tấn 4	Sĩ 5 tấn 6
41. Sĩ 5 tấn 4	Chốt 3 tấn 1
42. Pháo 9 tấn 2	Xe 2 thối 5
43. Mã 4 tấn 2	Chốt 3 tấn 1
44. Mã 2 tấn 1	Pháo 3 bình 7

Đến đây Trắng tự cảm thấy kế cùng lực kiệt, bèn chấp nhận thua.

Mục lục

Lời nói đầu	5
Chương 1. CHIẾN LƯỢC CHỈNH THỂ CỜ TƯỚNG.....	6
Chương 2. THAO LƯỢC THỂ ƯU.....	35
Chương 3. THAO LƯỢC THỂ YẾU.....	96
Chương 4. THAO LƯỢC NGANG THỂ.....	155
Chương 5. THAO LƯỢC ĐỐI CÔNG.....	208